

"Boken om Horst Wessel är inte enbart en bok om en hjälte, utan också en bok om ett helt folks kamp för sin frihet."

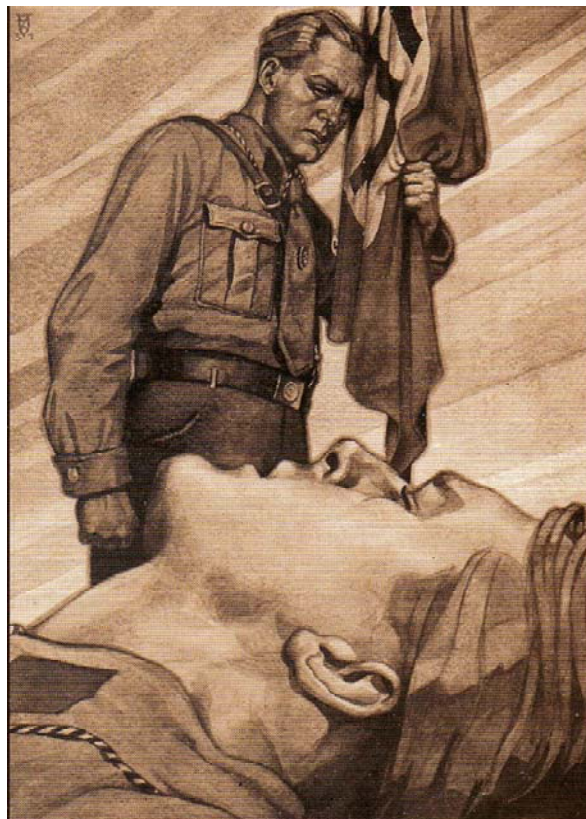
HORST WESSEL

Hanns Heinz Ewers

Horst Wessel

Hanns Heinz Ewers

..

Studenten Horst Wessel anslöt sig tidigt till SA och kom snart att bli en av de mest betydelsefulla ledarna för de bruna stormtrupperna i Berlin.

Tillsammans med sin stormtrupp kämpade han i ett av Berlins rödaste områden och blev vida känd för sitt mod och sin outtröttliga kamp- och offervilja. Som ledare visade han vägen för sina kamrater och blev snart omtalad bland sina motståndare som deras farligaste fiende.

Men han var också välkänd för sin omtänksamhet och medmänsklighet och var den som övertygade flest kommunister att bryta med sin destruktiva övertygelse om klasskamp och i stället ansluta sig till nationalsocialisternas kamp för folkgemenskap. Detta retade många kommunister till vansinne; de såg sina egna led tunnas ut allt mer medan de bruna leden blev tätare och tätare.

Sannolikt var, detta orsaken till det fega överfallet på Horst Wessel i hans hem. Horst attackerades av ett flertal kommunister och skotts-kadades. Han avled där efter på sjukhus den 23 februari 1930.

Boken Horst Wessel är en lika medryckande som lärorik biografisk roman.

Innehållsförteckning

I	Oktober 1928.....	5
II	November till december 1928	12
III	Februari till maj 1929	24
IV	Juni 1929	33
V	Juli till augusti 1929	43
VI	September till oktober 1929.....	51
VII	November och första hälften av december 1929.....	62
VIII	Julen 1929	72
IX	Nyårsaftonen 1929 och början av januari 1930.....	84
X	Januari till mars 1930	93
XI	Mars 1930	102
XII	Våren 1930	112
	Efterord.....	122

Hanns Heinz Ewers: Horst Wessel

Originalets titel: Horst Wessel (Tyskland 1932)

Översättning: Birgitta von Rosen-Nestler 1933

Horst Wessel, ledare av Storm 5 i Berlin
(1907-10-09 - 1930-02-23)

I.

Oktober 1928

Hellmut Mingard, med. kand., gick långsamt ner för den breda trappan. Han hittade knappt i universitetet - medicinarna höll ju till i andra byggnader och idag var han bara här för att hämta sina papper. Men så blev han tillsagd att vänta: vid ett sådant överflöd av studenter var hela katalogiseringsbyrån fullproppad. Han svor; han var mitt uppe i examen och behövde varje stund till arbete. Men ingenting hjälpte - först om en eller två timmar kunde hans ärende vara färdigbehandlat. Han strövade genom de långa gångarna för att sedan hamna tillsammans med en försenad student i en föreläsningssal.

Vad talade professorn om? Jaså, en historiker: den vaknande frihetsrörelsens utveckling efter Preussens fall vid Jena. Vad angick det honom - han var medicinare. Långtråkigt, torrt talade den gamle mannen; Mingard hörde bara på till hälften. Men han tog i alla fall av gammal vana blyertspenna och papper ur fickan och skrev upp ett par namn. Steffens, Dörnberg, Schleiermacher, Arndt, Fichte - och Körner naturligtvis. Ja och så Friesen - rösten där framme blev varm när den berättade om honom. Friesen, som tillsammans med Jahn skapade gymnastikrörelsen, som när han var Lutzows adjutant, grundade frikåren - den unge, vackre, strålande Friesen.

Namnet är nästan bortglömt, sa professorn. Schill, Lützow: de namnen har fortfarande klang - därför att diktare sjungit om dem.

Men vad vet man idag om Friesen? I Ardennerskogen föll han, mördad bakifrån av bönder: ingen soldat hade någonsin kunnat höja handen mot den värnlöse, så ädel var hans blick. I hemlighet begravde man honom och först efter flera år hittade man platsen igen: friherre von Viettinghoff tog med kraniet och reste omkring med det i trettio år utan att kunna skiljas ifrån det. Så vacker var den unge Friesen.

Medicinaren smålog. Romantik, tänkte han, himmelsblå romantik! Kraniet? Modet ändrar sig. Råa germanhövdingar slog av fiendernas huvuden, gjorde dryckesbägare av skallarna och drack vin ur dem - och även fiendeblood! Barocktidens hyggliga borgare lät måla stilleben åt sig, och ett kranium skulle tvunget vara med: "Vanitas" hette det - det påminde om allt det jordiskas förgänglighet. Men idag var skallarna bara bra som objekt för anatomistudier åt första terminens studenter.

Klockan slog och föreläsningssalen tömdes, Mingard gick ner för trappan. I hallen blev han stående och kastade en blick på alla studentförbundens och sammanslutningarnas brokiga sköldar. - Herregud, vad fanns inte i Berlins universitet! Nationella studenter, socialdemokratiska, folkliga, kommunistiska, katolska, protestantiska, judiska, gymnast-, landsmäns-, sångare-, sport- och studentföreningar. Se - där hängde också hans studentsköld: Kåren i Kösen, S. E. Normannia, i blått, silver och svart.

Smörgåsätande studenter och studentskor med böcker i händerna och glasögon på näsorna. De flesta bleka, utvakade och undernärda. Han trängde sig förbi dem, gick ut i trädgården på baksidan av huset och vandrade mellan bänkar och träd i den klara oktobersolen. På andra sidan vid Dorotheenstrasse reste sig minnesmärket över de i världskriget fallna studenterna, han blev stående och såg på de färska kransarna. Man glömde den inte, ungdomen från Langemarck.

Han gick över gatan bort till den stilla Hegelplatsen och tittade på luntorna som låg på bokkärrorna. Då ropade en röst, ljus och klar:

"Hallå, Mingard!"

En yngling kom mot honom och sträckte fram handen. "Hej Hellmut, vad gör du?"

Mingard lade ifrån sig boken. "Horst Wessel - du? Och här vid universitetet - så då ska

äntligen arbetet börja i alla fall?" Studenten skrattade: "Nej, så långt har det inte gått än. Jag gick förbi här av en tillfällighet."

En lätt förebråelse märktes i Mingards röst. "Där ute i Grünewald visar du dig aldrig heller - sen du kom tillbaka från Wien har ingen sett dig i kårhuset. Du har två band nu - du skulle verkligen bry dig lite mer om de unga kårbröderna."

En skugga flög över studentens ansikte och det ryckte lite i underläppen. "Hur många nybakade studenter är det? Fem, sex kanske. Om det ändå vore sexhundra! De ska lära sig fläkta, hantera sabel och florett - de ska slåss mot pojkar som är lika renhåriga som de själva. Men den verkliga motståndaren ger katten i våra spelregler. Han bär vapen i fickan, knivar, revolverar, och han fäktar på sitt eget sätt." Han hejdade sig plötsligt och fortsatte sedan långsamt: "Vår tid, ser du, vår tid."

"Nå - och vidare?" drev Mingard på. "Fortfarande lika slutet? Vad har du egentligen för dig?"

Horst Wessel mötte lugnt hans blick. "Besök mig någon gång", sa han, "så ska jag ta dig med mig".

"Om jag bara hade tid!" svarade den äldre. "Du vet ju att jag är mitt i examen."

"Ja, det är så sant", nickade ynglingen. "Du måste stormläsa! En måste fäkta och en annan måste supa. Den ene måste segla och den andre måste rumla om och lära känna Berlin. Och ingen -"

"Ingen - vad då?" fortsatte medicinaren. "Låt de nybakade roa sig lite, de måste snart lägga manken till och dra brödkärran. När började du egentligen predika moral?"

Hans kårbroder stirrade på honom. "Jag? Vad har det med moral att göra? Begriper du inte att allt handlar om en sak nu? Endast en enda sak - Tyskland!" Hans blick var genomträngande, hans händer knöt sig. Han viskade, frampressade kom orden från hans läppar: "Storm! Storm! Storm! Klockorna ringa från torn till torn! Ringa ut männen, de gamla och gossarna, ringa de sovande ut ur rummen, ringa flickorna nedför trapporna, ringa mödrarna bort från vaggorna! Ringa storm, så att jorden skälver under den räddande hämndens åska! Ve folket, som ännu drömmer - Tyskland vakna!"

Mingard tänkte: "Pojken brinner. Det flammar inom honom". Han frågade: "Vad är det för en sång?"

"En skald skrev den - medan han fortfarande levde kände man inte till honom i Tyskland, men en gång kommer man att lära känna honom; Dietrich Eckhart hette han." Horst Wessel log. "Vi brukar sjunga hans sång när vi är tillsammans. Men man skulle låta den ljuda högt på alla gator: dåna skulle den och skalla genom luften, rasa i hämndens åska - väcka upp de döda ur deras gravar - Tyskland vakna!" Han fattade vännens hand och tryckte den fast. "Farväl Hellmut - kanske har du tid någon gång i alla fall trots alla examensbekymmer!"

Han nickade åt honom och sprang med lätta steg utför gatan.

Mingard såg efter honom: slank och reslig var pojken. Barhuvad var han och den lätta morgonvinden for genom det blonda håret. Han bar en läderjacka och till den korta läderbyxor, knäna var bara. Vid gathörnet blev han stående, vände sig om än en gång och vinkade med handen. Han skrattade som en riktig pojke - ansiktet var brunbränt och den böjda näsan ädel. Pannan var hög, ögonen ljusa och strålande.

Mingard nickade åt honom. "Friesen", mumlade han, "den unge, vackre, strålande Friesen" - Han gick över till trädgården - låg där inte en ny krans vid minnesmärket över de döda studenterna? Hans blick föll på inskriften, han läste: *Invicti victis victuri* -

Något drog honom tillbaka, ville få honom att skynda efter kårbrodern. "Pojken brinner", tänkte han, "han brinner upp!" Men han tvingade sig och påskyndade sina steg - in i universitetet. Gudaförbannade examen!

Fischerstrasse, hus nummer 30 - i det lilla rummet satt tre unga män på sängen; framför dem böjde sig en gammal kvinna över symmaskinen. Dörren öppnades och en fjärde trädde

in.

"Är inte Albert här?" frågade han.

Kvinnan vände sig om. "Richard Fiedler? - Nej, pojken hämtar precis något men han kommer snart tillbaka." Hon reste sig. "Så, nu ska inte ja' störa mer, ja' går in i köket med den gamla tramlådan." Pojkarna hjälpte henne att bära dit maskinen. Det var alltid samma syn: jämt satt fru Sprengel vid sin symaskin, jämt reste hon sig och gick ut i köket när hennes sons kamrater samlades. Hon frågade inte, sa inte ett ord, lät allt ske - men hon visste gott och väl vad det var som skedde därinne.

Studenten kom och med honom stormledaren, Albert Sprengel; i hans Storm I gjorde Horst Wessel tjänst efter sin återkomst från Wien, likaså hans yngre bror Werner som studerade juridik, liksom han själv. Pojkarna sprang upp och hälsade på de båda.

Stormledaren gav sina order: "Alltså, klockan åtta är det möte i församlingshemmet vid Neue Grünstrasse. Doktor Goebbels talar och Storm I ansvarar för skyddsvakten. Jag åker först med Horst till Charlottenburg, han har någonting att säga till kommunisterna där. Vårt folk väntar på Jüdenhof; du Rickard, hämtar dem, för dem till församlingshuset och övertar ledningen i salen tills jag kommer. Jag vet att jag kan lita på dig." De båda ynglingarna stod öga mot öga; halmlond och blåögd var stormledaren Sprengel, mörk med flammande blick var hans truppledare Fiedler. Han höjde armen och slog ihop klackarna. Gjorde spänstigt helt om och gick med de tre andra mot dörren.

Horst Wessel ropade efter honom: "Du! Rickard! Min bror följer med er ikväll - håll ett öga på pojken!"

Truf Fiedler såg på honom och skrattade. "På Werner? Var inte rädd, honom älskar varenda en i hela avdelningen - pojkarna skulle kunna låta sig bli ihjälslagna för honom."

Mor Sprengel kom från köket och hade med sig smörgåsar, två till var och en, snyggt inslagna i papper. "Kvällsvard" sa hon, "Stoppa dem i fickan".

Fiedler och hans kamrater sprang ner för den vingliga trappan; de båda andra följde med den gamla kvinnan in i köket. Inte ett ögonblicks tid förlorade hon utan böjde sig genast över sin symaskin igen. "Kan du inte unna dig en liten smula vila mor?" frågade stormledaren. "Jag har ju i alla fall en plats och tjänar pengar nu."

Kvinnan såg inte upp. "Vem vet hur länge det varar. Och så - du vet ju pojke att det inte går på något annat sätt. Jag måste slamra på, det driver bort sorgsna tankar. Skulle mitt arbete upphöra så kan ni bära ut mig till kyrkogår'n på en gång!"

Hennes son skrattade. "Så bråttom är det inte." Han kysste henne hastigt på pannan. "Nu måste jag gå mor."

Hon höjde blicken. "Går du med Horst? - Det är bra, då kan jag vara lugn."

* * *

Albert Sprengel satt i en spårvagn på väg tillbaka från Charlottenburg. Det grämde honom att han inte hade fått höra sin vän tala på kommunistmötet. De hade fört oväsen som vanligt och gång på gång begärt ordet. Slutligen hade man lovat att Horst Wessel skulle få tala senare under diskussionen - men Albert kunde inte vänta längre, han var tvungen att återvända till sin Storm. Han gick ut, sprang genom gatorna och fann att Neue Grünstrasse var svart av människor, lokalen var omringad av rödfrontare och mellan dem var det poliser. Han smet igenom, kom in i huset och avlade rapport. Därinne fanns också många kommunister - men det var ingenting att frukta, så länge Storm I sörjde för ordningen. Fiedler berättade för honom: det hade naturligtvis varit bråk och skrik, doktor Goebbels hade blivit avbruten hela tiden, men så var det nu likväl i det ena lägret som i det andra. Man ställde upp sig med talaren i mitten, tågade ut i slutna led, Truf Fiedler i spetsen och Albert längst bort som siste man - han tog den farligaste posten.

Det ropades kraftigt: "Röd front!", "Heil Moskva!" och tillbaka: "Heil Hitler!" och "Tyskland vakna!" Men man släppte igenom dem, beredde ofrivilligt plats. Inte någonstans blev det sammanstötningar och de få poliserna var själaglada att allt avvecklade sig så lugnt. Man kom fram till den underjordiska järnvägen: det fungerade alltid som ett säkert skydd när man lyckligt och väl kommit genom spärren. Vid varje hållplats lät stormledaren några av sitt folk stiga av och inpräglade hos varje man nödvändigheten av försiktighet: herregud, det var ju den största svårigheten att komma hem utan olyckstillbud när de ensamma måste vandra genom de rödas gator där faran för mord lurade vid alla gathörn.

På återvägen gick plötsligt ett rykte - gudarna vet hur dessa rykten uppkommer, alltid flög de omkring, varje dag och varje timme, och ingen människa visste hur och varifrån! Nu hette det att Werner Wessel fattades, han och fyra man till. Ingen hade sett till dem när de hade gått ut från lokalen, ingen i tåget genom gatorna och ingen vid stationerna. Kanske hade de blivit kvar i samlingslokalen; stormledaren beslöt ögonblickligen att genast leta efter dem - ut från järnvägen och iväg till Neue Grünstrasse. De kom till lokalen den ene efter den andre - nej där fanns det ingen. Så tillbaka igen, den ene efter den andre så som man hade kommit; först vid hörnet träffade man återigen på varandra. Sprengel räknade sitt folk: nio man hade han än så länge. Men mängden röda hade växt ordentligt, det kunde vara fyrahundra, kanske mer. Nationalsocialisterna tågade ner för Wallstrasse, nu först blev de igenkända och förföljda men stormledaren lät inte de röda komma i närheten. Ingen av hans pojkar hade skjutvapen, han ensam knallade på som om ett halvt dussin hade skjutit omkring sig; tio, tolv skott fyrade han av. De utnyttjade folkskockningen, sprang vidare och kom lyckligen till stationen Inselbrücke; där blev det nytt knallande. Albert skyddade kamraterna tills de kommit genom spärren. De hade tur: just då brusade det sista nattåget in i hallen.

Stormledaren betraktade sina lamm: inte ett hår var krökt på någons huvud och han skickade av dem helskinnade i tur och ordning. De två sista följde han själv hem och vandrade sedan ensam genom natten. Han höll sig utmed husraderna. Men när han gick runt hörnet vid Molkenmarkt stötte han ihop kraftigt med en misstänkt ung man. Han studsade tillbaka, grep med handen i fickan - och skrattade. "Du Horst? Människa, var kommer du ifrån?"

Studenten berättade. Det hade dröjt evigt länge i Charlottenburg. När det kom till kritan hade de ändå inte velat låta honom tala: först sedan han förklarat att varenda kommunist fick tala så mycket han bara ville på varje nationalsocialistiskt möte lät de honom komma upp. Han hade utnyttjat tillfället grundligt, hade som en snäll gosse sagt allt som han hade på hjärtat - med en sådan effekt att tre ungdomar hade slutit sig till honom och gjort honom följeförare. Dem höll han för säkra: kraftiga krabater var det, karlar som man kunde ha användning för i S.A.

Så hade han skyndat sig hem - och funnit broderns bädd orörd. Alltså åter ut i gränderna -

De gick genom gatorna. Allt var tomt så här dags, alla krogar var stängda. Då kom en trupp mot dem vid Mühlendammschleuse precis framför sparbanken, alla av dem hade handen i högra rockfickan - med fingret om avtryckaren, som de själva.

"Ringförbundare?" viskade studenten.

Stormledaren svarade: "Nej gosse, det är inga förbundare. Röd patrull - var uppmärksam!"

De röda gick rakt mot ynglingarna - de saktade av ett ögonblick; man såg hur de ljusa händerna långsamt kröp ut ur fickorna.

"Pass på, Horst!" ropade Sprengel, "de drar fram kanonerna! - Ge fyr!"

De sköt båda två - genom rockfickorna. Där borta skrek en till -

"Den fick sig en!" konstaterade stormledaren. Kommunister flydde och släpade med sig den sårade. Albert följde sin vän hem och väntade utanför på gatan. Snart öppnades ett fönster

därupe. "Nå, är Werner där?"

"Han ligger i sängen och sover som en stock", sa studenten. Stormledaren nickade lugnad. "Bra, då kan ju jag också gå hem till mamma."

* * *

Nästa kväll kom beskedet att Albert Sprengel och ett par kamrater hade blivit anhållna - på grund av skjutningarna vid Inselbrücke och sparbanken. Det var ingenting ovanligt: det fanns väl ingen av dem som inte hade tillbringat ett par nätter i polispresidiet. Man hade också sina relationer därupe: genom en polisvän fick Horst Wessel reda på att förhören skulle äga rum nästa morgon. Han skyndade iväg till Alexanderplatz och gick upp för trapporna - åh, han hittade bra i Alex och behövde minsann inte fråga efter vägen. Han gick fram och tillbaka i den mörka korridoren och väntade med en påse i handen, en påse helt fylld med smörgåsar: fångar är alltid hungriga och för sånt blundar poliserna. Äntligen släpptes kamraterna in, som nummer ett kom stormledaren till förhöret. Studenten gick fram till honom och bjöd honom ur sitt ymnighetshorn; under tiden växlade de snabbt några viskande ord. Han fick höra att man återigen fångat fel personer: alla dessa S.A.-män hade gått hem direkt efter mötet och ingen av dem hade någonsin ägt ett vapen. Så kom Sprengel ut ur rummet och genast ställde sig en fångvaktare tätt intill honom. Samtidigt leddes tre pojkar fram från andra sidan; Horst Wessel såg att det måste vara kommunister. Han närmade sig stormledaren, räckte fram påsen och bjöd också vakten - han avböjde. Men han vände sig om till hälften, lät Sprengel äta i lugn och ro och låtsades inte märka någonting. Studenten lutade fram huvudet och frågade tyst: "Känner du igen dem?"

Albert såg upp och viskade mellan tuggorna: "De? Gosse, de var absolut inte med i förrgår! I så fall hade det slutat annorlunda! "

"Vilka är det då?" frågade Horst Wessel.

Vakten vände sig om till hälften; genast gick studenten vidare och räckte kommunisterna smörgåspåsen. De såg på honom och visste genast vad det var för någon de hade att göra med. En avböjde men de andra lät sig väl smaka: smörgåsar är smörgåsar; om man utbyter kulor på gatorna så kan man i alla fall ta emot en smörgås i häktet någon gång - och för hälsan är det desto nyttigare.

"Är du Wessel från Jüdenstrasse?" frågade en.

Studenten nickade och gick tillbaka till Sprengel. "Alltså?"

"Scherlinski heter den ene", viskade stormledaren; "den som pratade med dig är Camillo Ross. Vad den tredje heter - han som avböjde smörgåsen - vet jag inte, de kallar honom 'Schlageter'!"

"Schlageter?!" utbrast studenten. "Vad ska det vara bra för?"

"Ni får inte prata med fångarna", förmanade vakten. Horst gick vidare med sin påse och återkom efter några få minuter. Stormledaren tog en ny smörgås, tuggade av hjärtans lust och mumlade: "Vet inte. Kanske därför att de vet mycket väl att det retar oss när de ger en av de sina ett sådant namn! - Det är bra pojkar alla tre - ett elände att de ska vara vid Rödfrent! De måste komma till oss."

Vakten gick till fönstret, drog upp en kniv och petade sina naglar. Sprengel såg det och viskade: "Kom närmare och hör på!"

De två lutade huvudena mot varandra och tittade i den öppna påsen som om en gulds katt legat i dess djup. Hastigt, stötvis kom stormledarens ord: ivrigt nickade den andre.

"Förstått?" viskade Sprengel. Studenten sköt påsen i hans hand, skyndade genom korridoren och sprang ner för trappan.

Kommunisterna blev förhörda och sedan S.A.-männen, man såg på var och en att det rätta bytet gått poliserna ur händerna när de kom fram och att de bara blivit häktade av en ren

slump - inom en timme skulle alla åter vara fria. Äntligen fördes Albert fram igen.

Kommissarien ropade till honom: "Nå Sprengel, erkänn - det tjänar ingenting till att ljuga! Det är fullkomligt fastställt att ni var med."

Stormledaren skrattade: "Det var absolut en nyhet för mig, herr kommissarie. Jag är aldrig med någonstans - det vet ni ju!"

Tjänstemannen tände en cigarett åt sig själv och lade asken inbjudande på bordet. "Hör på nu Sprengel, vi är ju i alla fall två gamla bekanta, då är det ju ingen mening att vi slår blå dunster i ögonen på varandra. Den här gången kan ni inte slingra er ifrån det - vi har vittnen. Var så god och sitt - vill ni inte röka?" Han räckte honom asken och tände en tändsticka.

Albert satte sig på stolen och blåste ut röken i luften. "Alltså, herr Mühlfriedel - eftersom vi alla tycker så särskilt mycket om er så ska jag göra er den glädjen: jag var verkligen med!"

"Ser ni", nickade tjänstemannen förstående som en snäll farbror. "Det kommer ju inte att bli så farligt - domstolen är alltid mild vid en ärlig bekännelse. Alltså, ni var med - vid skjutningen vid Inselbrücke såväl som senare vid Mühlendammschleuse. Vem var med er?"

Stormledaren tänkte efter länge. "Vid den underjordiska järnvägen - ja där var ett par dussin fortfarande med, de rusade alla genom spärren. Men vilka det var kan jag inte säga - det knallade ju från alla håll - jag var så upprörd - "

Herr Mühlfriedel gav till ett skratt. "Ni - och upprörd när det skjuts en smula! Men senare vid sparbanken var det bara en man med er - vem var det?"

Stormledaren skrattade. "Jag har fullkomligt glömt det, herr kommissarie - jag har ett sånt dåligt minne. För övrigt, om jag av en tillfällighet skulle komma ihåg det - så vet ni ju, herr kommissarie, att jag inte förräder någon."

"Och mannen", ropade kommissarien, "vars namn ni har glömt, han sköt naturligtvis eller hur? Likadant vid Inselbrücke, alla andra knallade på - men inte ni! Slingra er inte Sprengel - var är vapnet?"

Albert såg på honom med stora ögon. "Vapnet? Jag har aldrig sett något sådant - jag vet inte ens hur en revolver ser ut! Ert folk vände ju upp och ner på hela våningen när de kom för att bura in mig - de hade säkert hittat vad de sökte om -"

Kommissarien avbröt honom. "Det var distriktskonstaplar - det vet ni mycket väl! Men jag ska skicka med er ett par kriminaldetektiver - då ska ni få uppleva vad en husrannsakan innebär. "

Stormledaren ryckte till och lade ifrån sig cigaretten - man riktigt såg hur förskräckt han blev. "De - de - ", stammade han, "de kommer inte heller att hitta någonting".

Herr Mühlfriedel betraktade honom skarpt, skrattade belåtet och ringde sedan. "Nå - det kommer vi ju snart att få se."

Sprengel fördes bort och först när han var utanför dörren flög ett hastigt, spjuveraktigt leende över hans ansikte. Det hade lyckats: han hade fått kommissarien dit han ville ha honom. Om nu bara hans vän Wessel -

Kriminaldetektiverna kom, en liten smal och en stor, präktigt tjock man, de tog honom mellan sig. Ut ur Alex och väl bevakad över gatorna -

Trapporna i Fischerkiertz är branta och inte särskilt bekväma, men stormledaren var van vid dem och som en ung gemsbock sprang han uppför dem. Tjänstemännen - visste sin plikt, de fick inte släppa honom ur sikte - flämtande och snappande efter luft följde de efter, halvkvävd klättrade den tjocke upp för trappan. Albert ryckte upp dörren; Gudskelov, den gamla satt vid symaskinen.

"Besök mor", ropade han. "Kriminalpoliserna inbillar sig att jag har en revolver!"

"Revolver - du?" sa modern. "Det vore just fint!" Hon blundade med ett öga och såg

på honom med det andra: där skrattade muntert en skalk. Hennes son kände igen blicken och visste genast: Horst Wessel hade varit där och ordnat allt - vapnet var borta: kriminaldetektiverna skulle hitta lika lite som poliserna förut. Han satte sig gränslös över en stol och kommenderade storsinnat: "Så, sätt igång med husrannsakan mitt herrskap!"

Tjänstemännen teg - om det fanns ett vapen här skulle de säkert hitta det. Den lille gick in i köket, den tjocke stannade och började först och främst att syssla med symaskinen. Han arbetade långsamt och mycket grundligt, golvet, väggarna, varje möbel undersöktes. -

Den andre kom tillbaka. "Där finns ingenting!" sa han. "Är det färdigt här?"

Den tjocke nickade. "Nästintill, utom sängen och den gamla kvinnan."

Fru Sprengel fräste: "Ska jag verkligen klä av mig?"

Tjänstemännen skakade på huvudet. "Det är inte nödvändigt - ni behöver bara ställa er upp."

De båda trevade över henne, och gjorde det mycket skickligt och vördnadsfullt, de var färdiga innan hon ens hade märkt det.

"Alltså sängen" ropade stormledaren. "Där kommer ni att hitta en hel arsenal på en gång!" Han var nyfiken på att se platsen där revolvern hade legat för en knapp timme sedan - ovanpå madrassen; det var ett under att poliserna inte hade hittat den.

Kriminaldetektiverna tog bort huvudkudden och drog upp täcket - där låg upprörande fräckt och öppet en revolver vid fotändan!

Albert sprang upp; genast fattade den lille tjänstemannen hans arm. Den tjocke tog vapnet, reste sig upp, beskådade det - och kastade det sedan föraktfullt på bordet. "Skendödspistol!" fnös han ursinnig.

Stormledaren böjde sig fram - då mötte han moderns blick och såg i den återigen den skrattande skalken. Ögonblickligen begrep han: Horst Wessel hade lagt dit den och tagit bort den andra. Det var just likt honom, studenten!"

Tjänstemannen vände sig häftigt mot honom: Varför sa ni inte det på en gång?"

Albert skrattade: "Nå, ni ska väl arbeta lite för era pengar också - varför skulle vi annars betala så höga skatter för er? Jag sa ju att arsenalen låg i sängen - ni hade kunnat börja med den genast! "

Den lille tog upp pistolen och undersökte den. "Tre skott fattas", fastställde han.

Sprengel tittade dit - mycket riktigt, också det hade Horst tänkt på! Han nickade ivrigt. "Men det är ju klart! Två gånger sköt jag vid Inselbrücke och en gång vid sparbanken. Man måste väl få injaga skräck i de röda med den barnleksaken när de skjuter skarpt?"

De gjorde sig i ordning att gå och stormledaren kysste sin mor. "Inom en timme är jag tillbaka - det kan du lita på!"

Han kände till formaliteterna hos polisen och visste mycket väl att de inte kunde hålla kvar honom nu när alla bevis hade fallit. Inte ett ord av vad han sa till herr Mühlfriedel skulle han tro på men han skulle ändå vara tvungen att låta honom gå, vare sig han ville det eller inte. Men han skulle trösta sig med att det kanske skulle lyckas bättre nästa gång!

II.

November till december 1928

Klarat kirurgin? Gratulerar! - Fjärde etappen? Bravo det går framåt - om ett par månader kommer du att vara klar med din examen! - Vad då? - Men det är självklart! Alla gläds åt att se dig, moder, syster och broder! - Jag också - jag skulle gärna vilja prata med dig om lite av varje! - Ge dig iväg nu!"

Horst hängde upp telefonluren. "Hellmut kommer hit", sa han.

Hans mor nickade. "Så trevligt! Du skulle vara tillsammans med honom lite oftare, gossen min."

Han tittade upp. "Och lite mindre med de andra - är det vad du menar, mor? Men det säger jag dig: även om mina kamrater i S.A. inte är studenter utan bara mekaniker, expedit, chaufförer och vanliga arbetare, så -"

Hon avbröt honom och strök lätt hans hår ur pannan. "Jag känner ju alla som kommer till dig och vet mycket väl att det är bra pojkar allesammans. Men du borde tänka en smula på dina studier också, du håller ju på med sjätte terminen nu och får inte förlora alltför mycket mer tid -"

"Det kommer, det kommer det också mor!" ropade han. "ge mig bara lite tid så ska nog allt gå bra."

Han nickade åt henne och gick in i sitt rum. Han gladde sig åt att Mingard skulle komma; han hade ett starkt behov att för en gångs skull riktigt prata ut, öppna hela sitt hjärta. Han hade inga hemligheter för modern, inte heller för Ingeborg, sin syster, eller för brodern Werner - och allra minst för sina kamrater. Han pratade med dem om allt som hände och skedde under dagen - men inom honom fanns ändå så mycket, ständigt nytt och alltid olika. Vad var meningen med allt, vad var det som låg bakom tingen? Han kände djupt: så som det var måste det vara, så och inte annorlunda; han stod där ödet hade ställt honom, ödet eller Gud - vem kunde säga det? Men varför var allt så som det var?

Hans kårbroder Hellmut Mingard - han stod utanför hela hetsjakten, kanske ovanför, och visste ingenting om allt det som skedde här dagligen, nästan stundligen. Han var lugn, borgerligt klar, kallt avvägande. Han skulle kunna berätta för honom -

Och även om Mingard inte skulle kunna berätta och inte skulle kunna förklara något, om han inte kunde tränga in i alla dessa sakers kärna, så kanske ändå under samtalet med honom -

Han såg ut genom fönstret i den höstliga trädgården. Här var hans barndom, här hade han lekt som gosse, han hade mognat till yngling mitt i den äldsta delen av Berlin - Jüdenstrasse - alltså hade det varit ett ghetto här för ett halvt årtusende sedan. Och ett par steg längre bort låg Jüdenhof ett stycke från gatan, en dödstillplats med den gamla akacian framför den store kurfurstens jaktpaviljong. Här fanns inga judar längre, de hade för länge sedan flyttat bort, de levde nu överallt i Berlin men hade i alla fall - denna gång frivilligt - bildat ett nytt ghetto: Münzstrasse, Grenadierstrasse och dragonerstrasse i närheten av Alexanderplatz. Men nu bodde många kommunistfamiljer runt omkring föräldrahuset, mitt ibland borgarna; de såg snett, svor och grälade när han stämde möte med sina S.A.-män - mitt på Jüdenhof, han, äldste sonen i den gamla prästgården vid Jüdenstrasse som en gång varit ett judiskt patricierhus.

Nej, han var inte född här, han var inte något berlinerbarn - var det kanske det som skilde honom lite från kamraterna, vilkas språk han ändå talade? I vatten från Weser, inte från Spree hade han döpts, och vatten från Rhen drack han i sin barndom liksom mannen med de glödande, lysande ögonen och de knutna händerna, liksom Berlins ledare som

han älskade, liksom Joseph Goebbels. Berättade inte alla väggarna här hemma ännu idag om Rhen! Där hängde minst ett dussin tavlor av Eduard von Gebhardts hand som målat klostret i Loccum, Fredskyrkan i Düsseldorf och ännu så mycket mer. Fadern älskade den gamle mästarens lutherska konst och hade också låtit sin kyrka i Mühlheim smyckas av honom.

Fadern - fem, sex av hans böcker stod på skrivbordet i vardagsrummet: predikningar och krigsminnen, alla med inströdda dikter. Horst visste, att han hade ärvt gåvan att skriva vers från honom, att skriva de glada dikter som S.A. sjöng. Också musiken, också språket. Även gåvan att kunna prata till unga människor, till rödfrontare, att omvända dem, att dra över dem till sig och till den tyska saken. Hade inte alltid den gamla Nicolaikyrkan varit sprängfylld när fadern predikat, hade inte människorna strömmat samman från alla delar av Berlin, från Wedding och Schöneberg, från Westen och till och med från Potsdam? Ah, det var då säkert: vilken dag som helst hade fadern kunnat bli konsistorialråd, superintendent, prost, vad som helst - om han bara hade velat. Om han inte alltid hade skrattat åt alla titlar och ärebetygelser, om han inte hade föredragit att förbli den han var: kyrkoherden doktor Ludwig Wessel!

Medan fadern var därute på slagfältet hade de lekt nere i trädgården med grannarnas två barn - han, syster Inge och brodern Werner - herregud, och de två kycklingarna var redan studenter! På den tiden hade de grävt skyttegravar, hade skjutit och slagits och under ett våldsamt angrepp lyckats tränga in i fiendelandet - på andra sidan muren i Franska kyrkans trädgård. Därute i Frankrike var hans far. Och älskad var han av alla soldaterna - hur många brev som vittnade om det hade inte hans mor bevarat! Och han var inte mindre skattad av de höga herrarna, av furstar och generaler som trängdes omkring honom, som inte älskade människan i honom mindre än talaren på predikstolen. Så var han på Balkan och sedan i Ryssland; Hindenburg höll kvar honom under den svåra tiden när det verkade som om hans kejsare brutit med honom. Den högste ledaren, som nu var president, förblev alltid tacksam mot honom: hans porträtt stod dels på faderns skrivbord och dels hängde det ovanför det: om generalens varma vänskap vittnade dedikationerna.

Fadern dog som krigsoffer flera år efter kriget - ett svårt fall för sent upptäckt och felaktigt behandlat - där hjälpte inga operationer längre.

Aldrig skulle han kunna glömma den dagen när han åkte ut med modern till Westsanatoriet där fadern låg. I sidodörren till ett angränsande rum hade klockaren byggt ett litet altare - ärkediakonen Vehse, faderns ämbetsbroder, läste gudstjänsten. Men fadern själv, dödssjuk och halvsittande i sängen, sa välsignelseorden, konfirmerade sin pojke och förenade honom med den evige Guden som han själv trodde så fast och ärligt på.

Studenten strök sig över pannan,, när han tänkte tillbaka på detta droppade kallsvetten ner. Åter såg han fadern framför sig: vid sängens fotända hade han låtit sätta upp ett bibelspråk åt sig: "Lova Herran min själ och glöm icke vad gott Han har gjort dig." Var inte även det en stor godhet, att han fick konfirmera sin egen son? - Mycket kort var högtidligheten, läkarna skyndade på, man lyfte upp honom på rullbären och förde in honom i operationssalen -

De stannade kvar i prästgården och levde som förut, växte upp i denna rena och fria luft mellan bilderna av Hindenburg och mästern Gebhardts tavlor. Kyrkor runtomkring: den stora domen, Hedwigskyrkan, Werderska kyrkan, Tyska och Franska domen. På andra sidan låg Franska kyrkan, sedan Sankt Nicolaus, faderns kyrka, full av minnen: där var den store Pufendorfs gravsten, där var det vackra minnesmärket av Schlüters hand över guldsmeden Mannlich. Och så Petrikyrkan och den gamla Klosterkyrkan som också tillhörde Sankt Nicolaus. Vidare Sankt Marien med den gamla Dödsdansen och den härliga orgeln och Parochialkyrkan vars klockspel spelade koraler varje halvtimme och från vars torn en blåsorkester sände ut Guds lov i rymden på alla festdagar.

Studenten kände det starkt: allt detta var ekot från ett fjärran förgånget. Det hade levt en gång och skulle kanske leva igen men nu var det dött. Alla kyrkorna stod tomma, de besöktes inte ens av de församlingar för vilka de var byggda. Berlins hjärta var rött, här levde bara likgiltiga, fritänkare och ateister. Socialister och kommunister bodde i husen, Rödfrent och Riksbaneret behärskade gränderna. Hade man inte redan byggt om franska kyrkan till en teater? Hur länge skulle de andra kallas Guds hus innan man förvandlade dem till varuhus, biopalats och teatrar? Till lagermagasin kanske. Det hade redan skett för länge sedan om inte ombygget hade kostat för mycket pengar: kyrkor försvarar sig, de är minsann svåra att bygga om för att gagna affärsintressen.

Han kände till alla kyrkorna, liksom han också kände till alla skolorna runt omkring. Hela tiden hade han varit tvungen att byta skola: ett gymnasium stängdes, ett annat ändrade hela skolplanen - modernt uppbyggande som ministeriet nu kallade det. Han började i Kölnische, kom sedan till Grå klostret, därefter till Königsstädtische och till sist äntligen till Luisenstädtische gymnasium. Sannerligen - hans ungdom blommade inte i skolan - den hade en ytterst liten del av hans hjärta. Otaliga var de ursäktande brev som hans mor fick skriva när han åter och åter skolkade. Lärarnas inflytande i denna upprörda tid - den existerade ju inte längre.

Kriget - det utspelades någonstans i fjärran många tusen mil bort men revolutionen upplevde den tioårige i omedelbar närhet. Kulsprutor knattrade, över gränderna kastades dagligen bomber, egentligen bestämda för byggnaderna som låg runt omkring: rådhuset, stadshuset, poliskammaren och provinsialdomstolen. Vilken fröjd det var när han för första gången kunde lägga beslag på handgranater som låg uppstaplade i massvis i rådhuset. I skolan kunde man göra affärer med dem: han bytte dem mot två stålhelmar, den ena för honom själv och den andra för brodern. Här fanns inga träsablar, ärtkanoner och barnpistoler - denna ungdom lekte med riktiga vapen. Patroner hade han lagrat i stora högar i rummet; under hans huvudkudde låg alltid en laddad revolver.

Den glömde han ibland när han steg upp och hals över huvud måste till skolan - en gång rusade han tillbaka för att hämta den: då stod mormodern i rummet, vridande händerna och klagande - min Gud vilket hus, vilken tid, vilken pojke! Men hon bemannade sitt hjärta och behärskade sig - tog en handduk och fattade varsamt i vapnets skaft - det såg ut som om hon lyfte upp en död rätta.

Det var en sådan bild som man aldrig kunde glömma! Hans händer var sannerligen lika vana vid vapen som vid blyerts- och bläckpennor, som vid skedar och gafflar, lutsträngar och pianotangenter. Hade han inte redan som sextonåring gjort tjänst vid det Svarta Riksvärnet? Och dessförinnan bland Bismarcksungdomen, grupp Prins Oscar - pojkar och flickor var tillsammans där och han tyckte att det inte var mycket bättre än i en barnförening. Där höll han inte ut länge utan kom till Bismarcksförbundet, som Wilhelm Kube ledde på den tiden - där var det en annan disciplin - och han blev snart en militärt utbildad ledare för sin grupp "Kronprinsessan". Under de följande åren var han vid "Viking" - kapten Erhardt var på den tiden den ledare som ungdomen följde i vått och torrt. Grundligt utbildades han att hantera alla vapen, man gjorde nattliga terrängövningar, demonstrerade på gatorna, politiserade och kämpade för Hindenburgs val. Just som han slutat skolan och fått sitt studentbetyg upplöstes försvarsorganisationerna "Konsul", "Viking" och "Olympia". Regeringen hade nu blivit sadelfast, den regering som man kallade "kollationen från Weimar", den svart-röd-gyllene: demokrater, centrum och socialdemokrater. Han tvekade lite, höll sig reserverad och trädde under tiden in som student i kåren Normannia. Han fäktade redan under första terminen, och det var egentligen det som gav honom svårigheter. Som pojke hade han brutit armen fyra gånger och alltid på samma ställe, nu hade den läkts bra men han kunde inte räta ut armbågen riktigt. Det gjorde honom ingenting annars men nu hindrade det honom vid utfall och kvart så att han inte kunde slå ut

med klingan helt. Så han fäktade med vänster hand, det gick ändå sämre, och efter ett par månader måste han åter försöka med den högra handen. Men han gav inte upp utan drev igenom sin vilja, kämpade sina mensurer i Glocke i Berlin och i Korb i Wien, när han var aktiv medlem där vid Alemannia. Och han lyckades: det fanns inget namn i duellanternas bok som kunde uppvisa så många slagna motståndare.

Men under tiden - och det visste ingen av hans kårbröder - hade han redan efter några månader återgått till frikåreerna. Med "Viking" var det slut för alltid: kapten Erhardt hade löst dem alla ifrån den ed de svurit honom. Det var på den tiden som den unga nationalsocialistiska rörelsen för första gången gjorde sig märkbar i Berlin. Med öppna ögon gick han till nationalsocialisterna, han var fullt på det klara med att framtiden tillhörde bara dem eller kommunisterna. Båda var revolutionära och icke-borgerliga, båda hade mod att strida för en stor tanke: på ena sidan för den proletära klassens världsherravälde, på den andra för ett fritt Tyskland: för alla yrken och stånd. Han tvekade inte ett ögonblick utan trädde in bland leden i den lilla föraktade gruppen under Hitlerfanorna.

Det skymde i parken. Horst Wessel gick tillbaka från fönstret och tände ljuset. Dörrklockan ringde och han hörde systemens röst som hälsade hans vän. Nu skulle hon naturligtvis först föra Hellmut till mor. Kaffe och kakor, som det brukade vara. Han öppnade dörren för att gå till dem, tvekade och blev stående med handen på låset. Genast, genast, tänkte han, bara en liten stund först -

Han gick till skrivbordet, satte sig och drog ut en låda. Revolverar - tre stycken hade han, trogna kamrater både natt och dag. Man fick inte gå ett steg utanför huset utan att ha en i fickan - det hade han snart märkt sedan han gått in i SA:s andra Storm.

På hösten när han fyllt tjugosex år, uppträdde han för första gången som talare och märkte då att inte bara näven utan också tungan hade getts honom för kampen. Talat hade han visserligen gjort redan som skolgosse när han anmält sig till diskussion vid alla möjliga möten. Han log när han tänkte på de ord med vilka han inlett sitt första korta tal: "Jag är visserligen ännu mycket ung - men det är ju vi, ungdomen, som under långa årtionden måste bära folkets nöd".

Åter ingrep regeringen, åter blev kamporganisationerna upplösta. Men man hade lärt sig att inte ge upp trots förbuden, man höll samman: ur hans andra Storm uppstod ett "Valförbund Alexanderplatz" och ur hans trupp "Bötzow" en harmlös "Edelweissklubb". Och man arbetade vidare, oavbrutet, outtröttligt - en handfull ensamma ynglingar som ville erövra Berlin. Propaganda, propaganda utan uppehåll på gatorna och i restaurangerna och i alla Brandenburgs städer.

Ljusklimtar emellanåt: hans semesterresor! Redan som skolgosse hade modern låtit honom ge sig iväg under påsken, pingsten och de långa ferierna. Som nybakad student hade han farit med Hellmut Mingard till Tyrolen - sedan hade han enbart rest med S.A.-kamraterna: han hade också cyklat till Nürnberg till den första stora partidagen.

Ur lådan drog han fram boken som han troget skrivit ner allt i som han sett och upplevt. "Mina färder och resor" stod det på den första sidan och överallt berättade inklistrade fotografier om lyckliga stunder i bergen och på hedarna, vid havet och i gamla drömmande städer. Men efter Nürnberg kom ingenting mer, inte ett ord och inte en bild ifrån Wien, ingenting från de lyckliga majveckorna i Wachau - Wien - hur långt låg inte det bakom honom! Var det verkligen möjligt att han bara sedan några få månader var tillbaka ifrån Donau? Där hade han varit en riktig student, en fri pojke, som inte kände till några sorger. Med bröderna i det svartblågyllene förbundet hade han varit hos Mitzko i Alten Schottentor, i Tyska Huset vid Stephansplatz eller vid Hof djupt nere i Urbanikällaren som fanns till redan under Babenbergers tid - folkmusik och wienervisor; till långt in på natten satt man där. Eller när han, och Hernals och alldeles ensam talade

vid ett marxistiskt möte, sedan återvände och förde ett vilt liv som aldrig ville ta slut, med sin bästa vän i Goldenen Hirschen. Ja, och den lilla exkneipen, Eichelhof vid Nussdorf, som låg halvvägs uppe på Kahlenberg - från vinodlingen kunde man se långt bort, dels upp emot floden mot Tullner Becken och dels hur Donau flöt fram genom den drömmande, ljusskimrande sagostaden. Wienerluft - där sjönk allt som var tungt och nordtyskt undan, fri och ljus svingade sig hans själ uppåt och borta var alla sorger.

Och Rax och Wachau, det härliga Wachau! Rosel hette flickan. Hon var studentska av god familj och full av musik - precis som han själv. Slumpen förde ihop dem, de såg och pratade med varandra en gång och promenerade sedan tillsammans på Ringstrasse. En gång i borgen, en gång i stadsträdgården och åter och åter i Pratern. Och när pingstdagarna kom åkte de med varandra till det leende, glada Wachau.

Horst slöt ögonen. Dürnstein, Schloss Dürnstein - var det möjligt att än en gång i livet kunna vara så lycklig? Ljuva blomsterland, ljuva, kära tös med wienerhjärtat av guld!

Han stack handen i fickan och drog fram ett brev - det hade kommit i förrgår. Han rafsade i skrivbordslådan, där låg ännu tre - nej, fyra - goda, rara brev. Inte en enda gång hade han svarat. Inte för att han inte ville - ofta hade han satt sig ner och skrivit hennes namn på papperet: Rosel - men inget mer! Något hindrade honom, något viskade i hans öra: du får inte binda henne. Får inte hålla fast henne - hon ska inte vänta på dig! Han förstod inte vad det var som hejdade honom. Hon var två år yngre än han, frisk, fräsch och fri; de passade bra tillsammans. Och de älskade varandra. Mor skulle säkert bli nöjd - hade hon någonsin avböjt en önskan från honom? Vara förlovade ett par år - åh, han var inte rädd för att ta upp kampen för tillvaron. Han skulle säkert klara det, alldeles ensam och utan moderns hjälp - inte en gång skulle man behöva röra hennes förmögenhet. Och ändå - nej? Men varför då - nej?

Åter grep det honom. Åter kände han djupt och visst att de två aldrig skulle kunna bli ett par - så som de var det den gången ute i Wachau. Hon - hon? Han visste inte vad som skulle bli av henne. Men han, det visste han, han fick aldrig binda sig vid någon, inte vid någon människa. Han levde bara för arbetet, bara för sitt tyska folk. Blott för det var han till och inte för någonting annat i världen. Han tog upp breven, läste några rader här och där och tryckte sina läppar mot hennes namn. Rev sedan sönder arken, det ena efter det andra och kastade bitarna i papperskorgen. Detta var det förgångna, det var slut och borta: ingenting fick hejda honom på hans väg.

Varför kom inte Hellmut? - Allt det ville han ju säga till honom och ännu mycket mer. Ville fråga honom -

Mingard öppnade dörren och räckte honom handen. "Bra att du har kommit", sa Horst, "jag har väntat på dig länge. Ville prata med dig om - Sätt dig då."

Medicinaren kastade sig i länstolen och sträckte ut benen. "Alltså, sätt igång - jag lyssnar. Du ville prata om dig själv - inte sant?"

Horst såg på honom och nickade. Men han kände i samma ögonblick: inte ett enda litet ord skulle han kunna säga. Inte till honom och inte till någon - han måste klara upp alltsammans ensam.

Han sa: "Om mig - det är inte mycket att prata om. Nej, berätta - om din examen."

* * *

De reste till Pommern med lastbilar, åttio S.A.-män från Berlin och solen strålade över hakkorsfanorna. Genom varje by klingade de ungdomsljusa rösterna, lockade ut bönder, bagare och smeder, jägmästare och lärare, pojkar och flickor ur deras söndagsvila. De sjöng:

Förlorad är ännu ej friheten för oss,
 förstummad är icke dess manande röst:
 den födes ånyo ur visor, som stiga
 om våren mot himlen ur lärkornas bröst,
 den talar än till oss ur nyspruckna lövet,
 ur strömmen, som forsar mot klippor och sand,
 den glöder i purprade saften från druvor,
 som brännande spränga fjättrande band.

"Det är doktors älsklingsång" sa Richard Fiedler. Stormledaren nickade; var och en i S.A. visste det och därför hade sången vunnit en särskild betydelse. De älskade sin doktor, Joseph Goebbels, tyckte sig vara ett med honom och en del av honom. Och Goebbels, han var den fjärran ledarens ställföreträdare, något av Hitler själv. Detta var denna ungdoms tro: Tyskland, det sanna, det äkta Tyskland, det härliga förgångnas Tyskland och - trots all förnedring - den stora framtidens Tyskland - det hette Adolf Hitler och Goebbels och alla de andra, som stod omkring honom - också de, S.A.! De var ett, en kropp och en själ, ett hopp och en dröm, hårt sammansvetsad och oförstörbar. Ingen hade predikat denna lära för dem men alla kände det, först vagt och dimmigt, sedan alltmer medvetet, allt klarare och heligare.

Kamraterna sjöng:

Låt icke bojan tynga eder,
 som ännu klirrar om er arm,
 Zwing-Uri om förskoning beder,
 Så snart han märker Tells stridslustna harm.
 Och bojan är för dårar bara,
 för frie män är svärdet nog:
 Ej friheten i fara,
 som längtande för den ett hjärta slog.

De kände det: deras stjärna hade stigit och deras Tell var född! Växte kraftigare och starkare med varje ny dag och skulle snart vara en jätte i vars bröst många miljoner tyska hjärtan slog!

Horst Wessel sa: "Ni känner väl till visorna som rödfrontarna sjunger - märker ni skillnaden?"

Fiedler svarade: "Om jag känner till dem! Varenda en - där finns ingen som gör hjärtat så fritt som våra! Allt är så kvalfyllt -

Studenten nickade. Ja, så var det: deras visor kom ur hjärnan och inte ur hjärtat. När man vann kommunister och drog över dem till det egna ledet då gjorde man det med tal, med skäl och motskäl.

Men för att hålla fast dem, för att väcka en tysk känsla i deras hjärtan var något annat nödvändigt, något som man knappt kunde uttrycka med ord. Något sällsamt, mystiskt, hemlighetsfullt, något som dock klingade ur alla deras sånger.

"Jag har funderat över det", sa Sprengel. "Det som marxisterna vill ha är alltid detsamma: säkert arbete, höga löner, korta arbetsperioder, lek, sport och nöje under fritiden. Det är mycket vackert och bra alltsammans och jag har ingenting emot det. Men om man bara åter och åter hör detsamma och ingenting annat så äcklar det en till slut. Vi vill något mer - och det andra, det är huvudsaken!"

Truf Fiedler sa: Jag är mekaniker - men jag arbetar vidare: jag kommer säkert att bli

ingenjör en gång. Inte därför att jag då ska kunna tjäna mer pengar - det är mig fullkomligt likgiltigt. Precis som med Hitler: han var också murare eller plankstrykare eller något i den vägen - om det inte hade blivit krig och inga novemberdagar så hade han för länge sedan blivit byggmästare eller konstnär -"

Stormledaren sa: "Utkastet till fanan har han själv gjort - allt som man kan önska finns i den. Svartvittrött - alltså Bismarcks Tyskland. Men det röda är övervägande, eftersom vi gör en äkta revolution, vår revolution. Och hakkorset, det gamla solhjulet som in jagade skräck i alla kräk redan innan vi egentligen själva riktigt visste vad det betydde. Än idag är det något hemlighetsfullt i det. Eldande verkar det, uppjagande som vår taktfasta sång! Vi vill försöka sjunga din nya visa, Horst-Stormen har redan övat in den."

Han sjöng och alla stämde in:

Kamrater. Låt klinga en stormande sång,
den skall samla alla hjältar, som skilts och spritts en gång,
den skall kalla dem samman från väst och från öst,
ifrån söder och från norr skall man följa dess röst.
Man skall lära att känna vår trohet och vår rätt,
och veta när man ser oss: det är Storm numro Ett

Horst sjöng med: en underlig känsla grep honom när de alla sjöng den sång som han diktat och komponerat. Han kände sig lite beklämd när allas ögon vilade på honom - men fri och stolt i alla fall.

"Det är egentligen lustigt", sa mekanikern, "att alla våra ledare har någonting av en konstnär i sig. Självt förstår jag mig inte mycket på det men jag känner det i alla fall. Hitler är säkert en konstnär, annars hade han aldrig kunnat tänka ut vår fana och aldrig kunnat upprätta S.A. Vår doktor - honom är ingenting kärare än när han slipper hålla tal i den trängre S.A.-kretsen utan istället läser upp någon dikt för oss. Och det ska gudarna veta att med dig, Horst, är det precis samma sak."

"Håll mun, Richard", skrattade studenten. "är jag också en ledare, kantänka?"

Fiedler sa: "Nej, kanske inte än. Men att det gömmer sig en inom dig, det vet varenda en i hela Stormen."

Albert Sprengel nickade. "Ja, det vore inte dumt Horst om det blev något av dig en gång - något riktigt stort. Hitler är österrikare och har spritt hela rörelsen från München. Och Goebbels har han snokat reda på vid Rhen och skickat hit för att erövra Berlin - det vete sjuutton hur han bär sig åt för att alltid sätta rätt man på rätt plats! Men vore det inte finfint, om det nu för en gångs skull växte något ur Berlins mark? Och det anas mig: den lilla plantan kan heta Horst Wessel -"

Studenten avbröt honom. "Men så tig då! Jag är inte en smula bättre än ni andra"

Stormledaren såg på honom. "Ja, ser du, det är just det som gör det! För ur dig kommer allt fram som vi tänker och känner och inte riktigt kan uttrycka. Sedan du kom tillbaka från Wien, har du ensam skaffat över fler rödfrontare än hela Stormen tillsammans. Och vad du sjunger har fötts i S.A:s hjärta!"

Heilrop framför dem - på landsvägen marscherade ett tåg med fladdrande Hitlerfanor: S.A. från Pasewalk. Man hann upp dem i den gamla Pommerstaden - sedan de dagar, när ännu kyrassiärerna red där, hade den inte sett en sådan bild. Men samtidigt kom tillsägelsen: Försiktighet är nödvändigt! Marken brände under fötterna i Pasewalk - när nyheten kommit att Hitlerfolket skulle hålla agitationsmöte hade också rödfrontarna beordrat förstärkning från Berlin, de hade kommit med tåget redan på morgonen och var oerhört överlägsna i fråga om antalet.

Nationalsocialisterna höll sitt intåg, marscherade med musik över gator och torg och sjöng sina sånger. Det blev bara mindre konflikter och obetydligt bråk, för också överheten

hade förutsett svårigheter och kallat in skyddsvakter från städerna och byarna runt omkring och Riksvärnet låg i kasernerna redo att rycka ut. Stormledaren lämnade lastbilarna under bevakning på torget, de övriga tågade till skyttepaviljongen som gjorts i ordning till kvarter, och där maten väntade dem.

Plötsligt blev det uppståndelse - jäklar anamma, nu var det återigen ett sådant där rykte som ingen visste varifrån det kom: bilarna på torget skulle ha blivit överfallna! Alla sprang upp. Alla ville ut. Men stormledaren befallde lugn och ordning - han ensam lämnade sin soppa och gav sig iväg med två man. Denna gång stämde det verkligen: han såg ett par hundra kommunister trängas på platsen, såg Fiedler stå på lastbilen med en revolver högt upp i luften - i nästa ögonblick smällde det runt omkring. Sprengel slet sitt skjutvapen ur fickan, sprang med långa steg framåt och tryckte av. Laddningsfel - han tryckte, tryckte - den fördömda mekanismen strejkade. Men rödfrontrevolvraerna arbetade bra - då vände han om och rusade iväg. Han hade tur, kom runt hörnet och sprang mitt in ibland ett par dussin skyddsvakter som stormade mot torget med höjda sablar. Han sprang in i ett hus, stoppade snabbt revolvern i fickan och lät dem komma förbi. Han väntade, smög sedan efter och såg hur poliser och skyddsvakter gjorde rent hus på torget - gudskelov, kamraterna var räddade. Alltså, tillbaka till skyttepaviljongen - knappt hade han kommit dit förrän rödfrontarna samlade sig utanför - efter några få minuter började skjutningen igen. Först stred man framme vid porten, sedan omringade de röda hela byggnaden, skyddade sig bra och trängde hela tiden tätare omkring den öppna gården.

"Ingen dum taktik", brummade Fiedler, "Scherlinski är tydligen med!"

"Han eller Schlageter svarade Sprengel. Han gav order att hämta allt som var lösttagbart: man släpade ihop bord, bänkar, stolar, tunnor, fönsterluckor, bjälkar, byggde upp barrikader i en handvändning och lät sina fanor fladdra över dem. Då kom undsättning: gendarmeriet ryckte fram och med dem poliserna - Rödfrent växlade ett par kulor med dem och drog sig sedan i slutet trupp tillbaka. Men nu ville skyddsvakterna också rensa Hitlerboet - och det föll inte alls stormledaren i smaken: han hade sannerligen inte förskansat sig bara för att själv bli häktad med sitt folk. De skrattade åt uppmaningen att ge sig, vek inte en tum ifrån fönsterluckorna och barrikaderna och knallade muntert på. Skyddsvakterna tvekade - och besvarade elden.

Rop därbakom - Sprengel vände sig om och såg hur ett par av hans folk slog sönder en stor kista. Bräderna föll isär - och den allra vackraste kanon uppenbarade sig. De högg tag i hjulen och slängde brakande upp porten - där stod nu den hotande kanonen. Men då gick det för långt för poliserna - de deltog ju i alla fall inte av hjärtat i striden. Gummibatonger, sablar och revolverar - nå, vad gjorde det, att leka indianer är bara trevligt som omväxling. Men att komma dragande med kanoner - nej tack!

De drog sig tillbaka, snart kunde man inte se en enda polis längre, och S.A. jublade över sin seger. Men kamraterna från Pasewalk skrattade: den där gamla kanonen drömde ju sedan många år tillbaka i sin kista. Man hade en gång skänkt den till "Traditionsförbundet av f.d. kyrassiärer från Pasewalk" och den skulle ställas upp någonstans men man kunde inte enas om platsen. En 7,5 centimeters fältkanon var det - en harmlös och godmodig sak utan laddningsmunstycke - och för den hade skyddsmanskapet flytt!

Men länge varade inte glädjen. Herr borgmästaren hade fått nog av söndagsnöjet. Rödfrent var illa nog men S.A. var tusen gånger värre. Och bägge tillsammans - det var som själva helvetet! Han skyndade till kasernen och uppfordrade Riksvärnet, som låg i alarmberedskap, att ingripa.

Stormledaren såg dem rycka närmare, i spetsen gick ryttmästaren. En enda blick var nog: den mannen visste, vad han ville. Motstånd tjänade ingenting till - Riksvärnet var starkt beväpnat med karbiner och handgranater - vad kan man då uträtta med ett par

revolvrar? Han gick fram till dörren och hörde ryttmästarens röst som uppmanade dem att ge sig, "För Riksvärnet - genast!" svarade han.

Han sprang tillbaka och befallde sitt folk att samla ihop alla revolvrar. Nästan tjugo stycken var det sammanlagt, stormledaren tog dem, den ena efter den andra. "Nu är du min adjutant Horst", sa han. "Skynda på, göm skjutvapnen!" De stoppade in revolvrar överallt, i fickorna och stövlarna, i byxorna och skjortan både fram och bak. Sedan gick han åter till dörren. "S.A. - marsch!" befallde han.

Alla tågade ut, fyrtio man från Pasewalk och åttio från Berlin och stod i stram givakt i långa snörräta linjer med de sårade på vänstra flygeln. Stormledaren, följd av studenten, marscherade fram till ryttmästaren och gjorde honnör. "Jag anhåller att ni undersöker mitt folk och hela huset om ni misstänker att vapen finnes."

Ryttmästaren nickade och gav sina order. Trettio man skickade han in, granskade själv leden och lät grundligt undersöka varje man; tätt efter honom följde stormledaren och hans adjutant - de var de enda som man glömde. Det tog sin tid, nästan en timme höll de på men ingenting fann man.

"Alltså, vapen har ni inte", fastställde ryttmästaren, "Men vad skjuter ni egentligen med då - två skyddsmän är sårade?"

Stormledaren ryckte på axlarna och pekade på det gamla fältstycket. "Med kanoner utan laddningsmunstycke."

Officeren såg på honom och sa: "Era karlar är duktiga men magra och beniga nästan allesammans! Bara ni två där, ni och pojken, har tjocka magar och en märklig bröstvidd. Riktigt gödda - fettet är bara en smula komiskt fördelat! - Mår ni verkligen riktigt bra?"

Åter stod stormledaren i givakt. "Utmärkt, herr ryttmästare! Men vi har ett omväxlande liv och dito kost i S.A.!"

Officeren blinkade åt honom och nickade road: "Nå, det gläder mig att höra." Han krävde att berlinarna genast skulle åka tillbaka med lastbilarna och att pasewalkarna skulle gå hem till sitt, och Sprengel lovade det. Sedan gick ryttmästaren över gården och genom skyttepaviljongen. "Men vem har då byggt upp det där?" frågade han.

"De röda angrep oss från alla sidor", svarade stormledaren, "och då gav jag order att upprätta barrikader till skydd".

"De är tjänstmässigt gjorda, era barrikader", erkände officeren. "Ni har min aktning! - vad heter ni egentligen?"

"Albert Sprengel, Standar 4, Storm I, Berlin", kom svaret.

Ryttmästaren gjorde honnör. "Det har glatt mig att lära känna er. - På återseende då, Barrikadalbert!" - Det namnet följde stormledaren i S.A.: Barrikadalbert

* * *

Äventyret i Pasewalk hade inte avlöpt utan följder. Sprengel hade åkt tillbaka med järnväg med de sårade - och med revolvrarna. Han hade en fin näsa och vädrade redan att vännerna från Alexanderplatz stod väntande vid Stettiner Bahnhof - alltså steg man istället av vid Gesundbrunnen och kom lyckligt hem. Men lastbilarna blev hejdade, alla anhölls, även Fiedler och Horst Wessel.

Anhållen, åter frigiven - nästan alltid fattades bevis, trots att hugg- och skjutsår talade ett tydligt språk. Men under tiden satt man fast ett par dagar, det var nu så för båda parter, likaväl för S.A. som för Rödfrent. Studenten tänkte att det hörde till, det måste man också svälja - bara för moderns skull tyckte han det var obehagligt, för hon kunde aldrig vänja sig vid det.

Ja, och hur skulle han kunna förklara det? Det nationella, det var självklart för henne; varje offer för fosterlandet tycktes henne rätt och billigt, varje offer av gods och blod, likaväl i krig

som i fred. Hon förstod fullkomligt att han trots sin ungdom helt gav sig åt politiken - hennes livliga intresse för all politik utgjorde ju ett särskilt band mellan modern och honom själv. Men här, i rörelsen som han tjänade, fanns något annat, något som inte var vedertaget skick och bruk och säkert mycket oborgerligt. Och just det, det romantiska, det eggande, det revolutionära var det som drev rörelsen vidare, oupphörligt från dag till dag. Den tyska förnyelsen, folktankens återuppvaknande - herregud, så ofta nya ledare hela tiden försökt förverkliga detta på alla möjliga vis. I cellen hade man god tid att tänka över ett och annat - han hade ju varit i många förbund och kände väl till de andra: något felades överallt. Bismarcksförbundet - där var glädje och fröjd, men ändå ett oroligt pendlande hit och dit utan fast mål. Arbetet var olika i alla Bismarcksgrupper, bara den nationella tanken hade de gemensamt - och den ensam kunde inte uträtta allt. Där var man etiskt-estetisk, pratade mycket, höll föredrag och kämpade för tysk kultur. Där var det nöje och lek, och ungdomen som pockade på sin rätt hos pojkar och flickor fick rasa ut. Och så lekte man soldat - hade han inte själv som femtonåring varit militär gruppleddare? Slutligen försökte Bismarcksledningen hålla kvar dem genom sporten - och det var ett riktigt galet försök. För denna ungdom var en gång för alla politisk och gick bara dit där en politisk tanke var med i spelet.

Var det annorlunda hos vandrarförbunden och hos scouterna? Hans bror Werner hade varit med där i årtal, men hade trätt ur liksom han själv ur Bismarcksförbundet, trots att båda hade erhållit alla de förtjänstecken som över huvud taget kunde utdelas.

De frivilliga kårerna, tänkte han vidare, Svarta Riksvärnet - det var allvarligt nog, men var bara möjligt på kort sikt. Bara med tanke på en stor händelse som skulle komma - det måste spricka när denna händelse inte kom. Erhardts organisation "Konsul" - på den tiden hette den "Viking" - det var äventyr, upprorslust och frikårsanda, ivrigt betonande av soldatväsendet på farlig grund. Regeringens förbud hade inte betytt mycket - hade inte senare S.A. och Rödfrent bevisat, att man kan leva och växa trots förbud? Men kaptenen slog sönder sitt eget förbund när han förrådde sig själv och sin sak och plötsligt gav ordern: "In i staten!" Det var samma fel som de tysknationella gjorde när de gick in i regeringen för att komma åt ett par ministerportföljer, samma fel som regeringen gjorde när den underskrev Versaillesdiktatet. Vilken löjlig tanke att kasta vapnen, räcka motståndaren handen och säga till honom: "Var min vän nu!" - Endast till slav tar fienden den värnlöse -

Stahlhelm och hemvärnen som han lärt känna i Österrike, de var å andra sidan rena försvarsförbund, starka och användbara i en beslutsam ledares hand, ifall -

Ja vem kunde vänta på denna möjlighet? Ett barn måste förstå, att folket bröt samman under bördorna och skatterna: och så måste man ta saken i egen hand.

Och det gjorde den unga frihetsrörelsen - den var ett politiskt uppvaknande!

Hade inte ledaren Hitler lärt av andras misslyckanden, av den egna motgången vid upproret i München? När han stod allierad med allt som var nationellt i Tyskland och fast litade på Erhardt och Ludendorff, på Buchrucker och Lossow och Kahr, på de folkliga, de fosterländska, de alltyska, hemskyddsförbundet, på frikårens och försvarsorganisationerna - då blev det bara ett plaskande slag i vattnet! Hundra meningar fanns där, och även om de teg under en natts berusning så måste de i alla fall höja rösterna mot varandra i vardagsmorgonens gråa gryning. Och hade skyddsmanskap framför Feldherrenhalle i München skjutit ner tyska män som marscherade för sitt folks frihet, så hade detta uppror ändå varit dömt att misslyckas!

Studenten tänkte: så, som han satt nu på sin brits och tänkte igenom och lade till rätta allt för sig, kanske några timmar, kanske några dagar, så satt Hitler under många månader i fängelset i Landsberg vid Lech. Och under den tiden växte ledaren, helt stilla, alldeles ensam: då blev trumslagaren fältherre. Det, som var förlorat, var borta för alltid, där hjälpte inget lappande och lagande, allt var sönderslaget, och då måste man börja bygget från

början igen. Och om man har lärt av vännerna hur man inte ska göra - ja, då måste man också lära sig av motståndarna hur man skulle gå till verket: så uppstod den nya formen, så växte ur ingenting, föraktad och utskrattad, den tyska frihetsrörelsen.

Horst Wessel log. Allt var så klart, så enkelt och ändå så förvirrande för många ärliga tyska män som inte kunde förstå den nya tiden. Propaganda bara före valen - det var barnsligt, betydde bortkastade pengar, förlorat arbete. Man måste verka dagligen, överallt och på alla områden. Cellarbete till det yttersta, in i minsta detalj utarbetad organisation och inom varje enskild medlem måste ledarens vilja ta fast gestalt. Denna vilja att trampa ner all klasskamp, att befria folket från varje slag av främmande inflytande, att låta tyskar åter känna tyskt. Och framför allt och åter och åter: den orubbliga viljan till makt!

Och därtill hörde också inte minst kampen om gatan. Gatan var sedan novemberdagarna, som skapades av den, obestriddigen i de rödas händer; att det utan gatan inte ledde någon väg till makten, det hade den nationella fronten inte ens idag förstått! Frikåreerna kunde utkämpa strider, kunde erövra städer, kunde föra småkrig vid Rhen och Ruhr - men av kampen om gatan begrep de inte ett dugg! Lika lite som de andra förbunden. Man hade ju inte försökt en enda gång - försvarsorganisationerna höll sig undan, trodde att man allenast genom soldatutbildningen kunde finna hjälpmedlet och levde mycket i det fördolda.

Helt annorlunda var det med den nya rörelsens stormavdelningar. De var planerade som ordningstrupper för att skydda de egna mötena och spränga motståndarens, men också för att åter visa folket i alla gränder, i alla städer och byar: en ny tanke lever, en tanke som kämpar för allt, som samtidigt känner tyskt och socialistiskt och mot allt, som är internationellt och marxistiskt. Strängaste disciplin, arbete dag och natt - det var, vad saken krävde, och om det sedan ändå fanns tid över till militär utbildning - så mycket bättre!

Studenten skrattade. Han hade sannerligen blivit militärt utbildad, såväl vid Svarta Riksvärnet som vid O.E.! Han kunde skjuta med varje vapen, hade lärt sig att fäkta vid kåren och förstod sig grundligt på jiu-jitsu och boxning. I fråga om skidlöpning hade visserligen Werner övertaget, och syster Inge slog dem båda två i rodd och simning. Men när hade han egentligen praktiskt kunnat utnyttja sina kunskaper - förrän han kom till S.A.? Och det var det som det så kallade anständiga borgerskapet inte ville begripa: allt detta uppskattades visserligen som sport men sågs som mycket förkastligt när det kom allvar med i leken. Varenda borgare visste att de röda dagligen gjorde bruk av nävar och vapen men ville inte inse att man bara kunde vinna något om man gjorde likadant - och bättre! Antingen överlät man asfalten åt motståndaren för tid och evighet, eller så kämpade man om den, gav sjutton i väluppfostrat uppförande och borgerlig anständighet och erövrade gatan med alla medel. Och man måste handla så, för utan herraväldet över gatan var ingen makt tänkbar längre i dessa dagar.

Det ska gudarna veta, att så lätt var det inte, inte alls så lätt! Horst tänkte på marschen genom det eldröda Neukölln; åttahundra var de mot tolv tusen - men de klarade av det. Han tänkte på den våldsamma striden i Pharussalarna - trehundra brunskjortor mot tretusen röda! Men doktor Goebbels vek inte från sin plats, distriktsstormledaren Daluege tog upp kampen och alla visste att om de förlorade idag så var det för alltid slut med arbetet i Berlins kommunistiska norra del. Var och en av dem fick något minne av striden, två dussin svårt sårade sjönk strömmande av blod till golvet men de klarade striden ändå. Jagade ut de röda, höll salen - och fick med segern fast fotfäste i Wedding. - Brinnande strid vid Görlitzer Bahnhof - då som alltid mot en stark övermakt - de släpade många svårt sårade till sjukhuset, men de klarade upp det, då liksom vid frihetsdagen i Kottbus - som överallt! Allt för rörelsen - ur deras helgjutna offerberedskap växte deras tapperhet, växte deras fasta tro på framtiden. Bara de själva visste hur få de egentligen var, visste att var och en måste kämpa mot tio. De röda skummade av raseri och var beredda att utrota dem

allesammans, dessa hakkorsskurkar, detta Hitlerpack, dessa fascisthundar! Och borgerskapet, ur stånd att förstå vad som egentligen försiggick, svor inte mindre över dem: bråkmakarna, nationalbolsjevikerna, skrånantisemiterna! Låt dem hållas, tänkte studenten, det är i alla fall den rätta vägen.

Dörren öppnades, en fångvaktare kom och hämtade honom till förhör. Horst kände till det hela och visste precis vad man skulle fråga honom, och vad han skulle svara - det var som en katekesläxa. Men kommissarierna gjorde det så kortfattat som möjligt nu och sparade på tiden; de kände till S.A:s taktik och visste att där hjälpte råhet lika lite som vänlighet: ingenting kunde man få ur dem. Man förde tillbaka honom efter en halvtimme.

Och vad skulle han nu göra? Skulle han försöka att skriva en dikt, en ny sång för Stormen? Nej, bättre ändå var att skriva en pjäs, ett par lustiga scener för kamraternas julfest. Så mycket tid och ro som nu skulle han säkert inte få mer fram till dess. Hur grundligt man än hade undersökt honom vid hans inburning så hade redskapen ändå undgått dem: ett par ark papper och en blyertspenna - den sistnämnda hade liksom helt tillfälligtvis råkat hamna i hans fingrar när han stod framför kommissariens bord.

Han behövde inte tänka länge - det var märkvärdigt så fort handen flög över papperet, så snart den arbetade för rörelsen och S.A. Han skrev ner titeln: "Tjugo minuters tysk rasrättskipning." Fyra bilder: Framför snabbdomaren i Moabit - Rådplägning i högkvarteret - Ett sällsynt missionsmöte - Vedergällningens dag, - Och naturligtvis skulle de spela med båda två, han och hans bror Werner -

III.

Februari till maj 1929

Staf IV", standardledaren Hans Breuer kunde gå ed på fälttjänstreglementets ofelbarhet hade lärt sig det utan till och inskräpte det i sitt folk vid varje möjligt tillfälle.

Men under den här vintern måste han ändå medge att också fälttjänstreglementet är ett människoverk, att också det kan ha fel och det grundligt till på köpet. För stod det inte klart och tydligt att läsa där: "Den marscherande truppens värsta fiende är hettan?"

Denna söndag i februari 1929, när Standaren III, IV och V marscherade tillsammans med ett tåg av unga musikanter från Zepernick till Blumerberg, skulle lära dem något annat. Man märkte att fälttjänstreglementet härstammade från den gamla goda tiden då allt fungerade som ett urverk - men nu krånglade till och med vädret. Inte heller Staf III och Staf V, gamla erfarna frontsoldater som han själv, vilka i Karpaterna och Ardennerna, i Karst och vid Duna prövat på vad kyla vill säga, inte heller de hade varit med om något liknande. Berlins gator låg utdöda, spårvagnarna och bussarna var tomma - vem hade lust att krypa ur den varma sängen när det var trettiofem grader under noll därute? Bara de bruna marscherade, samlades vid Stettiner Bahnhof och reste till Zepernick - där skulle propagandamarschen börja. Barrikadalbert inväntade dem med sin Storm, han hade åkt i förväg med lastbilen och väldiga massor med agitationsmaterial.

"Förbaskade östanvind", sa Sprengel. "den blåser genom märg och ben!"

De tre standardledarna överlade - skulle man verkligen våga marschen? Här ute var det fem grader kallare än i Berlin - och deras folks utrustning var mycket bristfällig.

Staf III sa: "I Blumerberg väntar doktorn på oss. Var ligger det egentligen?"

"Tolv mil bortom nordpolen", svarade Staf V.

Staf IV skrattade: "Vid dåligt väder utkämpas kriget inomhus. Alltså iväg då barn, uti tre djävlarls namn!"

Först ett par goda råd: "Gno kraftigt in händer, haka, näsa och framför allt öronen med snö under marschen." Sedan ordern: "Starta!"

När Barrikadalbert klättrade upp på sin lastbil fick han syn på Horst Wessel. "Är du här, människa? Du är ju en gatuledare, talare, referant, rapportör för distrikten Berlin och Brandenburg och Gud vet allt - Så att säga civil. Och far i alla fall ut med oss? Det är fint gjort av dig, klämmigt!"

"Typiskt Horst Wessel!" ropade S.A.-mannen Bareis. "Den och svika - kommer allri på fråga!"

Det bar iväg genom Zepernick, i den isiga morgonen klingade deras sång. Nyfikna bönder och borgare syntes vid fönster och dörrar och tog förvånade emot trycksakerna som Hitlerfolket räckte dem: "Angreppet", "Iakttagaren", agitationsskrifter. Herregud, vad kunde det vara för karlar som gav sig ut på marsch en sådan dag! Ut ur den långsträckt byn, nu blev det otrevligt på allvar - var det över huvud taget möjligt att det kunde bli ännu kallare? Grym tjöt östanvinden - då teg även den mest hjältemodiga tenor, till och med Ede Weiss, S.A:s Lohengrin, höll till slut mun. Man gned sig med snö, på några hjälpte det men många öron såg bra förfrusna ut. Och ändå sjönk inte stämningen. Efter en timme nådde man Birkholz, där hölls en kort rast så att sjukvårdarna kunde behandla frostskadorna. Sedan vidare genom knarrande snö - Sprengel åkte i förväg med sin lastbil för att ordna med kvarter och beställa hett kaffe.

En timme och ännu en - de marscherade, marscherade; om de så skulle frysa halvt ihjäl, så måste de ändå nå målet. Strax före Blumberg kommenderades halt, kläderna

ordnades, de neddragna mössorna sköts åter upp, även om det bet i öronen. I täten gick kapellet med jublande marschmusik och sedan fladdrade Hitlerfanorna. Och Stormavdelningen sjöng -

Horst Wessel lyssnade - den sången kände han ju till? Han hade nästan glömt att han, innan han åkte till Wien, hade diktat den när han ledde trupp Bötzow i andra Stormen. På den tiden var S.A. förbjuden och därför hade det blivit en vandrarklubb Edelweiss av hans Stormtrupp och för denna hade han skrivit sången. Idag sjöng alla den - tre stora kolonner:

Så ljust är ögat och pannan är klar,
vi bära det tecknet, som gletschern har,
vi frukta ej hetta, ej is eller snö,
vår Edelweisstrupp är ej rädd för att dö,
vi äro ju Hitlers män.

Nåja det passade för den marschen - snö och is!

Överallt i staden, in i varje hus kastade de sina skrifter, det var ju för den sakens skull man hade kommit hit. Först därefter kunde man tänka på sig själv och gå till värdshuset. Borgmästaren mötte dem i tung päls, knappast nästippen tittade ut. Han räckte Staf IV handen. "I sådan köld, med sådana frostsador och ändå stämning, ändå sång och spel? Himmelska makter, det måtte vara en stor idé som ni kan kämpa så fanatiskt för?!"

Den ene hade förfrusit en lem den andre en annan. Fanbärarna kunde knappt öppna sina händer längre. Och öronen, barmhärtige Gud, öronen! Öronsnibbarna hängde långt ner, var oformligt uppsvullna och ljust blodvatten sipprade ut. Men de skrattade alla - grisöron och vispgrädd, kallade de dem. De satte sig lugnt ner, drack sitt kaffe och lät sjukvårdarna smörja in frostsalvor och förbinda dem bäst de ville. Åter och åter förmanade de sina offer: "Människa, örona hänger ju som vita lappar på dig - rör inte på dem bara, då får du hela historien i handen!" På vilket Stormfolket i medvetande om sina långa öron svarade med ett glatt: "Nää."

Därute hördes ett starkt tutande - var det möjligt, kom han verkligen, deras doktor? Alla skyndade ut på gatan och såg hur han steg ur bilen. Denne lille finbyggde, bräckliga man i läderjacka, dödsblek, nästan stel av kyla. Men hans blick lyste och levde och borrar sig glödande in i alla ögon när han gick utmed ledarna, från Standar till Standar, från Storm till Storm. Och han pratade med var och en, hade för dem alla ett ord till tack och erkännande.

Så steg han åter in i sin vagn, stod där barhuvad som vanligt och talade till dem. Fyrtio grader under noll - hemskaste köld - vem märkte den nu? De kände bara en sak: där var en vilja, het som brinnande eld, den trängde in i dem och fick deras hjärtan att flamma. Ah, för denne man kunde de marschera till världens ände!

* * *

Man erbjöd honom en ledareställning och lät honom välja - Horst Wessel beslöt sig för Trupp 34, Standar V.

SA-mannen Richter skällde på honom. "Människa, du ä' ju spritt galen. Du kan ju ha en trupp i vår Storm, i första eller hur? Kan ha din gamla andra Storm eller den sjuttonde i Standar IV, "Standar klämmig"! De' vore nått för dig! Men att just räkna ut den trettifjärde truppen i Friedrichshain - det är den värsta skiten i hela S.A."

"Ta det lugnt, Otto", sa studenten, "det klarar sig nog." Men S.A.-mannen stod på sig. "Bort med nyporna från den, säger ja' dig, annars kan du bränna dem ordentligt! De har

dig redan i kikaren, rödluvorna från Märchenbrunn - i den trakten kan du uppleva något, som du allri vatt me' om förr!"

Horst Wessel nickade. "Det vet jag - och just därför tar jag den trettiofjärde! Redan ikväll börjar jag."

Richter skakade på huvudet. "De' ä' likt dig, Horst, du ska alltid vara där de' bränner värst."

Studenten skrattade. "Är det inte samma sak med dig kanske? Med dig och Fiedler och Bareis och Protsch och allihopa? Kom med till Heinrichs festsalar, dit har jag beordrat truppen. Så ska vi se vad den består av."

SA-mannen hade rätt: Horst Wessel hade sökt ut den farligaste posten åt sig. Men han visste vad han ville; just på den platsen var det nödvändigt att gripa in. Han kände till varje ord som Adolf Hitler sagt angående S.A:s väsen - och han tyckte det var som om allt hade växt ur hans eget hjärta och hjärna. Statsauktoriteten - på tre grundpelare skulle den vila: på makt, folklighet och tradition. Skulle man alltså skapa ett nytt, nationellt Tyskland, så måste man också gripa in på de farligaste platserna och överallt försöka att skapa dessa tre grundbetingelser. Där, där han skulle verka, i Friedrichshain, i det rödaste Berlin fanns ännu inget: högst impopulär och föraktad var den lilla gruppen nationalsocialister, någon sorts tradition kunde man inte tala om och än mindre om makt - helt i skymundan arbetade denna S.A.-trupp, vågade knappast säga ett pip eller knysta, kunde inte leva och inte dö.

Ledarens ord var klara nog: hans S.A. skulle inte vara några hemliga försvarsorganisationer. Skulle arbeta inför allas ögon mitt på ljusa dagen, ju öppnare desto bättre. Framför allt fick de inte leka soldater, eftersom en riktigt god massutbildning i alla fall var omöjlig; sport, ja, men inte för sportens egen skull utan för att härda kroppen. Hundratusenden fordrade han - hur många fanns vid Spree? Tvåusen, om man räknade högt. Alltså måste han, Horst Wessel, gripa in där, där det var allra mest nödvändigt: mitt i fiendens högkvarter! Om också den Trettiofjärde truppen var den mest hopplösa i hela Berlin, om också folket, som han skulle träffa ikväll, såg ut som Falstaffs rekryter: herrar Mögling, Vålnad, Vårta, Klen, Tjurkalv och komp. - när han blev deras ledare ville han förvandla den lilla hopen till en Storm, som inte hade sin like i Tyskland!

När han trädde in i salen gav man honom listan; knappt ett dussin man räknade truppen. Och ändå var salen full; många nyfikna hade infunnit sig: vad var det för en grön student som ville veckla ut Hitlerfanan här i Friedrichshain? Man hade hört talas om honom, visste att han ofta talade vid möten och kände också till ett par av hans sånger - man kunde ju för en gångs skull höra vad han hade att säga.

Horst Wessel talade. Han var klart medveten om att han redan nu vid den första framstöten, under denna korta timme måste segra. Han slöt ögonen och såg sedan upp med vid, öppen blick, hans ord kom mycket lugnt. Han tyckte att det var som om någon annan talade ur honom - Goebbels - Hitler, och ändå var det han själv som talade, han kände igen sin stämmas klang. Han reste sig, fort som piskrapp kom orden nu. Och plötsligt visste han: det som levde i honom, som mäktigt bröt fram över hans läppar, det var - Tyskland!

Stilla satt människorna när han slutat, ingen rörde sig. Hade han misstagit sig, hade han ändå inte, som han trott, nått deras hjärtan? Han reste sig åter upp - bara inte ge sig nu, bara inte låta tyglarna slappna! Han fortsatte där han slutat - att det inte var nog att vänligt sympatisera med rörelsen, att tillhöra partiet - att man istället måste släppa till både pengar och blod för den tyska tanken. Och att det var allas plikt att just här, på så hett omkämpad, farlig mark, inträda i S.A. De som var beredda att ansluta sig skulle vara vänliga att stå upp.

Många reste sig. Men just de som satt tätt omkring honom, en åtta, tio kraftiga karlar, förblev sittande. Det ryckte i hans läppar; han märkte tydligt att bland dem fanns utbildade soldater och just de ville inte vara med. Han blev osäker, frågade med halv röst, om inte de också?

Ett gapskratt avbröt honom. En karl, högre som en fura, med filtofflor på fötterna och mössan djupt neddragen i pannan ropade åt honom: "Prata inga dumheter, människa! Vi ä' ju med sedan länge - vi ä' ju truppen!"

Studenten hade redan åter fått makt med sig själv. "Om du är från den trettiofjärde truppen, då är jag din ledare - då ställer du dig upp när du pratar med mig! . Och prata som folk, o förstår du! Och nu givakt: Alla i truppen - stå upp!"

De reste sig; nu satt ingen mer i salen. Han lät anteckna namnen på de nya: tre femtonåringar kom med och en som var över sextiofem år - mer än trettio man stark var nu hans trupp.

Dagligen träffade han sitt folk, drillade dem, slipade av dem, gav dem ingen ro. En fruktansvärt rå ton härskade i truppen, folket tyckte inte att en mening var värdig en man, om det inte förekom en saftig svordom i den. Han såg inte genom fingrarna med dem, om de så var dubbelt så gamla som han, hade varit med fyra år i kriget och tjänat fem år i frikåerna. De knotade när han inte var med, men behärskade sig i hans närvaro. Och de stannade vid truppen. Han införde Stormaftnar, höll föredrag och sjöng och drack med dem, vårdade kamratskapet på alla sätt och var alltid tillsammans med dem, om de hade S.A.-tjänst eller inte. Än fler omvände han, hela tiden kom nya och efter en månad stod redan över hundra namn på hans lista, det var som om han fiskade upp de bästa pojarna ur Rödfrent. Osaf-Ost, Berlins översta S.A.ledare märkte snart vad som skedde här och värderade det - han gjorde en Storm av truppen och gav Horst Wessel fria händer. Och som tecken på högt erkännande och stor utmärkelse gav han honom ett särskilt lågt nummer: Storm V.

Den dagen skrev Horst Wessel en ny sång, och nästa kväll sjöng hans folk den glödande av stolthet:

Vi bära vår bruna Hitleruniform,
 på kragen står numret ifrån vår femte Storm,
 vi äro alltid redo att ut i striden tåga,
 att för ett älskat Tyskland vårt liv och hjärta våga.
 Där andra har besegrats och åter vänt hem,
 Dit skickar man ut vår Storm nummer fem!

Alla pengar som han fick ifrån modern, ifrån mormodern och tant Gerti, allt, som han tjänade extra genom att undervisa i sport, gav han till Stormen och kände till alla bekymmer som varje enskild av hans folk hade. Men han fordrade samma offervillighet från deras sida, och krävde skatt av dem vid varje möjligt tillfälle.

Han såg hur uppeggande skalmejemusiken verkade med vilken rödfrentarna marscherade vid sina demonstrationståg genom gatorna - och då beslöt han att också skaffa sig en sådan musikkår. Han drog över några röda musikanter till sig, valde ut alla i Stormen som var musikaliska och fann också en man som kunde dirigera. Musaf kallade de honom - sådana vackra benämningar växte som svampar i rörelsen. Gruf hette gruppföraren, truf truppföraren, Sef sektionsföraren, Staf standardföraren, Osaf den översta S.A.-föraren - varför skulle då inte Musikfritz heta Musaf? Instrumenten köpte han på avbetalning - varje man i Stormen måste bidra med tre mark, tre mark, en oerhörd summa för dessa män som nästan alla var arbetslösa! Men de gav inte upp, sparade pfennig för pfennig och avstod från cigaretter i veckor. När skalmejekapellet en vacker junisöndag för första gången marscherade tvärs genom Berlin och stolt lät höra sin konst - ofta fruktansvärt falskt, man blir inte mästare så fort! - då var deras instrument redan betalade. Nationalsocialisterna gapade: det var något helt nytt, skalmejemusik hos S.A.? Ledningen ruskade på huvudena - men gav honom ensamt hans Storm tillåtelsen: det var en hög utmärkelse. Och de röda kokade av raseri!

* * *

De satt i ett smutsigt värdshus, Horst Wessel och ett par kamrater.

"Du måste få iväg henne, redan imorgon, innan det är för sent!" förklarade Barrikadalbert.

Ewald Bartel knotade. "Men vart? Och vem betalar det? Och hela huset vrålar om vi ger oss iväg."

"Du kan ju stanna om du nödvändigt vill!" ropade Sprengel. "Men hon måste bort innan det är för sent - vad säger du Horst?"

"Naturligtvis måste hon till ett förlossningshem", sa studenten. "Du kör bilen Ewald - på slaget elva imorgon förmiddag är vi hos dig, till dess ska jag försöka få ihop pengar."

Man upplevde allt mellan himmel och jord i S.A., men något dylikt hände inte varje dag. Ewald Bartel var från Storm I, till yrket chaufför. Han var en vild gåpåare - mycket känd och hjärtligt hatad i den röda omgivningen där han bodde. Han hade sitt rum vid Petristrasse och i hela huset och runt omkring bodde bara kommunister. För honom var man i alla fall rädd, men Klara, hans fästmö, förde ett föga nöjsamt liv. Med Ewald, som hon bodde hos, var det dessutom inte alltid så lätt att dra jämt och för allt som han gjorde fick hon plikta. Gemensamt kök med de andra hyresgästerna - bara det kan förvandla de mildaste lamm till vilda hyenor. Dagligen, nästan stundligen var det gräl och bråk - hela huset och alla grannarna var emot henne. Återvända hem kunde hon inte, föräldrarna hade vägrat sitt samtycke till äktenskap och sedan kastat ut henne när de märkte att hon var gravid. Men ändå mer därför att hon var tillsammans med en nationalsocialist, med en karl som vägrade att ha med henne till en läkare och göra slut på eländet, som hade så föråldrade åsikter att han inbillade sig att man också måste föda barnet till världen och vårda det. Nu hade det gått så långt att Klara, som annars var så söt och slank, var hjälplös och oformlig, hon kunde knappast släpa sig ur rummet längre utan hon blev utskälld och hånad så fort hon stack näsan utanför dörren.

Nästa morgon kom de till Petristrasse, framför dörren väntade Bartel med sin bil och redan hade en mängd människor samlat sig omkring honom. Alla visste vad som skulle ske - och då ville ingen vara borta. Det skådespelet måste man njuta av, måste ropa några ljuva avskedsord till den bortfarande. Två stannade vid bilen, Bartel, Fiedler, Sprengel och Horst gick uppför trappan, Klara hade redan för länge sedan packat sina fattiga tillhörigheter i en linnesäck och en liten väska som Barrikadalbert tog hand om. Ewald skyndade i förväg, Fiedler och studenten fattade varandras händer och lyfte mödosamt upp den havande och bar ut henne ur rummet och nedför trappan så försiktigt och så varsamt som det bara var möjligt. Och ändå stönade hon och snyftade - herregud, började redan plågorna? Ingen visste gången av det hela; de gjorde halt på den första trappavsatsen för att hämta andan en smula. Rått skratt däruppe, larm och skrik, och så började det på allvar: kol, vedträn, konservburkar susade ner, slaskhinkar och nattkärl tömdes över dem. Ewald Bartel rusade upp; en tung, välfylld avskrädeshink träffade honom mitt i bröstet. Han snavade, rutschade, föll, reste sig åter, rusade vidare, tog tre trappsteg i taget men dörrarna slog igen mitt framför näsan på honom och vild av ursinne hamrade han med nävarna mot dem.

"Ewald!" hörde han, "Ewald! Du kommer genast ner, ögonblickligen! Order!"

Det var Sprengels, hans Stormledares, röst. Med hopbitna tänder lydde han och gick långsamt nedför trappan efter sina kamrater.

Massorna på gatorna trängdes tätt och människor fyllde alla fönster runt omkring. Och - naturligtvis! - fanns inte en polis i närheten. Man vrålade, man skrek, och man tjöt, pöbeln hade sitt offer och då spydde var och en hat och raseri. "Nazihora!" - S.A.-sköka! - Hakkorssvin! - dö skulle du!" och en kvick en med hög falsettröst skrek: "en slyngel med

två huvuden blir det säkert. "då skrattade de, tog upp kvickheten och skrålade: "En nazislyngel med två huvuden - den kan du visa på nöjesfält för pengar!"

Barrikadalbert banade väg med dragen revolver. Han lyfte upp den avsvimmade i bilen och satte henne så bekvämt som det var möjligt. "In med dig, Ewald", befallde Stormledaren, "Och ta hand om ratten!" Richard Fiedler satte sig där framme bredvid Ewald och hade nu ett skjutvapen i varje hand, de andra sprang upp på fotstöden med höjda pistoler och fingrarna krökta om avtryckarna. De åkte mycket långsamt, motvilligt vek mängden åt sidan men tjöt och spottade ändå utan uppehåll ut sin smuts. Hårda och garvade var S.A.-männen, de var vana vid mycket från den röda pöbeln men de berördes ändå nästan kroppsligt av detta svall av giftigt dräggel, men de svarade inte, sköt inte, stannade stumma på bilens fotstöd, bilen som långsamt som en snigel kröp fram mellan de rasande massorna. De besvarade inte ett ord av vrålet och förbannelserna utan bet hårt ihop tänderna.

Då började stenarna hagla och slog knattrande mot bilens tak.

En sten träffade Barrikadalberts skuldra, studentens panna blödde. Men de förblev stående, rörde sig inte, avlossade inte ett skott, och kom äntligen ut från Fischerkietz.

* * *

Till den stora agitationsfärden till Frankfurt a. O. samlade sig sent på kvällen det fjärde standaret i Hoppegarten; två timmars nattmarsch, sedan väntade lastbilar på dem. Staf Breuer räknade sitt folk och log förnöjt: Bara fyra man fattades av de hundra, och han visste att de hade goda ursäkter: två var allvarligt sjuka, en häktades för ett par dagar sen och den siste slogs sönder och samman i går av kommunisterna. Liksom alltid inskräpte han än en gång allt som var nödvändigt hos sitt folk, meddelade dem distriktsorden, att de på söndag middag efter intåget fick gå runt och se på staden - men bara i slutna grupper under respektive Stormledares kommando. De färdades genom majnatten, rastade tidigt på morgonen i Trebbin och fick ett lätt morgonmål hos en gästvänlig godsägare. Kort innan Frankfurt träffade de på de andra standaren; man ordnade till sig ett tåg och marscherade i mönstergill ordning in i staden. Kors och tvärs genom alla gator - befolkningen skulle få reda på vilka som var på plats: S.A.!

Vid middagstid i högkvarteret erhöll Osaf underrättelse om att det hade ryckt in stora mängder av Rödfrent till staden under dagen. Han ville undvika varje sammanstötning och inte riskera deras utmärkta intryck som hans folk hade gjort bland borgare och arbetare på morgonen genom onödiga slagsmål. Så gav han motordern: Ingen fick lämna salen och trädgården.

Men efter en kort frist kommer ny underrättelse: på torget stred en grupp SA-män en vild, hopplös kamp mot de röda, de besköts från bägge sidor, polisen stod maktlös. Osaf ropade samman sina standarförare; det visade sig att folk från den första Stormen direkt efter och utan att känna till motordern hade strövat genom gatorna. Osaf skakade på huvudet - förbaskad historia, han hade lovat ordningsmakten att lugnet inte skulle störas någonstans. Och han kände till pojkarna från första Stormen, kände till deras ledare - om de bara en gång kommit fienden inpå livet så hängde de fast som bulldoggar. Han överlade ett ögonblick - skulle han skicka ut Staf IV? Men fjärde standarets Stormavdelningar hängde samman som ler och långhalm. - Om deras första Storm var i fara så skulle de andra hjälpa till och ge sig in i striden som besatta djävlar. Eller en av de andra standardledarna - men det skulle se ut som en förolämpning mot de duktiga pojkarna som visat vad de kunnat i hundra strider och som säkert inte var det minsta skuldmedvetna.

Hans ljusa blick for sökande genom salen. "Stormledare V!" befallde han.

Horst Wessel kom fram och erhöll uppdraget att hämta tillbaka männen från första Stormen, kosta vad det kosta ville. Inga riktlinjer - han skulle handla efter eget omdöme.

Studenten samlade sitt folk och gav sina order. Ilnabbt skyndade de genom gatorna, kom till torget och såg en virrig människomassa på en tvärgata. Stormfolket var sprängt, slogs förtvivlat, enstaka och utan sammanhållning men ville ändå inte vika och ge den främmande staden skådespelet att S.A.-män rusade iväg i feg flykt. Horst Wessel gjorde ett sidoangrepp, sprängde fullkomligt överraskande kommunisterna från varandra och rensade gatan på ett par minuter.

Stormledaren Sprengel kände igen honom och ropade åt honom; fruktansvärd såg han ut och ur ett djupt sår i huvudet strömmade blodet över hans ansikte. "Hell Seger!" röt han och störtade med sitt folk efter de flyende. Men han kom inte långt förrän han föll raklång över en hastigt framsträckt fot. Rasande sprang han upp beredd att kasta sig över den som spelat honom detta spratt men på en order från Horst Wessel fattade två av folket ifrån Storm V tag i hans armar. Barrikadalbert ruskade av sig dem som teddybjörnar; då ingrep studenten själv och böjde hans underarm bakåt i ett raskt grepp - inte för inte hade han lärt sig jiu-jitsu! Sprengel skrek till av smärta, satt på två röda sekunder på sin bak och tittade sig förvirrad omkring - för tusan, vad stod egentligen på?

"Har ni blivit spritt galna allihop?" flämtade han.

"Du kommer med", sa Wessel, "Du och ditt folk. Bråka inte, det tjänar ingenting till. Order från Osaf."

Detta kom så plötsligt, så förvirrande att folket från första Stormen knappast visste vad som hände. Fullkomligt förbluffade, nästan besvikna tittade de på sin ledare som reste sig mödosamt. Många var sårade, alla utpumpade och trötta - ingen vågade göra motstånd. Tysta, med hängande huvuden lät de sig ledas bort, hela tiden en emellan två ifrån den femte stormen.

Det var en svart dag för Barrikadalbert, för hans stolta Storm och för hela standaret "klämmig".

* * *

På Montbijouplatz stod standar IV uppställd i slutna led och väntade på femte Stormen, som tilldelats den som ordningsvakt ikväll i Cirkus Busch. Nyfikna kom borgarna ur parken och gick ut med leden och betraktade brunskjortorna, beundrande och hoppfullt - ja, det var karlar som sörjt för att Tyskland inte för länge sedan blivit bolsjevikiskt. Och ändå med misstroende och ängsligt - behövde man inte lugn i landet och stördes inte detta lugn dagligen av de bruna?

Då dånade marschsteg, då brusade en sång genom luften från Oranienburgerstrasse - Staf IV lyssnade med allt sitt folk, vad var det nu återigen för en ny sång, som femte Stormen sjöng:

Fanorna högt! Tätt slutna alla leder!
SA går fram med lugna, fasta steg -

Horst Wessel tågade fram med sin Storm tätt förbi fjärde standaret, han själv i spetsen sedan fanan, sedan hans karlar i stram hållning - det gjorde inte Riksvärnet bättre. "Lyssna Fiedler, på vad de sjunger!" viskade Gruf Markus. "den måste vi också ha, den sången!"

Gör gatan fri för bruna bataljoner,
gör gatan fri för stormtruppernas män -

Stormledare V stod i givakt framför Staf IV, hälsade och anmälde sig till tjänst. Gemensamt tågade de i långa gruppkolonner till Cirkus Busch.

Detta var det första mötet som inte tjänade Hitlerrörelsen, vid vilket de gjorde tjänst - så mycket strängare måste då disciplinen vara. De var kallade av "Nationell Nödhjälp" - allt i Berlins borgerskap som tänkte i högerriktning hade strömmat samman här för att höja en protest mot de fruktansvärda blodsdömmen som till död och tukthus dömt de män som under långa år vågat liv och blod för fosterlandet och vilka nu det svart-röd-gyllene Berlin bespottade och skymfades som "Fememördare".

Arbetet var inte lätt i den tryckande hettan men S.A. visste sin plikt och sörjde för friktionsfri placering av de många tusen i den väldiga byggnaden. Först talade ryttmästaren von OppenTornow, ledaren för "Nödhjälp", sedan visades genom strålkastaren brev och underskrifter från berömda tyska män som förenade sina röster med de församlade för de dömda och varje enskilt namn hälsades med brusande, instämmande rop. Då hördes plötsligt häftiga genmälen och en våg av förbittring bröt fram - vad hade hänt? Stormfolket såg upp - på den vita duken syntes ett brev från Mahraun. Aha, det var ju f.d. frikårsledaren, som skapat "Ungtyska Orden", en rörelse som en gång hade ett gott namn i tyska länder och som nu svängt om med flygande fanor till det demokratiska lägret och ställt sina trupper till det svart-röd-gyllenes förfogande. S.A. rörde sig inte, ändrade inte en min - det var stränga order idag att avhålla sig från varje ställningstagande. Men ett litet leende kunde man ändå inte undertrycka när man såg de ungtyska med sina små malteserkorsfanor lämna cirkusen - stackars förledda pojkar som själva varken visste ut eller in i detta kaos av deras ledares ordsvall.

Nya och instämmande brev och telegram kom, nytt jubel. Sedan åter tal och till slut sjöng man stående Tysklandssången - då sjöng S.A.-männen med för fulla hjärtan. De höjde armarna och ropade efter den sista takten till sitt eldande stridsrop:

"Tyskland vakna!"

Ljudlöst tågade man iväg i orubbligt lugn. Förbi Börsen, över Hackeschen Markt - tyst nattmarsch genom kommunistdistriktet. Sophien-, Grosse Hamburger-, Krausnick-, Oranienburgerstrasse - där upplöste sig tåget. Barrikadalbert iakttog den femte Stormen, väntade tills Horst Wessel avskedat sitt folk och slöt sig då till honom. Långsamt, tigande vandrade de båda stormledarna hemåt.

Efter en stund frågade Sprengel: "Sången som ni sjöng är naturligtvis skriven av dig, eller hur? Kan jag få den för min Storm?"

Horst Wessel stack handen i fickan och drog fram en papperslapp. "Där är texten - kom till mig så ska jag spela melodin för dig på pianot."

Albert tittade på bladet, gnolade: "Snart fladdrar över alla gator Hitlers fana' - när skrev du den?"

Studenten skrattade. "På vägen till Frankfurt kom jag på den, jag skrev ner den strax efter att jag tagit fast dig och ditt folk."

Sprengel stoppade papperet i fickan. "Ja, då i Frankfurt, det var förbanne mig ingen oblandad fröjd! Du vet väl om att jag var fullkomligt utan skuld och inte visste någonting om Osafs senare order?"

Wessel nickade. "Naturligtvis vet jag det. Jag hoppas att du inte är arg på mig för att jag gick lite häftigt tillväga. Men det var tvunget att gå fort."

Barrikadalbert tog hans arm. "Naturligtvis var jag vild av raseri på dig och Osaf, svor och grälade väldeliga - den gången! Inte nu mera. Jag har tänkt på saken och nu förstår jag vad meningen var. Att hugga in och vara tapper det är ingen konst - det kan vi allihopa. Men att först rädda vännerna och att sedan i nästa ögonblick häkta och tillfångata dem därför att man har order om det - att klara den saken utan bråk, strid och motstånd, det kan ingen göra lika bra som dig!"

"Dumt prat", sa studenten, "Du hade gjort likadant, du och alla stormledarna."

Men Sprengel skakade på huvudet. "Nej, ingen! Du var den ende och därför gav Osaf dig uppdraget. Liksom Goebbels är den ende som kan åstadkomma något i Berlin - därför gav Hitler honom uppdraget. Det är så bland oss också. Jag har alltid trott på dig - och efter Frankfurt mer än någonsin, det var det jag ville säga dig inatt. Din väg ligger klar framför dig Horst, och den kommer att föra dig högt."

Studenten blev stående och såg honom i ögonen. "Så - tror du? Om jag vore sådan som du och de andra, då vore det enkelt nog. Men jag vet nu att jag inte är sådan. Kanske jag måste försöka att bli som ni och sedan börja på nytt - kanske är det den riktiga vägen! Det säger jag dig Albert, med en smula offervillighet, med bara en fast vilja att offra liv och blod kommer vi inte långt! Ledaren begär mycket mer av oss."

Sprengel såg förvånad på honom. "Ännu mer? Ja, men vad då?"

V

Juni 1929

Horst Wessel hängde upp telefonluren och visslade sakta. Det föll honom inte alls i smaken - och det var bara en slump att han inte hade gjort upp någonting för ikväll vare sig beträffande tjänstgöring eller beträffande kamrater. Han suckade, reste sig, gick in i sitt rum - alltså civil, nå kör för det och på med den bästa kostymen. Han överlade med sig själv om han inte i alla fall skulle ge återbud men ruskade på huvudet - nej det gick verkligen inte. Den unge wieneringenjören hade tagit hand om honom så rörande i Donaustaden, hade aldrig tröttnat på att visa honom omkring i staden, att visa honom tusen vinklar och vrår som han annars aldrig hade fått se. Och om han nu var på genomresa i Berlin en enda natt så måste Horst verkligen ta med sig honom ut. Om nu inte bara den olycksaliga människan hade gått och lärt känna ett par amerikanare på tåget och berättat för dem om sin gode vän som kände Berlin som ingen annan, och om nu inte dessa också -

Ja, det var sant, han kände Berlin - sitt Berlin. Men det Berlin som dessa människor ville se, nöjesplatserna för främlingar med tjocka plånböcker, det hade han knappast en aning om. Därtill kom att hans engelska som han lärt sig i skolan men sedan aldrig övat på var ordentligt knagglig - vad skulle han egentligen säga till herrskapet? Och vart skulle han föra dem? Nu hade han det: till "Vaterland" naturligtvis, det var ju hela världen förtjust i - och då kunde han själv passa på att lära känna restaurangen.

Han gick under lindarna ned mot Bristol och träffade sin vän och hans bekanta i hallen: familjen Speckels, far, mor och två döttrar. Tyskamerikanare från Milwaukee, och det visade sig att de förstod tyska riktigt bra. Söta var de unga flickorna och modern såg ut som deras syster, man kunde knappast märka någon åldersskillnad. De åt tillsammans; Horst fick reda på att de sedan mer än ett halvår rest runt i Europa: Paris, sedan Italien, Schweiz, Wien. Och nu Tyskland, som den bredaxlade, mustaschprydda herr Speckels - grosshandlare i fett och olja - inte hade sett sedan kriget och som hans fru och döttrar över huvud taget inte kände till: hans "Germany, the old country", om vilket han hade berättat så mycket för de kvinnliga medlemmarna av familjen. Nåja, de skulle få se själva, ropade han, de skulle bara se själva -

Man hade trevligt med varandra, dessa människor var enkla och naturliga och hans wienervän var en storartad sällskapsmänniska - och så gick allt mycket bättre än han hade tänkt sig. Man for till "Vaterland" - det var en bländande succé: familjen förklarade enhälligt att något dylikt fanns det inte maken till i hela världen. Föreställning och dans i palmsalen, spansk bodega, vildavästern saloon, italiensk osteria, ungersk pustakrog, turkiskt moccanus med Bosporen och Gyllene Hornet, sedan Grinzing med Heurigem och utsikten över Wien och Donau, och - åh! - Rhen vid Niederwald med små skepp och mullrande åska! Och överallt uppässning, musik och dans i folkdräkt: csardas, tarantella, negerjazz, fandango, wienervalser och rhenvisor - varje kväll under en hel månad kunde man ju gå hit! Men det vackraste var i alla fall - naturligtvis! - den bajerska ölstugan. Bakom låg alperna och Eibsjön - härligt, underbart! Och uppässerskorna var klädda i dirndlklänningar och jodlarna i knästrumpor och gamsbarthattar. De spelade och sjöng - och milda himmel, efter varje stycke tömde de ett helt stop öl! Studenten tittade i smyg åt deras håll, han hade snart upptäckt att stopen fördes halvtomma mot läpparna, men han behöll sin vishet för sig själv och lät de nya vännerna försjunka i beundrande förvåning. Men de själva kunde också sätta i sig ansenliga mängder korv och rättika för att nu inte prata om öl!

De stannade länge och gick långsamt ner för de ståtliga trapporna. "Nå, vad tycker ni om det?" frågade Horst sin vän.

Wienaren nickade. "Det är det rätta sättet, så måste man göra om man vill skära guld med en täljkniv! Här känner sig varje kammarjungfru som en grevinna och varje bodbiträde som en penningfurste - det är hela hemligheten med framgången!"

Hyrbilarna körde fram och Horst Wessel gjorde ett försök att ta avsked. Nej, det gick inte alls, nu måste man vidare! Om det var början - vad skulle då inte världsstaden Berlin kunna bjuda för nattliga nöjen? Så, vart skulle man nu ta vägen?

Studenten tänkte efter. Kurfürstendamm naturligtvis - men vad fanns där? Då kom han ihåg att en kårbroder en gång hade berättat någonting för honom om dansrestaurangen "Die Königin", och sakkunnigt ropade han namnet till chauffören.

De drack champagne och dansade. Damerna var förtjusta: här såg man eleganta kläder och vackra kvinnor. Man frågade honom om alla hörde till societeten, vad den damen och den herrn hette? Han kände ingen utan sa på slump ett par namn och tillfogade vackra titlar: greven, prinsessan och geheimerådet, excellensen och baronessan. Amerikanaren nickade, han trivdes visserligen bättre i "Vaterland" hos de bajerska korvarna och ölet - något som liknade detta kunde man ju egentligen finna överallt. Men huvudsaken var - och hur glad var han inte däröver! - att man riktigt fick klart för sig att det eviga talet om att det tyska folket led nöd och hade det svårt var lögn! Om man kunde åstadkomma så mycket - betala de oerhörda krigsskulderna och de oräkneliga pengarna för arbetslösa och krigsoffer, för sjuka och gamla - och ändå kunde leva så - inget folk i världen hade sådana ledare! Och alltså: skål för Hindenburgs, hans kanslers och alla hans ministrars välgång!

Han ropade på kyparen, gav honom pengar och begärde att musiken skulle spela Tysklandssången. Horst tittade upp, blodet steg honom åt huvudet - tanken på att höra den sången här kändes avskyvärd. Han funderade på hur han skulle kunna förklara det för den gode herrn från Milwaukee? Han reste sig, hejdade kyparen och gick själv fram till kapellet - men han sa ingenting utan växlade bara ett par intetsägande ord med förste violinisten och gav honom en cigarett. Sedan kom han tillbaka: kapellmästaren bad om ursäkt, men han hade inte noterna med sig.

Herr Speckels märkte inte studentens leende, han slog näven i bordet. Vafalls, noter? Noter, för att spela folksången? Det var i alla fall -

Men wienaren ingrep och framkastade att det rörde sig om ett spanskt kapell, det hade han märkt direkt. Och för övrigt ville man gå vidare nu, det återstod säkert mycket att se. Hela världen visste ju att det i Berlin fanns högst intressanta hemliga nattklubbar som saknade motstycke, riktiga lastens hålor, puh! - inte självaste Paris och än mindre New York kunde mäta sig med Berlin! Han vände sig mot studenten men denne ryckte på axlarna. Åhja, det fanns det visserligen - men de var väl inte riktigt passande - för de unga damerna? Och vid en så sen timma -

Den unge wienaren skrattade - strunt, man måste lära känna allt. Han vinkade åt direktören och direkt hade han fått en hel lista med vackra namn.

De bröt upp och åkte vidare: "Kolibri", "Cascade", "Casanova". Cocktail, whisky, alla möjliga drycker - högljutt skratt och prat runt omkring: jazz och den nyaste schlagern - fräckt halvklädda barflickor och andra halvdamer. Horst kände sig otrevlig till mods, satt helt stilla och öppnade inte munnen. Fröken Speckels den yngre slog honom lätt på armen: "Tycker ni inte om det?"

"Nej", sa han.

Hon skakade på huvudet. "Det hjälper inte nu, nu när ni redan är här. Do in Rome, as the Romans do!"

"Vad?" frågade han.

Hon skrattade. "Känner ni inte till det? Det är ju från Shakespeare - Daddy säger att alla

tyskar kan Shakespeare utantill! Do in Rome, as the Romans do - det betyder att man ska ta seden dit man kommer."

Han nickade - naturligtvis hade hon rätt. I grund och botten var det ju bra att en gång ordentligt lära känna allt, varför skulle man dra sig undan? Han drack ur sitt glas - vad hette drycken nu igen, Sidecar? - och tömde också med ett drag det som den lilla räckte honom. Nu var han med på noterna och gjorde som de andra - varför skulle han förstöra leken? De satt på höga barstolar, drack, dansade emellanåt - den lilla missen, späd, blond och med stora violblå ögon, smög sig tätt intill honom. Såg upp på honom, tryckte hans hand - bara en gång var man ung, bara en gång och för denna natt -

"Maud" heter jag, sa hon.

De åkte till "Mali und Igel" och sedan till "Ariane". Damerna förstod inte riktigt vad som hände där - och herr grosshandlare från Milwaukee begrep det ännu mindre. Han tyckte bara att det var oerhört komiskt: kvinnor som dansade med varandra, smektes och kysstes? Men det har också sin allvarliga sida förklarade han: där ser man följderna av kriget som utrotat hela årgångar av män. Den unge wienaren blinkade och skrattade belåtet - men naturligtvis, så var det, han hade ju fullkomligt rätt!

Hem? Nej - han hade ännu ett namn på sin lista och det hade tre utropstecken: "Eldorado" - det måste vara något alldeles särskilt!

De gick genom en lång gång dekorerad med plakat: vackra damer i stor toalett. De steg in och såg sig omkring i salen - då skyndade en kvinna med långa steg mot dem. Horst såg förvånad på henne - herregud, vad var det för människa? Längre än han själv, med yppigt mörkt hår, svarta ögon och med en kraftig kroknäsa i det långdragna ansiktet. Men innan han riktigt fått klart för sig vad som hände honom, ropade hon: "Oh, sötnos, kommer du äntligen tillbaka hit?!" Hon öppnade sina armar och kramade honom hårt intill sig. Han kände, att något rev och stack mot hans kinder, kände hennes fuktiga andedräkt och ruskade henne häftigt av sig.

Fru Speckels var nära att explodera av skratt, wienaren flinade och greppade hans arm. "Vakna!"

Han behärskade sig och gick vidare med de andra men kände ovilligt på kinderna - gode gud, vilken skäggväxt hade inte detta fruktansvärda fruntimmer!

De satte sig och grosshandlaren beställde åter champagne; hastigt tömde studenten sitt glas. Han vände på huvudet; den lilla Maud skrattade mot honom och frågade: "Kände ni henne? Den där - kvinnan"

Han sköt tillbaka sitt glas och skrattade: "Jag - den varelsen?!"

Hur kan ni bara tänka er något sådant? Det ska gudarna veta att jag har annat att göra än att besöka sådana här natthålor -"

Musiken spelade upp och två blonda kvinnor trädde in på dansgolvet. De dansade inte illa, böjligt och hängivet och sjöng till dansen med höga, lite ansträngda röster. Bra figurer, yppiga former och ändå slanka - det enda ovanliga var att de båda var så förvånande högväxta. När de hade slutat gick de från bord till bord och sålde sina fotografier, även den svarta som hade kysst honom förut, slöt sig till dem. Fruktansvärt ful var hon, en riktig vrånbild. Hon såg gräslig ut med den kraftiga kroknäsan och de små grisögonen - och titta, hon skelade på köpet!

De tre bjöd ut sina kort och bad om cigaretter som de lät försvinna vid bröstet. Sedan bad de om vin - pappa Speckels skänkte ett glas till dem. De tog plats och uppförde sig helt väluppfostat - den svarta förstod genast med vilka hon hade att göra och tog till engelska. Studenten förstod inte mycket och tittade förvånad på henne. Det märkte hon, höjde sitt glas och pep: "O, you darling-boy, don't you think, I am just a sweet little lady?" Hon avbröt sig och tillfogade i djup bas: "Nå - skål på dig då!"

Horst for upp; det var som om man hade spottat honom mitt i ansiktet. Amerikanaren

studsade och stirrade hjälplös och med öppen mun på varelsen. Men damerna skrattade - var det verkligen möjligt att de två inte redan för länge sedan hade gissat vad som i denna nattlokal gav sig ut för att vara ljuv kvinnlighet? Då ljusnade det för herr Speckels, han kom att tänka på att han hade sett något liknande i en varieté en gång. "Vad är ni egentligen?" frågade han.

Den svarta satte kroknäsan i vädret, himlade med grisögonen, såg förälskat på honom, stack med lillfingret i mungipan och fnittrade: "Vi är ju de små eldoraderna, du skälm! Didi heter jag!"

Pappa Speckels betraktade henne kritiskt, sedan de två blonda vid bordet, sedan de som dansade och de andra runt omkring i salen. "My Lord!" ropade han, "de är ju allesammans damimitatörer! - Det var sannerligen ett bra skämt!"

Wienaren klappade honom på axeln. "Ett alldeles förbluffande skämt, men ni kom på det! Något sådant finns inte ens i Milwaukee, inte sant?"

Didi var i sitt esse - sådana harmlösa oskulder, det var riktigt roligt, då kunde man få något om man skötte sig! Han tog sig på huvudet och lyfte för ett ögonblick på peruken: som en biljardkula lyste skallen.

Horst Wessel reste sig, röd som en skolpojke, glödande het av skam. Han visste knappt vad han gjorde, han gick mellan borden och sedan tvärs igenom salen. Stod därute, räckte klädvakterskan märket och fick sin hatt. Bara bort, bort från detta -

Någon talade till honom - han vände sig om och såg den lilla Maud. Hastigt kom hans ord: "Det är inte Tyskland, inte detta, tro mig! Det är - jag vet inte - det kanske är storstaden, världs-staden, min Gud, ja, Berlin - någon fattig, smutsig trasa av Berlin. Det här - och allt som vi såg inatt det är bara gjort för - för - Tro mig i alla fall, det har ingenting att göra med allt det som tänker tyskt och känner tyskt - ingenting alls! Vi - vi -" Han stammade, trasslade in sig, kom inte vidare. Började på nytt: "Förlåt, Maud, det är mycket ohövligen av mig - var snäll och framför mina ursäkter till era föräldrar! Men jag kan inte mer, jag måste gå, måste! Allt det där är - jag vet inte hur jag ska kunna säga det! Tyskland, om ni vill se det då måste ni - Tyskland, det är någon annanstans, det - tro mig då, Maud, tro mig!"

Hon såg på honom med lugna ögon och sa stilla: "Ja, jag tror er."

Han tog hennes hand och tryckte den hårt. "Tack", viskade han, "tack!" Slet sig sedan ifrån henne och skyndade ut i gryningen.

* * *

Han tyckte det var som om kväljningarna inte ville släppa hans strupe hela nästa dag. Dryckerna som han inte var van vid, champagne, cocktails och whisky - de gjorde sitt men det andra gjorde ännu mer! Han hade en känsla av att han måste ringa till Bristol och göra upp någonting med herrskapet från Milwaukee - ta dem till någon kamratafton och visa dem några av kamraterna från hans Storm -

Men det gick inte, det gick inte alls. Hans pojkar skulle sitta och känna sig generade, knappast öppna munnen och inte ens kunna sjunga frimodigt och naturligt. Och även om de skulle bete sig så som de är, öppna och naturliga - skulle amerikanarna ända inte begripa sig på dem.

Samma kväll gjorde han tjänst, ordningsvakt vid ett stort möte i norra Berlin. Han var håglös och inte riktigt närvarande - hans folk märkte genast att någonting fattades honom, till och med de från första Stormen märkte det. När han sedan låtit sin Storm marschera hem kom Fiedler till honom och de satte sig tillsammans i en ölstuga.

"Nå, vad trycker dig?" frågade Fiedler.

Horst berättade, och det var förvånande så klart han nu såg alltsammans. Vad han bara

kunnat antyda och knappast förklara för den blonda missen, det kunde han genast och utan att söka efter ord förklara för sin S.A.-kamrat. Denne nickade, ja så var det - det var en helt annan värld, så nära dem och ändå så fjärran, som om den låg på andra sidan månen. Och för övrigt: för den sakens skull behövde man inte åka till den västra delen av Berlin, allt det kunde han också hitta här omkring Alexanderplatz - bara utstyrseln var en smula annorlunda. Smuts är alltid smuts - och det är inte värt att man tar illa vid sig. Horror, dåliga kvinnor och perversa dockgossar - de svinen skulle alltid existera överallt så länge som jorden roterade i världsrymden.

"Men de är i alla fall människor som du och jag", sa Horst. Satt på skolbänken bredvid oss - där märkte man inte att de var annorlunda!"

"Nej", svarade Richard Fiedler. "Det framträder först senare. Men det finns där inne ifrån början."

Studenten sa: "Inte finns det därinne - det är nöd, förförelse och lättsinne, som skapar det. De är tyskar som vi och alltså -"

Fiedler avbröt honom. "Låt dem vara, Horst - dem kan du i alla fall inte höja eller förbättra! Av en rödfrontare kan du göra en duktig S.A.-man - men aldrig av en skurk från Ringförbundet! Och en riktig hora blir inte annorlunda så länge hon kan få en drucken man i gatumörkret - och går det inte längre så skaffar hon sig en bordell, lär upp de unga och låter dem arbeta för sig."

Horst överlade. "Och de är ju alla medlemmar i K.P.D., är alla organiserade -"

Richard Fiedler nickade. "Ja, dit hör de - K.P.D. har användning för dem. En riktig rödfrontare kämpar som vi men det är inte nog för regissörerna i Moskva, de kräver dessutom bakhåll. Vi kallar det feget och föraktligt, men herrarna skrattar åt det. Och eftersom de inte får de anständiga pojkarna till det så använder de sig av packet, och packet skjuter glatt från sitt bakhåll, från dörrar och portar eller genom fönstren in i våra S.A.-källare. Till det använder de Ringförbundets förbrytarpack. Och varje slag av prostitution - vilket utmärkt spioneri tror du inte att de kan åstadkomma? Kommunen har lärt sig det av polisen - den tar det värsta avskummet i sin tjänst överallt i världen och får sina bästa underrättelser ifrån det. Nå, vi måste trösta oss med annat för på den punkten kommer Moskva alltid att ligga över oss. Det går inte att ändra - om det så kostar oss våra tappra pojkars blod hundra gånger om!"

Horst svarade inte. Vad truppledaren sa till honom var säkert riktigt ord för ord - han visste det lika väl som vännen. Och ändå, ändå - det måste finnas en möjlighet -

De drack ur sitt öl och skiljdes. Horst gick hemåt, vandrade långsamt genom den kvava sommarnatten, och vid varje hörn blev han tilltalad av ett fruntimmer. Många gånger blev han stående och såg på henne, precis som om han försökte se något i hennes blick, men gick sedan tigande vidare. När han böjde in från Alexander- till Prenzlauer Strasse hörde han ett skrik bakom sig och vände sig om. Två dammiga stackars lagerbärsträd stod där i förtorkade bunkrar - han kände igen dem: "Mexiko" hette lokalen som de skulle göra reklam för, en fruktansvärd, eldröd håla för skökor och deras sutenörer. Han såg en flicka och en karl som obarmhärtigt slog henne. Mitt i ansiktet med näven, igen och igen, sedan när hon föll över bunken och låg på marken fick hon smaka hans råa sparkar. Horst sprang dit - två, tre uppercuts och sedan en solar plexus: lymmeln vred sig i smärtor, ryckte upp sig, flydde med långa steg och försvann i mörkret. Horst lyfte upp flickan, blodet dröp ifrån hennes läppar och näsa, och rann över hennes ljusa blus - folket som stod i dörren skrattade ut henne men gjorde i alla fall plats när han förde in henne. De bekymrade sig sedan inte mer om de två - sådant var man van vid omkring "Mexiko".

"Tvätta dig!" sa han. Hon nickade och gick bort.

Han satte sig - med ryggen mot väggen naturligtvis - och beställde ett par snapsar. Han såg sig omkring: brokiga pappersgirlander kors och tvärs under taket. På väggarna fanns

målade palmer, kaktusar och karlar med toppiga hattar - Mexiko, förstås. Fruktansvärda typer vid disken och skökor vid borden. I bakgrunden en högtalare - någon dum schlager ljud genom rummet. Ett par kvinnor sjöng ljudligt med och dansade sittande till musiken, svängande med benen i luften.

Glädjeflickan kom tillbaka, satte sig stilla bredvid honom och läppjade på snapsen som han sköt till henne. Han såg på henne, hennes ansikte var intetsägande, färgen grå - det nypålagda sminket fastnade dåligt på de smala läpparna. Men mycket stora, djupa och lyssnande var de bruna ögonen. Han tänkte: Hon har inte varit ute på åratat, på dessa kinder har ingen solstråle lekt på evigheter. Han sa: "Du är handelsvara, inte sant? Och karlen var din försäljare?"

Hon nickade. Det var så självklart - varför frågade han?

Han märkte att hon inte var tacksam för hans ridderliga tjänst. I alla fall - hennes plågoande var borta och det var lugnt för en stund. Men - när hon kom hem skulle säkert hennes vän redan vänta på henne, skulle ta henne under behandling än en gång och på ett helt annat sätt. Om hon älskade honom, frågade han. Äsch, han hade två till men man måste ju ha skydd -

Om hon inte tillhörde någon organisation? Jo då: hon var i det Röda Kvinno- och Flickförbundet. Han nickade - naturligtvis var hon med där och hennes grupps ledarinna vid Alexanderplatz var säkert också en uttjänad sköka - där bekymrade man sig inte om privatsaker.

Han överlade lite, drog sedan fram sin plånbok och räknade. Pengarna kom från mormodern - ja, de var bestämda för en liten resa och han behövde koppla av. Men nu - nu skulle han säkert i alla fall inte komma bort ifrån Berlin, så mycket som det fanns att göra. -

Hon vaknade till liv när hon såg pengarna. Om hon kunde betala sina skulder hos värdinnan - mycket var det inte - då kunde hon komma iväg och ta med sig sina saker. Och hon visste ett rum hos en annan fru, hon var skarp, hon lät ingen komma upp om man inte ville. Om hon kunde betala där -

Vad hade hon lärt sig då, frågade han, kunde hon inte arbeta?

Hon förstod genast vad han ville höra. O, ja, sy hade hon lärt sig, hon skulle säkert åter komma på fötter om hon bara fick hjälp i början -

Studenten sköt över sedlarna till henne. "Där, ta dem!" sa han. "Vad heter du egentligen? Och hur gammal är du?"

Hastigt tog hon pengarna och stoppade dem i fickan. Erna hette hon och var arton år gammal.

Arton - så ung? Och såg ut som - men kanske när hon väl kom bort från den här smutsen och kunde komma ut om söndagarna i skog och sol, kanske då -

Hon reste sig och sa att nu ville hon gå. Över natten kunde hon sova hos en väninna och redan tidigt imorgon ville hon flytta.

"Alltså, lycka till!" ropade han.

Hon höjde handen lite men lät den falla igen, vågade inte. Men hennes läppar rörde sig och hon såg på honom med de stora, bruna ögonen.

"Det är bra", mumlade han.

Han såg efter henne när hon gick ut genom dörren och visste i nästa ögonblick knappt hur hon såg ut längre. Han lade armbågarna på bordet, lutade huvudet i händerna och stirrade framför sig. Någon reste sig från bordet bredvid, tog med sitt ölglas och satte sig mitt emot honom vid hans bord. "Det gjorde ni fint", sa han. "Blev av med era pengar - inbillar ni er verkligen att det tjänar något till?"

Studenten såg upp. "Vad angår det er?"

Mannen flinade. "Kvinnofolket? Inte ett dugg - lika lite som er, Wessel. Vet ni vem jag är?"

Horst såg på honom - han tyckte sig känna igen ansiktet. Var hade han -

"Jag ska hjälpa er på traven", sa den andre. "Polispresidiet - efter skjutningen vid Inselbrücke. Däruppe i hallen: Ni pratade med Barrikadalbert och kom över till oss och bjöd oss ur er påse -"

Studenten nickade. "Ack, ja - men inte för att få ert tack. Jag gjorde det för att leda bort vaktens uppmärksamhet!"

"Det förstod jag genast", sa kommunisten. "Men för den skull smakade inte smörgåsarna mindre bra - jag var vansinnigt hungrig, då hade jag redan suttit tjugo timmar i buren. För övrigt - Ross, heter jag, Camillo Ross."

Horst lutade sig bakåt. "Det gläder mig - vem jag är vet ni ju. Om ni vill prata med mig - om alla möjliga sorters frågor - står jag alltid till förfogande, här eller var ni vill. Jag har redan övertygat många av er -"

Den andre nickade. "Det vet jag - fler än vad som är oss kärt."

Mig kommer ni inte att kunna hämta över, lika lite som jag kan få er till kommunen - alltså är det ingen idé att prata om den saken. Det var inte därför jag satte mig vid ert bord. Men jag såg hur ni boxade ut den där knölen och hörde sedan vad ni pratade med den prostituerade om - och jag vill varna er, Horst Wessel."

Studenten skrattade. "Ni? När kom det på modet bland er?"

"Mod eller inte", sa kommunisten. "Ni vet mycket väl att det finns ärliga pojkar även bland oss - därför springer ni ju på alla våra möten och talar på alla våra krogar. Vad packet beträffar - så vet vi nog hur vi kan använda det och hur vi ska sköta det. Det är ingen fara; om ni hur storartat som helst slår er omkring med era sedlar och svarvar till sköna fraser - aldrig i livet kommer ni att kunna dra upp ett sådant kvinnofolk till er, med er moral, som ni vackert kallar det. Men det med våra pojkar från Rödfrent - det har vi sett länge nog nu, det måste ta slut."

"Måste det?" ropade studenten. "Och jag säger er, att det är nu det kommer att börja: ännu många - och just de bästa bland er - kommer jag att få över till SA."

"Hör på, Wessel", sa den andre, "er Storm, den femte, ligger mitt i det rödaste distriktet, i ett distrikt som tills helt nyligen obesträtt tillhörde oss, och där inga nazis borde sticka in näsan. Ni kan tänka er att vi inte är så särskilt hänfödda över er verksamhet. Berlin är stort - låt er tilldelas ett annat distrikt där ni kan arbeta lika bra för er sak, kanske bättre."

Horst Wessel sa: "Och får jag fråga, Ross, varför ni ger mig så goda råd?"

Rödfrentaren nickade. "Det är ju ganska enkelt: ni måste bort, den saken är man enig om hos oss, vi kan inte tillåta att man undergräver vår bästa och säkraste ställning. Om jag lyckas med att övertyga er om att ni spelar ett mycket farligt spel så att ni frivilligt rymmer fältet - så är det så mycket bättre för båda parter. Vi har ingenting emot er personligen, vi kan också uppskatta en motståndare - i den trängsta kretsen åtminstone, och vi skulle bli belåtna om allt kunde gå fredligt till. Men vill ni inte det - bra, då tvingar ni oss att försöka på annat sätt."

"Det är tydligt nog", svarade Horst. "Men det måste vi alla räkna med varje dag - och inte minst varje natt. Inbillar ni er verkligen att jag skulle lämna mina kamrater i sticket?"

Kommunisten gav sig inte. "Tänk över det ordentligt! I längden hänger det ju inte på de enskilda människorna utan bara på saken. Så tänker åtminstone vi. Och ytterligare en sak, herr stormledare från Friedrichshain: Tror ni ärligt på att ni är kött och blod med era så kallade kamrater? Er far var präst, ni härstammar så att säga från ett av de bästa borgerliga hemmen, och ni själv är - till på köpet! - kårstudent! Ni har framgång, det är sant, men slutligen kommer ni ändå att misslyckas. Såpbubblan kommer att brista: bara en proletär kan leda proletärer - ni kommer aldrig någonsin att kunna känna så som en proletär känner. Över den klyftan kan ingen bro byggas!"

Horsts ögon lyste. "Klyftan? - Vi ser ingen! Vi erkänner inga proletärer, erkänner inga borgare - för oss finns det bara kamrater, bara tyskar. Ni säger att ni strider för

mänskligheten - bland alla folk och i alla länder - och kämpar ändå bara för er klass och mot de andra! Är det inte så?"

"Kan så vara", svarade Ross. "Men det står ändå klart att ni inte hör till den klassen, den proletära."

Han nickade kort åt honom, gick till disken och betalade. Sa några ord till ett par pojkar, räckte dem handen och gick ut.

Studenten såg efter honom. Varför gav rödfrontaren dem handen och inte honom? Ja, och varför hade inte flickan räckt honom handen när hon gick?

Han grubblade. Med avsikt - nej, med avsikt var det bestämt inte. Denne kommunist, denne Camillo Ross, hade pratat så öppet, så rent med honom, nej, idag ville han säkert inte förödmjuka fienden vid liv och död. Imorgon kanske, men inte idag. Och han gav honom i alla fall inte handen? Instinkt var det, en omedveten känsla.

Därför - därför att han inte tillhörde den klassen som de röda kämpade för? Var det därför? Vad hade han sagt: Aldrig någonsin skulle han kunna känna som en proletär känner - och bara en proletär kunde leda proletärer? Men proletärerna, de var massan, om det fanns det inget tvivel - och man måste komma nära massorna, måste känna deras hjärtan slå -

Men då, då måste han -

"'Stridsropet', käre herre", sa en låg röst. "Vill ni inte köpa ett 'Stridsrop' -"

Han tittade åt sidan - där stod en kvinnlig frälsningssoldat och räckte honom sin tidning och bössa. Hängfärdig såg hon ut, blek och utsliten, men vandrade ändå omkring under de långa nattimmarna för att mödosamt tigga ihop några kronor.

"Titta, Ågust, på axelklaffarna", skrattade en lång pojke vid disken, "te vänster ett 'H' och te höger ett 'H' - vet du vad det betyder?"

Hans kumpan sneglade dit bort. "Du åbakar dig ju som jag aldri sett nån från frälsningsarmén!* Hon kommer ju hit vareviga natt, själarädderskan!"

"Människa, hos dig går de' långsamt i den övre våningen!" ropade den långe. "Ja' fråga' dig ju, va' 'H:na' betydde! Nu för tiden så betyder de 'Heil Hitler'!" Han skrattade högt över sin vits, drack ur sitt vin och fortsatte: "De' visste du inte, gosse? De' ä' de' nyaste i polleticken - de har ingått brödraskap, hallelujasoldaterna och nazirekryterna, å Hitler blir general och förbedjare!"

Kvinnan i den slitna, oklädsamma uniformen tycktes inte höra honom, ändrade inte en min; det var som om det inte alls angick henne. Hon gick lugnt vidare från bord till bord, ingen köpte ett "Stridsrop", men nästan varenda en lade pengar i hennes bössa. Horst Wessel följde henne med blicken och hörde åter och åter hennes entoniga ord: "'Stridsropet' - vill ni inte ha ett 'Stridsrop'"

En gång, när han fortfarande var skolgosse - det var strax efter omstörtningen - hade hans bror och han träffat på en trupp från frälsningsarmén vid Alexanderplatz på hemvägen från skolan, en man och fyra eller fem kvinnor. De stod där, omringade av människor, och spelade sina eländiga instrument, tamburin, luta, mandolin och sjöng med tunna röster sina fromma sånger. Människorna skrattade - och han och Werner skrattade med: hur kunde något sådant bara förekomma i dessa dagar, då pansarbilar åkte genom Berlin, då kulsprutorna dagligen knattrade i alla gränder runtomkring? Rörde det inte dessa människor alls? Man skulle stoppa upp dem, ställa ut dem i Panoptikon -

Då hade fadern kommit förbi - hur blek var han inte redan på den tiden! Han hade tagit deras händer och fört dem hem. Han hade sagt åt dem att de inte skulle skratta åt frälsningsarmén, hur löjlig de än tyckte den var. Den gjorde mycket gott, trängde in i de djupaste lagren, dit ingen annan kunde komma, till de allra lägsta och allra fattigaste bland folket -

Åratal senare, på den tiden då han var i Bismarcksförbundet och fadern redan var död, hade han kommit att tänka på dessa ord när han av en tillfällighet gick förbi en sal där

frälsningsarmén höll ett möte. Han hade gått in och hört talaren - en engelsman som rådbåkade tyska på det förfärligaste och som tuggade mödosamt för att få en sats avslutad. Han kunde fortfarande se mannen framför sig, en storväxt en med kort skägg och uppåtstående rödblont hår, se hur han hela tiden slog omkring sig med armarna i luften, höjde bägge händerna samtidigt och lät dem sedan åter långsamt sjunka ned. En överste i frälsningsarmén var han, kanske en general - och naturligtvis i uniform. Tätt slutet rock och på uppslagen -

Studenten stirrade rakt fram. Hans ögonbryn drog sig samman och det kom rynkor på den jämna pannan. Hur var nu bokstäverna igen på den engelska frälsningsofficerens axelklaffar?

* Frälsningsarmén = Heilsarmé

Tydligt såg han det plötsligt framför sig - Salvation Army: ett "S" och ett "A"!

S. A.! - S.A.!

Han reste sig och gick till dörren, besinnade sig - vände om och betalade. Gick ut igen - med snabba steg skyndade han genom gatorna.

Gode Gud - Kunde det vara en slump?

Denne förfallne karl vid disken som gjorde sig lustig över den kvinnliga frälsningssoldaten, tydde hennes dubbla "H" som alla nationalsocialisters hälsning: "Heil Hitler!" Och den engelske översten i Salvation Army! - Då han såg honom hade han knappt beaktat det och inte tänkt på det - först idag såg han det klart för sig och det kändes som en fingervisning från en osynlig makt för honom, denna blåa rockkrage med röda ränder och det lysande S.A.

Men om det var så - vad betydde det? Vad i all världen hade han att göra med frälsningsarmén?

Han kom hem och gick tyst till sitt rum. Av gammal vana öppnade han dörren till broderns rum och tittade in - han låg i djup sömn. Sedan iväg till sitt eget rum - en stund satt han på sin säng, orörlig, liksom om han väntade på något. Hans tinningar hettade, han reste sig och tog en kall avrivning. Stod sedan framför det öppna fönstret - så kvav sommarnatten var!

Och nu - vad, vad? Något skulle ske, något måste avgöras denna natt -

Han ruskade häftigt på huvudet - hur var det egentligen fatt med honom? Då kom han att tänka på att han inte hade ätit någonting till kvällsmat, han gick ut i fruktkammaren och valde två stora äpplen i mörkret. Kom tillbaka, satte sig och bet i ett äpple. En gång, två gånger - sedan stirrade han återigen framför sig.

Och plötsligt kom det för honom att han skulle be. Han log - hur lång tid hade det inte gått sedan han bett sist. Och vad skulle han säga nu, och vad skulle han be? Åter stod han upp, gick helt tyst för att inte väcka någon genom den långa korridoren, han behövde inte tända ljuset, här hemma hittade han överallt också i mörkret. Han kom till vardagsrummet, gick till faderns skrivbord och tog böckerna med predikningar. Böner - säkert förekom också böner i predikningarna. Tillbaka - nu satt han vid skrivbordet och tände bordslampan. Han öppnade en bok och läste: "Jesus sade: Den som vill bli stor ibland eder, han skall vara allas tjänare, och den som vill bli den förnämste ibland eder, han skall vara allas slav."

"Ödmjukhet och tjänaremod" hade fadern kallat denna predikan och tagit versen från Markus som inledningsord. Tjänaremod - det skulle man aldrig hitta i en ordbok, det ordet hade fadern själv skapat. Men tjänaremod - mod att tjäna - var det inte just det som frälsningsarmén hade mer än alla andra?

Mod att tjäna - och i djupaste ödmjukhet -

Och plötsligt såg han framför sig hur han en gång suttit med fadern och modern på Operan. Det var under påskveckan - den sista före faderns död. Man spelade "Parsifal" -

det skulle han aldrig glömma: långfredagsundret. Gurnemanz, den skäggige graalriddaren som eremit - och hos honom den vilda häxan Kundry som tjänsteflicka. Herzeleides son kom dit i svart vapenrustning och med sluten hjälm, med huvudet böjt och det heliga spjutet sänkt. De ledde honom till källan och lät honom slå sig ned på den lilla grässlutningen. Tog av honom hjälm och pansar, vapen och benskydd. Och sedan liksom ett ljus i det mörkaste mörkret, liksom en uppenbarelse mitt i den grå vardagen: där fanns inte längre Parsifal eller trollkvinnan eller den gamle riddaren av Graal - nu var det frälsaren själv, Johannes Döparen och Maria Magdalena. Hon knäböjde framför Herren, tvättade Hans fötter och torkade dem med sitt hår. Inget sa hon och inget sjöng hon under hela tiden - bara de två orden: Tjäna - Tjäna -

Han reste sig - han hörde musiken, denna musik - långfredagsundret.

Tyst klädde han av sig och gick till sängs. Slöt ögonen men såg ändå bilden framför sig: Parsifal - unge, strålande hjälte - Herzeleide hette hans moder.

* * *

Han vaknade tidigt, utsövd och vederkvickt. Han såg äpplena ligga på bordet och åt upp dem, först det hela, sedan också det halva. Nu visste han vad han måste göra, nu såg han sin väg klart framför sig.

V

Juli till augusti 1929

Modern kom in i rummet när han packade sina saker. Hon hjälpte honom och smålog belåtet, glad åt att han i alla fall hade beslutat sig att göra en ferieresa, att äntligen lämna hetsen. "Och vart bär det iväg?" frågade hon.

Horst Wessel ryckte på axlarna. "Dit vinden blåser", sa han. "Något tåg står säkert färdigt att gå när man väl kommer till stationen."

Modern nickade. Det var så likt hennes pojkar: ut någonstans i vida världen! Så ofta hade barnen gett sig iväg med tåg, cykel eller till fots utan något bestämt mål. De hade först gjort långa planer och noggrant utarbetat varje dag under resan - och sedan plötsligt bara gett sig av på en slump. Och kom slutligen tillbaka till boet, ännu friskare, ännu gladare, ännu starkare.

"Reser du ensam?" frågade hon.

"Alldeles ensam", svarade han.

Hon gjorde i ordning smörgåsar åt honom och packade in en flaska vin. "För resan! Skriv snart, redan imorgon, hör du! Och glöm inte att tacka mormor för pengarna! - När ger du dig av?"

"Genast", sa han.

"Vänta en liten stund till", bad modern. "Om en timme kommer de båda från universitetet, Inge och Werner. Då kan vi följa dig allihop till stationen."

Han tvekade ett ögonblick och sa: "Mor, jag vill inte ljuga för dig. Jag stannar i Berlin, flyttar bara hemifrån och hyr mig ett rum. Jag vill arbeta."

Hon såg på honom. "Arbeta? Bra, det börjar bli på tiden nu. Men därför behöver du ju inte ge dig iväg - du hittar i alla fall inte ett bättre hem någonstans. Här har du det fullständigt lugnt - har vi någonsin stört dig när du suttit över böckerna? Dina kamrater -"

"Det är just dem jag vill komma närmare", sa han. "Vill arbeta som de."

Hon förstod honom inte. "Som de - som de unga männen i S.A.? Men vem har någonsin gjort mer än du för rörelsen?"

Han skakade på huvudet. "Så menar jag inte, mor. Jag vill arbeta - med mina händer. Vara arbetare som de - förstår du? Vad betyder ett par terminer?!"

Hon teg en stund, satte sig, såg stilla på honom och tänkte efter - vart ledde hennes pojkes tankegång? "Du vill flytta?" frågade hon. "Och bli hantverkare?"

"Inte för evigt!" ropade han. "När far drog ut till Frankrike och frivilligt anmälde sig den första dagen - lät du honom inte gå då, mor?"

"Men nu är det ju fred, gossen min", viskade hon.

Han sa "Just en vacker fred! För oss är det krig - krig tills Tyskland åter är tyskt och fritt! Därför måste jag göra som far, måste till fronten!" Hans röst blev öm, stilla, övertalande kom orden. "Och far kom sällan hem på permission, högst två gånger om året om han hade tur. Jag kommer varannan dag på besök till dig - varje dag om jag får tid. Mina studier kommer jag säkert att ta upp igen, du vet ju hur lätt det går för mig. Men nu har jag viktigare saker att göra."

Han förstod vad hon kände, hur ledsen hans beslut gjorde henne. Hon skulle aldrig visa det men han visste att det var så. Han satte sig bredvid henne och lade armen om hennes axlar. "Titta hur jag har packat, knappt mer än för en kort resa. Gör det dig verkligen så ledsen mor?"

Hon såg upp och åter log hennes läppar så stilla och förstående. Han smekte hennes

hand. "Tack mor, jag visste ju att du skulle förstå mig. Det är ju också bättre så för en liten tid - även för dig! Du har ju knappt haft en lugn stund sedan månader tillbaka, här springs det trappa upp och trappa ned: min Storm, Werners Storm och min gamla Storm, den andra! Och därtill Inges bekanta och gamla vänner från förr - det kommer att göra dig gott att få en smula lugn!"

Han nickade åt henne, tog sin kappsäck och gick ut.

Modern såg efter honom, lyssnade till hans steg genom hallen och hörde dörren lätt slå igen. Hon satt stilla en stund sedan reste hon sig med ett ryck.

Hon mumlade: "Ungarna har fått vingar! Små kycklingar stannar hos sin höna - men unga falkar flyger!"

* * *

Redan efter några få dagar fick han genom Ewald Bartels förmedling arbete som droskchaufför. Hela dagarna åkte han genom Berlin; den andra veckan gjorde han nattjänst, och varje ledig stund var han tillsammans med sitt stormfolk. Man sa allmänt att han bråkat hemma och inte fick några pengar för att fortsätta sina studier längre - och han lät dem tro det, det kändes tillfredsställande och besparade honom förklaringar. Alla sorters kunder hade han: resande, vilkas koffertar han måste släpa på, affärsmän som inte kunde komma fram fort nog, förälskade par som ville färdas varligt och långsamt i mörkret. Under väntetiden vid bilstationerna pratade han med andra chaufförer, socialister och kommunister, försökte vinna dem till sin sak, stack till dem propagandaskrifter och gav inte efter, försökte om och om igen, segt och hårdnackat. Drev igenom sin vilja mödosamt nog och upprättade en nazicell.

En gång, framför Charlottenburgs slott, hejdade en djup basröst hans färd. Han stannade och vände sig om till hälften på förarsätet - har man sett på maken, herr Speckels från Milwaukee med sin unga dotter! Han vände sig åter om och nickade bara tigande när amerikanaren ropade åt honom vart han ville åka. Det började duggregna och han var tvungen att stanna och gå ur för att slå upp suffletten. Tvärs genom Charlottenburg, genom Tiergarten och genom Brandenburger Tor - det gick långsamt fram över de hala gatorna. Han stannade till framför Bristol, de båda steg ur och herr Speckles räckte honom femtio mark. Han rykte på axlarna och mumlade att han inte kunde växla. Amerikanaren bad honom vänta så skulle han skicka ut pengarna.

Den blonda Maud kom tillbaka och bakom henne gick den tjocka portieren med ett uppspänt, stort paraply. Hon gjorde upp med honom och gav honom drickspengar. Han tackade och grep med handen om växelspaken.

"Ett ögonblick!" sa hon och vände sig sedan till portieren. "Ni kan gå, jag behöver inte paraplyet!"

Horst hade en känsla av att han borde ge gas och susa iväg! Men blev ändå stående - var han inte den förste vid varje fara? Och skulle han fly för en liten flicka?

"Ni kommer att bli våt, Maud", mumlade han.

Hon nickade. "Ja, vad gör det? Jag kan ju byta om sedan. - Jag kände igen er direkt, trots chaufförmössan som täcker halva ansiktet." Hon kom av sig men fortsatte sedan: "Vi trodde att ni skulle ringa efter den där kvällen. För övrigt - jag hade skrivit om jag bara hade kunnat. Men er wienervän åkte redan nästa morgon och vi visste inte vart ni bodde. Hade knappt uppfattat namnet riktigt - bara förnamnet eftersom er vän kallade er så - Horst, inte sant?"

Han sa: "Sanningen är den - att jag också ville ringa! Jag ville visa er hur Tyskland verkligen är. Då -"

"Då?" frågade hon. "Då ringde ni inte i alla fall, eller hur? Nå, vi har sett mycket under tiden, museer, slott, teatrar - var det något sånt som ni ville visa oss?"

"Nej", sa han, "inte det."

Åter började hon: "Er vän sa att ni var student?"

Han nickade. "Ja det var jag - då. Nu är jag chaufför".

Hon lade sin hand på hans arm. "Arbetande student? Det har vi därhemma också. Det är mödosamt och svårt och tar lång tid. Och för det mesta misslyckas det också till slut. Min far kommer att ge er pengar till studierna om jag ber honom om det. Det gör inte honom någonting - och ni kan ju betala tillbaka dem senare om ni vill."

Han ruskade på huvudet. "Det är inte det som det hänger på - pengar har mor. Ser ni kära fröken, vi är en liten skara men vi har ett högt mål. Vi kämpar för ett nytt budskap - eller kanske ett urgammalt, ett som vårt folk för länge sedan glömt bort. Och därför måste vi ner bland massorna, djupt i miljonernas djupaste lager. Som student stod jag utanför, hur jag än bar mig åt. Därför har jag blivit chaufför - man måste vara som de, leva som de. Do in Rome, as the Romans do - det var ju så ni sa!"

Hon såg på honom med stora ögon. "Då är ni kommunist?"

Han for upp. "Kommunist - jag? Just motsatsen är jag. Socialist är jag, en nationell socialist - och jag är tysk!" Han skakade häftigt på huvudet. Åh, det där förstår ni inte, kan ni inte förstå! Men ni kommer säkert att begripa det en gång, ni och hela världen! Vi kommer att segra - inom få år!"

Hon upprepade: "Inom få år -?" Hon öppnade sin handväska, tog upp ett visitkort och räckte honom det. "När ni har kommit så långt, vill ni meddela mig det då? Och till dess: om ni kan ha användning för mig, kan ni inte skriva? Lova det!"

Han stoppade på sig visitkortet. "Gärna, Maud lilla. - Och ännu något: Gör ni detta för sakens skull, för vårt tyska folk, som ju också är ert?"

Hon såg länge på honom och skakade sakta på huvudet. "Nej", sa hon, "inte därför. - Endast för dig!"

Hon nickade åt honom och skyndade med lätta steg tillbaka in i hotellet.

Horst stod med sin droska som tredje man vid bilstationen och kom inte längre fram. Det var samma sak nu sedan två timmar, inte en människa tycktes vilja åka idag, och raden av bilar blev hela tiden längre. En tom vagn kom tillbaka och ställde sig längst bort i ledet, chauffören skyndade framåt och svängde med en tidning i handen. Han gick rakt emot Horst, stack bladet framför näsan på honom och började häftigt prata till honom. Men Horst förblev lika lugn - det var ju dumheter alltihop! Han själv hade varit med från början till slut - inte ett ord var sant av det som stod i tidningen.

Chauffören överröstade honom. - Va? Skulle det inte vara sant det som stod i "Röda Fanan"? Fascisthundarna hade -

De andra bildade en krets omkring dem, alla ville veta vad som hade skett. "Läs högt!" ropade de.

"Ja, det är bra", ropade Horst Wessel, "Läs högt så ska jag nog ge dig klart besked sen!"

Hans motståndare räckte honom tidningen. "Läs högt själv då - om du törs!"

Horst tog bladet. "Varför inte? Men håll tyst under tiden annars har vi genast ett upplopp. Då kommer polisen och bötfäller oss direkt - det kommer att kosta åtminstone tre mark för varje kollega!"

"Just en skön kollega!" ropade den andre. "En student är du - det står i tidningen!"

Horst vecklade upp den. "Nå, då kommer vi ju snart att veta det allihop, om det står i den." Han steg upp på sin vagns fotbräda och började läsa högt:

"Fascistöverfall i Berlin.

Nazis föranstalta judepogromer under polisskydd. -

Stenkastning mot Liebknechthaus. -

Spontan motdemonstration från den röda försvarsformationen. -

Sent i går kväll tilldrog sig något i det röda Berlin, som tydligt och klart manifesterar för Berlins proletariat med vilka metoder den fascistiska Zörgiebel vill jämna vägen för den fullständiga fascismen. Ungefär trehundra -"

"Va" menas nu me' de'", ropade en äldre chaufför. "Zörgiebel, den känner ja vi satt på samma bänk i skolan, å han är en precis lika bra sosse, som ja' själv. Om ja' skulle träffa på honom, så skulle ja' säja du te honom än i da Den och fascist - de' ä' så man kan skratta åt de'!"

Horst Wessel nickade åt honom och läste vidare: "Ungefär trehundra nazis, alla beväpnade med tjocka påkar, marscherade genom Grenadierstrasse. Överallt slog de ned proletärer och trafikanter med judiskt utseende på det mest brutala sätt. Tåget drog förbi Karl-Liebnecht-Haus, där Hitlerynglingarna slog in två fönster. Varje gång som polisen uppmanades av trafikanterna att genom sitt ingripande förhindra Hitlers mordbanditers terror, avböjde den detta.

Som en löpeld spred sig underrättelsen om den fascistiska marschen genom distriktet, och inom en halvtimme hade ansenliga massor av arbetare samlat sig, fast beslutna att göra slut på dessa nationella busars förehavande. Hade dessa förut i medvetande om sin övermakt varit fräcka, så vek de nu fejt tillbaka för arbetarna. Allt fler av dessa hjältar försatte sig i säkerhet och lämnade tåget som med hjälp av starkt polisskydd ännu i rättan tid kunde fly undan för de proletära nävarna in i Haberlands festsalar.

Hur stor indignationen var över det otroliga provokatoriska uppträdandet, visar det faktum, att arbetarmassorna slöt sig samman till ett imponerande möte, och arbetarna marscherade upp till en väldig demonstration. Ingen fascist stod mer till att upptäcka på gatorna, och hotande klang det revolutionära Berlins rop genom natten: 'Röd front! - Berlin förblir rött! - Död åt fascismen!'

Polisen, som understött nazisternas terrordåd, gick brutalt fram emot arbetarna och häktade kamrat Scherlinski. Hur de rasade -"

"Nej, stopp nu", ropade en ny röst, "ja' upplevde de', de' så kallade raseriet. Ingen gjorde någonting!"

Horst insåg sin fördel. "Berätta själv då - dig tror de väl på, du är ju en gammal rödfrontman."

"Ja' ä' väl en av de som varit med längst", svarade chauffören. "å ja' låter inte dra mig vid näsan, inte heller av 'Röda Fanan'!"

Han hade kommit över Montbijouplatz, berättade han, och den hade varit svart av människor. Nazis hade marscherat iväg, i spetsen Wessel, deras kollega, med sin storm och skalmejekapellet. Genom Burgstrasse - där hade de låtit börssvindlarna och bedragarna veta, vad de gick för och hela publiken hade ropat med. Förbi Marstall, Breite Strasse, Rosstrasse - in i Fischerkvarteret. Mühlendamm, Molkenmarkt - "Heil Hitler!" och "Tyskland vakna!" hade de ropat, och de röda hade hållit sig tysta som möss. Först i Parochialstrasse, vid pacifistmuseet hade de tagit risken att ropa "Ned!" och "Röd front!" - han hade själv skrikit med för att det skulle låta bättre! Sedan vidare förbi polisens högkvarter - där hade S.A. riktigt tagit bladet från munnen och sjungit sjörövarvisan, så det ekade vida omkring.

"Vad är det för visa?" frågade någon.

"Den känner varenda en i första distriktet till", sa Horst, "men ingen vet varför den just heter sjörövarvisan".

Rödfrontchauffören sökte i fickorna och drog fram en papperslapp. "Ja' har skrivit upp den - ja' tycker om allt som ä' mot bylingarna! "

"Behåll din vishet för dig", varnade honom Horst. "Om du läser upp den här och någon förräder dig så kan du vara säker på tre månader - det har redan många av oss fått erfara!"

Den andre ropade: "Och ändå skriker ni ut den rakt under Zörgiebels näsa å Weissens fönster! Inbillar du dig kanske att ja' generar mej?"

Han satte i:

Herr Isidor Weiss uti Stor-Berlin
 är en hög och en mäktig man,
 men doktor Goebbels är full utav hin,
 på Isidor gallfeber retar han,
 och själv polisen drar till med ett flin,
 man hör det ju ända till Brandenburger Tor:
 han kallar sig Bernhard, är doktor och fin,
 men förbliver dock alltid 'then Isidor'!

Sedan hade nationalsocialisterna marscherat Königstrasse och Schleunenquartieret, och han hade hela tiden följt med. Framför Karl-Liebknecht-Haus hade de sjungit en kampsång, men han hade inte hört många rop från motståndarna trots att verksamheten i det kommunistiska högkvarteret just nu var högt stegrad med anledning av förberedelserna för den "Röda dagen" i Berlin. Ännu sorgligare var det i ghettot, i Münzstrasse och Grenadistrasse, människorna tycktes ha dragit sig tillbaka in i husen och fällt ner gardinerna. Först när hela nazitåget marscherat in till mötet i Haberlands festsalar hade det åter börjat bli rörelse ute på gatan och man hade samlat sig i spridda grupper. En kommunistisk ämbetsman hade hållit ett stort tal, och man hade svarat honom med applåder och rödfrontrop. När sedan nationalsocialisterna kommit ut efter två timmar, hade allting åter varit beskedligt och stilla - och S.A. hade tiggande marscherat genom gatorna och upplöst sig på Neuen Markt. Av naziraseriet, som "Röda Fanan" berättade om, hade han inte märkt någonting och lika lite av den upprörda, kokande folksjälens. Det var strunt alltsammans, smicker och -

"Vill ni köra mig, eller vill ni hålla tal?" ropade en tjock herre. Chauffören öppnade dörren för honom och satte sig på sin plats.

"Vart vill ni åka?" frågade han.

* * *

Horst bytte yrke. Att vara chaufför tyckte han var som en lek. Man for långsamt genom gatorna för att lyckligen uppsnappa en kund och väntade sedan i timmar vid bilstationen medan man pratade med de andra - man kände ju knappast att man arbetade. Det gick väl an när han kunde dra in de andra i en het diskussion och klarlägga sina tankar för dem, men hur ofta svarade man honom inte: "Människa, dilla inte bara om politik!" Nästan alla de äldre var socialister, åtminstone av röstsedeln att döma, var organiserade i sina fackföreningar och bekymrade sig bara om lönefrågor och överlät sedan allt det övriga till sina skenheliga ledare. Husrum och bröd för kvinna och barn därhemma - det var det enda de brydde sig om, allt annat var dem innerligen likgiltigt. De lät honom stå där, steg upp och satte sig på sina platser, tuggade på sina smörgåsar och fördjupade sig i "morgonposten".

Nej, nej, han måste lära känna arbetaren som förtjänade sitt bröd med näven. Först i staden och senare på landet - där skulle han lätt kunna få plats.

Så blev han kroppsarbetare och fick arbete vid byggandet av den underjordiska järnvägen. Man kände hur det värkte i lederna, sedan man timme efter timme stött spaden i jorden och kastat upp sanden i kärrorna, och man visste på kvällen att man hade utfört ett ordentligt dagsverke. Det gick inte så lätt för honom i början och ofta överföll honom frestelsen att kasta ifrån sig arbetsredskapen och gå sin väg. Men han bet samman tänderna och sköt upp flykten till middagsrasten och sedan till kvällen - och kom i alla fall tillbaka nästa morgon. Han drev igenom sin vilja vecka för vecka och dag för dag. Breda och klumpiga blev hans händer, valkiga och hårda - riktiga arbetarnävar.

Kamraterna märkte det. Ingen sa ett ord men de tittade i smyg på hans händer, höll dem lite längre när de hälsade, och tryckte dem en smula hårdare.

Nästan dagligen gick han till prästgården - han lät sin Storm samlas på Jüdenhof; då kunde han springa upp ett tag till modern först. Han hade behållit nyckeln, gick in genom dörren som vanligt och skyndade först genom korridoren till äppelkammaren - det var en gammal vana från skoltiden. Äpplen var tullfria hemma, han kunde fylla alla fickorna åt sig och kamraterna. Till att börja med frågade modern honom vad han tjänade och om det räckte till för honom, men det gav hon snart upp: hon såg hans händer och förstod allt.

Också om natten kom han likadant som förr, satte sig på moderns säng och berättade för henne - det var som om han inte hade flyttat hemifrån alls. Om han bad om pengar gav hon honom vad han begärde, ofta mer än vad han annars brukat få. Han tog emot allt - och gav det till sin Storm och rörelsen, levde bara av det som han tjänade på sina händers arbete och skänkte bort resten.

Han ryckte upp dörren och stormade in. "Helgdagskväll", ropade han, "jag har ingenting att göra idag - då stannar jag hos er!"

Modern drog in honom i rummet, där stod hans syster i aftonklänning och bredvid henne Hellmut Mingard.

"Ska ni ut?" frågade han, "Vart?"

"Dansafton i kårhuset i Grünewald", svarade medicinaren, "jag tar med både din syster och din mor. Du skulle också följa med Horst, du har inte låtit oss träffa dig på evigheter."

Modern försökte övertala honom och likaså Inge - det var så kvavt i staden och så vackert där ute i kårhusets stilla trädgård. Smultronbål ikväll och fullt upp med söta flickor. Och om han inte ville dansa så kunde han ju sitta hos modern -

Han lät sig bli övertalad och gick in i sitt rum för att klä om - smoking, vit skjorta och lackskor, de väntade troget i skåpet, dem behövde han inte som jordarbetare vid den underjordiska järnvägen. Han klädde av sig, tvättade sig grundligt, drog på sig de svarta byxorna och silkesstumporna. Det var en lustig känsla att ta på sig stärkskjortan, lägga den styva kragen omkring halsen och knyta rosetten -

Porten slog igen, steg, upprörda röster i hallen - så kom broder Werner in i rummet, och Erich Ponke var med honom, en kamrat från hans Storm. Mitt framför huset hade de överfallits av en röd hord och med möda kunnat rädda sig - bara cykeln, som kamraten lett, hade han förlorat.

Horst lät halsduken falla, "Vilka var det?" frågade han. "Kände ni igen dem?"

"Det var 'Schlageters' klick", ropade Werner.

"Nej, det var det inte!" sa Ponke. "Det var karlar från 'sjukår' - jag såg ligans ledare!"

Horst sprang till bordet, tog sin revolver och rusade ut. Sprang ner för trappan och ut på gatan innan de andra hann följa med. När de skyndade efter honom träffade de på de övriga i hallen, som stormade över dem med frågor, och det fördröjde dem ytterligare. Mingard förstod inte riktigt vad det hela rörde sig om, han begrep bara att det var fara på taket, tog sin käpp och rusade efter de andra. Där uppe vid det öppna fönstret stod kvinnorna.

"Min gud, bara det går väl nu!" ropade modern och vände sig sedan till sin dotter: "Och du kan inte låta bli att skratta trots allt!?! "

Studentskan pekade med handen. "Men mor - kan man hålla sig för skratt? Titta bara, hur Horst ser ut!"

I strumplästen rusade han genom de tomma gränderna, i smokingskjorta och styv krage. Den högra handen kramade revolvren hårt - men den vänstra höll upp byxorna, som vid varje steg hotade med att glida ner. Framför honom rusade ett par karlar - och se, nu slängde en av dem cykeln mot trottoaren och följde sedan de andra in i en sidogata. Horst skyndade

fram och reste upp cykeln - då ramlade byxorna ner helt och hållet.

Nu kom också Werner, hans kamrat och Mingard fram. Men ingen hjälp behövdes mer - rödfrontklickern hade rymt fältet. De vände sig om, S.A.-mannen ledde sin cykel, och Werner tog emot revolvern från brodern - denne hade nog att göra med att hålla uppe de fina byxorna med båda händerna.

Inge stod i den öppna dörren. "Hör på, lillebror", skrattade hon, "när du ska ut på hjältedåd nästa gång, så glöm inte hängslena!"

* * *

De tre gick i förväg, Mingard och damerna, och Horst lovade att komma efter så snart han blev klar. Han hämtade en borste och gjorde sina nerdammade byxor grundligt rena. "Vill du följa med också Werner?" frågade han brodern.

Denne skakade på huvudet. Hans Storm hade tjänstgöring vid ett möte i "Märchenbrunn" vid Friedrichshain. Man hade fått en säker underrättelse om att de röda skulle försöka spränga mötet och därför fick ingen vara borta. Horst lyssnade intresserat - idag på eftermiddagen vid arbetet hade han hört något glunkas om det: de röda ville visa att de ännu levde - det kunde bli allvarligt. Han gick till telefonen och ringde upp kårhuset: nej, han kunde inte komma, hade viktigare saker att göra, man skulle vara så snäll och framföra hans ursäkter till modern. Han slet den vita skjortan från kroppen och drog åter på sin arbetsoverall. Frågade brodern efter den första Stormens mötesplats och skyndade ut ur huset.

Han hade tur: på kort tid lyckades han samla ihop sexton av sitt folk, och med dem förenade han sig med den första Stormen. Barrikadalbert räckte honom handen: "Dig kan jag ha användning för - det kommer att gå hett till ikväll."

De marscherade - och det var inget nöje denna gången. Inte bara Rödfront utan också Riksbanneret var på benen och hade planmässigt belagt alla gator. Ihållande bråk framför och bakom och på båda sidor om tåget, men man slog sig igenom och kom till Friedrichshain. Horst kastade en blick på den överfulla salen i "Märchenbrunn" - till två tredjedelar var den besatt av röda. "Hur många man har du?" frågade han stormledaren I.

"Med ditt folk blir det åttio - kanske åttiofem", sa Sprengel.

De hade fullt upp att göra redan från första början och måste gå kraftigt till väga för att skapa ordning. Till slut lyckades de att få så pass tyst att deras talare kunde börja. Men han hade knappt talat i tio minuter förrän en skarp knall avbröt honom. Kommunisterna hade lagt sprängämnen, ett så kallat "kanonslag", i den gamla, stora kaminen - den sprängdes och inom ett ögonblick fyllde smuts- och sotmoln hela salen. Det var tecknet för massorna på gatan som genast satte i med ett hagel av stenar, och klirrande slogs det ena fönstret sönder efter det andra.

"Ut med S.A.! Ut med S.A.!" skallade hotande åter och åter massans rop, och den förberedde sig nu på en stormning mot salen.

"Håll ordning här, du", ropade Sprengel, "så skyddar jag ingången!"

Gång på gång stormade de röda framåt, och gång på gång jagades de tillbaka av Barrikadalbert. Under tiden släppte Horst ut deltagarna i mötet genom sidodörrar, kommunister och nationalsocialister om vartannat, ingen människa kunde känna igen den andre. En kvart dröjde det, en halvtimme och ännu längre. Så skyndade han till ingångsporten. "Vi måste ut Albert, annars tränger kommunisterna in genom sidodörrarna och anfaller oss i ryggen."

"Har du ett skjutvapen?" frågade Sprengel.

Horst skakade på huvudet. "Inte ens en smällkaramell! Osaf har ju strängt förbjudit det vid mötestjänstgöring!"

Stormledaren nickade. "Mitt folk har inte heller det minsta lilla vapen. Vi klagade allt när ordern kom - och här har vi nu eländet!"

"Igenom måste vi vad som än händer!" ropade Horst.

Barrikadalbert skrattade. "Menar du verkligen det? Nå, så ut ur råttfällan då, och hugg in med bara nävarna!"

De slöt sig samman i fyra led och tågade ut med hopbitna tänder. Liksom alltid vid sådana tillfällen var inte de första minuterna farliga, pöbeln mottog dem bara med ett vilt tjut av raseri men vek tillbaka på båda sidor. Så fick polisen tillfälle att åtminstone skydda dem i ryggen, de slöt upp bakom dem, hela sex man i en piketbil. Det bar av förbi Königstor och sedan den mörka Barnimstrasse - här susade de första stenarna och knallade de första skotten. Bakom dem och på båda sidor fanns tusentals av de röda - minsta försök till upplösning hade betytt en säker död. De måste marschera och orubbligt förbli i leden, komma vad som komma ville. Vid Straussberger Platz smattrade stenarna ner som en hagelskur och det smällde ur alla slags revolverkalibrar - samtidigt som polisens kulsprutor knattrade bakom dem, den försökte nämligen äntligen rensa luften från rödfrontarnas angrepp. Sprengel, Fiedler och de båda Wessels gick i första ledet, de visste alla vad de skulle göra och inga överläggningar behövdes: hålla utkik mot varje sidogata och hastigt vika in, där människomassorna var mindre. Och så i sick-sack och hit- och ditmarsch fram emot en station; där kunde SA-männen stiga på och åka fram och tillbaka, för att slutligen en efter en stiga av och bege sig hemåt.

Det bar av till stationen Jannowitzbrücke - den var tätt omringad, "Slå ihjäl dem, fascisthundarna", vrålade de röda, "kasta nazisterna i Spree!"

Poliserna bakom dem hade försvunnit och i täta vågor trängde mängden fram. Då befallde stormledaren angrepp -

Tjugo minuter varade striden, sedan var de igenom, inte en enda fattades. De åkte omkring genom Berlin, steg av här och där, och förde sina stridsoffer i säkerhet: de hade sjutton svårt sårade.

Horst Wessel följde brodern hem och gick med honom uppför trappan. De öppnade försiktigt dörren och lyssnade i rummen. "Mor har inte kommit tillbaka ännu, Werner", sa han, "fort i säng, innan hon kommer. Tvätta blodet ur ansiktet och tvätta kragen och rocken också, så att hon inte märker något."

"Vill du inte stanna här inatt?" frågade Werner.

Men Horst ruskade på huvudet. "Nej, nej, jag måste vara i tid på mitt arbete imorgon."

Werner nickade: om Horst sa det, så var det riktigt - han trodde på brodern som på evangeliet. Han gick in i sitt rum och ställde sig framför spegeln: han såg hemsk ut, alldeles fullsmetad med blod. Han sökte trevande och hittade slutligen ett sår över den högra tinningen - antagligen efter en kastad sten. Han skrattade - han hade inte en aning om när han hade fått det.

VI.

September till oktober 1929

När han kom tillbaka till sitt hyrda rum efter arbetet hittade han ett brev, han slet upp kuvertet och läste de två med blyerts klottrade raderna: "Ärade Herr W.! Var snäll och kom till Magazinstrasse inatt klockan elva. Det är angående 'Död åt nazis'!"

Han lade ifrån sig lappen men tog åter upp den. Stilen var oövad och barnslig, och den kunde likaväl tillhöra en man som en kvinna. Magazinstrasse? En lugn och säker gata, lika illa omtyckt till höger som till vänster för att den låg alldeles i närheten av polispresidiet - vem kunde vilja stämma möte med honom där? "Död åt nazis" - det gav mer hjälp åt gissningar: så hette den vildaste röda ligan som kunde jämföras med "Schlageters" band.

Den kvällen hade han tjänstgöring, men när han var färdig gick han upp till sitt rum och hämtade sina revolverar; klockan var redan halv tolv när han gick över Alexanderplatz. Han skyndade förbi den fula murstensbyggnaden - hur många kamrater satt just nu innanför dess murar? Tre av folket från hans Storm fanns där sedan i förrgår, och från första Stormen fanns fyra, från andra -

Han svängde om runt hörnet till Magazinstrasse, vandrade fram och tillbaka, men såg inte till en människa. Han gick fram och tillbaka två gånger och han tänkte precis gå hem när han hörde lätta steg bakom sig. Han vände sig om och blev stående - en flicka kom emot honom.

"Ni har skrivit till mig?" frågade han.

Hon nickade. "Ja - angående 'Död åt nazis'."

Han såg på henne - henne kände han ju?! "Ni är - är

Hon hjälpte honom. "Erna - ja!"

"Alldeles riktigt", sa han. Erna - det var klart, det var till henne som han hade gett sina respengar i "Mexiko". "Alltså, Erna, vad rör det sig om?"

Hon ville varna honom, hon visste med bestämdhet att den röda klicken lurade på honom. Han kom ofta hem ensam - det hade man spionerat ut. Redan i övermorgon skulle det ske efter mötet vid Haberland, eller på torsdag efter -

Han vandrade med henne genom gatorna och lyssnade på henne, och han märkte att hon kände väl till de röda banden omkring Alexanderplatz. Han tog med henne till en krog, beställde öl och lät henne berätta. Egentligen skulle klicken "Schlageter" sysselsätta sig med honom, men "Schlageter" själv hade blivit häktad, och då hade "Död åt nazis" fått uppdraget.

"Uppdraget?" frågade han. "Av vem?"

Det visste hon inte - men det måste väl komma från Karl-Liebkecht-Haus, alla bandens anförare sprang ju ut och in där.

"Nå, vad tänker de göra?" frågade han. "En politisk avkylning, inte sant? Det blir i bästa fall åtminstone sex månaders sjukhusvistelse."

Hon nickade, ja, om något sådant rörde det sig väl.

Han skrattade. "Det var det jag trodde. Säg, känner du 'Schlageter'? Varför kallar man honom så, och vad heter han egentligen?"

Willi Erdman, hette han. Varför man kallade honom "Schlageter" - antagligen därför att han kunde slå till så kraftigt.

"Bara därför?" frågade han. "Inte efter Leo Schlageter, frihetskämpan som

fransmännen band vid en påle och sköt ner i Düsseldorf?"

Hon såg förvånad på honom - den mannen hade hon aldrig hört talas om.

Men desto mer visste hon om allt som hände och skedde i det röda lägret och hon höll reda på förvånansvärda detaljer. Hon hade skuggat honom sedan två veckor, hade iakttagit honom, visste vart han bodde och hade spionerat på hans vanor -

"Och du har troget underrättat de röda om allt!" skrattade han. "För det är väl de som har skickat ut dig på spaning?"

Hon nickade. Hon hade talat om vart han bodde - det hade man kunnat ta reda på snabbt i alla fall. Men annars hade hon stuvat om alltsammans och gett falska uppgifter.

Han såg på henne. "Du har gett falska uppgifter? Om den röda klicken får reda på det så kommer det att gå förbaskat illa för dig, det vet du väl! - Varför gjorde du det då?"

Hon såg upp och teg en stund. Sedan sa hon: "Ni var ju så snäll mot mig - den där gången i "Mexiko I hela mitt liv har ingen gett mig något som inte själv velat ha något i gengäld av mig. Och sedan jag föddes har ingen varit snäll mot mig. Bara - bara ni."

En sekund var han misstänksam och såg klenroget på henne. Men det var ingen teater, så kunde man inte spela. Dessa stora bruna ögon ljög inte.

"Vill du arbeta för oss?" frågade han.

"Ja", svarade hon. Han skulle bara säga vad man kunde använda henne till, hon skulle inte dra ut på tiden med frågor. Skulle göra allt som han begärde.

Om hon kanske var hungrig? Om hon redan hade ätit kvällsvard?

Hon ruskade på huvudet - hon hade inte ätit på hela dagen. Men hungrig var hon inte heller.

Han beställde åt henne, det som fortfarande serverades: kalla köttbullar med potatissallad, korv och bröd. Också en saltgurka - den åt hon först.

Han tittade på medan hon åt och frågade hur det gick för henne nu. Om hon tjänade något på syarbetet.

Hon svarade med munnen full: ja det gick an, det blev nog bättre med tiden - Hon avbröt sig och lade ner gaffeln på tallriken. Hon ville inte ljuga: hon hade inte tjänat någonting, eller så gott som ingenting. Hade bara levt på pengarna som han gett henne - och en del av dem hade stulits från henne. Vårdinnan hade -

Han kom att tänka på kommunisten, Camillo Ross - hade han inte kallat honom en narr för att han kastade bort sina pengar på en sköka? "Då har du alltså återvänt till ditt gamla yrke att gå på gatorna?" frågade han.

Hon for upp och blodet steg på de bleka kinderna. Nej, nej, det var inte sant! Inte en enda gång sedan den natten! Och om hon så skulle hungra ihjäl, så skulle hon aldrig ge sig till någon mer. Så länge -

Hon kom av sig. "Nå vidare", frågade han.

Hon sänkte huvudet och mumlade: "Så länge ni lever."

Han svarade inte, såg över till henne och log stilla. Nåja, flickan hade förälskat sig i honom, det kunde en blind se. Det förklarade hennes hållning: att hon antagit den röda klickens uppdrag, iakttagit och spionerat på honom - och sedan gett falska uppgifter och nu varnade och skyddade honom så gott hon kunde.

"Ät på bara", sa han. Lydigt tog hon åter upp gaffeln och stoppade in ett stycke köttbulle i munnen.

Förälskad - det gjorde inget intryck på honom. Han var van vid att flickorna sprang efter honom, det hade varit så redan på gymnasiet. Uppvuxen i storstadens hjärta, som han var, hade han bra reda på alla slags kvinnliga typer och kände till dem väl. Oemottaglig - nej, det var han inte alls, han roade sig gärna med unga flickor, skämtade, skrattade och kysste. Ett litet äventyr - det hade han ingenting emot. Men det måste vara kort - han måste kunna göra slut när han ville, om det så kostade ett par tårar. Nej, nej, han

fick inte fastna för någon!

Han tänkte på den lilla amerikanskan - bara ett ord hade han behövt säga. Och han hade inte sagt det. Han tänkte på söta flickan från Wien, tänkte på pingsten i Wachau - tio soliga dagar, tio glödande nätter. Han skrev inte till henne och rev sönder hennes brev.

Han började åter fråga ut flickan och lät henne berätta om de röda mordligorna. Deras distrikt var strängt uppdelade, berättade hon, men de arbetade ändå ofta gemensamt. "Schlageter" härskade omkring Koppenplatz, över Mulack- och Auguststrasse, och dit vågade sig ingen nationalsocialist nattetid. "Sjuhår" och "Död åt nazis!" hade området omkring -

Han betalade och följde henne nedför gatan. "Var bor du?" frågade han.

Hon ryckte på axlarna. Sedan ett par dagar, efter att värdinnan stulit hennes pengar, bodde hon inte längre i sitt rum. Sedan dess hade hon sovit hos väninnor.

"Prostituerade, inte sant?" undrade han. Hon svarade inte.

"Då kommer du snart att falla in i den gamla trallen igen", sa han. "Så går det till."

Hon viskade: "Nej, nej -"

De gick tiggande genom gatorna och han hörde tyst, sakta gråt bredvid sig. Han tänkte: var skulle man kunna göra av henne. Den underjordiska järnvägen går till -

Han stack handen i fickan. Tänkte: hon hade inte ätit någonting idag. Inte ett öre har hon -

Och väninnorna? Hela natten skulle hon gå och gå. Skulle sätta sig på någon bänk -

Han kom att tänka på någonting: han skulle kunna gå till Jüdenstrasse, till moderns hus och smyga tyst uppför trappan. Sedan till fruktkammaren och fylla alla fickor. Och så ner igen och ge henne äpplena - då hade hon någonting för imorgon -

Han tänkte: hon må vara vad hon vill, men hon är i alla fall tysk liksom jag! För frälsningsarmén är hon inte för dålig - de tar upp henne och hennes likar också. Om han kunde få henne till frälsningsarmén -

Han skakade på huvudet. Budskapet - gick inte också hans budskap till alla? Också till de allra lägsta?

Varför snyftade hon så? Varför kunde hon inte vara tyst?

Han var arbetare nu och hans nävar var valkiga. Han arbetade underjorden - mullvadsarbete. Hela dagarna - och också på kvällarna: de borrar hål under det röda Berlin. Bara på det sättet gick det, gata efter gata måste man erövra - grovarbetare dag efter dag. Att gräva som en mullvad.

En gång skulle han i alla fall komma upp ur jorden. Han skulle låta vingslagen bli vida, flyga högt -

Hon bredvid honom - varför grät hon egentligen?

Var det inte möjligt, att också hennes vingar kunde växa en gång? Stackars små malvingar -

Hon blev stående, visade med handen över gatan och sa stilla: "Där bor ni."

Han såg upp, ja, det var huset, högt däruppe låg hans enkla lilla rum. Han gick över gatan, vände sig till hälften om och sa:

"Kom!"

* * *

Nu var hon där, och nu stannade hon där. Han visste inte själv hur det gick till - det bara blev så. Han hyrde ett annat rum, ett större och bekvämare vid Grossen Frankfurterstrasse - där kunde man få använda köket. Värdinnan, som hette fru Salm, var änka efter en kommunist och de bodde mitt i den rödaste omgivningen. Han gick tidigt till sitt arbete och om kvällen och halva natten levde han för sin Storm; ytterst lite såg han till flickan, Erna. Hon

höll ordning på hans saker, tvättade och lagade mat åt honom, och när han kom hem satt hon där och sydde. Precis som Sprengels mor, tänkte han -skillnaden var bara att hon inte hade någon maskin. Han tänkte köpa en symaskin till Erna när han väl hade lyckats samla ihop pengarna. Kanske kunde man få den på avbetalning –

Han gav henne hela tiden nya uppdrag, att ta reda på allt möjligt som han tyckte kunde vara viktigt bland de röda. Hon gav sig ut på vandring, träffade gamla bekanta och lyssnade till allt som de hade att berätta. Naturligtvis visste man att hon bodde tillsammans med studenten, men det tog ingen illa upp av i det röda lägret. Man var övertygad om att man hade henne fast, man trodde lika bergsäkert på henne - som man misstrodde henne i S.A.

Horst Wessel arbetade febrilt, och hans Storm blev allt starkare och starkare. I början av oktober räknade den tvåhundra femtio man och växte ändå dagligen. Nästan alla var före detta kommunister som han hade omvänt till sin sak. Karlar som hade svurit sig åt honom och som kunde låta sig slitas i stycken för hans skull. När han drog genom gatorna med sin femte Storm och skalmejekapellet i täten, när han hörde sina sånger sjungas av sitt folk, då kände han att det var den rätta vägen han gick. Så måste han handla och inte annorlunda. Han var daglönare som de, levde liksom de av sina händers arbete och hade liksom de en fattig flicka ifrån folket. Han var en av dem.

Han gick ofta hem men stannade bara korta stunder. Många gånger kom han om natten, satte sig på moderns bädd och berättade för henne. Och sedan igen på dagen när hans Storm samlade sig på Jüdenhof. Aldrig förebrådde modern honom, hon väntade stilla.

En gång frågade hon: "Vad är det för en flicka som bor hos dig?"

Han svarade helt lätt: "En bra tös, mor. Hon håller av mig och gör allt som hon kan för mig."

Dörren gick upp och ljudet förtog moderns suck. Werner kom in och räckte honom hans inskrivningsbok för universitetet. "Jag har anmält dig till de föreläsningar som du ännu inte varit på - din passopp skrev dem åt mig."

"Det är din åttonde termin nu", förmanade modern.

Han nickade och stoppade boken i fickan. Kysste hastigt modern och tog adjö. "Möte idag - jag måste skynda mig." Brodern skyndade efter honom i hallen: "En nyhet, Horst: Inge har förlovat sig!"

Han blev stående. "Vad, den kycklingen - vad säger mor om det?"

Werner sa: "Hon vet ännu ingenting - imorgon ska han komma hit. Inge har endast anförtrott mig det - naturligtvis i djupaste hemlighet!"

"Ut med språket!" skrattade Horst. "Vem är den lycklige? Vi måste i alla fall pröva fallet allvarligt och noga överlägga om vi kan ge vår broderliga välsignelse."

"I det fallet har vi inte mycket att säga till om", menade brodern. "Om hon en gång har fått någonting i huvudet så -! Det är den länge doktorn, som vi nyligen -"

"Han!" ropade Horst. "Han - Heinz? Nå, då är jag belåten, det är en prima karl."

Werner nickade. "Det tycker Inge också. - Förlovningen ska bli på julafton." Han tryckte broderns hand och stoppade hastigt ett ark i hans ficka. "Jag har också skrivit en sång - läs den senare! Kamraterna sjunger den i första Stormen."

Horst skrattade. "Ser man på, du också!" Han nickade åt honom och sprang nedför trappan.

Han kände anmälningsboken i fickan. Student - var han fortfarande student? Till och med kårstudent, tvåbandsman - så långt borta allt det var, så likgiltigt! Han hörde till S.A., bara dit!

* * *

Fredagseftermiddag - han kom från arbetet när Erna väntade på honom ute på gatan. "Jag

ska gå och handla", sa hon. "Jag måste köpa lite mer idag - det är en kvinna däruppe."

"Vem då?" frågade han.

Hon ryckte på axlarna. "Hon har ett barn - och ser mycket eländig ut. Hon lät sig inte avspisas."

Han drog ut sitt lönekuvert och gav henne pengar. "Köp mjölk om hon har ett barn."

På soffan satt en utmärklad, sammansjunkna kvinna och ammade ett spädbarn vid sitt bröst. "Var snäll och ursäkta", sa hon, "men barnet skriker om jag tar bort det."

Han kände igen henne, det var Klara, Ewald Bartels fästmö. Han var häktad sedan ett par dagar, berättade hon, och den här gången såg det illa ut: han hade tagit ett par röda alltför grundligt under behandling och det skulle komma att kosta honom åtminstone sex månader. Där satt hon nu med sitt lilla kryp - stormledaren 17 hade skickat henne hit. Själv kunde han nästan ingenting göra och lika lite distriktsorganisationen, man hade inte ett öre längre, bara skulder. Hon snyftade och nickade trööst, hon kände så väl till den eviga ebban i fickorna. "Om någon skulle kunna råda och hjälpa mig, så är det bara ni, herr Wessel!"

Han rynkade pannan. - Han, han, alltid han! Höll han asyl i sin boning?! Hade han banker till sitt förfogande som på hans minsta vink villigt öppnade sina kassor? Var han en underdoktor som hade ett läkemedel för allt ont? Ovilligt stack han handen i fickan och kastade lönekuvertet på soffan. "Där! Det är det enda jag har."

Dröjande tog hon pengarna och reste sig långsamt. "Förlåt - jag måste ta det för mitt barns skull. Förlåt - jag kommer inte att besvara er mer."

Som en virvelvind var han hos henne och tvingade henne att åter sätta sig. "Dumheter - stanna här! Erna kommer snart tillbaka - och har med sig mjölk och någonting att äta. Och - och - jag kommer säkert att komma på något. Kom tillbaka i övermorgon - och när ni vill - det kommer alltid att finnas en munfull till övers åt er!"

* * *

De arbetade på övertid. Horsts granne var en stadig arbetare med tjurnacke, som han hade vunnit för sin sak och som nu tjänstgjorde i hans femte Storm. Svetten rann nedför deras kroppar, det ångade om dem i det fuktiga jordhålet.

"Vi går ner ett och ett halvt kilo idag!" ropade arbetaren.

Horst nickade. "Du kan ju undvara dem Bruno, men jag vet inte varifrån jag ska ta dem."

Bruno torkade svetten ur ögonen med baksidan av handen. "Nåja, i gengäld växer kovan bra - då kan man kosta på sej någe extra på lördagskvällen!"

"Inte ett dugg kan du kosta på dig", sa Horst. "Att tjäna väldeliga på övertid, medan så många kamrater inte har något arbete - det får inte förekomma i femte Stormen! Varje extra öre får du lov att ge ifrån dig!"

Arbetaren sneglade på honom. "Menar du verkligen de' människa?"

Horst Wessel skrattade. "ja, tänk, det menar jag verkligen! Du kan ju ge dig av om pengarna är dig kärare! Om du bara vill arbeta för dig och stoppa din mun full - då kan du lugnt gå tillbaka till dina sossar! Vi tvingar ingen som inte vill stanna frivilligt."

Arbetaren spottade och körde ner sin spade i sanden som om han ville klyva hela jorden. Tigande grävde de vidare. -

Helgdagskväll - Horst gick upp och satte sig på ett par bjälkar på gatan. "Nå, har du övervägt saken, gamle Bruno? Gör som du vill, behåll dina pengar - dem har du förvärvat surt nog. Jag kommer inte att ta illa upp, kommer lugnt att arbeta vidare med dig. - Men hos oss kan du inte stanna längre i så fall."

Bruno tände en cigarett. "Jag stannar vid Stormen", brummade han. "Ska vi inte ge oss

iväg nu?"

"Nej, vänta lite", svarade Horst.

Han satt stilla och stödde huvudet i båda händerna. Bruno såg hur han rös till, hängde rocken om hans skuldror och satte sig bredvid honom. Efter en stund frågade honom Horst: "Känner du till stämpellokalerna?"

Arbetaren skrattade: "Jag? Gosse, gosse, gosse, vem känner inte till dem? Jag har ju bara arbete sedan tre veckor tillbaka!"

"Berätta om dem", bad Horst.

Bruno såg förvånad på honom. "Va" kan man berätta om dem? Där står man, där väntar man -"

Men Horst frågade vidare, han visste redan hur man skulle bära sig åt för att lösa kamraternas tungor, och efter en halvtimme visste han så bra besked, som om han själv hundratals gånger gått dit för att stämpla och få sina platsansökningspapper. "Varför vill du egentligen veta allt de' då?" frågade arbetaren.

Horst skakade på huvudet, stirrade åter framför sig och över lade. Erna hade satt dessa myror i huvudet på honom när hon kom till honom med maten idag under middagsrasten. Hon hade suttit bredvid honom och stilla sett på när han ätit upp sin soppa. Han hade talat, egentligen tänkt högt, om allt möjligt i sin Storm och även om de många arbetslösa och om all tid som de kastade bort genom att driva omkring till stämpellokalerna. Då hade Erna under samtals gång sagt att dessa lokaler helt och hållet behärskades av de röda, och där vågade ingen annan säga något. Han hade lyssnat intressant - naturligtvis visste han det, varje arbetare visste det och alldeles särskilt varje arbetslös. Men man hade aldrig tänkt så mycket på det, och ingen i rörelsen hade ännu kommit på den idén att ingripa just där. Och ändå måste man göra det - om man kämpade om gatan, om möteslokalerna, om varje enskild plats där människor samlade sig, hur kunde man då få försumma platsansöknings- och stämpellokalerna?

Han reste på sig så häftigt att rocken föll ner från hans axlar. Han tog upp den och drog den hastigt på sig.

"Nå, har du nu funnit va' du söker?" frågade arbetaren.

"Ja", svarade han, "jag tror att jag har det".

"Kom då", menade Bruno, "då ska vi väl fira de' me' en snaps. Ja' bju'r."

Men Horst ruskade på huvudet. "Har inte tid nu, jag måste till distriktslokalen."

Kamraten betraktade honom eftertänksamt. "Som du går och står? Titta bara på dig - vill du inte först tvåla in dig och ömsa skinn?"

Horst Wessel tog hans arm och drog honom med sig. "Nej, nej, det är bråttom, säger jag dig. Skynda dig hem och säg åt Erna, att jag inte kommer till kvällsvard. Och sedan till Staf IV eller den av hans stormledare, som du träffar på - den som har tid ska hämta mig vid distriktslokalen. Du kommer också dit och tar med mina saker - du vet ju att vi har tjänstgöring ikväll vid Hasenheide!"

Han åkte till Hedemannsstrasse och lät anmäla sig - gudskelov var doktor Goebbels ännu där. Han måste vänta och utnyttjade tiden med att tvätta sig grundligt.

Över en timme pratade han med doktorn. Hittade sedan Bruno där ute och bytte om. "Kommer någon av stormledarna hit?" frågade han.

"Bara Sprengel", svarade arbetaren, "alla andra har tjänstgöring" .

De rullade samman arbetskläderna och packade in dem i papper. När de kom ut ifrån huset, träffade de Barrikadalbert.

"Du kommer just i rättan tid", ropade Horst åt honom. "Du kan följa med till Hasenheide - men det är bråttom värre!"

De skyndade till den underjordiska järnvägen och hoppade upp på tåget. "Kan du inte berätta vad det är fråga om?" forskade Sprengel.

"Varför inte?" skrattade Horst. "Jag har pratat med doktorn om det - och han begrep det genast. Och när han tar itu med något då lyckas det också! Han kommer alltså att tala om det med Osaf - du kan vara säker på att imorgon kommer befälet till alla Stafs! Då kommer vi att få att göra!"

"Jag kan tänka mig att det blir knogigt om du har haft dina tassar med i spelet!" sa Sprengel. "Som om vi inte hade nog att göra ändå! Men nu kanske du vill göra oss den tjänsten att uttrycka dig lite tydligare - vi är väl i alla fall inga korsordslösare! Ut med språket: vad är det för nytt arbete för stormpojarna?"

"Gissa måste du i alla fall, Albert", ropade studenten, "det kommer du inte ifrån! Vet du, vad som behärskar stämpellokalerna?"

"Förpestad luft!" svarade Albert. "Där har vi ingenting att säga till om - där härskar röd terror, som ligabröderna kallar det."

"Nå, då så!" skrattade Horst Wessel. "Och nu ska det bli annan ordning av. Om det nu nödvändigtvis måste härskas terror där - var står det skrivet att den ska vara röd? Det skulle väl vara ganska trevligt om den för omväxlings skull skulle bli vit!"

Barrikalalbert nickade betänksamt. "Klämmig sak!" sa han.

"Men den kommer att kosta blod!"

Äntligen åter en gång ut ifrån staden: propagandamarsch genom Potsdam. Samlingsplats vid stationen, de kom med tåget eller med lastbilar, många till fots. Stormledaren räknade sina skaror - ingen fattades, som inte var tvungen till det.

De marscherade genom gatorna med flygande fanor och i täten gick den femte Stormen, det hade nu blivit till vana vid alla marscher. Och de sjöng hans sång, den sång som nu hela S.A. sjöng överallt i Tyskland, och som alla nationalsocialister sjöng vid varje möte: "Fanorna högt! Tätt slutna alla leder -"

Hur den jublade i den soliga dagen! Och människorna som stod tätt packade på båda sidor kände väl också, att här marscherade tysk ungdom: budbärare för en ny tid.

För sista gången hörs appellen mana,
beredda stå vi alla ren till strid!
Snart fladdrar över alla gator Hitlers fana,
Vår trældom varar nu blott liten tid!

En man sjöng inte med - han som skrivit sången, Horst Wessel. Tigande gick han framför sin Storm alldeles bakom musiken och lyssnade till kamraternas sång. Han tänkte på partidagen i Nürnberg i augusti - Hitler hade låtit kalla på honom, hade skakat hans hand och frågat honom efter den nya sången, som Berlins S.A. fört med sig.

Och så gick tankarna åter till hemmet, till en söndag - han hade stått med modern och systemen vid fönstret när det fjärde standaret hade marscherat förbi. Hälsande hade kamraterna höjt armen och sedan börjat sjunga strax framför prästgården.

"Det är din sång!" sa modern.

Syster Inge berömde honom. "Du är väl fasligt stolt över den, eller hur? - Det har du rätt att vara Horst!"

Han sänkte blicken. "Tyst, Ingalill -"

- Nej, nej stolt var han inte - inte över någon sång, och inte heller över den här. Det kändes nästan som en slump att just han hade tagit en blyertspenna och ett stycke papper, att det var han som skrivit upp orden och funnit melodin till dem. Vad som då uppstod, det växte ur frihetsrörelsens hjärta: han hade inte mer del i det än någon annan ur SA!

Så var det allas sång, likaväl som det var hans!

Till vänster om honom, alldeles vid Bürgersteig, i jämnhöjd med musiken gick sex, åtta kvinnor bakom varandra och höll jämna steg med tåget. Han kände dem alla, där var Staf IV:s unga hustru, där var S.A.-folkets hustrur och flickor. Sist, lite osäkert, Erna - redan

en smula trött, ovan vid de raska marschstegen och i för högklackade skor. Ofta hade hon bett honom att få marschera med, men han hade alltid avböjt det utan att riktigt veta varför. Idag på morgonen när han skulle ge sig iväg hade hon i alla fall frågat honom, om hon kunde få komma efter - oktoberdagen var så vacker, och hon ville för en gångs skull komma bort från Berlin. Han såg på henne - hon var så smal och blekare än de andra kvinnorna, den friska luften skulle säkert göra henne gott. Nu vände hon sig om, han kände blicken från hennes stora, bruna ögon. Han vinkade åt henne - söt såg hon ut i den röda hatten.

De tågade genom gatorna, denna gång utan att bli störda och hälsade av glada tillrop; här märkte man inte mycket av Rödfrent och Riksbaneret. Potsdam kände svart-vitt-rött - liksom förr!

S. A. Stod på stationen och väntade på tåget som skulle föra dem tillbaka till Berlin. Det kom in fullsatt och bara få fick plats. Staf IV pratade med stationsinspektorn, och denne lät koppla till ännu en vagn och tröstade de övriga med ett senare tåg som skulle komma om tio minuter - Staf IV gav order om att stormledare I skulle följa efter med de övriga.

Han själv steg in med sitt folk i den nya vagnen och kvinnorna klättrade in i en avdelning bredvid. En gjorde min av att följa med dem, men tvekade, vände om och gick utmed tåget för att i sista ögonblicket stiga på i en annan avdelning.

"Vet du, vem det är?" frågade Barrikadalbert.

"Hon där i röda hatten?" svarade Fiedler. "Naturligtvis vet jag det! Horst Wessels flicka, Erna heter hon. Varenda en känner henne, och ingen kan tåla henne. Om någon annan skulle släpa omkring med något sådant så hade man låtit honom veta vad man tänkte redan för länge sedan. Men med Horst -"

"Man skulle prata med honom någon gång", sa Sprengel.

Truf Fiedler nickade. "Det skulle man! Och ändå vågar ingen öppna mun. Kan inte du prata med Staf IV vid tillfälle?"

"Det har jag redan gjort", sa stormledaren. "Han tycker att man ska låta honom vara i fred, och han tror att det går över med tiden. Och skulle man prata allvar med honom så vore inte Staf IV den rätta eftersom han till hälften är överordnad. Då vore det bättre om en kamrat gjorde det."

"Han har rätt!" utropade Fiedler. "Staf IV känner honom bra. Men vem skulle göra det - du eller jag?"

"Båda två", avgjorde Sprengel. "Var håller han egentligen hus? Han ville ju åka med oss."

Den andre tittade mot utgången. "Han pressar ihop sitt folk i godsvagnen - de kommer att lära sig hur det känns att ligga i en sardinburk på hemvägen.

På det viset sparar han biljetter - jag är säker på att han knappast har två dussin med på tåget."

Men Horst hade bara sju man.

Tåg nummer två kom, och här fanns plats nog - Sprengel drog med honom in i en tom avdelning. Man tände sina cigaretter; de två från första Stormen harsklade sig och visste inte riktigt hur det skulle börja.

Horst gjorde det lätt för dem när han plötsligt frågade: "Har ni sett till Erna?"

Fiedler nickade ivrigt. "Jo då, hon åkte med det första tåget." Sprengel tillfogade: "Hon åkte ensam - inte med de andra kvinnorna."

"Det kan man ju förstå också", mumlade truppledaren.

Horst tittade upp: "Vad är det man kan förstå, Richard?" "Nå, det hade ju varit pinsamt för henne", svarade Fiedler, "om inte de andra hade pratat med henne".

"Inte hade pratat med henne?" sa Horst. "Varför skulle de inte det? Hon hade ju bara behövt säga att hon hörde till oss."

De båda såg på varandra och sökte efter ett svar. Sprengel kastade sin cigarett på golvet, trampade på den och tände en ny.

"Hör på, Horst", började han, "det är nödvändigt att du får veta detta: din Erna är inte omtyckt i S.A."

Truf Fiedler hjälpte honom. "Ja, så är det - och det vore bättre om hon inte vore så omtyckt av dig heller."

Horst Wessel for upp. "Vem rör det om jag -" Han avbröt sig, rätade på sig och pressade ihop läpparna. Teg ett ögonblick och fortsatte sedan: "Kan ni vara snälla att säga mig vad det är ni har mot mig och henne?"

Stormledaren I nickade: "Ja, det kan vi, det har vi tänkt göra länge - vi och alla kamraterna. Kan du lova att du lugnt hör på och inte avbryter oss?"

"Ja", svarade Horst.

"Ta oss i hand på det"; begärde Fiedler.

Studenten skakade på huvudet. "Vad tjänar det till? Vad jag lovar, det håller jag - och det borde ni verkligen veta! Här behövs inget hedersord och inget handslag. Bara en sak vill jag säga innan ni börjar: den flickan älskar mig - och jag håller av henne. Så - sätt i gång nu!"

Truf Fiedler började, och det syntes att han gjorde allt för att inte såra kamraten, att säga allt så skonsamt som möjligt. Det var ju klart att hon höll av honom, det tvivlade ingen på. Och det skulle ju också vara ett under om det vore annorlunda. Han hade hämtat henne ur smutsen, hade gett henne ett lugnt och gott liv. Var skulle hon någonsin åter kunna finna en människa som han, Horst Wessel? Hon hade ju dragit den högsta vinsten! Då var det också självklart, om hon gjorde allt för att hålla kvar honom, även om hon också älskade honom - älskade, nåja, så mycket som en dylik varelse över huvud taget var i stånd till. Naturligtvis hade hon sina beräkningar - och det kunde ingen människa förebrå henne! - och hon skulle utnyttja varje möjlighet för att binda honom ännu fastare, ännu säkrare till sig. Om hon redan nu bodde hos honom, och förhållandet mellan dem var erkänt - hur kunde man då vara säker på att hon inte skulle kunna driva det ännu längre? Att han skulle gå långt i S.A. och med rörelsen, det var så klart som dagen. Och därför inbillade hon sig att hon kunde följa med uppåt - och det skulle aldrig kunna få ett lyckligt slut. Det var fullständigt omöjligt. Därför vore det bäst om han så snart som möjligt gjorde sig fri från henne. Man pratade redan om dem i alla Stormarna - det var inte skvaller och käringprat, det var uttryck för den ärligaste känsla just bland dem som uppskattade och älskade honom mest. Det ska gudarna veta, att man struntade i borgerliga bruk i Berlins S.A. - men en flicka med ett sådant förflutet kunde inte ens en av gemene man inom S.A. hålla sig med, för att då tala tyst om femte Stormens ledare! Han måste inse, innan det var för sent, måste begripa, att -

Studenten rörde sig inte och såg stelt framför sig. Äntligen frågade han: "Är du färdig Richard?"

Fiedler nickade och utstötte en djup suck. "Ja", sa han, gudskelov!"

Horst vände sig till stormledaren. "Och du, Albert, har du också någonting på lager?"

"En hel del som smäller och ryker", utropade Sprengel. "Vad du vill är tydligt och jag har överlagt det och också pratat med min mor om det - hon började själv att vidröra det ämnet. Du vet ju, Horst, att hon håller av dig lika mycket som sin egen och enda son. Och även om hon sitter böjd hela dagen över symaskinen och bara säger lite, så har hon ändå väl reda på sig - hon har ju tid nog att tänka efter. Din mor, Horst, jag tror att hon inte heller skulle tänka annorlunda om det hela om hon hade reda på allt. Med dig är det på det viset att du först och främst är fylld av ett stort medlidande - den människa som du skickar bort med tomma händer är ännu inte född! Men detta medlidande, detta fördjupande av sig själv i alla varelser - det är ett av vår tids typiska tecken. Det är ett dåligt arv ifrån våra fäders

liberala tankar - och vi tugga våra tänder slöa på den övermogna frukten! Skratta inte åt min visdom - jag vet mycket väl att jag har allt ifrån dig; för ett halvår sedan pratade vi om samma sak. Den gången begrep jag bara till hälften och har efter det diskuterat det ofta med min mor. Säkert är det så! Åter och åter är det medlidandet, medlidandet med de hungrande massorna, medlidandet med varje enskild varelse - man behöver ju bara slå upp tidningarna! För dem är ingen massmördare nog rå och djurisk, för dem är ingen försnillare nog skurkaktig och falsk - när han står framför domstolen gjuter pressen bittra tårar, tänker sig in i förbrytarens själsliv, ställer sig skyddande framför honom och skulle så gärna vilja rädda honom undan domare och avrättare. De tror själva att det är fullkomligt ärligt att de verkligen känner det så. Det gör sig visserligen vackert på pappret - men när det kommer till kritan betackar de sig för bekantskapen med sådana älskvärda medmänniskor, och skulle inte röra ett finger för dem om de någonsin skulle träffa på dem. Men hos dig, min gosse, med prästblod både från fars och mors sida, hos dig visar det sig på ett helt annat sätt: du vill inte bara se och förstå utan du vill också hjälpa och förbättra! Ingen skara var omöjligare än din innan du tog hand om den - idag har ingen Storm i Berlin en bättre anda än den femte: du lyckades med att förvandla slödder till präktiga karlar. Du ville ge ett exempel - därför vände du universitetet ryggen och är nu jordarbetare vid den underjordiska järnvägen. Säkert hjälper sådant - vi ser ju att du omvänder tio gånger fler rödfrontare och uppfostrar dem till goda SA-män, än någon annan av oss andra stormledare. Jag läste i en av din fars predikoböcker när jag väntade på dig vid Jüdenstrasse en gång - ville se vad för en sorts man det var. Då hittade jag ett ställe som fullkomligt passar in på det som du gör idag, Horst: du kämpar om själarna som Jakob med ängeln! Du har framgång men du glömmer en sak: att allt som du vinner, det vinner du för dig, för dig ensam och för ingenting annat. Så är det med kommunisterna, som du omvänder, så är det med Erna, som ju också kommer från deras läger: "därför att du är stormledare och nationalsocialist, därför vill vi också vara nationalsocialister och bara därför!" Naturligtvis tycker du om att veta att ditt folk kan gå genom eld för dig, att din Storm, som för ett par månader sedan var eldröd, idag är i stånd att ensam och med bara knytnävarna rusa iväg mot hela Rödfrent - bara du befäller det! Att Erna spionerar för dig hos den röda ligan, tar reda på allt åt dig som du vill veta - trots att hon mycket väl vet hur farligt det är. Farligt för henne - ja, men hundra gånger mer för dig! En liten tid kan du dra kommunisterna vid näsan, men länge kommer det inte att dröja förrän de ger dig betalt. Och de pengarna känner du till! Jag säger dig, ta dig i akt, Horst: din Storm och hela S.A. behöver ledare som är friska och livsdugliga och inte sådana som man tack vare sönderslagna ben måste limma ihop på sjukhuset! Insatsen är för hög i ditt spel - kommunisterna hatar dig mer än de hatar någon av oss! Det är möjligt att du kan bilda, uppfostra, bättra och höja den där Erna som du vill - men aldrig kommer du kunna göra en flicka av henne som är värd dig. Det, som hon en gång var, kommer hon alltid i grund och botten förbli: en usel prostituerad från Alexanderplatz!"

Han teg och andades djupt - så, nu var det sagt! Han lutade sig tillbaka på träbänken och väntade. Sa sedan: "Det blev lite långt - en riktig understreckare! Men det var det som jag hade att säga dig - från mig och alla kamraterna."

Horst Wessel lade det ena benet över det andra, stilla kom hans ord, men ändå fast och bestämt: "Jag tackar er för jag vet att ni menar det ärligt. Ni dömer saker och ting efter er egen övertygelse - men jag måste gå min egen väg, vart den än må leda. Ni vill ha ett svar? Säg kamraterna, att det inte angår någon vad jag gör av flickan - de ska först vänta och sedan döma. Och säg dem, att Erna - att hon är min fästmö."

Richard Fiedler slog sig med näven på låret. "Du vill gifta dig med henne, hon är din fästmö? Från och med detta ögonblick eller hur? Och hon vet till på köpet ännu ingenting om sin lycka!"

Sprenkel sa: "Om du vill ha det så, då är det överflödigt att resonera vidare. Jag lovar

dig i allas våra namn, att vi kommer att akta henne så som du begär det. Det ska gudarna veta att jag önskar att du har rätt, och att våra bekymmer för dig bara är dum spökrädsla!"

VII.

November och första hälften av december 1929

Valveckor i november - arbete och kamp hela dagarna. På mornarna vid stämpellokalerna, på eftermiddagarna propagandatåg, på kvällarna möten - långt in på nätterna satt de i sina källare och vek valsedlar. Eller så stod de vid gathörnen, gick genom alla hus och delade ut propagandaskrifter och klistrade under gryningen murar, annonspelare och plank fulla med plakat. Alltid i öppen strid likaväl med polisen som med Rödfront och Riksbaneret. Dagligen häktades kamrater och dödades också - för att nu inte räkna alla de sårade. Men de gav sig inte, tröttnade inte och ställde alltid på nytt upp mot den övermäktige fienden.

Fredagsnatt - de satt i tåget på väg tillbaka från Weissensee, de båda ynglingarna Wessel med sina kamrater. När de skulle stiga av kom Kullack, första Stormens fanbärare, mot dem. "Order från Staf IV, Horst! Han måste till distriktslokalen och har ingen tid över inatt. Därför ska du skriva rapporten över kvällen - han måste ha den redan tidigt imorgon. Här är några anteckningar - han tyckte inte att det var nödvändigt med fler eftersom du ju själv var med från början."

"Skall ske!" sa Horst. Han tog papperet med vänstra handen och höll den högra gömd innanför den bruna skjortan - den var stridsoduglig idag tack vare ett kraftigt slag av en järnstång.

"Var vill du skriva det?" frågade Werner.

Horst skrattade. "Skriva?" Det kan du göra - jag tänker diktera det för dig eller Pantel, och så kan ni hamra ner det. Vem har en skrivmaskin?"

"Här står den rike mannen!" ropade Truf Fiedler. "Det är en gåva till vår Storm från en sjuttioårig gynnarinna - och slammermaskinen är väl dubbelt så gammal. Följ med till Bombslottet."

De gick genom Fischerkietz och kom till Richard Fiedlers bostad, Petristrasse 15, som samtidigt härbärgerade ett dussin andra SA-män.

Ett urgammalt hus med snidad port - den var genomskjuten av kulor; även väggarna i korridoren uppvisade skothål. På andra sidan låg en stilla slumrande gård med trädgårdsanläggningar i mitten och stenplattor, mellan vilka gräset spirade upp; runt omkring de fyra gårdsmurarna löpte gallerier av trä, tätt omspunna av murgröna.

Varje man i första Stormen kände till historien om detta hus. En gång hade det varit ett nunnekloster, en tillflykt för fromma kvinnor och jungfrur. Senare förblev det visserligen ett kvinnohus - men några jungfrur kunde man inte mer finna där, och fromt gick det med säkerhet inte till. Det var på den tiden när den store kurfursten var herre i Berlin. Han fick ofta för mycket av hovlivet, då försvann han från sitt slott och drog sig tillbaka hit under ett par veckor. Bara en gång dagligen kom en pålitlig knekt till honom för att avlägga rapport - annars släpptes ingen in. I Berlin hette det att kurfursten var sjuk men alla skrattade och viskade och visste mycket väl på vilket sjukhus han låg. Det var hans sommar- och vinterferier - när han hade kysst sig mätt och frisk, när den glada fritiden var över, drog han åter tillbaka till hovslottets vardagsliv.

Här var Richard Fiedler född och uppvuxen, och här hade han fortsatt att bo sedan föräldrarnas död. "Bombslottet" hette hans bostad - det namnet hade de röda gett den, och nationalsocialisterna hade tagit upp det, det hette alltjämt "Bombslottet", eftersom det var en stark fästning mitt i moskovitkvarteret. Mer än en gång hade man angripit det med revolverar och handgranater, men rödfrentarna hade alltid jagats tillbaka: bombsäkert var

"Bombslottet"

Horst Wessel satte sig på den skrangliga soffan, och Fiedler undersökte sakkunnigt hans underarm. "Benet är helt", sa han. "Bara en liten trevlig svullnad - men den ska vi snart få bukt med." Han dränkte en linneduk i borsyrelösning och lade skickligt ett förband. "Lite saktare i backarna, gosse!" ropade Horst. "Eller vänta åtminstone så jag får tända en cigarett." Han stack ner vänstra handen i fickan, och när han drog upp cigarettetuiet följde ett kort med. Han läste de få orden som stod på det och sa: "Ser man på, vem har nu trollat in det i min ficka? En hälsning från Rödfrent - den måste någon ha stuckit till mig när vi kom i handgemäng i Parkstrasse."

Gerhard Pantel nickade. "Tömma ens fickor utan att man märker någonting - den kan pöbeln. Men att de till omväxling för en gångs skull också stoppar in någonting i dem, det har jag verkligen aldrig hört talas om. Vad står det då på kortet?"

Studenten läste högt: "Ludwig Horst Wessel ta dig i akt! Döden väntar dig och alla fascisthundarna!"

"Det är förresten fel", sa Werner, "det skulle vara Horst Ludwig - sitt andra namn har han efter vår far Ludwig. Jag skulle bara vilja veta varifrån de röda fått sin kunskap."

"Får jag se!" ropade Fiedler. Han tog det lilla kortet och kastade en snabb blick på det. Hans ögonbryn drogs ihop, hans ansikte blev mörkt och han stoppade hastigt kortet i fickan.

Ingen lade märke till det. Werner satte sig vid skrivmaskinen.

""E:et" tar inte, och "R:et" är bara halvt", skrattade Pantel, "dem måste vi fylla i efteråt".

"Sätt i gång!" sa Horst. "Börja: 'Weissensees gator vimlade av människor, alla pelare uppvisade jättestora annonser om nationalsocialisternas massmöte som skulle äga rum idag. Låter sig då de fördömda hakkorsmännen aldrig skrämmas? Sedan två veckor hetsar 'Röda Fanan' öppet till mord, dag efter dag följer överfall på överfall från de röda horderna - och ändå marscherar nationalsocialisterna inte bara förbi Karl Liebknecht-Haus utan vågar också annonsera ut möte i det eldröda Weissensee.

Standar IV beger sig till ordningstjänst i salen, tyska arbetare med "

"Stopp!" ropade Fiedler. "Där fattas: Standar IV understödd av Storm V under ledning av Horst Wessel! Det lägger Staf Breuer till i alla fall - så det kan du skriva dit på en gång."

"Så, skriv det, Werner", sa Horst, "stryk bara mitt namn - det är inte nödvändigt. Vidare! "Tyska arbetare med tomma magar kom i små grupper på två och tre man från sina arbetsplatser i fabrikena, vandrade genom de röda massorna, som trängdes överallt på Antonplatz i Berliner Allée och i de mörka bigatorna. På Parkstrasse omringades Stormledare 17 och Gruf F - båda civila och utan partimärken - av omkring tjugo kommunister och bearbetades med slagringar, käppar och knivar. S.A.-folk kom till hjälp, befriade de svårt sårade och släpade in dem i salen.

Gruf L. från sjuttonde Stormen överfölls när han steg ur bussen vid Antonplatz, han erhöll kraftiga hugg bakifrån mot huvudet med läderbatonger. Han sjönk ihop, men samlade alla sina krafter och försökte att fly. Femtio röda spärrade då vägen för honom - han försvarade sig med nävarna. Plötsligt kom en polis som genast gick på den överfallne, misshandlade och häktade honom. 'Dig ska vi nog ta hand om!' ropade han. Genom en slump kunde vi anteckna polisens nummer, det lydde - 'Hur var det nu igen, Richard?'

Fiedler drog fram sin anteckningsbok. "Här har jag det: nummer 3974. Om vi offentliggör det i "Angreppet", så får karln, vad han är värd."

Horst fortsatte: "Den nitiske polisen släpade med den svårt sårade till häktet; först efter en timme fördes han till en olycksfallsavdelning och blev nödtorftigt förbunden.

S.A.-männen Hans F och Karl P överfölls med knivar i Berliner -"

"Ska jag inte skriva ut namnen?" frågade Werner.

Horst ruskade på huvudet. "Nej, inte vare sig mitt eller deras. Det är inte på modet hos oss att glorifiera oss själva. Staf Breuer vet redan vilka det var. Alltså vidare: 'överfölls med knivar i Berliner Allée av ungefär fyrtio moskvamän; Hans F. erhöll djupa stick i ryggen. Med stor möda kunde han fly in i en port, de röda trängde efter honom. Då drog också han sin fickkniv och försvarade sig så gott han kunde tills han, översköld av blod sjönk samman; de tillskyndande poliserna förde sedan honom och två sårade röda till sjukhuset.

Efter underrättelse om dessa och andra överfall samlade Staf IV sitt folk för att rensa gatan från mordpaket, men ett uppbåd av poliser hindrade honom. Staf IV förklarade för dem att han under inga omständigheter längre kommer att tåla att män av hans folk blir slagna och nedtrampade av det röda bandet: om inte polisen förmådde det så skulle han själv sörja för ordningen.

Efter detta dök äntligen starkt besatta lastbilar från polisen upp - S.A. kunde sedan dra sig tillbaka in i salen. Under tiden hade våra läkare kommit, och de förband de talrika sårade.

Själva mötet vågade man inte störa, och talaren kunde lugnt tala färdigt. Till slut tillkännagav Staf IV, att under mötets gång hade tusenden av röda samlat sig därute och att han inte hade en tanke på att ge sig utan strid. Istället skulle man sluta sig samman till ett tåg och marschera ut med fladdrande stormfanor."

"Ja - och man skulle sjunga Horst Wessel-sången!" ropade Pantel. "Det sa han också!"

"Må vara", sa studenten, "men för den skull behöver du väl inte skriva det. Alltså vidare: "Alla deltagarna slöt sig samman i led med andra Stormen med de uniformerade i täten. Det slutna tåget gick över Parkstrasse, Berliner Allée och Antonplatz till stationen Weissensee: de röda vågade inte angripa. Man hörde bara de kända ropen: Berlin förblir rött! - Slå ner nazisterna! - Död åt fascismen! - men ingenting hände.' - Vet någon av er annars någonting särskilt som hände ikväll?"

Richard Fiedler gäspade. "Sluta nu, Horst! Det är ju i alla fall alltid detsamma, igår och idag och i övermorgon! Överfall på enskilda med tjugofaldig övermakt, skjutning och slag och stick från bakhåll - allt det där kan man ju utantill. Bara namnen växlar, en gång är det Hans och en gång Fritz, idag är det på Hermannplatz och imorgon i Weissensee. Hos oss är det alltid detsamma: vid Friedrichshain och i Fischerkietz, och så småningom har vi vant oss vid det."

Horst reste sig. "Nå, då kan vi ju gå hem nu. Kan du vidarebefordra rapporten till Staf IV, Richard?"

Fiedler nickade. "Kurt Mende kan gå med den till distriktslokalen - men först måste jag fylla i alla 'E' och 'R' - en högst omtyckt sysselsättning i 'Bombslottet!' - Du, Pantel, följer med Werner hem - vem följer med Horst?"

Alla sprang upp men studenten avböjde deras sällskap. "Det är inte nödvändigt pojkar, jag klarar mig nog ensam. Om den högra handen skulle strejka, så har jag ju i alla fall den vänstra kvar."

Men Fiedler lät sig inte avvisas. Här förde han ordet, han var ansvarig för alla turturduvorna - för allt som flög ut och in i "Bombslottet". De reste sig och Werner drog Fiedler åt sidan. "Säg, Richard, vet du vad som är fatt med Sprengel?"

Fiedler ryckte på axlarna. "Avsatt som stormledare - jag har tillsvidare fått överta ledningen."

"Men varför?" frågade Horst. "Har han återigen inte kunnat låta bli att säga emot när han fått en order?"

Richard nickade. "Det måste väl vara det - det är synd om honom!"

Man tog avsked och han skickade fem S.A.-män med de båda ynglingarna Wessel. Sedan satte han sig ner, såg igenom rapporten och skickade den genom Mende till

distriktslokalen. När han var ensam drog han fram pappersslappen ur fickan och betraktade den uppmärksam. Skakade långsamt på huvudet och rynkade pannan. "Det var bra, Horst Wessel", tänkte han, "att ingen annan såg det, och att inte ens du märkte hur det var menat! Ludwig - av vem skulle den röda klickan kunnat få veta, att du också har det namnet?! Det lilla suddiga 'e:et' märkte du inte - och det är ändå huvudsaken! Finns det en enda pojke i Berlin, som är bättre och lever anständigare än du? Det vet de röda likaväl som vi, och ändå spottar det fega packet det i ansiktet på dig: 'Ludewig!*' Om du ändå aldrig hade sett henne, din Erna! Men eftersom du med ditt rena hjärta förmådde henne att lämna sitt smutsiga yrke, eftersom du försökte göra en bättre människa av henne - därför skrevs detta! En gatflicka var hon och därför är du också hennes sutenör och 'ludewig' - det är en typisk, röd tankegång! Fy tusan!"

Han slet upp kaminluckan och kastade kortet i elden. Sa: "Den karlen, som skrev det här, skulle jag vilja ha mellan fingrarna!"

* * *

"Du tar den första vagnen, Horst", sa Staf Breuer, "den andra för Splittgerber. För den tredje vagnen ansvarar -"

De stod på Bullenwinkel, vid minnesmärket över Luther, klockan var elva på förmiddagen denna valsöndag. Stormledarna höjde armen till hälsning och stuvade in sitt folk på de stora lastbilarna - när alla lyckligt och väl satt på sina platser var de tvungna att stiga av igen - det var order från polisen. Vagnarna och varje man undersöktes mycket noggrant; man letade efter vapen, men hittade inga. Först därefter fick de stiga upp igen, och sedan bar det iväg.

Det kunde inte ifrågasättas: idag behärskade de röda Berlins gator. Överallt hängde röda fanor från fönstren, lika starkt var socialdemokraternas enfärgade röda företrätt som det röda med sovjettecknen skäran och hammaren - och däremellan hängde ett och annat exemplar av Weimarrepublikens svart-röd-gyllene fanor.

Det var en hederssak att komma först genom Fischerkvarteret! I rask fart bar det av över Alexanderplatz och Bülowplatz, genom alla gatorna vid Stettiner Bahnhof och Prenzlauer Berg. Skrik och vrål överallt - vilken fräckhet att människor som kände tyskt vågade åka genom Tysklands huvudstad på denna dag! Hela tiden varnade den medföljande polisbilen dem - de borde verkligen vara förnuftigare, borde ta hänsyn till den röda massans upprörda stämning och åtminstone undvika de farligaste gatorna! Men varje gång avvisade dem Staf IV: just dit ville han åka, just där ville han visa det vilseledda folket att det ändå ännu fanns något annat i Berlin än den röda internationalen!

De kom till Wedding, på Kösliner och Weddingstrasse trängdes människomassorna. Rött, rött, allt var bara rött - husväggarna var betäckta med plakat och fanor, tvärs över gatorna hängde banderoller och målade dukar: "Välj kommunisterna!" Nu tog polisen sitt manskap från platsen, hastigt svängde bilen in på en sidogata och genast började under bedövade vrål ett häftigt stenregn. Lastvagnarna kom bara långsamt framåt - nu gjorde mängden min av att gå till angrepp. Redan blödde ett par sårade i varje vagn, och varje fullträff hälsades högljutt av vilda kvinnors gälla skrik.

Marineschmidt, Truf i femte Stormen, torkade blodet ur ansiktet. "Om de river ned oss, så kommer inte en enda av oss helskinnad hem."

Horst Wessel nickade och räckte honom fanan som han höll högt med den vänstra handen. "Här har du, håll den en stund!"

* "Ludewig" - benämning på en man, som för ett smutsigt, utsvävande liv.

Han pressade sig framåt och ropade till chauffören: "Gör som jag sagt till dig - det är i

sista sekunden nu!"

Chauffören vred då och då om nyckeln i kopplingsdosan så att motorn tände oregelbundet. Det knallade kraftigt och gjorde sin grundliga verkan: de röda massorna flydde i panik in i husen.

Det bar vidare till Reineckendorf - där dök den skyddande polisbilen åter upp och åkte tappert bakom dem. Men i Tegel blev bilarna hejdade av ett uppbåd av poliser: man hade utkämpat en strid på Köslinerstrasse och skjutit på värnlösa arbetare hette det. Nytt sökande efter vapen, enstaka män greps slumpvis och fördes till särskild undersökning i häktet. Tillsammans med S.A.-mannen Pantel fick Horst kliva uppför trapporna.

"Seså, grabbar. Knäpp upp alla knapparna!" sa helt gemytligt en tjock polis.

Gerhard Pantel flinade och följde ordern lydigt och för att lättare kunna ta av stövelskaften lade han upp sitt smutsstänkta ben på den tjockes heliga tjänstemannastol. Förtörnad ropade polisen till: en sådan dålig uppfostran hade han aldrig tidigare träffat på här i livet!

"Klä av er!" befallde han.

De drog av de bruna jackorna, därefter skjortorna och stövlarna, men det var inte nog för den höga överheten. "Ner med böxerna, även i dom brukar de gömma vapen!"

Pantel gol: 'Va', också böxerna? Fy skäms, din perverse gosse!"

S.A.-männen flinade. Alltså ner med byxorna! Alla undersöktes noggrant - och ingenting hittade man. Den tjocke blev åter gemytlig: "Varför åker ni genom Kösliner Strasse - det ä' på tok av er ledare! Ni kan vara glada att ni inte har ännu mer bulor på skallarna! - Nu kan ni dra på er fodralen igen!" Han satte sig vid bordet, skruvade upp locket på termosflaskan och slog i en kopp kaffe åt sig. Horst tittade dit - där låg en mängd bredda smörgåsar med ost, skinka och korv. Vem av hans folk hade ätit något sådant idag - och sedan när?!

"Förbaskade anstalt för frukostätare!" fräste han.

Tjänstemannen sprang upp, och hans klotrunda huvud glödde rött av raseri. "Va va' var det du sa"?" frustade han.

"Sanningen", svarade Horst.

Den tjocke behärskade sig, all gemytlighet var borta. "Vet ni, vad det är? En tjänstemanna-förolämpning - inte bara mot min person utan mot hela poliskåren! Det kommer att stå er dyrt!"

Han samlade ihop sina verktyg, penna, bläck, papper och stämpel. Må de därute slå ihjäl varandra om de så vill - här skulle uppsättas en saklig rapport angående tjänstemannaförolämpning. Namn? Ålder? Bostad? Legitimation? Förut straffad? Sedan rapport ord för ord, och den tjocke måste hålla upp ett tag och dra efter andan innan han skrev ner de fruktansvärda orden: anstalt för frukostätare.

Om det stämde? Om han erkände att han verkligen hade sagt det? "Nå, i så fall ska ni skriva under här!"

Det bar sedan vidare, de åkte genom Wittenau. Bråk och trängsel framför en vallokal - ett par dussin röda hade besatt ingången och ville inte släppa igenom andra väljare. Åter ett par avsiktliga feltändningar, knallar i förgasaren och inom en halv minut var gatan tom som mitt i djupaste natten. Stormfolket skrattade förnöjt, och knallande åkte deras lastvagnar vidare. Men efter en kvart blev de på nytt hejdade av ett starkt polisuppbåd.

Vapenundersökning för tredje gången - en polis från den åtföljande vagnen svor på att han hade hört en kula susa tätt förbi örat! Man fann lika lite som vid tegel och som vid minnesmärket över Luther - men vem kan veta vilka hemliga gömställen dessa gudsfördömda nazis har?!

Ernst Schultz, truppledare i Horsts Storm, stod i stram givakt framför en polistjänsteman. "Jag har ett hål i tanden, herr konstapel, vill ni inte undersöka om vi kanske har gömt en

kulspruta i det?" Han gapade brett och räckte ut tungan.

Allt var lönlöst: i en handvändning häktade polisen hela Standaret - tillbaka i lastbilarna och iväg till polisens högkvarter, avdelning I. A. S.A.-männen steg upp på bilarna, men innan chauffören startat steg "sjörövarvisan" mot himlen. Ingen sjöng ett enda ord, men hundratals läppar vislade av hjärtans lust.

Varje polis kände till visan, var och en måste gnola med tankarna: "Herr Isidor Weiss uti Stor-Berlin - är en hög och en mäktig man - men doktor Goebbels är full utav hin - på Isidor gallfeber retar han -"

De lyssnade, lyssnade ansträngt - hade verkligen ingen uttalat det ord, som gällde såsom den farligaste majestätskränkningen i Berlin, det fruktansvärda, illa beryktade ordet: Isidor?

Liksom framtröllade ur marken stod där plötsligt ett halvt dussin polisbilar, och under stark bevakning började man återfärden. Hakkorsfanorna skulle tas ner - men fladdrade redan vid nästa gathörn åter glatt i vinden. Och Stormarna sjöng: "Fanorna högt! Tätt slutna alla leder" -

På Müllerstrasse organiserade de en talkör:

Därför att kommunisterna mörda,
blir vi till fängelset förda!

På Alexanderplatz måste de åka runt polisbyggnaden och stiga av på Magazinstrasse. Order från Staf IV: "Giv akt! - Rättning! - Håll jämna steg - marsch!" Två och två med de fladdrande fanorna i täten och med starka röster sjungande Tysklandssången, i den dimmiga kvällen marscherade de in till I. A.

Man förde dem till "Den gamla hundgården" en trappa upp. Där blev det nog med arbete: var och ens personalier skulle skrivas upp. Man skulle för himlens skull inte leva rövare förmanade tjänstemännen. Ett välmenande råd - men vad skulle hundra unga pojkar ta sig till när de har långtråkigt? De spelade Kasper, så gott de bara kunde. Här lekte en grupp "Moabit". En föreställde fångvaktaren och de andra marscherade med ursinniga miner runt omkring honom. Lite längre bort hoppade man kråka, höll varandra i händerna och sjöng barnvisan: ' Imorgon vill vi gifta oss, hu, hu, hu - ja, imorgon vill vi gifta oss, ixe, axe, hu!' Mitt i rummet uppträdde ett danspar. En röd näsduk förvandlade Tommy Küster från en man ur sjuttonde Stormen till den röda Minka - hennes partner Karlchen Trotzki hoppade som en riktig Weddinger Kaczmarek-Panje. Så uppvisades en mazurka och sedan en vals - och ser man på, den gamla odödliga Rixdorferdansen!

På en bänk i ett hörn satt den unge Werner Wessel och skrev ivrigt på en lapp. Sedan sprang han upp, ställde sig på sin bänk och hans ögon skrattade tjuvpojksaktigt. "Var lugna ett tag", ropade han, "så ska jag läsa en vacker dikt för er. Har ni någonsin hört talas om snabeldjuret?"

"Nää", hojtade de, "va' ä' nu de' för nå't?"

"Det är en märkvärdig varelse med en kolossal näsa - den gamle Christian Morgenstern har diktat sången - ni vet att jag ofta har läst lustiga verser högt skrivna av honom. Och denna vackra dikt har jag nu arrangerat här i 'Gamla hundgården' för S.A. Lyssna nu:

På platta fötter skrider
framåt ett snabeldjur
som skyddsvakt står poliser
omkring det som en mur.

Från Alexanderplatz det smyger,
ty där dess kula står,
försiktigt som en panter:
dess namn är Isidor.

Det vill det aldrig höra,
 då vrålar det lik en tjur,
 och därför snälla gossar
 blott säga: snabeldjur!

S.A.-folket klappade i händerna, jodlade och skrek så att tjänstemännen måste sätta in all sin kraft på att återställa ordningen. Men de gjorde det skämtsamt och i all vänskaplighet - de var poliser som väl visste med vilka de hade att göra. En gick bort till Werner och sa: "Skulle ni inte vilja ge mig visan? Förstås privat - helt utanför tjänsten: vi vill också gärna ha lite roligt."

Werner räckte honom papperet. "Där har ni! Men då får ni genast ringa hem till mig och berätta för vår mor att vi är glada och muntra och att hon inte ska oro sig! Här - jag skriver upp numret åt er."

Werner gav honom lappen. "Det ordnar jag genast!" sa tjänstemannen. Han gick ut och såg förtjust på dikten. "Snabeldjur", skrattade han, "snabeldjur -"

Under tiden förhandlade Staf IV och stormledarna med de högre tjänstemännen, som redan från början varit medvetna om att masshåktningen varit fullkomligt meningslös och utan grund. Lite före tio på kvällen släpptes de första ut - hela tiden tre eller fyra på en gång så att den röda klickens nattliga patruller hade bra tillfällen att lura på de genom uniformen lätt igenkännliga S.A.männen. Det var över midnatt när den sista S.A.-mannen sa farväl till "Den gamla hundgården".

* * *

Horst erhöll en inbjudning till första Stormens julfest. Han hade haft fullt upp att göra på distriktslokalen den kvällen och kom därför mycket för sent, utdelningen av gåvor och alla tal var redan förbi. Han trängde sig in i den överfulla salen, ställde sig borta vid väggen och såg bort mot scenen där man med de mest anspråkslösa medel uppförde ett stycke - trots peruken kände han igen sin broder Werner. Det var bara slutet som han såg, och han hörde slet väldiga bifallet och SA-männens hänförda applåder. Åter och åter fick skådespelarna visa sig, och varje gång överröstes de med jublande rop som framför allt gällde hans bror. Han satte sig vid närmaste bord och drack ett glas öl med kamraterna. Julfesten slutade tidigt och just när han reste sig kom Werner mot honom. "Det var hyggligt av dig, Horst, att du kom."

En hel svärm följde dem genom gatorna och den här gången var det Werner som kamraterna trängdes omkring mest. Framför prästgården vid Jüdenstrasse tog de avsked och Horst gjorde en ansats att gå vidare. Men brodern höll fast hans hand. "Nej, idag låter jag dig inte gå din väg, du måste komma upp till mig!" Hans ögon lyste unga och glada, man såg på honom hur lycklig han var i natt.

De gick uppför trappan och smög genom gången, som de så ofta hade gjort. Werner sköt fram länstolen åt brodern. "Sätt dig, Horsteman, och säg mig vad du tyckte om det. För det är i alla fall huvudsaken för mig!"

"Vad jag tyckte om ditt spel?" sa han. "Jo, jag tyckte att det var mycket bra. Även stycket, så mycket som jag såg av det. Jag kom alldeles för sent."

"Så synd", sa brodern. Vi har bemödat oss ganska mycket. Men då måste du åtminstone vara så hygglig och läsa igenom det."

Han drog ut skrivbordslådan och räckte honom arken. Horst läste: "Dagen klarnar." - "Vem har skrivit det?"

"Jag", svarade Werner, "vem annars? Förra året skrev du ett - och då ville jag också försöka."

Handlingen var enkel: en arbetare med stor familj, medlem i en socialdemokratisk

fackförening, är tack vare en strejk i en annan fabrik tvungen att betala hälften av sin lön till strejkkassan. Han hungrar sig fram med sin familj, slutligen går det inte längre - han uppsöker en fackföreningspamp och ber om understöd - som blir avslaget. Och så kontrasten: hur de röda ledarna lever gott på strejken. Äntligen arbetarnas omvändelse i ett världshus medan S.A.-män blir överfallna utanför på gatan av kommunister. Polisen dyker upp: de röda flyr men S.A.-männen slås ned av poliserna och häktas.

Horst lade bladen på bordet. "Nå?" frågade hans bror.

Han svarade inte genast. Konst? Det hade ingenting med konst att göra, lika lite som de scener han själv skrivit för S.A. kvällarna. Det var opolerat och enkelt, mycket harmlöst och barnsligt. Men det var ändå så trohjärtat och ungdomsrent, så daggfriskt och oförstört - varje ord var ärligt. Och dessa människor levde: var och en av stormfolket kände sådana trogna, inbitna socialdemokratiska arbetare som trodde på fackföreningarna så länge de andades. Var och en kände också sådana röda pampar som gjorde sig breda överallt i stadens ämbeten, i sjukhusen och barmhärtighetsinrättningarna. Och framförallt bland polisen - vem visste där bättre besked än de själva? Alla bisaker betyder ingenting: för dessa åskådare måste stycket verka så som det var menat: ärligt och äkta! Men ännu något annat fanns också i det, detsamma som levde i deras sånger, något som de inte kunde fatta men ändå kände djupt och starkt. Någon ton, någon klang, som lyfte dem över vardagen, som tycktes dem som ett hopp och ett löfte.

Horst sa: "Vill du ha min kritik, lillebror? Bara en sak kan jag säga dig: Precis så som det är, så ska det vara!"

Werner skrattade, hans goda pojkansikte strålade: "Menar du verkligen det, Horst? Jag började tro att kamraterna bara hade applåderat så där därför att de är så hyggliga mot mig, och därför att de älska dig som - som -"

Horst avbröt honom. "Lämna mig utanför beräkningen! Stormbröderna är inte alls så ömsinta, de kan till och med vara riktigt råa mot sina bästa vänner när de tycker att det är nödvändigt.. Du skulle bara ha varit med när Fiedler och Barrikadalbert tog mig under behandling på hemvägen från Potsdam - de två berättade grundligt sin mening för mig därför att det var någonting som inte föll dem i smaken. Om alla jublade emot dig idag så var det därför att det du skrivit kom ifrån ditt hjärta och gick till deras - bara därför!"

Brodern nickade. "ja, kanske var det så. - Men jag vill be dig om en sak till: om du tycker om stycket, får jag ge det till dig då?"

"Fint!" ropade Horst. "Skriv genast ned en dedikation åt mig. Vänta, lillebror, vi ska byta, jag ger dig min stormsång: "Fanorna högt" i gengäld - handskriften måste ligga någonstans i mitt skrivbord. Vill du ha den?"

Werner for upp: "Den - den vill du ge mig?" Han avbröt sig. "Nej, den kan jag inte ta emot - den måste du ge mor, du kan inte hitta på någon bättre gåva åt henne till jul. Ge mig en av de andra sångerna - ge mig -"

Horst skrattade. Du kan få, vad du vill, kom bara på en du vill ha. Du kan ta allihopa för resten - det gör mig ingenting. Så. Låt mig ge mig av nu."

Werner gick med brodern nedför trappan och ut på gatan, stack sin arm under hans och följde honom hem genom den klara vinternatten. De pratade knappt, först vid Grossen Frankfurter började Werner: "Vet du, Horst, jag har en sådan längtan till bergen, jag skulle gärna vilja åka iväg en vecka över jul för att åka skidor i Riesengebirge. Ta hand om mor lite mer just då."

"Det är klart", sa Horst. "Det hade jag gjort oavsett."

Werner retades med honom. "Och håll ett vackert tal, store Herr Broder, vid Inges och hennes doktors förlovning! Representera mig värdigt - du är ju familjens överhuvud."

"Det lovar jag", skrattade Horst. "Jag ska tala så att de tjuvar av idel rörelse och så

salvelsefullt att de får skratkram. Och den goda tant Gerti kommer att säga att det är alldeles opassande vid julförlovningar. "

"Ännu en sak, Horst", bad brodern, "ge mig ett gott råd. Jag kan välja mellan två grupper att resa med - antingen mina gamla vänner från scoutkåren - med dem har jag redan gjort sådana turer flera gånger, känner dem allesammans bra och de är säkert de bästa skidåkarna - eller så nationalsocialisternas skidtrupp. Den har bildats helt nyligen, ett par av dem känner jag och de har ivrigt bett mig att komma med dem."

"Far i så fall med dem", bestämde Horst, "de behöver koppla av ett tag efter valstridens hårda veckor. Dina scoutvänner är gamla nog nu: vargungarna borde äntligen lära sig att bita riktigt. Men du ska inte agitera bland dem - de måste komma till oss av sig själva. Gud beskydde dig pojke, och hälsa den vita ödemarken ifrån mig!"

De stod framför huset; Horst drog nyckeln ur fickorna. "Vad är det för tecken på dörren?" frågade Werner.

Horst tittade dit. "Nu igen? Redan fem gånger har mina pojkar skrapat ut kluddet. De röda ligabröderna visar sin konst och vill göra sig påmind hos mig. Hakkorset betyder att en nazi bor här och gravkorset med de tre utropstecknen säger att de har svurit att ta död på mig."

Werner såg på honom och sa långsamt: "Du - det vore kanske i alla fall bättre om jag inte reste."

Horst skrattade. "O, du lilla lamm! Tror du att du kan skydda mig bättre än jag själv och min femte Storm kan? Naturligtvis ska du åka! Och god natt nu - det är på tiden att du kommer till kojs! "

* * *

Långsamt återvände Werner. Ofta blev han stående, han hade en känsla av att han måste gå tillbaka till brodern, se honom än en gång, säga något mer till honom. Men vad? Han tänkte efter men kom inte på någonting. Han gick vidare, kom till Jüdenstrasse och såg en pojke stå och titta upp mot prästgården. Han tvekade, men hörde sedan en långt utdragen vissling - aha, det var Pantel!

Du, Gerhard?" ropade han. "Vad vill du så sent?"

S.A.-mannen sa: "Jag var hos Fiedler i 'Bombslottet Har det inte ringt i dina öron? Vi pratade bara om dig! Jag kom förbi här för att se om du var vaken fortfarande - därför visslade jag."

Arm i arm gick de båda pojkarna gatan fram, böjde av åt vänster och vandrade omkring på den stilla Jüdenhof. Pratade och pratade, berättade för varandra om uppförandet av skådespelet, njöt än en gång av varje ögonblick. Timmarna rann iväg men de gick ändå tillsammans, kunde inte sluta.

Parochialkyrkans klockspel klingade - fyra slag? "Nu stannar vi" sa Werner, "annars kommer vi inte i säng överhuvudtaget."

"När tänker du åka?" frågade hans vän.

"Redan imorgon", svarade Werner. "Jag har bestämt mig för att sluta mig till vårt folk. Det är ett elände att scouterna ännu sover och inte vill veta av politiken. Men det kommer nog med tiden. Horst tror också att de snart vaknar och kommer till oss, man efter man. De har också sina sånger och bland dem finns många vackra. En sjöng jag alltid allra helst - egendomligt, sedan ett par dagar får jag den inte ur huvudet. Jag skulle gärna vilja ändra om och förbättra den lite, och sedan kunde vi sjunga den i S.A."

"Hur är den då?" frågade Gerhard.

Werner Wessel blev stående och sjöng långt:

Kamrat, vak upp, hör på,
kamrat, nu är det tid att gå,
hör, hur trummornas virvlar slå:
var redo, vak upp ur din dröm!
Det gäller att modigt framåt marschera,
det gäller sitt fattiga liv riskera:
blodröd är molnets söm.

Han höjde rösten lite, och orden ekade tillbaka från alla hörn. "Lyssna!" viskade Gerhard. "Jag har aldrig haft en aning om att det var ett sådant eko här."

"Inte jag heller", sa Werner. "Det drunknar väl i dagens oljud - man hör det bara i nattens stillhet.

- Säg, vad tycker du om sången?"

Vännen nickade. "Den är vacker - men mycket vemodig, jag vet inte varför. Den är inte klämmig nog för S.A.!"

Werner nickade. "Jag vet vad det är som är fel: liv och hopp och framåtskådande! Kanske lyckas jag att få in det."

De tog avsked av varandra vid gathörnet; långsamt gick Werner de få stegen till prästgården. "Var redo", tänkte han, "var redo! "

Och med sin ungdomliga röst sjöng han stilla:

Det gäller att modigt framåt marschera,
det gäller sitt fattiga liv att riskera:
blodröd är molnets söm!

VIII.

Julen 1929

Lördagskväll tre dagar före jul - Werner släpar in en julgran i prästgården och hjälper Inge att smycka den: "Om mor kommer hem tills kvällsvarden så vore det fint om ni ville ge mig mina paket - då har jag fått min julfest i förväg." Han tog några små paket ur sitt skåp och gav dem till systemen. "Det är mina presenter till er - lägg dem under granen på julafton." sedan räckte han henne ett kuvert. "Här är det bästa: Horsts sång - han skänker den till mor. När han kommer hit så säg åt honom att han ska skriva något rart på den åt henne. Och du måste packa in den fint, riktigt julaktigt med silverband och grankvistar, som mor tycker så mycket om. Hon ska inte kunna gissa vad som är i paketet på en gång - då gläder hon sig så mycket mer."

Modern kom och när de precis hade satt sig till bords överlämnade postbudet ett ilbrev. Hon öppnade det, ögnade igenom sidorna och räckte det till Werner. "Läs det gossen min! Nu kan du välja! Endera far du till Riesengebirge eller - till Amerika. Kaptenen skriver att han kan ta med dig: men då måste du vara i Bremen redan i övermorgon."

Det var en av hennes gamla planer - sedan årtionden tillbaka hade hon två bröder där borta, en i Argentina och en i Chile, och bägge två hade gång på gång bjudit hennes barn till sig. Och kaptenen på ett fartyg, en av hennes mans gamla vänner från kriget, hade lovat henne att gratis ta med pojkarna dit och tillbaka. Först hade det gällt Horst - men han hade avböjt. Någon gång senare kanske, nu gick det inte, för tillfället var hans arbete outhärligt för frihetsrörelsen. Werner skulle åka istället, han hade bara studerat två terminer, hade tid nog och kunde -

Men tills vidare hade det bara varit luftslott. Den gamle sjöbjörnen kunde ju inte ensam bestämma över sin båt - men nu kom underrättelsen att han äntligen hade fått rederiets tillåtelse och alltså kunde ta med sig en av pojkarna.

De överlade - omkring fyra månader skulle de vara borta skrev kaptenen. Syster Inge hämtade en atlas och huvudena trängdes över kartan. Werner skulle stiga iland i Buenos Aires och söka upp släktingarna där, sedan skulle han åka vidare över Pampas och Anderna till Santiago. När fartyget kom tillbaka nerför västkusten skulle kaptenen åter ta ombord honom i Valparaiso - sedan skulle det bära vidare genom Smiths kanal och Magelhaensvägen. Ännu mycket mer skulle han få uppleva eftersom ångaren skulle lägga till vid en mängd hamnar, han skulle få se Valdivia och Coronel, där greve Spee med sina tre fartyg slog engelsmännen, han skulle få se Eldlandet, Punta Arenas, Montevideo, Porto Alegre och Rio de Janeiro, öarna vid Kap Verde och Azorerna, han skulle få se Lissabon och Oporto och Bilbao - där skulle säkert just då utkämpas en tjurfäktning! Le Havre, Southampton, Rotterdam - och mycket, mycket mer! "Herregud, pojke!" utropade modern, "så mycket du får uppleva! Det är så man önskar att man vore ung igen!"

Werner såg upp. "Synd att inte Horst vill - egentligen borde det vara han som skulle åka! Vad tror ni - kanske ändrar han sig i alla fall?"

Telefonen ringde, Inge tog luren. "Du, bror? Kom hit - viktiga nyheter har ramlat över oss! - Vad, du kan inte komma ifrån? Stormafton? - ett ögonblick -" Hon vinkade åt brodern: "Det är Horst - då kan du fråga honom själv med samma."

Werner gick till telefonen, hälsade på brodern och berättade för honom vad kaptenen skrivit. Men naturligtvis ville han gärna tråda tillbaka om bara Horst kunde besluta sig -

Nej, nej, det var uteslutet kom svaret. Han fick inte kasta ifrån sig arbetet nu.

"Men jag ska kasta ifrån mig det", ropade Werner, "det är väl det du menar! Jag behövs

inte, är lätt att ersätta, eller hur?"

Äsch, dumheter, var och en behövdes i dessa dagar. När skulle båten gå?

"I övermorgon ska jag vara i Bremen", sa Werner. "Men kaptenen skriver att om det inte gick att ordna till den här resan så kunde han ta med mig eller dig nästa gång - om fyra månader är han tillbaka i Tyskland och far se'n åter iväg."

Då borde du vänta, kom svaret. Borde resa på våren och åka till bergen med kamraterna nu.

Modern tog luren ur Werners hand. "Vad tänker du på, Horst! Och om något kommer emellan tills i maj? En sådan resa - aldrig mer i livet -"

Hon lyssnade, hörde vad hennes son sa, lät sedan handen sjunka och hängde stilla tillbaka luren. "Vad sa han?" frågade Werner.

Modern ryckte på axlarna. "Han ville inte övertala dig - du skulle göra så som du tyckte var bäst. Det sa han."

"Och ingenting mer, mor?" undrade han. "Ingenting mer?"

Hon teg en stund och sa sedan stilla: "Jo, än en sak: var och en måste själv veta vad som är hans plikt."

De satt omkring bordet, ingen sa ett ord. De gick in i vardagsrummet och Inge tände granens ljus. Tog en liten gren och höll den i lågan - julens doft fyllde rummet. Werner packade upp sina presenter, där fanns allt som behövdes för skidåkning - han kysste sin mor och syster.

Äntligen sa Inge: "Du skulle resa i alla fall!"

Modern nickade och sa: "Ja du skulle resa pojken min. Du vet hur svårt det är för mig att vara utan dig i fyra hela månader - och just nu när Horst inte bor hemma längre. Och ändå ber jag dig: res! Vilken tysk pojke blir i dessa dagar erbjuden något sådant - knappast en på hundratusen! Dina kamrater kommer att förstå det och kommer att glädja sig med dig och för dig. Vill du inte tänka på det lite till? Kanske vill du prata om det med din vän Gerhard?"

Pojken skakade långsamt på huvudet. "Med Gerhard? Han kan inte heller ha något annat att säga. Var och en måste själv veta sin plikt - det har Horst sagt. Men det är ingen skillnad mellan hans plikt och min plikt och de andras plikt. Vad vore vi värda om vi inte kunde bringa offer för vår sak? Många av oss har redan skänkt sina liv - hur många har inte gett sitt blod och sina lemmar! Och många hundra har offrat sin frihet - ett och ett halvt år satt ledaren i Landsberg, och varje dag slukade fängelserna i landet våra kamrater. Horst och jag -"

Inge avbröt honom. "Ni har också suttit fängslade, ni två! Tror du kanske att det är ett nöje för mor och mig att veta att ni håller hus på I. A. varannan vecka?"

Werner skrattade. "I polispresidiet! Att sitta inspärrad ett par timmar eller när det vill sig illa, en eller två dagar - det kan man inte räkna, det kan väl ingen människa kalla för offer! Och nu kan vi för första gången visa hur trofasta vi vill vara - vi behöver bara avstå från ett nöje, låt så vara från ett stort nöje. Horst tvekade inte för ett ögonblick och förklarade från början, att han avstod från resan - för honom var offret självklart. Skulle jag då vara sämre? Skulle jag säga: håll ni på med ert strunt ensamma kamrater, gå på gatorna och slåss mot den röda ligan - jag reser, tralala!, till Amerika?! Det vore likadant, mor, som om far hade stannat hemma under kriget - han hade mycket väl kunnat det och ingen människa hade tagit illa upp - också här hemma behövde församlingarna sina präster. Idag är det omvänt: idag behöver fosterlandet oss här hemma, då får vi inte resa bort! Det ska gudarna veta att jag längtar iväg, längtar efter att få se fjärran länder och vilda hav - och Horst längtar inte mindre än jag! Men nu är det så att vi måste avstå ifrån det eftersom vi är tyska pojkar - plikten håller oss kvar här. Skriv därför till kaptenen att han måste åka ensam nu och i vår också! - Och nu, mor, nu måste jag iväg, kamraterna

väntar på stationen."

Inge såg på honom med stora, vidöppna ögon: aldrig förr hade hon hört den yngre gladlynte brodern prata så, så länge och allvarligt.

Tystnad härskade i rummet, sedan sa modern: "Stanna hos oss, min pojke! Åk inte till bergen!"

De båda ryckte till och tittade förvånade på modern - vad tog det åt henne? Hennes röst var lugn och klar, inte högre än annars, men ljud ändå så sällsamt övertalande, varm och fast - som sprungen ur ett hemligt lidande.

Hon märkte det själv och sa avledande: "Det är första gången som någon av er ger sig iväg över julen - det är hela saken! Far inte, Wernerpojken!"

Han gick bort till henne och lade sin arm om hennes axlar. "Men mor, hur är det fatt? Horst är ju här och Inge och hennes fästman! Också tant Gerti, din käraste syster kommer -"

Hon svarade inte, skakade bara långsamt på huvudet.

"Det är ju bara åtta da"r", skrattade han. "Snart har du mig tillbaka igen!" Han kysste henne hastigt. "Ni ska bara se hur brunbränd och frisk jag kommer hem!"

Han gick bort till sitt rum och bytte om; kvinnorna hörde hur han sjöng. Så kom han tillbaka, skrattande och jublande: "Nå, vad tycker ni om mig? Ny från topp till tå!"

Han hade på sig en blå, norsk skiddräkt, en mössa på lockarna och en brokig sjal om halsen. Handskar och pjäxor med brokiga band - skidor, stavar och den fyllda ryggsäcken på axeln.

Modern såg på honom - stilig, stilig såg han ut, hennes pojke!

Inge skojade: "Precis som nykläckt ur ett ägg, grabb - sätt bara inte fläckar på din julståt! - Och se upp så du inte bryter några ben! "

"Inte retas, inte retas!" skrattade Werner.

* * *

De åkte genom natten, arton unga pojkar och ett par flickor; tidigt på söndagsmorgonen kom de till Hirschberg. Men ännu började inte jullovet, först måste man än en gång uppfylla sin medborgarplikt. Den här gången rörde det sig om massprotest mot Youngplanen. Avdelningens ledare kontrollerade att var och en, som var röstberättigad, var utrustad med en valsedel och så ledde han sin hord till vallokalen. "Om varje tysk får välja någonting var eviga söndag", skrattade han, "då först går det riktigt till i den svartröda demokratins högt beprisade rike! Eligerenecesse est - vevere non est necesse! Översätt det för dem, Werner, du är ju en studerad karl!"

"Att välja, det är huvudsaken!" översatte Werner. "Om man bara får göra det så dör man gärna för fosterlandet."

De gjorde ännu ett propagandatåg genom gatorna och över Marktplatz, åkte sedan till Giersdorf och skickade bagaget i förväg med slädarna - den första dagen är ju den härligaste på skidorna, och då har man ju gärna ryggen fri från tyngd. De åkte upp för Rodelweg till Spindlerbaude, där vankades ett enkelt middagsmål. Snart spände de åter på sig skidorna - det bar iväg till Prinz-Heinrich-Baude.

Glada susade de ner för slutningen, sedan gick det brant uppför berget i skogen. De nådde kammen - då mottogs de av en skarp vind. Stämningen var munter trots att ett par fullkomliga nybörjare, som måste anstränga sig kraftigt för att hålla jämna steg, var med dem. Ljusa klingade deras kampsånger över snöfälten. De kom till ett nedisat snöras och måste klättra högre upp, vilket kostade mycket arbete.

Vinden tilltog hela tiden i häftighet, men de skrattade bara åt den. Bara en av flickorna tycktes vara trött; ledaren skickade henne i förväg med de båda bästa skidlöparna som

kände till vägen; de skulle säga gästgivaren däruppe att man skulle skicka ut folk om inte huvudgruppen snart kom efter. Så bröt helt tidigt skymningen in, en tät dimma svepte fram.

De gled vidare men kom bara långsamt framåt i den växande stormen. Ledaren fattade ett hastigt beslut och skickade alla som blivit efter tillbaka ner till Spindlerbaude - också därifrån skulle man skicka upp en hjälptrupp. Bara ett fåtal åkte vidare över Silberkamm, fyra pojkar och en flicka - den yngsta av dem ledde truppen, Werner Wessel. Ledaren själv lät dem dra förbi och följde efter som siste man för att i alla situationer kunna ingripa och ge hjälp.

Nej, det gick inte att åka skidor längre, man gled mer bakåt än framåt. Werner lät sin grupp spänna av skidorna och de band fast dem vid vägstolparna som stod på kammen var fjärde meter. Hela tiden tjöt stormvinden, varje steg måste de hårt kämpa sig till och man såg inte tre meter framför sig. "Två är borta", sa Radloff. "Aldeles nyss höll jag deras händer - det är som om snön hade slukat dem."

De blev stående och ropade av alla krafter. Men de hörde Ingenting, deras röster kvävdes i stormen. "Jag måste tillbaka", sa Werner. "Kan du, Fritz, under tiden -"

En rasande vindstöt - de klamrade sig fast vid varandra. Sedan helt plötsligt ett lugn, som om stormen höll andan. "Skrik!" ropade Werner, "Vi skriker deras namn på en gång! Ett, två och de ropade för fulla lungor: "Köhler!! Tesche!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!"

Tydligt hörde de från nära håll: "Här! Här, Werner!"

"Ser ni stolparna?" skrek han. "Håll er till dem!"

"Ja, ja", kom det tillbaka.

Sedan tog stormen åter igen i och nu med fördubblad styrka.

"Vi måste vidare", ropade Werner. Han var lugnad: kamraternas röster hade klingat livskraftiga, de måste vara tätt bakom dem. Köhler var en kraftig pojke, den andre, Tesche, var en S.A.-man från Hirschberg som hade slutit sig till dem på morgonen och som var en god skidlöpare. "De klarar sig säkert", tänkte han, "Bara jag kan få flickan lyckligt och väl till gästgivargården". Plötsligt slog det honom att han inte ens visste hennes namn.

"Vad heter du?" frågade han.

"Schönfeld", svarade hon, "Hildegard". Hon släppte hans arm, gäspade krampaktigt och bad: "Jag skulle så gärna vilja vila mig - bara lite grann!"

Han tog hennes arm. "Nej, nej, däruppe kan du vila ut, när vi väl är i stugan! Inte nu!"

De kämpade sig genom snön, åter fattade de tag i en stolpe, åter hade de kommit fyra meter framåt. Ännu en och ännu en - tog de aldrig slut? Deras ögon var nästan sammanfrusna, åter och åter kastade stormen omkull dem i snön. Många gånger gled någon ifrån de övriga, åkte ned till bröstet i ett hål - med uppbyggande av sina sista krafter måste de andra dra upp honom.

"Hur sent kan det vara ungefär?" frågade Fritz Radloff.

"Vet inte", ropade Werner, "Och det gör detsamma. De första måste ha kommit fram redan omkring sex - de har skickat folk mot oss, vilken minut som helst kan de vara här - vi måste framåt, vi får inte slappna av."

Det gick oändligt långsamt, ibland kröp de - Werner drog flickan efter sig och sköt henne ibland framför sig.

"Låt mig ligga kvar", bad hon, "jag är så dödstrött. Ni kan ju hämta mig senare."

"Nej, nej", sa han bestämt. Han visste så väl vad det skulle betyda: en säker död! Hon måste upp, måste kämpa sig framåt, om hon så vid vart tredje steg skulle sjunka samman. "Gå du i förväg", befallde han kamraten. "Jag ska nog lyckas släpa med henne ensam. Se till att du kommer upp till gästgivargården och skicka hit hjälp!"

Långsamt kämpade sig den andre framåt, Werner stannade kvar hos flickan. Hela tiden drog han på nytt upp henne och sköt henne framåt. Han skrek åt henne, slog henne, sparkade

henne - framåt, bara framåt! Det kostade honom en oerhörd självövertvinnelse, men han visste att det var det enda och det sista medlet. Då också den sista resten av den egna viljan slocknat, hjälper bara tvång och rått våld. Många som annars gått förlorade, hade på det viset blivit räddade.

Framåt - framåt. Tio vägstolpar, tjugo - ibland fattades någon, som var knäckt av den rasande stormen. Bara hålla riktningen, bara inte komma vilse på kammen.

Flickan sa inte ett ord längre och lät sig viljelöst släpas med. Han hörde bara djupa stönanden från henne. Det var som om han dragit med sig en stor isklump.

Men hans krafter och hans nerver höll. Han var övertygad om att han skulle klara dem båda, trots storm och mörker, trots den isiga kölden, trots all trötthet. Hon kunde sjunka ihop och falla så mycket hon ville. Han lyfte upp henne varje gång och släpade med henne ändå.

En stund gick det bättre, stormen tycktes ha gett efter. "Bara lite till", manade han, "nu är vi snart uppe". Flickan svarade inte hela tiden hördes bara ett fruktansvärt stönande från henne.

Så tjöt det till igen och åter rasade denna djävulska vind från Böhmen. Den kastade omkull dem bägge två - mödosamt reste han sig, drog med henne och nådde nästa stolpe. "Upp!" ropade han, "Upp!"

Flickan rörde sig inte. "Jag kan inte längre", viskade hon.

"Du måste", sa han skarpt, "Du måste!" han reste henne och ställde henne upprätt - hon föll samman som en säck. Då tog han henne under armarna, gick baklänges och släpade henne med sig.

Stolpar, stolpar och nya stolpar. Fyra meter ifrån varandra står de, tänkte han. Tio stolpar är fyrtio meter - och hur länge måste man inte kämpa för dem?! Hundra stolpar, hundra - åh, det måste dröja evigheter. Han bet sina läppar blodiga. Vi kommer i alla fall framåt, tänkte han, kommer med varje steg närmare gästgivargården -

Gode gud, detta mörker! Äntligen, äntligen måste väl i alla fall ett ljus dyka upp -

Ingenting, ingenting. Bara snö, bara snö. Kvävande dimma, allt svart runtomkring. Och stormen tjöt, och frosten bet -

Vad var det han hörde? Var det inte hans namn - Werner? Han lyssnade ansträngt och släpade sig vidare - sig och flickan, sökte efter nästa stolpe men hittade den inte - var det återigen en, som vräkts omkull av stormen? Han släppte flickan, böjde knä och sökte med händerna i snön. Där låg vägvisaren - hur långt hade den rutschat från sin plats?

Åter hörde han helt svagt sitt namn - det måste ha ropats tätt under honom. Han kröp ner på alla fyra, och fann sin kamrat hopkrupen i snön. "Upp, upp, Fritz", skrek han, "Du får inte ge efter!"

"Werner", kom svaret, "det går inte längre".

Han stötte näven mot hans revben, tog tag i hans armar och drog upp honom. Vännen samlade sina sista krafter, rätade på sig, tumlade vidare och släpade sig i alla fall uppåt. Men där, där flickan satt vid den avbrutna stolpen, sjönk han åter ner i snön.

Werner tiggde och bad och försökte övertala dem båda med tusen goda ord. Skällde sedan, skrek åt dem, slog och knuffade dem - ingenting hjälpte. Han fick flickan lyckligt på benen; men medan han mödosamt reste upp vännen så sjönk hon åter samman. Han visste det: aldrig skulle han kunna släpa med dem båda - och - och inte en av dem heller! Han, han skulle säkert kunna ta sig upp - ensam! Men han fick inte lämna dem i sticket. Han överlade, hans hjärna arbetade skarpt. Om den förste gruppen tagit miste om vägen, om alltså inte räddningspatrullen var på väg från Prinz-Heinrich-Baude - då måste han själv hämta hjälp där uppför. Men innan dess var det säkert för sent - då hade de båda sedan länge frusit ihjäl. Så fanns bara ännu ett hopp: att truppen lyckligt och väl hade kommit fram, och hjälpen var på väg. Då måste han stanna här, måste med hård och obönhörlig viljekraft hålla dem vakna, flickan och kamraten. Måste tvinga dem att röra sig - de fick bara

inte somna in.

Och hjälpen kunde ju komma i vilket ögonblick som helst - det var duktigt folk som säkert skulle kunna släpa med de uttröttade. De själva och de båda andra som ännu var bakom dem, Köhler och Tesche -

Men vart var de egentligen? Om de ändå bara kunde komma, tillsammans kunde man kanske släpa vidare de halvt avsvimmade.

Han började arbetet, reste upp vännen och sedan flickan. Han rörde deras armar och ben, böjde deras ryggar framåt och gned ansiktena med snö. Det var uteslutande tröttsamt, inte en sekund kunde de sitta upprätta längre, de sjönk genast tillbaka i snön - det var som han hade arbetat med drunknade.

Men han gav sig inte, skonade sig inte, arbetade, kämpade om deras liv -

Vad var det? Dök inte ett ljussken upp? Han sprang upp och såg sig omkring. Utan tvivel: dimman var försvunnen, han kunde tydligt se den nästa stolpen. Och stormen gav efter - nu föll snöflingorna helt stilla.

Ljussken? Något hade han sett lysa i fjärran, det var helt säkert. Men då kunde det bara vara hjälptruppen - då, då var de räddade! Han ropade och ropade så högt han bara kunde -

Inget svar - bara snö runt omkring, bara snö. Han såg ingenting, hörde ingenting annat än den egna rösten.

Då helt plötsligt greps han av trötthet - överallt på en gång, i hjärnan och i hjärtat, i alla lederna. Han kämpade emot den, ropade åter, spanade ansträngt över kammen.

Inte ett ljud i ensamheten. Men han såg nu helt tydligt ett ljussken i fjärran.

Var det ett misstag - lät honom hans upprörda sinnen bara se en fantasibild? Nej, så kunde det inte vara, så fick det inte vara - ljus i fjärran, ljus - det måste vara räddarna!

Hans knän vek sig under honom, han sjönk samman, satt på den mjuka snön. Jag måste röra på deras kroppar, tänkte han, måste hålla dem vakna. Bara lite till, bara tills de andra hunnit fram -

Han sträckte ut armarna, de sjönk kraftlösa tillbaka. Han tänkte: bara vila en liten smula, samla krafter, så går det nog igen.

Så gott denna trötthet gjorde, så milt och ljuvligt den sövde honom. Hans ögon föll samman han höjde ögonlocken lite och såg på de andra. De rörde sig inte tänkte han, de sov redan. Låt dem bara sova djupt och lugnt, snart är ju hjälptruppen här för att hämta dem. Ljuset, det räddande ljuset - kom det redan närmare över Silberkamm?

Han försökte att vända huvudet och se upp mot det ljusa skenet - men det ville inte gå, så trött var han. Han förmådde bara titta rakt fram över snön - han tyckte att den lyste så bländande vit. Kära ljus, tänkte han. Om de hade med sig bårar? De två måste man ju bära, Fritz Radloff och flickan. Han själv skulle väl åter kunna gå bara de hjälpte honom riktigt på benen först. Sedan skulle de fråga honom -

Bah, han skulle inte svara mycket. Det räckte ju att han själv visste det: han hade lyckats. Hade räddat de två, hade släpat med dem mot deras vilja - tillbaka till livet. Om de skulle vara ursinniga över sättet som han gjort det på? Att han hade rutit åt dem, slagit och sparkat dem? De måste ju inse att det var det enda möjliga. Men - antagligen hade de redan glömt allt.

Han kom att tänka på modern - sällsamt, ännu i sista ögonblicket hade hon besvurit honom att han inte skulle resa till bergen. Om hon kanske hade haft en aning att det skulle gå hårt till häruppe? Nå ja, nu var det i alla fall lyckligen överståndet. Nej, han skulle inte berätta någonting för henne, hon skulle i alla fall bara bli upprörd i onödan när allt var över. Men Horst, han skulle förstå, hans härlige broder Horst, för vilken inget var högre än faran. Horst, som bara tyckte livet var värt att leva när man dagligen måste kämpa om det! Modern - ja, det var säkert, han skulle vara dubbelt så kärleksfull mot

henne i framtiden. Hon hade det inte lätt med två sådana pojkar, som hon måste ängslas för dag och natt.

Förr i tiden, då var det annorlunda. Han mindes så väl hur han som liten gosse hade hängt modern i kjolarna. På den tiden hade han haft blonda lockar, alla människor hade velat kyssa honom, han hade varit tvungen att försvara sig med händer och fötter - kyssa honom fick ju bara modern göra. De båda, Horst och Inge, gick redan i skolan när han var ensam hemma. Inte en minut lämnade han modern, han sprang efter henne som en liten hund från ett rum till ett annat!

Hur skulle hon inte glädja sig i övermorgon, på julafton! Horst skulle komma, det skulle bli en riktig julfest. Och Inge skulle ge modern gåvan först senare när de gick till sängs - så hade han inpräglad det hos systemen. Hon skulle ta upp paketet, skulle finna Horsts sång: "Fanorna högt" -

Han hade ju också sin gåva från Horst, även den en sång av broderns hand. Han bar den i bröstfickan, alldeles vid hjärtat - Edelweissången. Sakta rörde sig hans läppar, formade ord och melodi. Men det tycktes honom som om det var hans hjärta som sjöng:

Så röd är morgonen, så rosig är bergets snö,
hjärtebroder, allrakäraste, ett sista adjö!
Vår Edelweisstrupp skall målet nå,
Den kan stupa, men segrar till sist ändå:
Vi är ju Hitlers män!

"Så röd är morgonen ", tänkte han, "så rosig är bergets snö -"

* * *

Från bägge gästgivargårdarna hade räddningsmanskaper gett sig ut, erfarna skidlöpare som redan räddat många människoliv. De räddade avdelningens ledare och S.A.-man Köhler, som kämpat sig fram till Baberhusen. Och de fann Hans Tesche från Hirschberg, fann Fritz Radloff, Werner Wessel och den unga flickan Hildegard tätt tillsammans i snön.

De åkte med de fyra på slädar ner till Krummhübl och lade dem på bårar i den lilla kyrkan i Wang.

Horst ledsagade modern och även tant Gerti dit. Man förde in dem i den stilla kyrkan.

De fyra unga vilade mellan gröna granar, var och en hade blommor på bröstet. Bredvid den blonda flickan låg Werner - han såg ut som en ung hjälte.

Modern såg på honom. Viskade: Jag kan inte tro att han är död. Han måste leva, måste leva!"

"Ja, syster, ja", snyftade tant Gerti.

Inte ett ord till sa modern, inte ett enda ord. Snyftade inte, stönade inte, stod bara där och såg ner på den vackra människobilden. En solstråle föll in genom kyrkfönstren och kysste hennes pojke - panna och kinder och mun.

Då vacklade hon till, hennes syster och Horst stödde henne och ledde henne ut.

"Om hon ändå bara kunde gråta", viskade tant Gerti.

Modern hörde det - hon tyckte att det varit som om rösten kom långt bortifrån. Hon såg på de båda, såg tårarna i deras ögon.

Vad - grät hon inte? Ack, hon skulle nog kunna gråta, kunna gråta mycket, mycket genom många ångestfyllda nätter -

Horst förde kvinnorna till stationen, modern följde lydigt hans föreskrifter. "Ni måste åka i förväg", bestämde han. "Jag styr om allt här och för hem Werner. Inge är ju i Berlin - hon förbereder hans välkomnande där hemma."

Modern nickade och lät sig hjälpas upp på tåget.

Han stod orörlig på perrongen och såg länge efter dem. Samlade sig äntligen och pressade ihop läpparna. "Jag måste behärska mig", tänkte han.

Han gick till stationsinspektören och hörde sig för om hur man som bäst kunde föra hem de döda.

Denne gjorde en grimas, letade reda på sitt tjänstereglemente, bläddrade och fann äntligen bestämmelserna om fraktandet av lik på järnväg. Horst rynkade ögonbrynen - karlen pratade om "lik", och han pratade om Werner, den blonda flickan och kamraten.

Ah, det tycktes inte vara någon lätt sak. Man måste prata med läkare, med myndigheterna, det fanns hela tiden nya svårigheter, man måste ha skriftliga intyg och alla möjliga papper -

I timmar skyndade han omkring för att ordna allt, och han förstod slutligen att det skulle dröja flera dagar innan järnvägsmyndigheterna blev tillfredsställda. Men modern väntade, väntade, väntade - han måste föra brodern hem till henne före julen. Då beslöt han sig helt hastigt, satte sig på nästa tåg och åkte tillbaka till Berlin. Lastbilar hade han ofta beställt för propagandafärder, i det fallet visste han hur det gick till. Direkt från stationen for han till en bilägare, letade reda på en lastbil och lät den sättas i stånd för den långa färden. Han valde ut en chaufför som han kunde lita på, en man från hans Storm. Och sedan kistor, bra kistor

De körde i nästan tolv timmar med den tunga lastbilen över de nedisade landsvägarna och turades om att sitta vid ratten. S.A.män från Hirschberg mottog och hjälpte dem; deras kamrat Tesche hade de redan fört hem. De bar in kistorna i den lilla kyrkan Wang och bäddade ned de döda - stum stod Horst och betraktade dem.

Wang, tänkte han, Wang? Högt uppe i Norge låg byn som hette så. Men en romantisk, preussisk konung hade köpt den helige Olofs urgamla stavkyrka som bönderna hade velat riva ner, hade låtit föra hit den och åter bygga upp den i Riesengebirge för kanske hundra år sedan. Den hade fört med sig namnet från sin nordiska hembygd och stod nu här mitt i Tyskland och berättade för ungdomen som for till bergen om jarlar, resar och bärsärkar.

Horst tänkte: så hade han i alla fall farit ut i vida världen, hans bror Werner! Låg nu i Norden, som han älskat så, och som han redan som skolpojke hade vandrat igenom med sina scouter, låg mellan is och snö i Wang i samma lilla kyrka där gamla vikingar, som hade återvänt från vilda härtåg, en gång sovit sin sista sömn.

Kamraterna bar ut de döda och fyllde vagnen med hö så att de skulle ligga mjukt. Lyfte upp kistorna och band fast dem med starka rep.

En av dem räckte Horst ett glas och gav honom en smörgås. Han drack, bet i brödet och svalde med möda tuggan. Gav tillbaka resten och sa: "Tack! Det går inte nu, men kanske senare! - Hör ni, ni måste telegrafera genast! Till min mor, till de andras föräldrar och också till Staf Breuer."

Han satt vid ratten och körde hemåt. De färdades genom natten i timmar och åter timmar. "Sov du bara om du kan", sa han till kamraten. "Jag ska nog väcka dig om det blir nödvändigt."

Han körde och körde - åh, det var en färd olik de vanliga! Annars var det alltid upprört folk på gatorna, fladdrande fanor, ungt, jublande liv på lastbilen. Nu var det mörker, djupaste ensamhet. Bakom honom kistor och i dem döda.

Då, helt plötsligt, for det som en blixtnedslag genom honom: Jag, jag bär skulden, det är mitt fel! - mitt fel - varför just mitt? Jo, jo, jag hade kunnat hindra det - om jag - om -

Det högra framhjulet gled ner på gångvägen, så följde hela vagnen efter och kom betänkligt nära diket. Han kastade om ratten och undgick med knapp nöd att stöta mot ett stort träd. Vad skulle nu det betyda? Körde han osäkert, hade han inte längre bilen i sin hand?

Han bromsade häftigt och av rycken vaknade kamraten. "Ge mig ratten, Horst", sa han,

"Du måste vila ett slag".

Men Horst vägrade. "Nej - jag vill själv föra hem min bror." han styrde in bilen på vägen och stannade den. Lutade sig tillbaka, slöt ögonen och försökte sova. Men det gick inte, tanken lämnade honom inte. "Jag måste få klart för mig hur det var", viskade han.

Hans hjärna arbetade feberaktigt. Honom - bara honom - hade brodern frågat om vilka han borde sluta sig till på färden till bergen, och hans inflytande hade förmått Werner att resa med kamraterna. Om pojken istället hade gett sig iväg med scouterna - då hade ingenting hänt honom. Han visste inte vilken väg de hade tagit - men även om de rest till samma plats så hade ändå allting slutat väl. För scouterna hade säkert genast gett sig iväg från stationen, hade inte först röstat med i massprotesten och sedan gjort ett propagandatåg igenom staden - och Werner hade följt med dem upp, han var ju alldeles för ung för att rösta. På det viset hade de vunnit tid, åtminstone tre timmar och hade sedan länge varit i den säkra gästgivargården när den helvetiska snöstormen hade börjat!

Han, han ensam hade gett brodern rådet.,

Och så frågade ödet honom än en gång! Då, när han hade ringt hem på lördagskvällen, när Werner hade läst högt ur kaptenens brev för honom! Bara ett ord hade krävts av honom, bara det enda lilla ordet: "res!" då hade brodern varit i Bremen idag, hade varit ombord för att ge sig ut i vida världen. Under ett par dagar med dimma och regn kanske - sedan in i sommaren och solskenet! Han hade inte sagt det ordet, ordet, som hade skänkt en säker räddning ur den hotande olyckan! "Var och en måste själv veta sin plikt" - ja, det hade han sagt.

Plikt? Om han också fann det som en plikt att tänka och handla så, varför måste det för den sakens skull också vara broderns plikt? Hade han inte själv rest till Wien, varit en riktig student där och med fulla drag njutit av sin ungdom? Han hade visserligen arbetat i rörelsen även där, hade talat på röda möten, hade kämpat för Hitlers fana - åh, hade inte Werner likasåväl där borta i Buenos Aires och Santiago i tyska kretsar kunnat arbeta för den tyska frihetens sak?

Hur han än resonerade - stod ett fast: det var hans råd som skickat ut pojken till de vita bergen!

Till - döden! Till - den där kistan bakom honom!

Han stönade i häftig smärta. Barmhärtige gud, var han skuld till Werners död? Det var omöjligt att bära -

Så tänkte han: och om allt detta inte hade skett? Om dessa sista dagar inte hade varit, om Werner nu skulle ställa den frågan till honom: med vilka ska jag åka? Och den andre frågan: ska jag följa med båten?

Vad skulle han då svara honom?

Han överlade sig länge och prövade sig noga. Viskade sedan: "Det är så, en gång för alla - jag skulle återigen säga det som jag sa honom! Låt resan vara - gör din plikt! Och far med kamraterna, inte med scouterna!"

Han suckade lättad - då behövde han inte göra sig några förebråelser?

Och ändå gnagde det, slet och lämnade honom ingen ro -

Han rätade på sig och tog åter ratten. Han spände sina nerver och behärskade sig med övermänsklig kraft. Och han förde sina döda på vägarna timme efter timme, genom nattens mörker, genom den grå gryningen och den dystra morgonen.

De kom till Berlin; därute vid garagen väntade kamraterna på dem. Staf Sprinckstub var där, Fiedler, Markus och många andra. De steg upp, satte sig vid kistorna, ingen sa ett ord. De förde hem Fritz Radloff; män från hans andra standar bar upp honom. De förde hem flickan, Hildegard Schönfeld, och bar den lätta bördan till hennes föräldrar. Och kom så äntligen till prästgården vid Jüdenstrasse.

De lyfte upp Werners öppna kista på en bår och ställde sig omkring den. Då först

hämtade Inge modern.

Horst tog hennes arm och tryckte sakta hennes hand. "Jag har farit så varsamt med honom, mor - inte en enda liten blomma har fallit ned från buketten på hans bröst. Se då mor, hur han ligger där, stolt och vacker - en ung krigare!" men hans röst darrade.

* * *

De satt i "Bombslottet" omkring den strålande julgranen. Det var folk från första Stormen - glada, hurtiga pojkar fulla av sjudande liv. Men idag satt de tigande, slagna, ingen sa ett ord. Men alla kände detsamma: den bäste ibland oss dog, Werner Wessel! De hade alla öl men drack det inte, även cigaretterna lät de ligga orökta.

Oändligt långsamt kröp minuterna fram.

Richard Fiedler såg på klockan. "Det är snart midnatt - vi måste skynda oss. Ni två kommer med - och så du, Gerhard! Ni andra kan lägga er och försöka sova tills vi kommer tillbaka."

De gick genom gatorna och kom till prästgården. Inge öppnade och förde in dem i rummet där den döde vilade. De avlöste vakten och ställde sig vid kistan, två vid den dödes huvud och två vid hans fötter.

"Låt mig stå bakom honom", bad Gerhard Pentel. "Varför då?" frågade Fiedler.

S.A.-mannen viskade: "Jag - jag vill se på honom hela tiden. Tigande stod de mellan de brinnande ljusen och höll vakt om den döde.

Richard Fiedler hörde en undertryckt snyftning bakom sig. Han vände på huvudet och såg Gerhard upplöst i tårar. Han kastade en hastig blick på honom; den sa: "Stram givakt! Du får inte falla ihop!"

Men den unge S.A.-mannen märkte det inte. Hans blick vilade bara på den döde, bara på hans trogne väns ansikte. Oupphörligt rann tårarna ur hans ögon, blötte ner hans krage och skjorta; han märkte det inte. Utan att röra sig stod han där hela långa natten och grät, grät.

När de blev avlösta, och de andra kamraterna kom för att hålla vakt, blev han ändå stående och kunde inte slita lös blicken från den döde. Fiedler tog hans arm och ledde honom varsamt nerför trappan. De förstod honom alla och lät honom gråta - ingen sa ett ord.

* * *

"Ska jag hjälpa till?" frågade Horst. "Vad kan jag göra?" hans blick var orolig, hans ögon fladdrande.

Inge såg på honom - brodern hade förändrats mycket under dessa dagar. Utåt tycktes han vara fullkomligt lugn men systemen märkte väl hur upprörd han var.

"Nej, det behövs inte", sa hon, "allt nödvändigt är redan ordnat - alla kamraterna har hjälpt till".

Hon tänkte efter, kanske vore det i alla fall bra att ge honom ett uppdrag? Hon räckte honom en lista och fortsatte: "Det är marschordningen för sorgtåget, Staf Breuer har arbetat fram den. Det vore bra om du kunde kontrollera så att alla Stormarna och truppena har fått den."

Han nickade, stoppade ovarsamt listan i fickan och skyndade ut ur huset.

* * *

Sång i den dödes rum, fyrstämmig sång. Modern satt där och stirrade in i ljusen. Hon hörde de kända melodierna, uppfattade också orden - förstod bara inte vad de betydde. "Vad sjunger de?" viskade hon.

Inge tryckte hennes hand hårt. "Känner du inte igen den, mor? - Det är bestämt Guds vilja!-

Hon nickade. "Ja, den är det." Men hon förstod inte - var det Guds vilja? Det var ju omöjligt, helt ofattbart - Gud - Gud var ju en god gud! Hon sänkte stilla huvudet - det övergick allt mänskligt förstånd.

Staf Sprinckstub och de fem stormledarna från fjärde standaret lyfte upp kistan på sina skuldror och bar den nedför trappan framför huset sänkte sig hakkorsfanorna. Då rev Stafens ljusa röst sönder den djupa stillheten: "S.A. - givakt! Se åt vänster!"

På andra sidan gatan stod S.A.-män som höjde armen till hälsning under det att kistan lyftes upp på vagnen - långsamt spelade musiken Präsentiermarschen. I en lång parad drog än en gång S.A. förbi, varje man hälsade uppåt med blicken och handen, Dämpat slog trumslagarna en sorgmarsch, medan kapellet samtidigt spelade - "Jesus, min tillförsikt". Tåget satte sig långsamt i rörelse.

Redan bröt skymningen in, dystert lyste den första Stormens fladdrande tjärfacklor genom de människofyllda gatorna. Och det var som om det inte funnes några röda mer i dessa röda kvarter: överallt stod bara vänner som hälsade den döde i djupaste stillhet.

Nicolai gamla kyrkogård var fylld till trängsel. Prästen talade och efter honom doktor Goebbels, som avbrutit sin julesemester vid Rhen och skyndat tillbaka till Berlin för att få se ner i den öppna graven och ta ett sista avsked av sin unga vän.

Sedan steg Staf IV fram till graven; han sa: "Käre blonde pojke! För åtta dagar sedan satt vi i din Storms julfest tillsammans med dig och lyckönskade dig, lycklige, till ditt skådespel. Dina ögon strålade när du berättade för oss att du ville till bergen. 'Måtte nu snön falla!' sa du. Snön föll - och den blev din svepning.

Vi kan ännu knappast fatta vad som har hänt oss. I våra öron klingar ännu ditt muntra skratt - våra strupar snörs åt. Vi hör dig ännu - hur du glödande av hänförelse talar om den tyska friheten, vi ser dig träda in i din Storm med den klara blicken riktad rakt fram liksom i väntan på en helig fest. Så ung, så oerhört ung som du ändå var, hade du ändå klart insett vad det gällde i denna den tyska historiens mörka tid. Du förstod att den tyske studenten måste stå tätt intill den tyske arbetaren när det gällde kampen om friheten och om en ärlig och sann socialism - och så blev du en av de bästa bland de bruna kämparna. Glad stod du alltid beredd närhelst man behövde dig; då nöd och fara omringade kamraterna, var du där, Werner Wessel! Du var vår bästa kamrat! Så tar vi avsked av dig - i ditt sinne: för att marschera vidare i kampen! Tar avsked av dig och lovar dig heligt att vi inte vill vila och inte tar rast från striden, att vi kämpar med den oböjliga, trotsiga viljan i hjärtat att bryta bojorna, att åter göra vårt folk fritt! Ta med dig denna ed i din grav, du käre, blonde pojke - du stormsoldat ifrån vår fjärde kår!"

Han tog skoveln, fyllde den med jord och räckte den till modern. Hon kastade jorden och de vita rosorna som Inge räckte henne, i graven. Och medan alla, den ene efter den andra, tre gånger kastade en handfull jord på kistan, ljöd det runtomkring ur tusenden strupar och ändå stilla, mjukt och dämpat:

Trumslagarpojke, slå nu till,
kamrater, veckla ut vår fana,
vi vilja ej likt slavar tiga still,
Stortyskland bryter sig sin nya bana!
Farväl, farväl, vi bjuda kring din bår,
du stormsoldat ifrån vår fjärde kår!

Och trummorna slog dämpat sina virvlar. Glödande röda lyste facklorna över den mörka kyrkogården.

Horst förde modern från den öppna graven och ledde henne över den gamla kyrkogårdens vägar. "Hör mor", sa han, "de sjunger hans sång, sjunger Werners sång".

Ett nästan omärkligt leende flög över hennes härjade ansikte, hon tryckte hårt sonens hand, tryckte alla vänners händer, som sträcktes mot henne.

Tätt intill henne stod Joseph Goebbels, inte en sekund lämnade hans blick henne. "Hon gråter inte", tänkte han, "gråter inte nu heller. Alla ser hur gränslöst hon lider - och hon gråter inte! Vilken kvinna, vilken tysk kvinna!"

De kom till utgången, prästen hjälpte henne in i vagnen och satte sig bredvid henne. Det var ärkediakonen i Sankt Nicolaus, gammal kollega och god vän till hennes man. Sedan steg Inge in,

Han stirrade på henne - vem var det som talade till honom? Han sa: "Inge? - du är ju hos mor, du och -" han tittade in i vagnen och fortsatte: "men var är din fästman? Jag såg honom inte idag vid -"

"Han är sjuk", svarade hon sakta.

Han hörde det inte utan sa: "De har begravt honom som en ung konung. Det är din förtjänst, Inge"

Hon avböjde: "Prata inte om det, Horst. Stig in - vill du inte åka med?"

Han skakade på huvudet och viskade: "Jag vill vänta tills alla har gått. Jag måste ta avsked av honom alldeles ensam.

IX.

Nyårsafton 1929 och början av januari 1930

Nyårsafton - Barrikadalbert ryckte upp dörren och kastade sin mössa på sängen. "Har du något att äta åt mig, mor?" ropade han. "Jag är vansinnigt hungrig." Den gamla kvinnan reste sig från sin symaskin, gick in i köket och kom snart tillbaka med soppa och bröd samt en tallrik surkål, som blivit över från föregående dag och nu åter var uppvärmd. Hon ställde allt i ordning åt honom på en stol, sköt fram den till sängen och satte sig vid symaskinen igen. Men hon sydde inte utan lade händerna i knäet och såg stilla på honom.

Sprengel tittade förvånande upp. "Vad nu, mor?" frågade han. "Du syr ju inte, vad har du då på hjärtat?"

Hon sa: "Bruno va' här - ja' vet inte va' han heter mer, han väntade länge på dig. De' va' han från femte Stormen, den långa karln, som Horst arbetade tillsammans med i tunneln."

"Ja, jag vet", sa hennes son. "Vad ville han?"

Modern berättade. Hon hade talat med honom och fått reda på allt som var värt att veta. Han hade kommit från Grossen Frankfurter och hade varit mycket bekymrad för Horst. Han var sjuk –

"Sjuk?" utropade Albert.

Nåja, ingenting allvarligt. Men han var fullkomligt nedbruten och hans nerver alldeles slut. Man måste göra någonting, måste få hem honom igen.

Hennes son ryckte på axlarna. "Du känner ju honom, mor! Om vi så allesammans tiggde och bad honom skulle han ändå bara göra som han själv ville!"

"Men om han blir beordrad av sina överordnade?" utropade modern. "Från Osaf eller från doktor Goebbles - då lyder han väl i alla fall?"

Hon reste sig, gick över till honom och satte sig hos honom på sängen. "Horst var här nyligen, en dag efter begravningen - hade med sig order för din Storm. Han va' alldeles virrig, trodde, att du ännu va' stormledare. Då kom han plötsligt att tänka på att de hade avsatt dig å sa', att du borde tala me' Stafen, att han skulle sticka in dig i en annan Storm som menig man. Du kunde snart arbeta dig upp igen, sa' han om du bara ville sluta upp me' ditt förbaskade sätt att säga emot. Han satt på soffan, de' va' redan lite skumt. Å så talade han me' mig - så stötvis. Ja' har tänkt mycket på va' han sa', vet precis, hur de' ser ut inom honom."

"Berätta då, mor!" bad Albert.

Hon nickade. "Egentligen ä' de' inte mycket att berätta! Annars säger han väl allt till sin mor - de' kan han inte nu, hon har redan för mycket på hjärtat genom Werners död. Å så sa' han de' till mig istället, som om ja' vore hans mor. Han förebrår sej själv, pinar sej me' tanken att han bär skulden. Endast honom rådfrågade Werner, å han svarade honom att han skulle resa me' kamraterna. Ja har sagt till honom att alltsammans va' dumheter - han vet de' själv, men kommer ändå inte ifrån de'. Han höll sej upprätt, unna' sej inte ett ögonblicks ro - han har säkert inte sovit tio timmar den här olycksveckan. Nu har ni begravt Werner, och därför har spänningen, som höll honom upprätt, gett efter. Å så de' eviga bråket i hans bostad! Den där draken, änkan Salm, är tillbaka igen och ställer till ett litet helvete för honom."

"Ja, jag vet", sa Albert, "redan för fjorton dagar se'n. Hon hade rest iväg med hyran, som Horst i sin oskuld hade betalat månader i förväg. Nu är hon tillbaka och vill bli av med

honom, gör allt för att ställa till det så otrevligt för honom att han ger sig iväg från våningen. Dagligen söker hon gräl med Erna - "

"Om de' bara vore de'!" avbröt honom modern. "Men hon arbetar tillsammans med den röda ligan - och om de' ville Bruno tala me' dig. Han sa' -"

"Så berätta då, mor", påskyndade han, "berätta då!"

"Nej min gosse", sade hon, "inte ett ord till om du inte börjar äta!"

Lydigt tog han gaffeln, slukade surkålen, skrapade ihop den sista skeden soppa och tuggade på sitt bröd.

Stilla satt de tillsammans på den gamla sängen, sakta talade modern. Hon berättade vad Horst hade sagt nyligen och vad Bruno hade talat om för henne idag, då hon suttit vid sin symaskin. Hennes son avbröt henne inte, utan lyssnade till hennes ord.

"Och därför", slutade hon, "måste du hämta bort honom från hans bostad redan i da', måste föra honom till prästgården. Måste tala me' Stafen, me' kamraterna, me' systemen och modern, me' alla, som har honom kär!"

* * *

Sprenkel skyndade till "Bombslottet" - ännu en gång var julgranen tänd där inne. Han såg mörkt på den. "Denna fördärvande jul - kasta ut härligheten genom fönstret! Vill ni fira julen i all evighet?!"

"Fira!" utropade Fiedler. "Den granen har inte sett någonting annat än sammanpressade läppar och förgråtna ögon under hela tiden!"

Telefonen ringde, han tog luren. "Vem är det? - Erna? - Nå vad står på?"

Som en virvelvind var Albert hos honom, tog luren ur handen på honom lyssnade och nickade ivrigt. "Det är Sprengel! - Ja jag vet redan - Bruno har varit hos mor! Varifrån ringer ni? - Cigarrboden? - Då skall ni genast lägga på - vi kommer direkt - vänta nere på gatan."

Han tog Fiedler under armen och drog bort honom med sig. "Iväg, människa, iväg, det är i sista stund!"

De rusade genom gatorna, och Albert berättade för vännen med få ord vad det var frågan om. Vid hörnet av Grossen Frankfurter Strasse träffade de flickan. "Nå, låt höra!" uppmanade han.

Erna såg skyggt på dem. Hon förstod så väl att de två inte tyckte om henne och endast tålde henne för Horsts skull. "De har satt Ross ur spelet", sa hon.

"Vem?" utropade Fiedler. "Camillo Ross, rödfrontaren? Vem har gjort det? Och vad menas med: satt honom ur spelet? Är han död? Sårad? Så berätta då!"

Hon ryckte på axlarna. Vem - det visste hon inte men kommunen antog att S.A.-folk hade varit med i slagsmålet. Död var han väl inte eller inte ännu - men svårt sårad. Och det var alldeles säkert att ligan skulle hämnas, och Horst Wessel var utsedd som offer. Hon sökte inte efter ord längre, hennes läppar rörde sig oavbrutet. Under veckans lopp hade hon drivit omkring mycket, hade lyssnat överallt och snappat upp det som hon kunde få reda på. Hon hade smugit efter fru Salm också, vars döde man ju varit en mycket verksam kommunist - och denna hade gått från den ena röda krogen till den andra. Horst hade sällan varit hemma och hon hade åter och åter försökt att tala med honom om saken, men han hade knappast hört på. Nu trodde hon -

De gick fram och tillbaka och de båda lät henne berätta. När hon var färdig skickade Fiedler upp henne. "Gå du i förväg och säg inte till Horst att du talat med oss. Vi kommer efter direkt."

De stod nere i korridoren vid foten av den gamla trätrappan som ledde upp i huset och överlade hur de bäst skulle ordna det. "Det får inte gå till så som den där gången

på tåget från Potsdam", sa Sprengel.

Richard Fiedler svarade: "Jag struntar annars i gamla kvinnors råd - men det är sant att din mor har rätt! Om han inte vill komma med så står du på vakt härnere medan jag far till Stafen och sedan med honom till doktor Goebbels. Jag hämtar hit dem båda två - de kommer nog att få honom med på galoppen."

De var fullkomligt på det klara med att de inte fick dröja en natt längre med att föra bort vännen - det var nästan ett under att kommunen inte hade slagit till ännu. Säkert hade man försökt det mer än en gång, men inte fått något bra tillfälle. Man kunde säga vad man ville om Erna, men öppna ögon och öron hade hon: genom att passa på så, som hon gjort, hade hon säkert förhindrat många attentat från de röda. Därtill kom, att bakom ryggen på Horst höll första Stormen redan sedan veckor vakt på gatan - det hade Fiedler styrt upp. Hans folk turade om att patrullera från skymningens ankomst hela natten igenom till tidigt på morgonen, var och en som kunde komma ifrån måste göra tjänst här.

Men nu såg det ut som om den röda ligan under alla omständigheter ville slå till - kosta vad det ville. För varje dag ökades deras hat till ledaren för femte Stormen, skalmjekapellets skapare, Horst Wessel, som lockade till sig hela skaror av deras folk, som drog över just de bästa till sin Hitlerfana, som stred med dem om deras starkaste bålverk, arbetslöshetslokalerna - helt öppet kallade de röda honom "Österns skräck". Werners begravning hade ju retat dem oerhört: om det för S.A. endast var en ärlig och djupt känd sorgens högtidlighet, så var den i alla fall samtidigt för motståndarna en upphetsande demonstration från de dödligt hatade fascisthundarna. Och nu hade en av de mest kända röda kämparna överfallits just på begravningsdagen - det var fullkomligt likgiltigt av vem och varför. Även om brunskjortorna var fullkomligt oskyldiga, om Ross hade fallit som offer i striden mot förbrytare från något Ringförbund - de röda regissörerna skulle ändå skjuta skulden från dådet på S.A.! Det fick inte förbli ohämnat, man måste ge ett skarpt svar på den högtidliga sorgfesten för S.A.-mannen liksom på överfallet på Camillo Ross. Att lugnt förbigå det vore ju detsamma som att öppet erkänna att man förlorat herraväldet över gatan till hakkorsmännen!

De båda, Sprengel och Fiedler, kände väl till den röda klickens tänkesätt. Födda och uppvuxna i Berlins hjärta hade de suttit på skolbänken och lärt sig hantverk tillsammans med samma pojkar som de nu bekämpade som bittraste motståndare. När slaget skulle falla - och det skulle helt säkert falla! - då måste det riktas mot Horst och ingen annan. Ingen stormledare och ingen Staf, ja, inte ens Osaf-Öst, var så älskad på den ena sidan och så hatad på den andra sidan som han - offret kunde alltså endast heta Horst Wessel, såvida det inte skulle vara doktor Goebbels själv. Men mot honom hade man redan gjort ett mordattentat som fullständigt hade misslyckats på Görlitzer Bahnhof, och det var en gammal erfarenhet att man var rädd för att göra om ett misslyckat försök. Vidskepelse? Kanske - i alla fall var det så.

Därtill kom att trots all verksamhet från deras patruller, trots Ernas outtröttliga spaningar var ett överfall lätt att verkställa: denna änka Salm var säkert ett villigt verktyg i de rödas händer. Erna hade mycket väl insett faran och gjorde sig inga illusioner. Varje dag skrek och skällde frun i det gemensamma köket, man kunde inte hysa minsta tvivel om att hon ville bli av med sina två hyresgäster sedan hon pressat ur dem allt som stod att få. Hon skröt med sina röda förbindelser och hotade gång på gång att nu skulle hon göra slut - och att hon gav sjutton i polisen.

Horst skrattade och tog det inte på allvar. Gav sig inte här heller utan försvarade alltjämt den dagligen skymfede flickan som han tagit under sitt beskydd. Men under den sista veckan hade han varit fullkomligt likgiltig för vad frun gjorde och sa, han hade knappast bekymrat sig alls om allt detta -

De hörde steg i trappan. Erna rusade nedför den. "Varför har ni dröjt så länge?" frågade

hon. "Han är sjuk, han har feber! När jag kom tillbaka satt han på soffan och stirrade framför sig. Han vill ingenting äta och svarar knappt när jag pratar med honom - "

"Spring, hämta en bil!" ropade Albert åt flickan. "Låt den vänta på andra sidan! Vänta ett ögonblick: ge mig nyckeln så att vi inte behöver ringa!"

De gick upp och in i våningen och fann vännen i soffhörnet. Han bad dem sätta sig och pratade med dem. "Jag mår inte riktigt bra", sa han. "Har väl tilltrött mig för mycket under sista tiden. Nåja - det kommer snart att gå över."

"Säkert", bekräftade Richard Fiedler. "Du skulle bara ha tagit itu med det ordentligt från början. Sköt om dig nu ett par dagar!"

Barrikadalbert nickade. "Ja, det skulle du göra! Unna dig en smula ro! Det enda problemet är att här får du inget lugn när draken evinnerligen bråkar i sitt kök. Gå hem, Horst - då slår du två flugor i en smäll! Där har du det lugnt och blir frisk i en handvändning, och samtidigt är du hos din mor som säkert behöver din tröst."

Erna kom tillbaka och Horst ropade till henne: "De två tycker att jag borde hem under ett par dar, då skulle jag -"

"Naturligtvis skall du det! Redan nu ikväll!" Hon suckade och sänkte huvudet, man såg hur svårt det var för henne. Men Horst märkte det inte.

"Skall jag packa?" frågade hon.

Han skakade på huvudet. "Nej, varför då?" Hemma finns ju allting som jag behöver." Han avböjde kamraternas hjälp, reste sig upp själv och gick villigt med dem nedför trappan. Men han måste stödja sig mot ledstången.

"Det passar ju utmärkt", sa Fiedler, "på andra sidan gatan står en bil".

Horst nickade. "Låt den komma hit." Kamraterna såg på honom kände han sig verkligen så svag att han inte ville gå över gatan? De tre steg in, flickan stod vid den öppna bildörren. "Krya på dig, Horst", ropade hon, "och -"

Han märkte henne, stack händerna i fickorna och samlade ihop sina pengar. "Ta det här, Erna - det kommer att räcka för den korta tiden. Skulle du inte klara dig med det så skicka Bruno till mig."

De åkte till Jüdenstrasse och kamraterna ledde upp Horst. System öppnade dörren, och bredvid henne stod Mingard. "Hur står det till med mor?" frågade Horst. "Kamraterna tycker att jag skall vila ut lite hos er, jag är inte riktigt kry." Han skrattade. "Då kan du genast pröva din läkarkonst på mig, Hellmut! "

"Mor har besök", sa Inge. "Kyrkoherden är hos henne. Gå genast in på ditt rum, Horst."

De klädde av honom och lade honom till sängs. Fiedler tog med Mingard ut och berättade för honom i korta drag om vad som gällde - sedan tog de båda S.A.-männen avsked. "Vi har haft tur", sa Albert. "Jag trodde aldrig att det skulle gå så lätt."

"Han följde dem som ett lite lamm", instämde Richard Fiedler. "Men det bevisar bara hur sjuk han är - han såg ju jämmerlig ut! Bara de nu får honom på fötter igen där uppe - men det kommer att dröja länge och blir inget lätt arbete!"

Barrikadalbert blev stående och såg på vännen. "De där uppe? Jag säger dig: ingen läkare i världen och inte den allra bästa vård kan få honom på benen igen om han inte hjälper till själv! Men det kommer han att göra och på rekordtid, det kan du lita på! - Inte för inte heter han Horst Wessel!"

* * *

Det nya året började illa nog. Nyårsafton var svår, och ännu svårare nyårsdagen. Febern släppte den sjuke ur sina klor endast under några korta stunder - och som under dessa bemäktigade sig honom den djupaste hopplöshet. Stönande kastade han sig fram och tillbaka i bädden under hela morgonen, blev sedan lugnare och räckte modern och

systemen de fuktiga händerna. Satte sig i alla fall upp med ett ryck, då Parochialkyrkans tornklocka slog tolv på middagen och bad att man skulle öppna fönstren på vid gavel. Han lyssnade spánt på klockspelet, lyssnade på de gamla armsmarschern från Fredriks tid, vilka Koslecksches kapell blåste från tornet, och sjöng med i Tysklandsången med klar röst. När tonerna förstummade sjönk han tillbaka skakande och frysande och sa stilla: "Ser du, mor, det sista året tog Werner - det här året kommer att ta mig! Vad gör det: andra träda in i vårt ställe, Hitler och den tyska friheten kommer ändå att segra."

Modern böjde sig ner över honom: "Tala inte så, pojke! Du är så stark att du kommer helt säkert att bli frisk igen."

Han skakade på huvudet och viskade: "kanske, kanske! - Men mycket blod kommer det att kosta innan- vår sak segrar, mycket blod! Och jag kommer inte att uppleva det."!

De talade till honom, han uppfattade inte vad de sa längre. Såg stirrande omkring sig och föll sedan i djup sömn.

Dessa första dagar låg han i hög feber, förlorade åter och åter medvetandet, talade oredligt och virrigt. Allt som han upplevt i sitt unga liv brusade vilt omkring i hans hjärna - badande i svett och fullkomligt utmattad låg han där när han vaknade. Under natten vakade alltid någon i hans rum, Hellmut själv eller en av S.A.-männen - milda och tåliga var de grova karlarna emot honom och uppfyllde varje önskan han hade: ingen sjuksköterska i världen hade kunnat vårda honom ömmare. Om dagarna satt modern eller systemen vid hans säng, inte ett ögonblick lämnade de honom ensam.

En gång, då Inge kom in i hatt och päls, ropade han: "Var har du varit?"

En skugga flög över hennes ansikte: "Jag var hos Heinz - hos min fästman."

Han såg upp och frågade: "Är han sjuk fortfarande, hur står det till med honom?"

Hon tvingade sig själv att le. "Oh, han är lite bättre nu! Han har en inflammation i huvudet som plågar honom mycket."

Horst tryckte systemens hand. "Var inte ledsen, Inge, han kommer säkert upp samtidigt som jag och då firar vi gemensamt vårt tillfrisknande! "

Plötsligt, utan övergång, skrek han till, reste sig upp och ville kasta sig ur sängen. Mingard och systemen tog tag i honom och tryckte honom med gemensamma krafter tillbaka mot kuddarna.

"Släpp mig, släpp mig då!" stönade han. "Jag måste till min Storm!"

Han vred sig fram och tillbaka, snyftade - och somnade in igen.

* * *

Ändå fick Barrikadalbert rätt: Horst tillfrisknade förvånande fort, mycket fortare än Hellmut Mingard eller någon av läkarna som denne tillkallat hade vågat hoppas. De hyste farhågor för alla möjliga sjukdomar - men ingen av deras onda aningar slog in: denne stålstarka kropps sega kraft gav sig lika lite som hans järnhårda vilja till liv och arbete. Redan efter en vecka ville han gå upp och förklarade att han var frisk och inte behövde någon mer vård.

Men han lät dem tala till honom, hörde lugnt på råden och gjorde allt som Hellmut begärde. Han måste fortfarande vila sig, bli starkare - nåväl, då skulle man göra honom starkare. Han åt allt som man satte fram till honom, sov mycket och följde varje föreskrift med en stark, intensiv vilja att bli frisk: från timme till timme kunde man se hur han repade sig. Under den tid, då det var tillåtet för honom att vara uppe, utförde han lika grundligt som vanligt sitt arbete som ledare för sin stora Storm.

En liten sammansvärjning bildades bakom hans rygg, alla som älskade honom, var med i den och höll ihop. Hans kamrater hade gått till distriktsledningen, hade talat med Osaf och med doktor Goebbels, och Hellmut hade talat med sina kårbröder. Utan märkvärdighet,

endast i förbigående under samtalets gång föreslog man att han i alla fall borde flytta från Grossen Frankfurter, borde stanna hos modern som nu så väl behövde hans stöd. Men sedan skulle han snart iväg ifrån Berlin till ett annat universitet, till Greifswald, till Marburg eller Bonn, vart han själv ville. Skulle åter bli aktiv medlem vid en studentkår och skaffa sig det tredje bandet - och samtidigt berättade Osaf för honom att han i den staden skulle få ledningen över S.A. Så övertygade var de om hans begåvning att de knappast talade om hans studier - de visste så väl att han lekande lätt skulle ta igen det som han försummat, och att han utan svårighet kunde ta sin examen, bara han ville.

Men modern hade den bästa planen., Helt stilla började hon tala om den, nästan i förbigående och utan att göra något väsen av den. Resan med kaptenen, besöket där borta i Sydamerika - det måste man skjuta upp tills han var färdig med studierna. Men sedan - om han redan var så långt borta i världen, varför skulle han inte då fortsätta ännu längre? Hon hade talat med mormodern och med tant Gerti - de hade gått med på saken: pengarna låg och väntande! Det vore väl ändå något härligt att resa jorden runt, eller hur? Över Stilla Oceanen, Nya Zeeland, Australien och upp till Japan, Kina, Indien - han behövde bara välja vägen.

Horst stirrade på henne. "Vad är det du säger, mor? Jag - jag skulle få se allt det där?"

Hon nickade och smekte hans panna. "Ja, varför inte, min gosse? Om du vill komma långt, verkligen vill betyda nånting i det nya Tyskland, då är det bra om du har sett hela världen! - Vill du inte det själv?"

Han tryckte hennes hand. "Om jag vill?! - Ack, mor!"

Det tycktes som om alla dessa förslag föll i fruktbar jord; under den här tiden var han egoistisk som varje tillfrisknande, vilken omedveten och ledd av en hemlig drivkraft söker det som kan gagna honom. Vad modern, vad vännerna och kamraterna föreslog tycktes honom riktigt och bra: ja, ja, så måste man handla, det var det bästa!

Allt lät så lockande, vägen tycktes så lätt! Han överlade redan: vilket universitet skulle han välja? Kanske Greifswald - där kunde han erövra Preussenbandet åt sig - och man skulle tilldela honom ett standar - han kände inom sig att han skulle kunna leda det! I höst examen - och sedan ut på havet. Och när han i alla fall skulle runt jorden, då fick han inte utesluta Nordamerika! Kanske upp utmed den västra kusten, genom Panamakanalen till de Västindiska Öarna och sedan därifrån en avstickare kors och tvärs genom Västern. Det skulle vara lustigt om han skulle träffa på den lilla Maud Speckels - hon skulle bli ordentligt förvånad! Han, hovrättsnotarie, jur. dr Wessel, Staf för S.A. och därtill trebandsman - nåja, det visste hon ju inte vad det var. Men en världsomfarare, en resande över alla hav och land - det var någonting annat än den gången då han som en nedsmutsad chaufför körde henne över hala gator i en urmodig taxidroska! Han drömde och log glatt, njöt i förväg av den skimrande framtiden, precis som en riktig pojke -

Två veckor tog sjukdomen och tillfrisknandet - sedan var han fullkomligt återställd. "Mor", sa han, "mor - ett nytt liv börjar! Nu arbetar jag åtminstone tre gånger bättre - sjukdomen var som en rening! - Och nu vill jag ut, först till distriktslokalen och sedan till min våning för att hämta mina saker."

"Varför då?" frågade hon. "Dem tar dina kamrater gärna hit. Om du vill skicka pengar till den där - till den där Erna - så kan de sköta om det också. Varför vill du göra det svårt för dig i onödan?"

Han skakade på huvudet. "Nej mor, det vill jag göra själv." Hon nickade. "Som du vill, min pojke. Gör det bara kort, det är det bästa - pina henne inte länge. När kommer du tillbaka?"

"Till kvällsvarden", sa han. "Men vänta inte på mig - det kan bli senare. Kanske klockan nio."

Han skyndade genom gatorna, kände sig så frisk. Snart var han färdig hos

distriktsledningen och for då till Grossen Frankfurter Strasse. Han gick in i sin våning och öppnade dörren - i korridoren kom fru Salm mot honom. Han hälsade, hon svarade inte och såg på honom med en hätsk blick. Hon gick in i köket och smällde igen dörren efter sig. Han skrattade. "Giftiga spindel", tänkte han. "Så hon kommer att skratta när hon får reda på att jag är här för att packa!"

Han steg in i sitt rum, ingen var där. Men han såg Ernas väska ligga där - hon var väl ute för att köpa hem något. Han tog sin koffert och ryggsäcken och började hämta ut sina saker ur skåpet. Så hejdade han sig, blev stående framför den öppna kofferten med ett par böcker i handen. Packade inte in dem, utan la dem framför sig på bordet. Satte sig.

Vad tog det åt honom? Han hade ju kommit för att packa och inte för någonting annat. Jo - Erna måste han ju också ta avsked av. Naturligtvis skulle han ge henne pengar både nu och varje månad sedan, så mycket han bara kunde - det var ju klart att han måste försörja henne tills - nåja, tills hon själv kunde göra det. Varför satt han då här och rörde inte ett finger? Varför tvekade han fortfarande?

Om han flyttade härifrån - då skulle den där hyenan i köket säga att han hade flytt för henne, skulle pladdra om det för alla sina kommunistiska vänner. Han ryckte på axlarna; det rörde honom inte. Men: var det inte i alla fall en flykt? Lämnade han inte sin post, den farligaste posten i det rödaste området?

Underligt - alltsammans hade verkat så enkelt därhemma hos modern. Här, här såg allt helt annorlunda ut på en gång. Om han åkte till Greifswald eller till Bonn, då var han åter student och inte arbetare längre - var det en flykt? Var det inte ett uppgivande av den dagliga kampen? Där borta - vad hade väl S.A. att utkämpa där? Och ställningen, som man skulle ge honom kunde någon annan, född på platsen, uppfylla lika bra, det skulle bli en sådan där riktig ärepost. Mycket att göra, ja, säkert. Hålla tal, agitera, vinna medborgare till frihetsrörelsen - men aldrig mer denna blodiga, dagliga strid mot den övermäktige, röde motståndaren! Den fanns kanske i Ruhr, i Hamburg eller i Leipzig, i alla storstäder där de röda fanns i täta massor - men säkert inte i den lugna, lilla universitetsstaden. Och hans kamrater här - lämnade han inte dem i sticket om han gav sig iväg? Hans härliga, starka Storm, som kunde göra allt för honom - vad skulle det bli av den? Den behövde god ledning, behövde en stark hand - herregud, dessa unga karlar hade ju just vaknat ur den röda febern, började först nu att begripa vad de egentligen kämpade för! Vem, vem skulle han överlåta sin Storm till?

Att resa bort det betydde: att överge kamraterna, inte bara Stormen, utan fjärde Standaret och hela Berlins S.A.! Vännerna själva hade rått honom till det. Visserligen, visserligen, men endast därför att deras vänfasta hjärtan slog så varmt för honom, och därför att de i dessa svåra veckor efter broderns död och under hans egen sjukdom endast ville hjälpa honom därför att deras förstånd tog miste och satte hans välgång högre än den store sakens!

Snart nog skulle de inse sitt misstag, liksom han såg det nu! Han hörde till dem och till deras led: här måste han stanna!

Dörren öppnades - två kvinnoröster. Han såg upp - ja, där var Erna, och Klara, Erwald Bartels fästmö var med henne. De hälsade på honom och räckte honom händerna. "Så duktig du ser ut!" sa Erna, "lite blek ännu - men frisk och kry". Hennes blick föll på den halvöppna kofferten. "Du vill flytta - tillbaka till din mor?" frågade hon, tog böckerna från bordet och knäböjde. "Jag skall hjälpa dig att packa."

Han reste sig och sa: "Nej, det behövs inte! Packa istället upp allt igen - jag stannar." Därute smällde köksdörren igen och sedan tamburdörren ännu starkare: "Gudskelov, att hon har gått ut", ropade Klara. "Då är det lugnt en stund."

Erna suckade. "Hon har fört ett liv, medan du var borta! Om du inte hade sagt att jag

skulle stanna och vänta på dig så hade jag flyttat iväg härifrån för länge sedan."

Han skrattade. "Nå, försök stå ut idag åtminstone! - Vi är ju inte bundna till huset - vi kommer nog att kunna hitta något annat här i närheten."

* * *

Fru Elisabeth Salm skyndade sig, sprang raka vägen till Dragonerstrasse, till värdshuset Björnen, en känd kommunistisk krog - avdelningen "Mitten". Rödfront höll hus här både natt och dag. Hon fann genast karlarna som hon sökte, de två Jambrowskis, Max Joneck och några till.

"Han ä' hemma", sa hon, "nu kan ni klappa till!"

"Vem är hos honom?" frågade Wilhelm Jambrowski.

"Bara två fruntimmer", svarade hon. "Den däringa Erna naturligtvis och ännu en svinpäls till." Hon satte sig hos dem och beställde en snaps.

De satt tillsammans, övertalade och rådslog. Om man inte skulle vänta ändå, tills han var ensam? Häftigt svarade Else Cohn, en antifascistflicka, en liten, ful varelse: nej, nej, man fick inte vänta. Man måste göra slut på fascisthunden när ett tillfälle erbjöd sig - så hade Kupferstein befallt.

Kupferstein från Warschau, de röda stormskarornas ledare - De överlade noga hur man skulle förhålla sig nu och efteråt, och vad man skulle säga till polisen. Hon, fru Salm, en stackars ensamstående änka, hade kommit till dem och tigt om hjälp mot hakkorshyresgästen, denne råe usling, vilkens gemenheter och misshandel hon inte mer kunde uthärda. Ett ridderligt verk alltså, att bistå den värnlösa kvinnan och kasta ut hennes eländige hyresgäst. Om han inte ville gå frivilligt så måste en proletär avkyllning sätta fart i benen på honom, och om därvid -

De skrattade högt och såg flinande på varandra.

"Så", ropade Joneck, "om de' skulle gå lite hett till också, så ä' de' bara hans eget fel!" Han räknade - åtta stycken var de.

Men så stor var respekten för Horst Wessels namn att inte ens detta var nog: de beslöt att hämta hjälp. De skickade ut fru Salm och sände iväg en karl till krogen Galsk på Mulackstrasse - där höll Schlageterklickens hus. De behövde inte vänta länge, snart hade de förstärkning nog, karlar som inte ställde några besvärande frågor. Erwin Rückert var med, Joseph Kandulski, Ali Höhler -

"Va" rör de" sej om?" frågade Ali.

De berättade för honom vad det gällde: att göra slut på Horst Wessel.

Ali tömde sitt glas. "Wessel? - Vem ä' de' då?"

Kandulski skrattade. "De' ä' likt dig - inte ens Horst Wessel känner du till!"

"Hur skulle ja' kunna känna till den, Pipel?" ropade Höhler.

"Ja' har ju varit på semester hela tiden!"

Semester - åh ja, Ali hade ju nyss blivit släppt från tukthuset! De talade hastigt om för honom att mycket hade skett under den tiden som han satt fången. Denna fascisthund, Horst Wessel, hade blivit stor under tiden - man kallade honom "Österns skräck" -

"De' ä' han inte länge till!" skrattade Pipel.

Else Cohn sneglade begärligt över till den starke Ali och ropade: "De' ä' ett tillfälle för dig, gosse! Nu kan du visa att du håller på Moskva!"

De gav sig iväg och hela sexton man var de nu. De kom till Grossen Frankfurter Strasse, stannade framför huset och gick in i korridoren.

"Nu har vi honom", jublade Erwin, "nu kommer han inte ut ur råttfällan".

Men de blev stående, viskande och pratande, ingen vågade gå upp för trapporna. "Kanske ä' nå'n annan av fascisterna däruppe också", menade Walter Jambrowski.

Else Cohn hetsade: fega stackare var de! Vad skulle Kupferstein säga om de gjorde heltom nu!?

"Gå du upp och titta efter!" bestämde Pipel.

Hon skyndade uppför trappan och kom tillbaka efter en stund. "Jag har talat med Salm - bara fruntimmerna ä' hos honom!"

De delade på sig - en grupp gick upp och den andra stannade i korridoren och ute på gatan. Att stå på vakt måste man ju, det hörde till.

Salm öppnade tamburdörren, sakta trängde de sig fram och smög in i köket. Åter tvekade de och höll krigsråd, och åter var det Else Cohn som ingöt mod i dem. Hennes ansikte förvreds, hennes smala läppar spydde giftigt hat. Salm var inte sämre hon - det var fullkomligt ofarligt, fjorton dagar hade det nazisvinet legat till sängs, han var ännu sjuk och svag och kunde inte försvara sig alls -

De osäkrade sina revolverar och smög genom korridoren. Else Cohn knackade, först tvekande, knappast hörbart, sedan med kraftiga slag.

"Kom in!" ljöd det. "Jag öppnar!"

De hörde nyckeln vridas om i låset och höjde sina vapen. Dörren gick upp - då smällde skotten. Och Horst Wessel föll, vältrade sig i sitt blod.

* * *

De gick tillbaka på samma sätt som de kommit dit och satt på Björnen på Dragonerstrasse igen.

"Mitt i synen sköt ja' honom", skröt Ali Höhler. "Det murade till nazigapet! Ja' gjorde slut på honom - ja' alldeles ensam!"

"Va' menas me' de', ensam?" förargade sig Erwin. "Sköt ja' inte, ja' me', kanske?"

Pipel skrattade. "Bli då inte så het, människa! Såg ni hur han stupa', va'? Precis som en kalv i slakthuset, då slaktarn gör sig av med den!"

Else Cohn pressade Höhlers arm, hennes ögon glödde - ja, se det var en riktig karl! "Blodet sprutade lång väg - och de' va' Ali, som gjorde slut på honom."

Jambrowskis uppmanade till lugn: man skulle inte gräla. Röd enighet skulle det vara, alla hade tillsammans fullbordat dådet för den antifascistiska kampfronten och det arbetande folket - Ali Höhler svalde sin snaps och spottade. "De' ä' just de' rätta - ni två å arbetande! Så mycket ni arbetar!"

De från Mulackstrasse instämde med honom, den röda enigheten höll på att alldeles gå åt skogen. Men Max Joneck enade dem igen: om det kunde man diskutera någon gång senare. Nu måste man hålla samman, ingen fick förråda den andre. Den som var rädd om sitt skinn var tvungen att hålla munnen, visste ingenting, hade inget sett och inget hört. Det skulle de svära - som äkta proletärkämpar. Och den som bröt eden skulle få träffa på döden - liksom den träffat fascisthunden Horst Wessel!

De svor alla och drack ett stop öl till och ännu en snaps på eden. Sedan skildes de åt; Max Joneck gick för att spela biljard och de från den röda Stormen "Mitten" blev sittande på sin krog. Men kumpanerna i Schlageterbandet, Ali, Pipel och Erwin, drog sig åter tillbaka till Mulackstrasse där de satt tillsammans och spelade skat i all trevnad som om ingenting hade hänt.

X.

Januari till mars 1930

Kvinnorna skrek och störtade fram till den fallne som badade i sitt blod. Djuriska skratt och gälla rop ljöd i deras öron: "Där ligger hunden! - Så går det för er också om ni inte håller mun!" Därefter hördes smällande från dörrarna och högljutt bullrande nedför trapporna när de försvann ut.

De knäböjde bredvid den dödligt sårade och försökte hejda blodet som forsade ur hans mun och näsa. Virriga och satta ur stånd att tänka klart tog de duk efter duk och tryckte dem meningslöst mot de fruktansvärda såren. Någon rörde sig i rummet, förskräckt för Klara upp och såg änkan Salm stå vid skrivbordet och rafsa omkring i lådorna.

"Vad vill ni?" ropade hon. "Vad är det ni letar efter?"

Kommunisten svarade inte utan slet bara upp skåpsdörren och bökade omkring därinne. Då begrep Klara att hon letade efter papper, efter Stormens handlingar. Hon sprang upp, hennes fingrar spärrades ut och krökte sig - på ett ögonblick stod hon bredvid kvinnan. "Ut!" skrek hon. "Ut!"

Fru Salm sträckte fram båda händerna för att värja sig och flydde ur rummet; Klara sjönk tungt ned på en stol. Hon försökte att resa sig igen och tog tag i armstöden för att räta på sig - det gick inte så häftigt skakade hennes knän. "Erna", klagade hon, "Erna!"

Erna hörde inte. Blod och åter blod torkade hon av och stirrade på det stackars, fruktansvärt vanställda ansiktet framför henne. Vitt, vitt öppna stod ögonen - åh, han var säkert vid klart medvetande. Men de hörde honom bara rossla - inte ett ord kunde han säga.

Klara satt som fastfjättrad på sin stol, häftigt darrande. "Erna", skrek hon, "Hör på då Erna! Du måste hämta en läkare!"

Erna reste sig med ett plötsligt ryck. "Vad - vad? Nå, spring då!"

Väninnan skakade förtvivlad på huvudet. "Jag kan ju inte, kan inte stå! - Kramp - jag vet inte vad det är! Du måste iväg! Spring till Landsbergerstrasse, till Kunzes, där är det ett möte idag. Men skynda dig då!"

Erna sprang iväg och rusade med den blodiga duken i handen, hon var helt och hållet nedfläckt av blod. Hon kom till värdshuset, flämtade fram orden, berättade -

Fiedler tog henne i armen och skakade henne häftigt. "Det är inte sant!" skrek han åt henne, "Du ljuger!"

"Nej", jämrade hon, "nej! Han ligger där, han förblöder."

S.A.-männen störtade ut på gatan, en hämtade ambulans, en sprang till en läkare och en annan till en annan läkare. Och de andra sprang upp till våningen.

* * *

Tigande satt de vid kvällsvarden, modern och Inge.

"Varför äter du inte?" frågade dottern.

Modern lade ner gaffeln på tallriken. "När Horst är tillbaka hos oss kommer jag att kunna äta igen. - Varför kommer han inte?"

"Men mor, han beräknade ju att komma tillbaka först omkring klockan nio", sa Inge.

De väntade tyst, modern var mycket orolig. Klockan slog nio - en kvart över nio. "Var kan han hålla hus, pojken?" Hon öppnade fönstret och tittade ner på gatan. "Nu måste han i alla fall komma."

Han kom inte, kom inte. Åter slog tornklockorna runt omkring i kyrkorna.

Modern blev hela tiden allt oroligare. "Hämta en bil", ropade hon, "så åker vi och

hämtar honom!" Inge nickade och tog sin hatt och kappa.

Hon hade knappast hunnit utanför huset förrän telefonen ringde - modern skyndade dit och hennes händer darrade när hon tog luren. Någon ropade: "Fru Wessel - ja? Skulle ni vilja vara vänlig - skulle ni vilja vara vänlig och komma till Horst?"

"Har det hänt någonting?" frågade hon.

"Ja", kom svaret. "Vill ni vara vänlig och komma hit genast!" "Vad har hänt - vad?" ville hon veta. - Men ingen svarade längre i telefonen.

Hon skyndade ut på gatan och just då körde bilen fram. Hon steg in och tog dotterns händer. "Inge", viskade hon, "Inge - de har ringt - det har hänt en olycka".

De kom till Grossen Frankfurter Strasse; framför dörren väntade S.A.-män med sorgsna, förstörda ansikten. En tog moderns hand, kysste den innerligt och försökte sedan att prata. Men han kunde inte få fram ett ord.

En annan behärskade sig och sa: "Han är inte däruppe längre - de har fört bort honom -"

"Lever han?" ropade Inge. "Lever han?"

S.A.-männen nickade. "Ja, han lever - ännu. De förde honom till sjukhuset vid Friedrichshain."

Än en gång åkte de genom gatorna. Inge slöt armarna fast om modern och viskade: "Han lever mor, han lever!"

På sjukhusets breda trädgårdsgång såg de en bår bäras bort - på den satt deras pojke med det tätt ombundna huvudet mot ett högt stöd. De båda kvinnorna skyndade efter men läkarna tillät dem inte att komma in - nej, nej, det var omöjligt att släppa in dem till honom nu, varje liten upphetsning kunde medföra döden. Man fick inte dröja en minut till, han måste upp på operationsbordet ögonblickligen.

De väntade, väntade under långa, ångestfyllda timmar. Sedan bars båren åter framåt gången och vek av till vänster - de bar honom till avdelning 7. Hans blick flög bort till modern och strålade upp - han kände igen henne. Än en gång höll läkarna tillbaka dem: man hade fått lov att skära utan bedövning, men tills nu hade allt avlöpt väl. Nu måste han sova - tidigt nästa morgon skulle man ringa och ge besked. Men professorn drog Inge åt sidan - han trodde inte att hennes bror skulle överleva natten.

Stilla, utan ett ord, men fast hållande varandras händer, åkte kvinnorna hem.

* * *

Var det en tryckt stämning hos den röda ligan? Nej, där miste ingen smaken för brännvin och kortspel, ingen drack ett stop mindre. Partiet var ju till för att beskydda sådana hjältedåd.

Polisen sökte gärningsmännen, sökte dem och fann dem inte - skyddande höll Moskva sin mäktiga hand över dem. Man lät änkan Salm komma till Karl-Liebkecht-Haus, gav henne förhållningsorder och inskräpte på det noggrannaste hos henne vad hon skulle säga, och vad hon inte skulle säga. Sedan lät man henne resa; hon åkte till Rhen, lite vila skulle göra henne gott efter all uppståndelse. Pipel Kandulski, Joneck och de båda Jambrowskis hittade bra gömställen: det gällde bara att hålla sig lugna ett litet tag.

Men mot de två huvudpersonerna, Erwin Rueckert och Ali Höhler, visade sig kommunen särskilt tacksam. De gick till sin distriktsledare Hermann Schmidt, han, hans fru och hans dotter Käthe tog emot dem med öppna armar. De hade verkligen förtjänat allt: beröm, hjälp, belöning, och herr Schmidt handlade därefter.

Först och främst måste man visserligen tänka på partiet - Schmidt tog alla deras papper, som berörde K.P.O. och brände dessa. Sedan lät han dem bo vid Hedemannstrasse; de roade sig kungligt när de kom dit: det var ju precis mitt emot

nationalsocialisternas distriktsledning! De vände ryggen åt det huset och gick in i nummer 25 - det var en stor annonslokal för kommunistiska tidningar; Will, Biermann och Sander hette innehavarna som skar guld med täljkniv här. Den kommunistiske distriktsledaren visste mycket väl varför han knackade på just den dörren; den som tjänar så mycket på partiet kan också vid något tillfälle ge någonting för det. Man kom snart överens och redan efter en halvtimme lät herr Sander de båda hjältarna stiga in i hans vackra Buick och åkte ut med dem till sin präktiga villa i Glienicke.

Nu började en härlig tid för Ali och Erwin. Här var det inte längre tal om brännvin och öl - det bjöds på vin och champagne, så mycket man bara kunde dricka. Man söp hela nätterna och sov hela dagarna, där emellan promenerade man lite eller åkte omkring i bil. Och de fick nya kläder från topp till tå - flott, flott, berömde Erwin.

Det livet föll dem i smaken, så hade det kunnat få fortsätta i evighet! Men Drewnitsky, sekreteraren i det kommunistiska partiet, tyckte att de hade förtjänat en liten angenäm resa - och så måste man tänka på att sätta sig i säkerhet eftersom polisen var dem på spåren. Han fotograferade dem och ordnade falska pass, sedan förde han Ali i bil till södern, ledsagade honom till Prag och stoppade tjeckiska sedlar i hans fickor. Erwin fördes till Frankfurt och skulle åka därifrån till Holland.

I Prag väntade Röda Hjälpens på Ali och en yppig kvinnlig kommunist mottog den stackars förföljde. Hon hette Karoline Sultistava - och det ska gudarna veta, att hon såg ut därefter också.

* * *

På avdelning 7 låg Horst Wessel och gjorde ingenting annat nu än det han alltid gjort i sitt liv: han kämpade en svår kamp med brinnande vilja att segra. Den svåraste, nästan hopplösa kampen mot döden.

De första dagarna fanns det ingen i det stora sjukhuset som inte trodde att den svagt fladdrande livslågan skulle släckas. Mor och syster satt och väntade på att de för ett ögonblick skulle kunna få se honom, men bara Hellmut Mingard fick som läkare stanna en stund vid hans bädd. Då kom tillåtelse att doktor Goebbels fick besöka honom - varför skulle man inte låta pojken få sin heta önskan uppfylld när den ändå kanske var hans sista?

Joseph Goebbels kom genast och satte sig hos honom - denne man som bara levde för ett, för den våldsamma striden om Tysklands uppvaknande, han som var beredd att för detta mål offra tusentals liv, också sitt eget. Han som inte kände någon fruktan och som inte ryggade tillbaka för något när det gällde att komma närmare segern, han som dussintals gånger suttit vid nedslaktade kamraters plågoläger, och som vid deras gravar hade slungat ut sina uppeggande ord till människomassan. Här satt han vid Horst Wessel och höll hans hand - läkarna hade sagt till honom att säga så lite som möjligt och att framförallt inte låta den sjuke prata. Han stirrade på honom och kände knappt igen honom - vad hade kulan gjort med den vackra, hjältemodige ynglingen?! Synen tycktes honom nästan outhärdlig. Huvudet djupt inlindat i förband - ansiktet fruktansvärt vanställt. Bara ögonen strålade, lyste som alltid. Helt sakta rörde sig läpparna, viskade knappt hörbart åter och åter samma stackars ord: "Jag gläder mig - jag gläder mig så!" Han hade inte behövt säga någonting - Goebbels såg så väl på honom vad han kände, såg under blod och sår ett ungt, glatt leende. Och han tänkte "Han hoppas ännu!"

När han gick ut och tryckte moderns hand så hoppades han - så stark var ynglingens tro. "Han kommer att kämpa sig igenom!" sa han åt modern.

En tid såg det verkligen ut som om Horst skulle segra i denna kamp mot döden trots de fruktansvärda såren, trots kulorna som satt i hans huvud och hals, och som man inte fick

röra vid. Det gick framåt, febern sjönk så småningom - äntligen kunde man avlägsna en kula ur käken. Såren höll på att läkas, tungan, som kluvits på längden, växte så småningom ihop och gjorde åter tjänst. När Joseph Goebbels kom nästa gång så trodde han inte sina ögon: Horst satt upprätt i sängen, pratade och berättade livligt.

Sjukrummets dörr stod öppen: utanför i korridoren fick kamraterna marschera förbi i gåsmarsch, den ene efter den andre. De höjde armen när de kom förbi dörren, hälsade sin unge stormledare och kastade en hastig blick på honom full av kärlek och trofasthet.

"Se doktor, se!" sa Horst. Han lutade sig tillbaka och suckade lätt. "Åh - utan dem skulle man inte kunna härda ut!"

Nu fick många komma, Richard Fiedler, Sprengel och Stafen och många från hans Storm - läkarna förstod att dessa korta besök gav honom god hjälp och stärkte hans flammande vilja att leva. Studenter, bagare, smeder och hantverkare satt vid hans bädd. Även prinsar.

Och samma kärlek steg ur alla hjärtan, fyllde rummet och trängde genom korridorer och gångar i hela avdelning 7. Uppfyllde också professorer och läkare, sjukvårdare och systrar och grep även alla sjuka som låg i smärtor i sängarna. Alltid samma fråga på alla läppar: "Hur står det till med Horst Wessel?"

* * *

Bara kärlek? Hatet med vilket man förföljde honom var inte mindre stort - tur var det att det inte kunde tränga fram till hans bädd. Men där ute i det alltjämt röda Berlin rasade det så mycket mer.

Regissörerna i Karl-Liebknecht-Haus spelade sitt spel och spelade det väl. De frågade inte efter heder och sanning, de ljög ihop en historia som de berättade för sina vilseledda massor - de visste mycket väl att allt skulle gå i dem. Sedan man fått iväg mördarbandet och låtit det försvinna i gömställena, så kände man sig fri och stark nog att ge det fega överfallet en förklaring så smutsig och gemen att många ärliga röda pojkar inte kunde föreställa sig att en dylik erbarmlig lögnaktighet kunde vara möjlig - och just därför togs dessa lögner för rena sanningen.

Ali Höhler - ja den kände man ju till, skrev "Röda Fanan". Det var en förbrytare, en omoralisk individ, en känd tukthusfånge. Aldrig i livet hade den uslingen hört till det kommunistiska partiet - han lika lite som hans kompanjoner. Ett politiskt överfall? Det var en gemenhet av dessa fascisthundar att skjuta skulden för något sådant på Rödfrent! Det handlade inte om någonting annat än om en strid mellan två sutenörer som slogs om ett fruntimmer, av vars yrke de båda ville leva på. En eländig skurk var denne Horst Wessel precis som Ali - bara med den skillnaden att den senare ingenting hade att göra med partiet medan Wessel var ett strålande ljus bland nationalsocialisterna!

Så vidrig var denna giftiga lögn att till och med den socialdemokratiska pressen vände sig skarpt ifrån den, även de vänsterfärgade bladen på den borgerliga sidan förkunnade sin ärliga avsky för den och lät - för första gången! - en nationalsocialist ha rätten på sin sida. Bara de som försvurit sig till Moskva trodde på den smutsiga svindeln, de tog också villigt upp denna lögnhistoria och letade efter nya tillfällen att för det stackars beljugna partiets skull hämnas på hakkorsmännen. Och bland de hundratusentals röda fanns det tillräckligt med karlar för vilka inget medel kunde vara för lågt.

Så kom det sig att den röda ligan en dag beslöt att tränga in i sjukhusets trädgård och obemärkt smyga in på avdelning 7. Vad betydde det att hunden Wessel ännu inte var död? Då måste man hjälpa till en smula - vad skulle annars bomber och handgranater vara bra för? Bara en sådan i den förbannade naziledarens rum - och sedan skulle det vara slut för alltid med honom!

Men samvetet slog en av dem och så kom det sig att Inge en morgon hittade ett brev i

prästgårdens brevlåda. Hon visade det inte för modern men ringde till Staf IV och berättade allt för honom - han gav sig genast iväg med sitt folk till Friedrichshain och kom precis i rätta sekunden. Skrik och larm på sjukhuset - man kastade ut de röda. Högt skallade deras rop i gångarna och sjukrummen : "Död åt nazi! - Död åt nazi!" Om de inte kunde utföra sitt dåd så skulle man ändå få lära känna deras hjärtans heta önskan: "Död åt nazi!"

Efter den dagen skötte S.A. om vakt på gatorna framför *sjukhuset*, i trädgården och på avdelning 7.

Den röda ligan spydde floder av raseri, modern och systemen fick det ena hotbrevet efter det andra med det mest fräcka innehåll: de skulle bara se, snart kom den dagen då man skulle utrota Wessels hela släkt. Kvinnorna var inte rädda - de bekymrade sig bara om Horst, men fjärde Standaret åtog sig i alla fall att skydda dem och nu strövade vakter omkring på den gamla Jüdenstrasse dag och natt.

Åter en gång satt doktor Goebbels hos den sjuke och såg på honom med sina stora mörka ögon, dessa ögon som kunde brinna så lidelsefullt när han uppmanade massan till frihetskamp i jättesalar och som nu blickade så kärleksfullt och lugnt.

"Prinsen hälsade på mig igen", sa den sjuke, "ni måste låta honom få gå med i rörelsen".

Goebbels skakade på huvudet. "Det kommer knappast att gå, Horst! Ungdomen kämpar i våra led, arbetare och studenter. Vi får inte belasta rörelsen med något som luktar av reaktion! "

Den unge stormledaren gav sig inte. Denne Hohenzollernprins, August Wilhelm, hade redan synt på partidagen i Nürnberg och hade inte brytt sig om att man fullkomligt nonchalerade honom. Överallt där han kunde arbetade han för Hitler och hans rörelse och uppfostrade sin son till en äkta, tysk NS-pojke. O, ja, man kunde så väl förstå invändningarna! Men man fick aldrig visa tillbaka honom - Ledaren tog med varje ärlig tysk: prins eller arbetare! Och när han, Horst, hade bildat sin Storm av omvända rödfrontare och drog genom gränderna med ett rött skalmekapell - då skulle man också kunna tillåta kejsarens son att marschera med i deras led i den bruna skjortan.

"Gör det, doktor", bad han, "prata om det med Ledaren. Säg honom, att det är min sista önskan -" Han avbröt sig, tvekade ett ögonblick och skrattade sedan. Han fortsatte: "Jag menar - i den händelse att jag skulle dö. Det är ju också möjligt. Men jag kommer ju att gå igenom och då går jag i god för honom. Jag säger er doktor, ni kan inte få en bättre och uppriktigare S.A.-man än den

preussiske prinsen August Wilhelm!"

Joseph Goebbels log. "Lika duktig som du, Horst?", frågade han.

Stormledaren nickade. "Precis som jag!"

"Bra", sa Goebbels, "jag ska lägga fram saken för Ledaren. Ska säga honom allt - så som du har sagt det till mig."

Sjuksystemen stack in huvudet genom dörrspringan och gav honom en hastig blick. Han förstod den och reste sig - hans besökstid var slut, den sjuke måste vara ensam.

Åter träffade han modern där ute i trädgården. "Vad tror ni doktor, kommer han att gå igenom?"

Han tryckte hårt hennes hand. "Ja, ja - han kommer att gå igenom! "

Ali Höhler hade fått nog av Prag. Vad var det för en stad där röda kämpar av hans mått, män, som utträttat sådana storverk för partiet blev så lite aktade och ärade? Röd Hjälp - han gav sjutton i Röd Hjälp om man inte kunde mjölka rikligt med pengar ur den. Och denne Drewnitsky, partisekreteraren som fört hit honom, hade grundligt dragit honom

vid näsan. Visserligen hade han gett honom tjeckiska sedlar men vem kunde läsa vad som stod skrivet på dem, vem kunde veta vad de var värda? Nu hade det visat sig att det knappast var någonting alls; efter några få dagar var de slut. Säkert hade den uslingen fått tillräckligt med pengar åt honom - men han hade tänkt som så att eget hull är ändå kärast och stoppat pengarna i egen ficka. - Nå, det skulle han få ångra någon gång, den där Drewnitsky - ett sådant skurkstreck att bedra honom, Ali Höhler! En skam att något sådant kunde ske inom partiet! Nu satt han där och hade dödligt långtråkigt och släpade sig fram med de fattiga sedlar som han mödosamt fick tiggat till sig från Röd Hjälp. Karoline - puh, det fruntimret hade ju inte ett öre.

Han längtade tillbaka till Berlin - där hade det varit andra tider! Tänk när man satt hos Galsk vid Mulackstrasse och spelade kort och drack öl med den röda ligan! Pengar som gräs - vad var väl kvinnorna till för här i världen? Eller därute i Glienecke, i Sanders fina villa - den där Sander var då också en hejare till karl! Där behövde man bara ge en vink för att få supat hela natten igenom. Här - jäklar anamma än en gång! - han visste ju knappt hur champagne smakade längre!

Nej, nej, det finns bara ett Berlin, tänkte Ali Höhler, varför skulle han inte åka hem?! Han beslöt sig hastigt, skyndade själv omkring och skickade ut Karoline på härlingståg och så lyckades han att få ihop respengar. Han satt på tåget och kom lyckligt och väl över gränsen - man reser utmärkt med röda pass. Ju närmare han kom Berlin desto bättre kände han sig till mods. Kanske började det redan vid Spree, länge kunde det ju inte dröja innan den segrande revolutionen sopade bort allt borgarpack ur Tyskland, innan sovjetfanorna fladdrade från alla hus. Då var han säker på en fin utnämning som tack för sitt tappra dåd och som gottgörelse för bylingarnas förföljelse. Eller kanske gav de honom en anständig pension - det skulle han egentligen tycka ännu bättre om. Och om de åter en gång skulle kunna ha användning för honom, om det gällde att oskadliggöra en sådan där svartvitrod hund så skulle de bara säga till: han skulle gärna stå till tjänst, han var alltid med på noterna.

* * *

Det gick fram och tillbaka med den sjuke. Många gånger verkade det som om hans järnstarka fysik skulle vinna trots allt, till och med läkarna fylldes av hopp och tillförsikt och i alla rum såg man glada ansikten. Men så såg det dystert ut igen, febern kom tillbaka, man trodde inte att han skulle kunna leva över natten. Men redan nästa morgon lyste åter en solstråle.

"Varje dag, varje timme är en vinst", sa doktor Mingard till Inge, "håller han ut ett par veckor, så kommer han säkert att klara sig. Bara han klarar sig från blodförgiftning!"

Man skickade honom frukt, ädla viner, böcker, tavlor och blommor, hela berg av blommor. Varje bukett tog han i händerna, andades in dess doft och läste avsändarnas kort. Först därefter skickade han ut dem till de andra sjuka - i alla rum doftade Horst Wessels blommor.

"Se, mor", sa han, "snödroppar! En man från min Storm, från musikkapellet skickade dem. Och de kommer inte från södern, är inte uppdragna i växthus - mannen skriver att han själv har plockat dem därute i skogen."

"Ja", nickade modern, "nu kommer våren snart".

"Våren", upprepade han, "våren! Då blir det i alla fall så som vi planerade den gången när jag låg sjuk hemma. Det måste jag säga dig mor, att jag släppte alla drömmar när jag lämnade er - med en gång verkade allt helt annorlunda. Jag var fast besluten att kämpa vidare min kamp precis som förut, att inte ta emot något av allt det som ni erbjöd mig - kanske därför tog ödet mig i kragen! Det skakade mig grundligt och visade mig att det

inte låter sig skämtas med. Men nu kommer snart våren igen - vilken dag är det idag?"

"Den femtonde februari", svarade modern.

"Den femtonde", upprepade han. "Hellmut Mingard tror att jag säkert måste ligga och skräpa här i fem veckor till - nå, det känner man ju till, att när läkarna säger fem så menar de åtta! Det gör detsamma - i alla fall skulle det dröja till in i halva april. Sedan reser vi en smula, du, Inge och jag - du ska bara se så fort jag kommer att repa mig, bara jag väl kommit härifrån!"

Han bad om en blyertspenna och sitt skrivblock. "Åtta veckor - högt räknat åtta - det är femtiosex dagar. Femtiosex streck alltså - var dag kan jag stryka över ett. Herregud - sedan är det vår!"

* * *

Ännu en gång ringde det till Hedemannstrasse - doktor Goebbels skulle vara vänlig att komma till sjukhuset, till avdelning 7 - han bad att få sin mössa och kappa.

Sekreteraren gjorde invändningar: doktorn måste tala ikväll i Sportpalatset - det fanns fortfarande så mycket att göra tills dess - det var viktigt att -

Goebbels hejdade vidare utläggningar: "Ingenting är så viktigt som den här pojken! Ta med er alltsammans till mötet så arbetar vi hela natten!" Han sprang ner för trapporna och gick in i sin bil; liksom alltid trängdes folk omkring distriktsledningens lokal. De sträckte på halsarna när han sa adressen till chauffören och de ropade åt honom: "Till Horst Wessel? - Hälsa honom - hälsa honom doktor!" En väldigt ung S.A.-man sprang upp på fotsteget. "Doktor, man säger att det är nödvändigt med en blodtransfusion! Kan man inte ta av mig? Jag är helt frisk och har aldrig varit sjuk i hela mitt liv - jag vill gärna ge honom allt mitt blod!"

Goebbels nickade åt honom och tryckte hans hand. Han körde så fort som bilen kunde och kom till Friedrichshain. "Hur står det till med honom?" frågade han en läkare som kom emot honom.

Denne såg allvarligt på honom och ryckte på axlarna.

"Blodförgiftning?" frågade han.

"Ja, vi är rädda för det", svarade läkaren. "Ni får bara gå in ett ögonblick till honom."

Joseph Goebbels satt vid sängen och berättade något, reste sig sedan och ursäktade sig - han hade inte mer tid idag, arbetet väntade. Men Horst tog upprörd hans hand och tiggde: "Gå inte, doktor! "

Sjuksystemens läppar darrade - hur skulle man kunna neka denne pojke något? "Stanna en liten stund till", sa hon. Man såg att orden lugnade den sjuke.

"Du får inte förlora modet, Horst", sa Goebbels. "Febern går upp och ner, ibland är du lite bättre, ibland lite sämre. Det är likadant med vår frihetsrörelse: två långa år låg den i feber - sedan gick det äntligen framåt igen! Nu är den stark och frisk - så kommer det också att gå med dig."

Goebbels berättade om S.A:s och partiets utveckling, om vad som hände i Berlin och vad som hände i München. Också om Hitler: han hade pratat med honom angående prinsen, och Ledaren hade gett sitt tillstånd.

Horst tog doktors utsträckta högra hand mellan båda sina. "Tack, doktor", viskade han. "Och - kom tillbaka - var snäll och kom tillbaka."

Sjuksystemen hade fångat en liten, halvt förfrusen sparv i trädgården, nu hoppade den omkring på bädden, sökte värme och kröp ner under täcket.

När Inge kom plockade han fram det lilla djuret. "Titta vad jag har här!"

Sparven satt på hans finger, lät sig lugnt smekas och kvittrade förnöjt. "Det gick den lille förbaskat illa, Inge, han var redan till tre fjärdedelar på andra sidan - och nu kan han

knappast lugna sig tills det blir vår. Jag har kallat honom Heinzl, din doktor till ära: han måste också bli frisk fort - han har ju legat länge nog på ryggen nu!"

Han tog hennes hand och sa: "Sträck ut fingret Inge, han ska ge dig lycka - hoppa över Heinzl!" Men sparven ville inte, flaxade upp och satte sig stilla på sängkanten.

Hennes hand darrade, hennes läppar pressade sig hårt samman. "Horst", började hon mödosamt, "jag måste berätta det för dig, du får i alla fall reda på det snart. Min fästman är död - sedan åtta dagar."

Han smekte hennes arm, smekte milt hennes kinder. "Ingalill, kära Ingalill - hur ska jag kunna trösta dig?"

Inga besök längre - läkarna stod maktlösa mot denna fruktansvärda blodförgiftning. Man såg hur krafterna avtog, han kunde knappt äta längre. Och febern, den brännande febern som inte ville släppa honom.

Om nätterna satt sjuksystemen vid hans bädd och lyssnade till varje andetag. Hans händer hade blivit smala och snövita - dessa duktiga händer som bara för en kort tid sedan varit så bruna och starka. Ansiktet var magert och över det höjde sig näsan skarp och stolt. Än en gång lyste hans ljusa ögon upp och såg bort mot systemen. "Godnatt - nu vill jag sova."

Han slumrade hastigt in efter att ha tagit ett starkt sömnmedel och sov lugnt ett par timmar.

Inte en minut tog vårdarinnan blicken från honom. Hon märkte att han drömde, han log sakta och sedan förvred sig ansiktet i plötslig smärta. Många gånger rörde sig hans läppar, hon böjde sig ner för att kunna uppfatta orden. Ibland hörde hon: Viking, fronten - sedan ett par namn: Rolf, Heinz, Gunther - hon förstod att han var på semesterresa - på ängarna och uppe i bergen. Wachau, ljöd det, soliga Wachau; helt tydligt kom från de dödsbleka läpparna namnet: Rosel -

Så var det åter namn på unga män, som hon kände från besöken - Richard, Albert, Bruno. Hon hörde också order, skarpa och klara: "Femte Stormen - giv akt!"

Men däremellan kom ibland allvarligt och manligt och sedan åter smekande och milt det enda ordet: "Mor!"

Så låg han stilla, rörde sig inte, uttrycket i hans ansikte tycktes nästan förklarat.

Plötsligt vaknade han, öppnade ögonen vitt och andades djupt. Han kände genast igen henne och sa: "Syster - jag har levt ett härligt liv."

"Ja", sa hon, "ja! Och ni kommer att leva det vidare!"

Han log. "Det sa doktor Goebbels också - det är precis som med frihetskampen. Två år i feber och vilda strider men nu går den uppåt, ohejdbar till seger! Och så är det med mig, jag -"

Hon avbröt honom och förde glaset till hans läppar. "Så kommer det att bli! - Men prata inte för mycket nu - ni måste sova!"

Lydigt svalde han den beska drycken och undertryckte smärtorna. "Ja, sova - imorgon, imorgon måste jag vara bättre."

* * *

Under långa timmar satt kvinnorna i väntrummet nästa dag, man lät dem inte komma in till den sjuke. Äntligen kom Hellmut Mingard till dem och hämtade Inge - hon hörde ju nästan till huset som studerande i medicin. Fem läkare stod omkring sängen, Inge behövde inte fråga, hon såg på deras ansiktsuttryck att ingen mänsklig läkarkonst kunde göra något längre.

Hon fann brodern vid fullt medvetande men för första gången modlös. "Ingalill", viskade han, "nu kan du göra detsamma för mig som du gjorde för Werner".

Han såg sig omkring och avbröt sig - nej, läkarna behövde inte få reda på det. Men Inge

förstod honom ändå: han tänkte på sin begravning.

Hon kunde inte säga ett ord, nickade bara och tryckte hårt hans hand.

Hela dagen kämpade läkarna, de gjorde allt för att i sista ögonblicket hindra döden att hämta sitt byte. De kämpade i timmar och höll honom vid liv till kvällen. Professorn sa: "Om han överlever natten så finns det ännu hopp."

Inge satt hos honom denna sista natt och brodern bad henne att ordna huvudkuddarna och stödja honom lite i ryggen. Hon gjorde det och han tackade helt stilla: "Så är det skönt."

Sedan somnade han in. Hon vågade inte dra undan armen, hon stödde honom försiktigt och höll honom så hela natten.

Därute i trädgården väntade S.A.-män. De pratade med läkarna och systrarna, tiggde och bad och slutligen att släppte man in dem på avdelning 7, mot alla regler och förordningar. Tätt sammanslutna stod de tysta som möss i korridoren och smög förbi den döendes rum mycket långsamt, mycket tyst, den ene efter den andre och kastade en hastig blick in genom den vidöppna dörren. Viskade därute med sjuksystemen - fick de inte komma in bara ett litet ögonblick?

"Inge", viskade de, "fröken Inge!?"

Hon vände på huvudet och såg bort mot dem. Hon sa inte ett ord, rörde inte läpparna - men låg det inte ändå ett "Ja" i hennes blick?

De smög in i strumplästen, höll skorna i handen och stod tätt omkring sängen.

Den unge stormledaren vaknade, öppnade ögonen helt och kände igen kamraterna. "Inge, se", mumlade han, "se hur trofasta de är!"

Tidigt nästa morgon fick modern komma - än en gång vaknade hennes pojke upp. "Kära mor", viskade han, "kära Ingalill - " Och så slumrade han in för evigt i kvinnornas armar.

XI.

Mars 1930

Ånej, man gav inte modern hennes son - nu när han var död löd han under lagen. Han hade fallit offer för ett brott och därför måste det noggrant fastställas om döden var en följd av mordöverfallet eller om det kanske kunde ha en annan grund - det är mycket viktigt att ha reda på vid domstolsförhandlingar när man bollar med paragraferna. Och alltså fick den stackars döde inte komma hem till prästgården utan måste flytta till en främmande bostad - till bårhuset. Och där kanske han fick lov att stanna i flera dagar.

Denna tanke var outhärdlig för modern. "Jag vill ha min pojke", snyftade hon, "min pojke!"

Då beslöt sig Inge för att hjälpa henne. Bröderna var döda, nu var hon moderns enda barn.

Hon överlade: här skulle ingen i partiet, ingen i S.A. kunna uträtta någonting - för deras böner skulle myndigheterna helt säkert slå dövörat till. Men studentkåren kanske, som Horst hade tillhört? Hon pratade med Hellmut och man lyckades ordna så att en äldre man i kåren fick tillstånd att förrätta obduktionen - han började genast det sorgliga arbetet. Efter några få timmar ringde telefonen - Inge gav en suck av lättnad. Obduktionen var klar och dödsorsaken var nu officiellt fastställd, alla lagens föreskrifter var uppfyllda. Hon åkte till bårhuset på Hannoverschenstrasse för att hämta hem brodern.

Första Stormen stod uppställd framför huset, kamraterna bar ut den döde, lyfte upp honom på vagnen, samlade sig omkring honom och följde honom hem. Två lastbilar fulla med till tänderna beväpnade poliser följde efter, myndigheterna lät den stackars sönderskurne döde följas hem som den farligaste mordbrännare. Med sammanbitna tänder och bistra miner bevittnade S.A.-männen detta.

I bruna rummet ställdes hans kista på en bår. Det var som för tre månader sedan - tända ljus, palmer och lagerträd stod omkring kistan och mellan dem fjärde Standarets och femte Stormens fem stormflaggor och Normannias och Alemannias ståtliga kårfanor. Men en skillnad var det: Werner hade vilat stilla slumrande som i lyckliga drömmar, milt sövd till den eviga sömnen av den vita vinterféens sång - Horst låg där vanställd med huvudet helt omvirat, skymfligt mördad av röda sällar.

Trappan tömdes aldrig på människor, man måste låta dörren stå öppen däruppe, stormkamrater och kårstudenter skötte tjänsten som ordningsmän. De första blommorna skickade kronprinsen, det var en bukett röda rosor som de la i den dödes hand. Strax därpå kom en krans av förgyllda lagerblad med en bön att man skulle lägga den kring hans huvud. Så pågick det utan avbrott, blomsteruppsatser och kransar i hundratal, hela tiden kom fler och fler. Man skrev och ringde från hela riket och från alla världsdelar där det fanns tyskar. Arbetarbarn kom med små violbuketter, från sina celler skrev S.A.-män, som satt fängslade för den tyska frihetens sak. Från kejsarparet i Doorn till den gamla blinda tiggerskan, som satt i hörnet vid Jüdenhof - bönder och bergsmän, soldater, fabriksarbetare, lärare och tjänstemän, det fanns inget stånd i vilket inte hjärtan brände och ögonen tårades inför denne ynglings död.

Män, kvinnor och barn kom från alla delar i Berlin, kom från Dresden, Hamburg och München, från Wien och från Rhen. Samlades, väntade tåligt i köer, ville se den döde än en gång, ville föra med sig en bild av honom hem.

Under tiden försökte distriktsledningen att få tillstånd av myndigheterna för att hålla en värdig begravning - men man avtog bönen överallt, hur man än försökte och vad man än föreslog blev allt avböjt. Fullkomligt utom sig kom de till sorgehuset och berättade allt

för Inge: man måste begrava brodern som en fattig stackare, stilla och i hemlighet, det begärde myndigheterna. Om man över huvud taget kunde genomdriva något så vore hon den enda människa som kunde lyckas.

Hon nickade och gjorde sig beredd att gå.

Man skickade henne till Inrikesministeriet vid Unter den Linden och hon frågade sig fram från rum till rum, tills hon fann de rätta ämbetsmännen. Alla var mycket älskvärda men ingen kunde hjälpa henne - just nu rådgjorde man om saken i riksdagshuset, hon borde åka dit. Doktor Goebbels mottog henne, hon fick reda på att representanterna för Preussen var medgörliga - där hade de nationella partierna anhållit att man skulle tillåta sorgetåget. Hon begav sig alltså till Lantdagen: för en halvtimme sedan hade den svartröda majoriteten röstat ner deras begäran - varje sorgetåg, varje ärebetygelse var och förblev förbjuden.

"Åk till polischefen", rådde henne en riksdagsman. "Även om herr Zörgiebel är socialdemokrat, så är han i alla fall människa, kanske lyckas ni beveka honom."

Till Alexanderplatz alltså, till presidiet - hur ofta hade man inte spärrat in hennes bröder här! Hon lät sig inte avvisas, lyckades komma fram till polischefen och berättade vad hon hade på hjärtat. Han nickade och visade att han väl visste hur man skulle uppföra sig, var hövlig och älskvärd. Tyvärr var han bara för lite underrättad om saken - var vänlig och vänta ett ögonblick, han skulle helt hastigt prata med de initierade tjänstemännen. Han tog telefonluren, bad om att få prata med regeringsrådet Wunderlich, rekommenderade den unga damen på det varmaste: han skulle genast sända henne till honom. Han log förbindligt: hon skulle finna det allra yttersta tillmötesgående - om något inte skulle gå i lås så skulle hon bara komma tillbaka, hon kunde vara säker på hans hjälp -

Inge tackade, följde vaktmästaren som visade henne vägen och satt snart mitt emot regeringsrådet. Han såg ovårdad ut, orakad och smutsig - han läspade, kunde inte tala en mening till slut och undvek sorgfälligt att se henne i ögonen. Hon presenterade - för vilken gång i ordningen idag?! - sina önskemål, men resultatet var bara en missnöjd axelryckning från herr Wunderlich, hennes besök besvärade honom och det visade han tydlig. I alla fall lyckades hon att åtminstone få reda på de anordningar, som polisen funnit för gott att föranstalta: bara sju sorgvagnar skulle få följa kistan, varje annat ledsagande var förbjudet.

Hon överlade, om hon inte skulle göra ännu ett besök hos polischefen - men han var mycket upptagen hette det, han kunde med den bästa vilja i världen inte ta emot henne nu, möjligen senare. Hon förstod mycket väl att hon skulle uppnå lika lite här som i ministerierna och riksdagen - bemötte man henne också som kvinna och syster till den döde hövligare än man gjorde med herrarna från distriktsledningen, så kunde hon i alla fall inte komma ett enda litet steg längre på den vägen.

Hon stod på Alexanderplatz och tänkte efter. Regnet strömmade ner, hon stod orörlig och märkte inte ens att hon blev våt in på bara kroppen.

Hon kände en hand på sin axel och någon sa: "Vill ni inte gå in i en portgång, fröken?"

Hon såg upp och skakade häftigt på huvudet. Vad sa mannen - portgång, vad skulle det vara bra för? Ryckande på axlarna gick polisen vidare.

Då tycktes det henne som om broderns röst ljöd ur regnet - nej, inte hans röst: någon viskade bara, men kunde inte forma orden. "Tala", tänkte hon, "säg, hur ska jag göra nu? Vart ska jag gå?"

Mycket svagt, men ändå tydligt och omisskänneligt förnam hon ordet: "Hindenburg".

Hindenburg? Vad betydde nu det? Hon tog ett par steg; från den genomvåta hatten rann vattnet ner och hennes slöja klubbade sig fast i ansiktet.

Plötsligt förstod hon, rätade på sig och ropade på en bil som precis körde förbi och stänkte henne full med smuts. "Fort! Fort! Till Wilhelmstrasse! Till rikspresidenten!"

Han kunde hjälpa henne, han skulle hjälpa henne, han ensam! Fanns det inte ett dussin bilder av Hindenburg där hemma? De stod på faderns skrivbord och hängde på väggen ovanför. Alla hade påskrifter - hon visste vad fadern hade gjort för honom i hans svåra stunder, visste, i vilken hög grad generalfältmarskalken kände sig stå i tacksamhetsskuld till prästen! Tacksamhetsskuld - nu kunde han utplåna den! Herregud, att hon inte hade tänkt på det förut! Hur meningslöst att skynda omkring i ministerier och riksdagshus, att uppsöka tjänstemän, vilka var och en i största möjliga mån sökte undvika allt ansvar. Hindenburg - han var den högste, en liten vink från honom och allt skulle ordna sig!

Lätt var det inte att komma fram till honom. Vakter, tjänare och lägre tjänstemän - man visade henne från ett rum till ett annat och helst av allt hade man genast åter visat ut henne. Man rynkade på pannan och näsan, snörpte på munnen men vågade ändå inte säga ett ohövligt ord till denna bleka kvinna med de stora mörka ögonen, som inte lät sig avvisas, som inte ville säga till någon vad hon egentligen ville och som envist yrkade på att själv få prata med hans excellens. Någon gav henne papper och penna - hon skulle åtminstone skriva upp vad hon ville, om det var det strängaste order som man måste lyda. Hon satte sig, skrev två satser och bad bara om att få bli mottagen. Bifogade sitt visitkort och även faderns, begärde ett kuvert och förseglade det.

Hon väntade, efter en stund kom en betjänt: herr statssekreteraren bad henne stiga på.

Statssekreteraren - vem var nu det? Man förde henne till en herre som höll hennes öppnade brev i handen. Han gick mot henne, hälsade på henne och bad henne ta plats, sedan höll han ett litet föredrag för henne om att han hade rätt att öppna breven - herr rikspresidenten kunde tyvärr under inga omständigheter ta emot henne. Men han stod här i presidentens ställe, det var precis som om hon skulle prata med hans excellens själv. Hon behövde bara framföra sina önskemål, allt som stod i hans makt skulle han gärna göra för henne.

Inge Wessel hade under denna dag fått nog av att prata med höga tjänstemän, hon hade grundligt lärt känna deras talesätt som de använde vid varje tillfälle. Hon teg, överlade - han kommer också att avspisa mig med vackra ord tänkte hon - jag måste till Hindenburg, han är den enda som kan hjälpa mig. Hon behärskade sig, tvingade sig att visa lugn.

"Herr statssekreterare", sa hon, "det här brevet var bara ämnat för generalfältmarskalk Hindenburg och inte för någon annan! Hans förbindelser med min far var så vänskapliga att han helt säkert tar emot mig bara han får veta att jag är här. Jag ber er därför att visa honom mitt brev."

Statssekreteraren studsade till, en så beslutsam ton hade han inte väntat sig. Han reste sig upp, bugade och presenterade sig. "Doktor Meissner - jag är hans excellens sekreterare, hans högra hand om ni så vill. Jag handlar bara strängt i enighet med mina rättigheter, ni kan tro mig, att -"

Hon avbröt honom. "Jag tror gärna vad ni vill, herr statssekreterare. Men ni måste också tro mig, när jag säger att jag vill prata med honom själv och inte med någon annan! Jag har en önskan, och jag vet, att generalfältmarskalken kommer att uppfylla den åt mig."

"Hans excellens kan inte ta emot er nu", förklarade statssekreteraren. "Ni vet inte hur det politiska läget är, och allt han har att göra." - I Nationernas Förbund var ett utomordentligt viktigt sammanträde, varje halvtimme måste man ringa till Genève; inrikespolitiskt väntade man ännu viktigare händelser: redan denna natt skulle inrikesminister Grzesinski träda tillbaka. Hur mycket förståelse han än hade för hennes och hennes olyckliga mors sorg - för naturligtvis visste han om och hade det största tänkbara medlidande med hennes broders öde - hur gärna han än var beredd både som människa och som hans excellens ställföreträdare att visa henne allt möjligt tillmötesgående, så hon måste ändå inse -

"Han lindar in mig", tänkte hon, "i vackra ord och ingenting annat - precis som de andra". -

"Jag måste prata med honom själv", envisas hon, "var vänlig och ge honom mitt brev!"

Statssekreteraren tog upp brevet från skrivbordet och sköt det tillbaka in i kuvertet. Han började på nytt och sa: "Kanske kan jag uppfylla er önskan direkt - då behöver vi inte alls besvara rikspresidenten. Men hur skulle det kunna vara möjligt för mig när ni inte vill tala om vad det rör sig om, när jag inte ens vet vad det är ni begär?"

Ännu tvekade hon, för hon var övertygad om att hon aldrig skulle nå sitt mål om hon inte fick prata med Hindenburg själv. Men hon fann ingen utväg mer och talade slutligen om vad hon hade på hjärtat: att trots förbudet få ordna ett värdigt sorgetåg. Statssekreteraren överlade ett ögonblick, reste sig därefter och ursäktade sig - han skulle komma tillbaka om några få minuter. Gick ännu en gång till bordet och tog brevet.

Hon satt där i spänd väntan - hade hon ändå, i alla fall, vunnit sitt spel? "Nu går han till Hindenburg", tänkte hon. "Kommer att säga till honom att jag är här och vad jag vill - sedan låter han mig komma in!"

Inge skakade till i en kall rysning. Hon slog slöjan från ansiktet och drog tätare ihop sin päls -

Dörren öppnades; statssekreteraren kom tillbaka med en annan herre som han presenterade - ännu en statssekreterare men hon uppfattade inte namnet. Hälsning, hövliga ord - han bad henne att så ingående som möjligt lägga fram sina önskemål.

Hon suckade, men behärskade sig. Om det nu verkligen var omöjligt att komma vidare så måste hon åtminstone uppnå vad som stod att få hos dessa herrar. Bara att hans vänner och kamrater, att alla människor som älskade den döde, skulle få ledsaga honom i ett äretåg, bad hon - annars ingenting mer. "Låt mig komma till Hindenburg", ropade hon, "jag svär er, att han i samma ögonblick kommer att ge tillåtelsen! Det är han skyldig min faders minne: aldrig skulle han dra sig undan denna plikt!"

Herrarna studsade, så säkra, så övertygande verkade hennes ord. De nickade; doktor Meissner grep telefonluren och ringde till inrikesministeriet och sedan till polispresidiet - man måste i alla fall ta reda på varför den annars självklara tillåtelsen inte beviljades i detta särskilda fall. Ett samtal, ännu ett och åter ett - ju mer de hörde, desto längre blev deras ansikten.

Inge märkte det, helt stilla satt hon där utan att röra sig och kämpade mot en häftig trötthet som plötsligt hade överfallit henne. Hon bet tänderna i underläppen - jag måste hålla mig riktigt vaken, tänkte hon.

Åter försökte herrarna övertala henne, när den ene slutade, tog den andre vid, och de höll ett långt föredrag för henne om svårigheterna med de politiska förhållandena, lägets spänning och den därmed helt säkert förbundna faran. Hon satt mycket rak och såg först den ene och sedan den andre in i ögonen, men svarade inte ett ord. "Två statssekreterare", tänkte hon, "och en liten studentska!"

Så bemäktade sig henne en gäspkramp, som hon bara med möda kunde undertrycka. Herrarna missförstod den och trodde antagligen att hon avsiktligt ville visa hur deras föredrag tråkade ut henne. Den ene såg förargad på henne och hans röst ljöd helt annorlunda: "Jag frågar er allvarligt fröken, vill ni åstadkomma ett inbördeskrig?"

Det var som om hans ord återgav henne fattningen, på ett ögonblick var hennes trötthet försvunnen. "Inbördeskrig?" upprepade hon långsamt och mycket betonat, "det ordet använde ni, herr statssekreterare, inte jag. Men det tycks, mina herrar, som om ni båda inte känner till stämningen bland folket hälften så bra som jag! Det är förbudet, som skapar oroligheter, skapar inbördeskrig - inte tillåtelsen som jag ber er om. Berlins och rikets vapenföra ungdom har vänt sig till mig - och för denna ungdoms skull står jag här, den ber genom mig om att få delta i min mördade broders sorgetåg. Den tyska ungdomen ser i min broder inte bara den hänförde anhängaren av ett parti, Inte bara den unge

frihetshjälten som gav sitt liv för Tyskland. Hans död har fast enat de förbund som förut var mindre vänskapliga mot varandra, ja ofta bekämpade varandra - alla som känner tyskt, står bakom mig!

Och tro mig, denna ungdom kommer i alla händelser visa att den ännu lever - ni anar inte vilken förbittring och hätskhet men också vilken hänförelse, som lever i deras hjärnan! De kommer att visa min bror Horst den sista ärebetygelsen trots alla förbud. Och även om den höga polisen slår dem till marken med sina gummibatonger och skjuter ner dem med sina kulsprutor - så kommer för varje fallen tio nya att strömma till! Er polis kommer att stå maktlös - då har ni åstadkommit det som ni pratar om - då har ni åstadkommit inbördeskriget!"

Hon öppnade sin väska, drog ut ett stort konvolut med papper och kastade det på skrivbordet. "Där kan ni läsa mina herrar, där har ni namnen på de förbund, som tills nu skriftligen och muntligen har vänt sig till oss med bönen att få delta i sorgetåget. Åttatusen man från S.A., sedan Stahlhelm, Tyska Studenters Vapenring, Wervolf, Bismarcksungdomen - ja, var så vänliga och läs själva, mina herrar!"

Statssekreterarna tog papperen och lutade sina huvuden över dem. Doktor Meissner for upp: "Vad nu - Ungtyska Ordern? Är den också med?"

Inge såg sin chans. "ja, den är också med - om ni tror att jag ljuger så ska jag visa er brevet. Också Kyffhäuserförbundet och scouterna: läs ni bara listan så kommer ni att hitta många förbund som ni aldrig hade drömt om skulle gå med! Och när jag kommer hem så kommer det att ligga ännu flera skrivelser där med böner om att få delta i sorgetåget -"

Doktor Meissner avbröt henne. "Förlåt, fröken Wessel, men vem sköter det här? Har det bildats något utskott?"

Hon skakade häftigt på huvudet. "Det har inte bildats någonting alls - jag är ensam, jag är utskottet!" Hon andades djupt och ropade högt: "Låt mig komma till Hindenburg, mina herrar! Jag måste berätta för honom att här samlas för första gången sedan vårt sammanbrott alla som känner tyskt. Min bror var nationalsocialist med kropp och själ - men hans död har sopat undan alla brodertvister i det nationella lägret - förstår ni vad det betyder?"

Anmäl mig hos presidenten, nämn min fars namn för honom - och han kommer att ta emot mig så som han mottog min mördade bror som liten pojke i Hanover! Han kommer inte att stänga sin dörr för mig och låta mig sitta i väntrummet. För mig till Hindenburg - han kommer att förstå vad den tyska ungdomen vill, han kommer inte låta mig tigga och be längre!"

Herrarna såg på varandra och en snabb blick övertygade dem om att de var ense - Inge kände tydligt att de under alla omständigheter skulle förhindra ett samtal med Hindenburg. De båda blev synbart oroliga, sa intetsägande ord och förklarade slutligen att man vid en så sen timme inte kunde fatta något beslut. Hon borde komma igen tidigt imorgon så skulle man vara säkra på saken, då skulle kanske också hans excellens -

"Nej", svarade hon, "nej, det går inte! Det har förlorats nog med tid nu - om jag återvänder hem ikväll med oförättat ärende måste jag anta att regeringen håller på förbudet. Vad som blir följden av det - det får ni ansvara för, mina herrar statssekreterare!"

Åter tvekade de, ringde än en gång till polischefen och pratade länge med honom. Doktor Meissner nickade ivrigt; när han hängde tillbaka luren tycktes han ha kommit på en lösning. "Fröken Wessel", sa han, "vi vill tillmötesgå er mycket långt. Vi tillåter er varje önskad form av deltagande - på kyrkogården."

Inge såg stort på honom - något måste ligga gömt bakom orden. "På kyrkogården", sa hon långsamt. "Och sorgetåget genom gatorna då?"

Statssekreteraren log. "Den saken kan ni prata om imorgon med polischefen Zörgiebel. Han väntar er och kommer att underrätta er om alla detaljer - också han kommer att visa er stort tillmötesgående. Är ni nöjd nu?"

Hon tänkte efter ett ögonblick och sa sedan: "Jag vet inte. - Låt mig prata med Hindenburg!"

Herrarna ryckte på axlarna.

Hon såg på dem, reste sig och vände sig om för att gå. "Tack, mina herrar", sa hon.

Hon kom hem och träffade doktor Goebbels, Helmut Mingard och några andra. Hon berättade vad hon hade uppnått och överlade länge med dem. Hon ursäktade sig sedan när tjänsteflickan kom för att hämta henne till modern.

"Inge", sa modern, "jag vill gå till honom. Vill gå in till Horst."

Inge tog hennes hand. "Kom, så går vi då!"

Men modern skakade på huvudet. "Vi måste ha honom för oss själva - skicka bort de andra människorna!"

Inge nickade och gick över till det bruna rummet. Steg fram till hedersvakterna och sa till dem att de var tvungna att gå nu eftersom modern ville se sin son ensam. Hon visade in Bruno i rummet bredvid, han skulle sätta sig där i en länstol, och när avlösningen kom skulle han ge den besked att inte släppa in någon till den döde förrän mor och dotter kommit ut igen.

Så gick hon till modern och sa: "Kom, han väntar på oss."

Modern tog hennes arm, men frågade plötsligt: "Du har väl ätit kvällsmat?"

"Ja, mor", svarade Inge. Då först kom hon att tänka på, att hon inte hade ätit någonting alls på hela dagen. Men vad gjorde det -

De båda kvinnorna gick in i den dödes rum, Inge satte fram två stolar, och hand i hand satt de länge, länge -

Ibland viskade modern: "Horst, Horst, käre pojke -"

Ibland snyftade hon. Djupt, hjärtslitande -

Och under hela natten grät hon sakta och oupphörligt.

Tidigt nästa morgon ledde Inge ut modern, stödde den vacklande och hjälpte henne i säng. "Du måste vila - du måste! Måste samla krafter!"

Hon gick in i sitt rum - i spegeln såg hon sig själv. Var det verkligen hon - hon, Inge Wessel? Blek, utmattad - och herregud, så skorna och klänningen såg ut! Kläderna hade blivit genomvåta och sedan torkat, och de var fullkomligt överstänkta med smuts.

Hon ringde på jungfrun, klädde av sig och tvättade hastigt händer och ansikte. "En klänning Frieda" ropade hon, "och torra skor! Men hjälp mig då, fort, fort! Jag måste genast iväg!"

Precis klockan åtta var hon i polispresidiet. Man lät henne vänta - polischefen hade ännu inte kommit. Sedan hette det att han var på ett viktigt sammanträde och skulle ta emot henne direkt efteråt - äntligen meddelade man henne att han helt plötsligt hade blivit kallad till ministeriet. Men hon kunde bara följa med regeringsrådet var informerat och skulle göra allt för henne.

Hon följde med tjänstemannen - man förde henne till herr Wunderlich, och han började genast läsa upp för henne de under natten utarbetade polisförordningarna. Förbundens deltagande var bara tillåtet på kyrkogården och förbjudet vid sorgetåget. Man hade tillåtit *sju* bilar för de sörjande -

"Sju?" avbröt hon, "hela *sju* stycken? Får det åtminstone vara lastbilar? Så många behöver jag bara för kransarna."

Tjänstemannen ryckte på axlarna. "Bara sju personbilar är tillåtna. Skicka kransarna i förväg till kyrkogården - eller efteråt, precis som ni själv tycker, i det fallet har vi inte velat ge er några föreskrifter. För övrigt ger vi tillåtelse till att studentkårerna får gå med i sorgetåget. Ni kan se att vi har gått er långt till mötes då vi i det fallet också tillåter uniformer."

"Uniformer?" frågade hon. "Studentkårer? Hur är det egentligen menat - får alla studenter tåga med?"

Herr Wunderlich skakade avmätt på huvudet. "Nej inte alla - bara de ledande i Berliner kåren och Kösenärförbundet, som er bror tillhörde - men de får komma i full gala och med sina fanor."

"Så sa hon, "det skulle bli ungefär ett dussin!"

"Vad fanorna beträffar", fortsatte tjänstemannen, "så ska ni lägga märke till följande. Flaggduken måste vara hoprullad och får inte fladdra - men en tredjedel av den får synas - "

Inge reste sig. "Ge mig bestämmelserna så ska jag noga studera detta polisens snilleverk. Kanske vill ni också vara så god herr regeringsråd, att även ange vindriktningen som den fria tredjedelen av fanorna har tillåtelse av myndigheterna att fladdra i - utan att inverka för mycket på statens säkerhet!"

* * *

De stod omkring kistan, raka och orörliga som träd - S.A.-män i bruna uniformer, kårstudenter i gala med huggvärjor vid sidorna, Berliner Normannen och Wiener Alemannen. Kistan var täckt med en väldig hakkorsfana och på den låg Horsts kår- och stormledarmössor.

Sorgehögtidligheten i prästgården var kort och stormledare från fjärde Standaret lyfte upp kistan på sina skuldror. Men innan de ännu hade hunnit ut från rummet trängde polisen in och begärde barskt att Hitlerfanan skulle tas bort från kistan. Stormledarna vägrade, upprörda samlade sig de unga männen: ingen människa i världen skulle få röva fanan från den döde, fanan som han älskat!

Häftiga ord föll, förgäves försökte prästen att medla. Då trängde Inge fram, hennes ögon glödde hotande men hennes röst var mycket stilla. "Herr kommissarie", sa hon, "därute på gatan har ni makten och kan göra allt som ni har order om. Men det här är min mors bostad, här har hon ensam rätt att smycka kistan. Ingen har bett er att komma hit - gå härifrån med ert folk!"

Tjänstemannen gav henne en giftig blick, men sänkte den ändå inför den unga flickans ögon. Han gav sitt folk en vink och drog sig tillbaka. Nere vid porten väntade de.

Inge lät ställa ned kistan och veckla flaggduken tätt omkring den. Lät hämta snören och binda fast kransar på alla sidor så att man inte kunde se någonting av fanan. En grön kista prydd med blommor och fladdrande band bar stormledarna ner.

Långsamt satte sig tåget i rörelse. Bakom den döde åkte sju bilar med sörjande, som det var föreskrivet av polisen. Man såg många uniformer - men det var poliserna som bar dem. Modern åkte tillsammans med prästen, följande sin son på den sista färden, hårt slöt sig hennes armar om dottern.

Stilla och värdigt gick det genom de närmaste gatorna som var fullpackade av människor, man släppte lugnt fram bilar och fotgängare, för ännu verkade åsynen av det starka polisuppbådet. Men redan vid hörnet av Weidinger och Lothringer Strasse förändrade sig bilden och ett vilt vrål bröt ut. Kommunen hade utarbetat sin plan skickligt, bara flickor och halv vuxna pojkar hade de skickat fram här. De kastade ett regn av stenar, stora stycken flög mot likvagnen, på två av de åtföljande vagnarna krossades fönstren och deltagarna längre bort i tåget överöstes med stenar. Däremellan hördes ett par skarpa skott - polisen gjorde attack och trängde tillbaka massorna.

Vidare gick det - och samma sak återupprepades på Koblenkstrasse. Åter vrålade och tjöt pöbeln, åter regnade tunga stenar från båda sidor av gatan. Men så trängde de röda framåt, bröt igenom den täta kedjan av poliser och började försöka vält omkull likvagnen och de återföljande bilarna. De slet fanan ur bilen som Teutonerna åkte i - men där hade de träffat på de rätta. Kårstudenterna sprang ur, slet de slöa paradvärjorna ur skidorna och försvarade hett sin fana i den ojämna striden. Då kom Ede Weiss till stridsplatsen med sin

åttonde trupp, rasade som en bärsärk in bland de röda och befriade studenterna. Skott ljud både här och där, poliserna måste kämpa hårt för att kunna slå tillbaka de röda. Pansarvagnar kom rasslande, det verkade som om hela poliskåren var på väg.

Så kom de äntligen till Prenzlauer Strasse, kom fram till St. Nicolai kyrkogård. "Vi är redan framme, mor", sa Inge. Hon såg ut och ryckte till - vad var det som stod skrivet på kyrkogårdsmuren? Hon böjde sig hastigt framåt och skymde fönstret med sin kropp så att modern inte kunde läsa orden som kommunisterna hade målat dit i jättestora, röda bokstäver: "Ett sista 'Heil Hitler' för sutenören Horst Wessel!"

De åkte genom porten och steg ur - i sista ögonblicket gjorde Rödfrent ett nytt angrepp. Poliserna, som inte hade väntat detta hade dragit sig tillbaka: så bröt de röda sig igenom och slog ner ett par S.A.-män vid porten innan de kunde hejdas.

Den gamla kyrkogården var fullpackad av S.A., Stahlhelm, Vapenstudenter och hundra andra förbund. Kvinnorna gick efter kistan; bara med möda kunde man göra plats för dem.

Här var det lugnt, äntligen lugnt. I träden och på murarna satt S.A.-män, de stod nedanför på båda sidorna och skyddade med sina kroppar den dödes sista färd.

De kom till den öppna graven och lyssnade till avskedsorden. Prästen från St. Nicolaus talade, sedan lade Osaf, kapten von Pfeffer, ner en krans från ledaren Hitler, som insjuknat. Staf IV, representanterna från studentkårerna och många andra - modern hörde bara enstaka ord och lösryckta satser som vinden förde till henne.

De lyfte kransarna från kistan - här i dödens rike fick frihetsrörelsens fana än en gång visa sig. Kamraterna trängde sig tätt intill graven för att kasta en sista blick på kistan, som nu långsamt och mycket varsamt sänktes ned, och för att kasta en sista blick på fanan som omhöljde den älskade kamraten i den eviga vilan. Bakom modern stod Hohenzollernprinsen högväxt och slank och hejade inte tårarna som rann ner över hans kinder. Någon pressade hans arm i ett häftigt känsloutbrott, det var en bredaxlad, kraftig karl från femte Stormen, tunnelarbetaren Bruno - stånd och yrke, börd och uppfostran, allt sjönk undan framför denna öppna grav. Endast ett förblev: enig tysk tro i djupaste smärta.

Mellan fadern och brodern sänkte de ned den döde.

Modern kände inom sig: "Ännu en plats är tom - den bredvid far. Min plats!"

Kapten Göring tog Horsts stormmössa, som Staf IV räckte honom, och kastade ner den på kistan. Och studenterna gav honom Horsts kårband och kårmissor, Normannernas mörkblå och Alemannernas ljusblå.

Sedan talade Joseph Goebbels. Och han talade som han aldrig talat förut. Det var inget anförande, det var som ett samtal mellan honom och den döde, det var som om den döde själv talade ur hans mun.

Mängden lyssnade andlös, tusendena stod så stilla att man kunde höra ljudet av en torr kvist som marsvinden bröt från en gammal alm. Och en stark känsla fyllde deras hjärtan: han är inte alls död, den döde där, han lever ännu, lever som vi, mitt ibland oss.

Modern hörde: " - och när så S.A. står samlad för det stora uppbrottet, när var enskilds namn blir uppropat, då kommer Ledaren också att ropa ditt namn, kamrat Wessel! Och alla, alla S.A.-män komma att svara som en man: 'Här!' - För S.A. - det är Horst Wessel!"

Hans röst blev vek, stilla och bedjande men ändå full av tyglad kraft: "Här står en tysk kvinna, Werner Wessels och Horst Wessels mor. Två härliga söner hade hon en gång, nu vilar de båda i graven. Ingen människa på jorden kan trösta dig, moder, men det måste du veta: vi är alla dina söner!"

Modern hörde: " - Stormar kommer att marschera, bruna Stormar i ändlösa, ändlösa led. Trummorna dåna, flöjterna jubla, lysande fladdra hakkorsfanorna över alla gator. En går med, han har handen vid bältet och remmen under hakan - han marscherar med ett ungdomligt leende på läpparna och i de strålande ögonen. Det må vara, vem det vill -

ingen känner honom kanske, men ändå anar var och en vem det är. En gång var han en vandrare mellan två världar, mellan i går och imorgon, mellan det som var, och det som skall komma. Var en kämpe för det vaknande Tyskland, för frihet och bröd. Var en ung hjälte - och kommer för oss att alltid förbli, vad han var för oss och snart också för hela det stora fosterlandet: en ung, strålande hjälte! Där något av Tyskland finns, där finns också du, Horst Wessel -

Snart, snart kommer våra fanor att sänka sig djupt över dig, min unge kamrat, över dig och över flaggan, som höljer dig. Men då kommer det att vara så, som om du ropade det ordet, du lärt oss, det stolta ordet: 'Fanorna högt!' Och fanorna kommer åter att stiga, som du vill, stiga från döden upp till det brusande livet - och med dem kommer din ande att stiga upp ur graven, kommer att tränga djupt in i våra hjärtan och alltid leva inom oss, så länge vi kan andas!"

Staf IV höjde handen: djupt ned sänkte sig baneren och standaren. Hälsade än en gång den döde, höjdes åter högt upp och fladdrade i aftonvinden. Trummorna ljöd dämpat; sedan brusade vitt ut över den gamla kyrkogården:

Jag hade en gång en kamrat,
en bättre finnes ej mer -

* * *

De två kvinnorna åkte hem; ofta blev vagnen stående och kom bara mycket långsamt framåt genom gatorna som fortfarande var fullpackade med människor: in bland de röda massorna trängde sig nu också vågor av tusentals människor som kom från begravningen. Poliserna, som gjort alla möjliga förberedelser för sorgetåget till kyrkogården, och som då hade slagit vakt i täta mängder, hade knappast tagit återtåget med i beräkningen, de trodde kanske att pöbeln, som istället blivit allt manstarkare, skulle ha skintrat sig under tiden. Redan vid kyrkogårdsmuren blev det häftiga strider; S.A., Stahlhelm och studenterna trängde undan kommunisterna till smågatorna. Poliserna blev oroliga, utan ledning och bestämda order visste de inte riktigt vad de skulle göra utan strövade planlöst omkring. Men helt plötsligt samlade de sig, trängde in bland massorna och slog ner alla som de kunde komma åt: deltagare i sorgetåget och fullkomligt oskyldigt folk som återvände från sitt arbete.

Modern tog tag i Inges arm. "Se bara", ropade hon, "se bara! - Har det inte redan skett nog olyckor?"

Inge såg ut genom vagnsfönstret. Till höger och till vänster flydde mängden för polisens gummibatonger; precis framför dem skrek en gammal kvinna gällt och föll till marken, svårt träffad av ett kraftigt slag över huvudet.

De kom till Alexanderplatz; återigen uppstod en stockning. Tätt sammanträngd pressade sig massan nedför trappan till den underjordiska järnvägen, blev stående fastkilad där och kunde inte komma vidare. Och poliserna jagade fram och slog ner allt som de kunde komma åt, omdömeslöst, meningslöst. Slog och slog -

Vilda svordomar från männen och hemska skrik från kvinnor och barn fyllde luften.

Modern slöt ögonen och pressade händerna mot ansiktet. Vilde inte se längre, ville inte höra mer!

Kvinnorna kom hem och gick uppför trappan, prästgården var så stilla. S.A.-män hade hjälpt tjänarinnorna, de hade på Inges önskan gjort i ordning allt medan man varit på kyrkogården. Rummen såg ut som förut, allt var som vanligt, fridfullt och stilla. Modern gick genom huset och såg sig omkring - så främmande allt såg ut, så tomma rummen tycktes!

Hon gick genom korridoren - instinktivt lade hon handen på ett dörrvred - och öppnade. Därinne låg äpplena - massor av vackra äpplen, gulgröna och röda. Hon snyftade hjärtslitande - åh, aldrig mer skulle hennes pojkar hämta sina äpplen! Inte Werner, inte Horst - aldrig, aldrig mer!

XII.

Våren 1930

Dagar, dagar och långa veckor. Modern var som förlamad, en tyngd av bly låg på hennes hjärta, i hopplös undergivenhet satt hon där med händerna vilande i sitt knä. Eller också sprang hon upp, ilade genom de tomma rummen - såg sig virrigt omkring med sökande blickar trots att hon visste att hon aldrig skulle finna vad hon sökte. Kom sedan tillbaka, satte sig ner och snyftade.

Hellmut Mingard ryckte på axlarna. "Sömnmedel?" Gärna - ge henne så mycket som ni vill, Inge. Prova vad som hjälper bäst, jag ska genast låta skicka upp några olika sorter från apoteket. Men det är inte bara saliggörande - hennes tankar måste ledas in på nya banor."

Inge upprepade bittert: "På nya banor? - Och i vilket apotek ska jag hämta medlet för det? Ingenting i världen kan någonsin leda mors tankar in på nya banor!"

"Hon måste ha sysselsättning", rådde den unge läkaren, "måste arbeta. Med vad som helst - bara arbeta."

Inge försökte, hon kämpade mot moderns tyngande likgiltighet, mot att hon inte ville ha något att göra med allt det som försiggick runt omkring henne, mot att hon bara levde i det förgångna med sina döda. Men allt tycktes förgäves och denna envisa slöhet tryckte ner henne mer och mer. Varje dag, varje timme var ett offer för henne - och det var skönt, när de var över. Inge var redan förtvivlad - och i denna förtvivlan fann hon helt omedvetet för första gången ett par ord som väckte upp modern. Tre döda hade Inge förlorat under dessa tre månader men hade ändå alltid behärskat sig och hållit huvudet högt, hade aldrig visat en människa hur det såg ut inom henne - och allra minst hade hon visat det för modern. Nu var det slut med hennes kraft.

Plötsligt ropade hon ur sitt överfulla hjärta: "Du har fel, fel! Är inte jag ditt barn, är du inte min mor också? Säg, har du fullständigt glömt bort det? Mor, mor - jag är ju ännu kvar!"

Snyftande, upplöst i smärta kastade hon sig ner, knäböjde och begravde sitt huvud i moderns knä. Grät -

Då förstod modern. Hon drog sitt barn till sig och kysste tårarna från hennes kinder. "Ja, ja - du har stannat kvar hos mig - du är det sista, det enda jag har."

Från och med detta ögonblick gjorde hon allt, som man bad henne om och sörjde åter för hushållet och hemmet, precis så som hon alltid hade gjort.

Och så en dag gick hon till skrivbordet och drog ut de stora lådorna, vilka var överfulla med brev som kommit och ännu kom från hela världen - från och med julen och tills nu. Hon tog ut ett par och började läsa, men lät de åter falla och stödde huvudet tungt i händerna. Behärskade sig igen och ordnade dem - det brevet gällde Werner, och det var angående Horst. Hon besvarade dem och skrev nu varje dag ett par timmar.

Doktor Mingard såg på det med betänksam min. "Jag vet inte om det är bra! Hon pinar sig gränslöst, varje sida, som hon läser, varje rad, som hon skriver, river åter upp hennes sår."

Inge sa: "Och ändå bör man låta henne hållas. Hon sover lugnt nu och behöver sällan något sömnmedel. Och dessa brev binder henne samman med de döda och samtidigt med livet: varje gott ord, som hon läser, all kärlek, som dessa alldeles främmande människor visar hennes pojkar, gör hennes stackars hjärta innerligt gott. "

* * *

Inge kom från universitet och gick genast in i moderns rum. Kyrkoherden i St. Nicolaus satt hos henne: de verkade vara i livligt samspråk men hejdade sig vid hennes ankomst. Man hälsade på varandra, pratade ett par ord, och sedan tog prästen avsked.

"Vad är det, mor?" frågade Inge. "Varför blev ni så tysta med en gång? Hemligheter?"

Modern skakade på huvudet. "Ack - det var bara dumheter. Jag drömmer så mycket - och alltid om pojkarna. Inatt nu igen - alldeles klart och fullkomligt tydligt."

"Och så berättade du drömmen för prästen", sa Inge, "och inte för mig?"

Hon nickade. "Ja - jag tänkte att han kanske kunde tyda den åt mig. Du - du är ju en modern flicka, studerar medicin - du skulle bara skratta åt mig."

Inge tog hennes händer. "Nej, mor lilla, jag skrattar säkert inte åt dig. Tala om den för mig!"

Modern berättade - hon hade redan drömt samma dröm två gånger. Ingenting märkvärdigt, den var helt enkel: hon hade drömt om sitt hem vid Weser - hon och mormodern hade gått över ängen. Bakom ett par videbuskar hade Werner stått och spelat fiol. Fiol, ja - det hade tyckts henne så naturligt, trots att han i livet aldrig hade fört en stråke, bara spelat piano och sjungit till luta. Men han hade spelat så underbart, så överjordigt vackert på fiolen - mormodern hade viskat: "Werner - en sådan stor konstnär du är!" - Det var allt.

Inge tryckte hennes hand; hon förstod så väl hur gott denna dröm hade gjort modern. "Nå - och vad sa kyrkoherden om den?" frågade hon. "Kunde han tyda den åt dig?"

Hon nickade och log lite. "Han menade, att den kunde vittna om lycksaligheten i livet på den andra sidan. Tror du det, Inge?"

Dottern smekte milt hennes kinder. "Kanske är det så mor, vem kan veta det säkert?"

* * *

Modern sa: "Här är återigen ett brev med bön om att jag ska bli gudmor åt en liten tysk pojke. Ska jag bifalla den?"

Inge nickade: "Javisst mor, den får du inte avstå, om det också skulle kosta aldrig så mycket silverskedar" Hur många små Horst-Wessel Müller och Horst-Wessel Schultz skriker inte redan nu i vårt land! Snart kommer Wessel att bli ett förnamn som är lika bra som Hans och Peter. Det är bara synd att ingen flicka har anmält sig än, som nödvändigtvis vill heta Wesselina - man skulle ju kunna kalla henne för Linchen."

Modern log. "Den här gången ska gossen heta Horst-Werner efter båda pojkarna. Jag hoppas innerligt att det bli en bra karl av honom. "

På bordet låg en tidning. Inge tog den och tittade i den. Hon ryckte förskräckt till och kastade en hastig blick på modern - nej, hon var lugn och hade alltså ännu inte sett tidningen. Hon tog den snabbt och gick ut ur rummet.

I hallen träffade hon tjänsteflickan. "Har ni lagt in den här tidningen?"

Flickan skadade på huvudet. "Nej - fru Wessel tog den själv ur brevlådan. "

"Ni måste passa på", sa Inge, "och alltid ge mig tidningen först - och om jag inte är inne, så ska ni själv titta efter vad som står i den! Mor får inte plötsligt se något som detta:"

Hon höll upp tidningen och visade den stora överskriften: "Horst Wessels mördare häktade!"

* * *

Den ene ligisten efter den andre fick polisen tag i. Erwin Rückert, Ali Höhler och de båda Jambrowskis. Den grep också Else Cohn och i Mainz änkan Salm. Man kände nu till namnen på alla som deltagit - de häktade förrådde gladeligen sina vänner, så snart borde man ha hela sällskapet samlat.

Men den kommunistiska pressen berättade alltjämt lugnt sina lögnhistorier, vek inte undan ett steg, erkände ingenting utom hetsade tappert vidare. Till och med efter döden förföljde det röda hatet sitt mördade offer: åter och åter försökte ligan att tränga in på det lilla stycke jord, som blivit hans sista hemort, St. Nicolai gamla kyrkogård. De kladdade ner kyrkogårdsmurarna med osedliga beskyllningar, de rev sönder kransar och band. Staf IV åtog sig att hålla skyddsvakt; och nu fick de unga männen i första, andra och femte Stormen prova på en ny tjänstgöring: att dag och natt bevaka kyrkogården. De höll vakt vid ingångsporten, fördelade sig omkring murarna och stod omkring den nyligen igenskottade graven: goda väktare över de älskade kamraterna Horst och Werner.

* * *

I "Bombslottet" satt Hans Sprinckstub, fjärde Standarets adjutant, och stormledarna Fiedler från första och Protsch från andra Stormen. Och tillsammans med dem var också Barrikadalbert - han tjänstgjorde nu i sjuttonde Stormen som enkel S.A.-man.

"Låt mig hålla vakt inatt". Sa Sprengel. "Du har tjänstgjort länge nog under mig. Richard, nu kan jag göra tjänst hos dig. När allt kommer omkring var jag ju också med i första Stormen en gång "

"Det skulle du ha varit nu också", utropade Sprinckstub, "om du bara kunde hålla mun; ditt förbaskade sätt att tro dig veta allting bättre än andra kommer väl slutligen att ta kål på dig. Alla tycker om dig, alla vet att du är en karl av rätta sorten - men hur skulle det sluta om varje liten stormledare vill hålla sin egen predikan?"

Barrikadalbert suckade. "Min mor har sagt mig orsaken säkert hundra gånger - hon säger att så går det när ägget vill lära hönan värpa! Nåja - jag fullgör ju mitt straff nu. - Säg mig, Richard, kan jag få hålla vakt vid Horsts grav?"

Fiedler nickade. "Naturligtvis får du det." Han drog sin anteckningsbok ur fickan och bläddrade i den. "Inatt kommer Bruno från femte Stormen att vara med - honom känner du ju. Han kommer hit omkring klockan tio och då kan ni gå tillsammans till kyrkogården - ni får vakten från tio till två - den bästa tiden för att uppleva något kusligt."

"Mitt i Berlin!" utropade Sprengel, "Vem har sett till några spöken här?"

"Inte jag", sa Willi Protch. "Men något nöje är det inte. Och om inte namnet Wessel stod på gravstenen, så skulle jag hjärtligt betacka mig för tjänstgöringen."

Barrikadalbert såg förvånat på honom. "Du, Abd-el-Krim? Det visste jag inte att ledaren för andra Stormen, i vilken Horst växte upp, var rädd för någonting!"

"Rädd?" ropade Protsch. "Vem talar om att vara rädd? Jag var vid fronten i Frankrike och Ryssland och senare i Baltikum - och jag har aldrig känt någon rädsla. Men det här - den här underliga känslan som jag haft de två gånger jag gått nattvakt på St. Nicolai kyrkogård, den upplevde jag aldrig under krigsåren."

"Han har rätt" sa Sprinckstub. "Och du kommer att märka det själv."

Sprengel ryckte på axlarna. "Vad är det som jag kommer att märka? Har det någonsin hänt någonting - har det hänt er något?"

"Inte ett dugg!" sa Richard Fiedler. "Det har varken hänt oss eller någon annan det ringaste. Så länge kyrkogården bevakas syns ingen röd till där, inte på dagen och än mindre på natten. Man står bara där på pass och underhåller varandra. Och det är alltid samma samtal

- om Horst och Werner, det är ju självklart. Man rör på sig, försöker hålla sig varm och berättar historier - och naturligtvis spökhistorier, eftersom man är på kyrkogården. Den ene berättar ett och den andre något annat - och alltihop är bara dumheter! Slutligen tiger man - och trots allt sunt förnuft börjar man tycka att det är kusligt. Man hör något - lyssnar spänt, man tror sig se något - och stirrar tills ögonen bränner. Till sist är man glad när det är över! Protsch har rätt: alla tävlade först om att få hålla vakt vid graven, men ingen skulle anmäla sig för andra gången om det inte vore för Horst och Werners skull."

"Jo, en i alla fall!" utropade Willi Protsch. "Krause från min Storm -"

Sprinckstüb avbröt honom. "Stafen har talat med Osaf och nu har det kommit order: från och med idag får han inte vara med på kyrkogården."

"Varför inte det?" frågade Barrikadalbert.

Protsch sa: "Man märker att du haft tvångsledigt, Albert - då kommer man lätt lite efter. Krause - hela S.A. kallar honom numera bara för Kyrkogårdskrause, liksom de kallade mig Abdel-Krim - han sa inte ett ord och man kunde helt enkelt inte slita honom från graven vare sig det var tjänstgöring eller inte, dag eller natt. Och kan du tänka dig, så träffar mannen vid graven en främmande flicka som kommer med blommor åt Horst och Werner! Då fick han plötsligt mål i munnen. Han pratade med henne - berättade för henne om de döda kamraterna. Jag har frågat både honom och henne - och de vet inte själva hur det gick till, allt var som en dröm! - Men efter en halvtimme var de förlovade. De vill gifta sig om fyra veckor - båda tror att deras stormledare själv fört dem samman."

Bruno kom, och de gav sig av; Sprinckstüb följde dem till Prenzlauer Strasse. De gick tillsammans utmed kyrkogårdsmuren och hälsade på S.A.-posterna som var uppställda två och två, femtio steg ifrån varandra och som vandrade fram och tillbaka. Klockan slog tio när de kom till grinden, vakterna där avgav rapport: ingenting hade hänt; sedan öppnade de grinden och gick in på kyrkogården.

"Vad nu?" utropade Albert. "Ska vi hålla vakt här ute på gatan. Det har jag inte anmält mig till -"

Sprinckstüb avbröt honom. "Börjar du redan ifrågasätta igen?"

Ordern lyder: först två timmars vakt vid grinden, sedan vid graven. Trodde du kanske att det gjordes extra undantag för dig?"

"Nå, lugna dina upprörda känslor" sa Sprengel, "jag kände ju inte till ordern. Får man röka?"

"Så mycket du vill här ute", svarade Stafen. "Men naturligtvis inte vid graven."

Den avlösta gravvakten kom och rapporterade att allt varit lugnt och att ingenting hänt. Bara vid självmördarhörnet hade man åter -

Sprinckstüb avbröt dem: "Det är bra - jag kan tänka mig resten. Se till nu att ni kommer hem pojkar!"

De tog avsked och när de hade gått frågade Sprengel: "Vad är det med självmördarhörnet?"

Sprinckstüb skrattade. "Det ligger alldeles i utkanten mot sydöst, och det förekommer i alla vaktrapporter, som Stafen erhåller. Där händer nämligen mystiska saker, man hör märkvärdiga ljud därifrån, ser också starkt ljussken eller djupa skuggor - man vet bara inte riktigt vad det är. Stafen har undersökt saken och konstaterat att det på hela kyrkogården inte finns något självmördarhorn - men det hindrar inte att alla tror på det ändå. Ju flera spökhistorier man berättar här ute desto fler upplever man där inne. En berättas alltid - den om flickan som stack en käpp i graven! "

"Det känner jag till!" utropade Bruno, "det hände hos oss i Pregnitz när jag var liten grabb - det hände i byn intill!"

"Säkert", nickade Sprinckstüb, "den hände där - liksom i alla andra byar i Tyskland! Våra mormors mödrar berättade den redan för varandra i vävkamrarna."

"I Fischerkietz känner man i alla fall inte till den", sa Sprengel. "Så sätt i gång och berätta då!"

Sprinchkstub skakade på huvudet. "Låt Bruno berätta den för dig - jag måste gå nu."

De två satte sig på bänken vid porten och tände var sin cigarett. "Har du hållit vakt någon gång?" frågade Albert. "Jag menar vid graven?"

Bruno nickade. "Bara en gång - med Pantel från första Stormen."

"Nå, och upplevde ni någonting?" frågade Sprengel.

"Inte precis upplevde" menade Bruno. "vi hörde bara allt möjligt tokigt. De klagar ibland och rosslar. - Ska ja" berätta historien för dig om den vackra flickan me' käppen?"

"Nej, låt hellre bli", sa Albert, "och spar den åt dina fästmör som kanske kommer att tro på den!" Han drog ett djupt bloss på cigaretten och fortsatte sedan: "Kommer du fortfarande ihåg när vi var i Pasewalk, hur vi i skyttepaviljongen -" Han avbröt sig. "Äsch, det kan du ju inte komma ihåg, på den tiden var du ju ännu hos de röda och Horst hade ännu inte låtit något ljus gå upp för dig. Hör på då, gosse!"

Han berättade. Hela tiden var det nya minnen, historier om Horst Wessel, varje liten detalj kom han tydligt ihåg. Han talade sig varm - Horst, Horst, hela tiden åter Horst, som om det inte funnits någon annan i hela världen. Han var den bäste, den tappraste, den ende - aldrig mer skulle S.A. få en sådan man!

Han sprang upp, gick fram och tillbaka och satte sig åter hos kamraten. "Horst - min Gud, Horst Wessel - åh, du kommer aldrig kunna begripa vad han var!"

Bruno blev stött. "De' begriper ja' mycket väl! Ja' har arbetat me' honom - ja' tyckte lika mycket om honom som du!"

Barrikadalbert stirrade på honom och slog honom på skuldran Ja, ja - dig hämtade han ju ut ur jorden när han var tunnelarbetare. Att du kände honom det är den största lycka som skänkts dig i livet - som skänkts mig också för den delen!"

Han teg en stund och fortsatte sedan: "Kände du Werner också? Han var i min Storm, den gode pojken! Det säger jag dig Bruno, att när han skrattade då gick solen upp om det så regnade i strömmar från himlen!" Och åter berättade han om Werner och Horst, om deras äventyr vid stormfärder och möten, i polispresidiet och på det nattliga Berlins gator. Plötsligt frågade han: "Vet du varför de har gett mig sparken som stormledare?"

Bruno nickade. "De' vet varenda en av oss! Därför att du har bitit tungan av dig med ditt eviga ifrågasättande och din oppositionslusta!"

Barrikadalbert nickade. "Nåja, du har rätt! När jag såg prinsen i Nürnberg i hans stahlhelmsuniform, då inbillade jag mig att det aldrig i livet skulle vara bra om han kom med. Då sa jag vad jag tänkt på mina stormkvällar och skrev också digra epistlar till distriktsledningen och till München - varnade kraftigt för faran, sa att man borde låsa igen dörren ordentligt inför varje försök från reaktionen att tränga in hos oss. Som om inte Ledaren kunde bedöma den saken bättre själv, som om han behövde mitt råd! Människa, om jag ändå redan då hade pratat med Horst Wessel om saken! Hela tiden inbillade jag mig att jag i alla fall hade rätt - jag fick först ögonen öppnade när jag besökte Horst på sjukhuset en gång - just när jag gick kom Auwi. Men jag begrep först riktigt hur fel jag haft när du vid begravningen stod bredvid honom och kramade hans arm!"

"Åh, herre min je!" ropade Bruno. "Va" de" prinsen, den länge räkeln?"

Sprengel nickade. "Visst var det det - och du klämde med din järnnäve till hans arm så att den säkert var både gul och blå i sex veckor efter det. Då gick det upp för mig vilket nöt jag var - och att ännu en smula proletärvundsjuka satt kvar inom mig!"

Bruno såg förvånad på honom. "Hur menar du? Ja' och du, vi ä' ju båda två helt vanliga proletärer."

Barrikadalbert skakade häftigt på huvudet. "Där tar du miste! Vi är säkert proletärer, men inga vanliga, lika lite som Auwi är en vanlig prins! Ser du Bruno, det är inte det som skiljer

oss, som det beror på, utan på det som binder oss samman! Och om det är den varma kärleken till Tyskland då gör det fullkomligt detsamma om du kommer från slottet i Potsdam eller från Mulackstrasse. Då är ni två bröder, prinsen och du - det var det som jag förstod när de sänkte ner Horst i graven."

* * *

Avlösningen kom, de båda gick in på kyrkogården och avlöste vakten vid graven. Barrikadalbert pratade inte mer utan stod där med korslagda armar och huvudet sänkt och såg oavbrutet på graven. En kvart gick efter den andra - han rörde sig inte.

En gång böjde han sig ner, tog ett par blad från den nyplanterade murgrönan och gömde dem omsorgsfullt i sin plånbok. Han såg över till kamraten och sa skyggt liksom till ursäkt: "För min mor! Ett blad från Werner och ett från Horst"!

Åter stod han där, djupt försjunken i tankar, men blev sedan orolig och gick fram och åter på den smala gången. Drog fram en ask ur fickan och tog en cigarrett, men stoppade tillbaka den direkt igen. Blev plötsligt stående framför Bruno och sa: "Berätta din historia för mig i alla fall!"

Kamraten började; han var glad att höra sin egen röst. Det var en söt bondflicka i ett uppspelt sällskap - man berättade spökhistorier från kyrkogårdar och bårhus. Flickan skrattade: hon var inte rädd. "Då tyckte nå'n, att då kunde hon ta sin schal å gå ut på körgårn ä sticka en käpp i den nyligen igenskottade graven. De' gjorde hon också, men hon kom inte tebaka. När de hade väntat länge nog så gick de alla för att leta efter henne. Då låg tösen på körgårn och va' alldeles dö. Se, när hon skulle sticka in käppen, så hade hon fått me' en flik av schalen och stuckit in den me', Å så hade hon väll inte genast kommit lös och trott, att den döde höll fast henne - å så hade hon fått slag."

Han såg på kamraten och väntade på att denne skulle säga något. Men Sprengel stod åter som förut och stirrade orolig på graven.

Bruno tog honom i armen. "Så vakna då, människa! - Du har väl inte hört ett ord, va?"

Barrikadalbert ruskade honom av sig. "Låt mig vara!" Han mumlade tyst någonting - Bruno kunde bara uppfatta de två namnen: Horst, Werner - Horst, Werner - detsamma åter och åter -

* * *

Sprengel gick fram och tillbaka och stod sedan åter som fastnaglad, Bruno försökte inte längre att få honom att prata, han iakttog honom och gick också själv ibland ett par steg, lyssnade till ljuden som trängde hit från gatan. Nu tutade en bil, nu hörde han en motorcykel smattra - en gång hörde han också ett par skrik, som kom från Prenzlauer Strasse. Så steg månen upp. Bruno sneglade dit - det var en tunn, blek nymåne, som knappast trängde igenom molnen.

När han vände sig om med ryggen mot Barrikadalbert hörde han plötsligt från kyrkogårdens sydöstra hörn ett släpande ljud, som om man drog en tung kista över vägen. Sedan ett långdraget snyftande - nej, det var det inte heller, det kunde snarare vara ett jämrande. "De' ä' precis som förra gången", mumlade han, "vad kan det väl vara?"

Han lyssnade ansträngt - det saktade av för att åter bli starkare, nu trodde han sig höra tydligt både suckar och stönanden. Sedan tycktes det honom, som om något rörde sig fram och tillbaka och höjde sig ur buskarna för att sedan genast åter sjunka samman på marken. Han kisade med ögonen - ingenting kunde han urskilja, varken form eller gestalt, bara något vitt som förde sig fram och tillbaka. Dimma? tänkte han, eller kanske en gråvit duk?

Då slog det honom att det kunde vara ett par rödfrontare som lekte spöken. Kanske för att locka dit dem, för att få bort dem så att deras partikamrater kunde göra vad de ville med den obevakade graven?

Han stötte kamraten i sidan och pekade med armen åt sydost. "Albert - ser du ingenting?"

Sprengel for upp och såg dit. "Nej", sa han.

"Å du hör ingenting heller?" viskade Bruno.

Men kamraten skakade vresigt på huvudet. Han är ju blind och döv, tänkte Bruno, han har ingenting annat i huvudet än Horst Wessel! - Just då hörde han åter ett långdraget, ömkligt jämrande.

"Dra fram din smällare", bad han, "och raska på!"

Barrikadalbert drog revolvern ur fickan och gav honom den. "Ta den, du gosse! Och låt mig vara ifred för dina dumheter!"

Bruno tog revolvern, höll den tafatt i näven och osäkrade den inte ens. Han hade aldrig haft ett sådant instrument i händerna förut. Men han stod där med framsträckt arm och lyssnade och lyssnade och vände inte blicken ett ögonblick från buskarna där borta, varifrån faran hotade. Var det människor eller - eller något annat där bakom - han var beredd, hända vad som hända ville.

Barrikadalbert stirrade bara på graven. Allt tycktes ha sjunkit undan, bara han var kvar, han och de döda i jorden - förbundna i all evighet med honom och alla kamraterna. Han grubblade inte mera, tänkte inget, uppfattade bara, kände en sak: Horst Wessel -

* * *

Klockan två kom avlösningen: Willi Protsch och en man från hans Storm.

"Vad tänker du göra med skjutvapnet?" frågade Protsch. "har det hänt någonting?"

"Nä, egentligen ingenting alls", svarade Bruno. "Ja' inbillade mig bara att där bakom -"

Stormledaren gick ifrån honom och ropade på Sprengel - men denne rörde sig inte.

"Albert - har du vuxit fast?" frågade han.

Inget svar - då tog Protsch tag i honom och ruskade honom kraftigt. Sprengel ryckte till och såg på honom utan att förstå. Sedan samlade han sig, nickade häftigt och tog ett par tumlande steg.

"Tag hans arm, Bruno", befälde Protsch. "Lämna honom inte - se till att du får hem honom ordentligt."

De båda gick genom gatorna, gång på gång blev Albert stående, och gång på gång drog kamraten honom vidare. "Kom", sa han, "skynda dig kom, din mor väntar på dig!" Då vaknade Sprengel till liv. "Vad säger du - min mor? Så låt henne göra det - vad är det hon väntar på? På en karl som ingenting är värd, på en odåga - pah, på Barrikadalbert! Han kommer säkert hem tids nog! - Men det säger jag dig att jag känner en annan mor, som också väntar på sin son - på den bästa, den underbaraste - väntar på Horst! Och hon kommer att vänta - idag, imorgon, för alltid!"

De kom till Fischerkietz, framför dörren drog Bruno upp revolvern ur fickan och räckte den åt kamraten. Barrikadalbert sträckte ut handen men lät den åter sjunka. Han sa långsamt: "Stoppa in den - ge den åt mig en annan gång. Idag kunde det hända, att jag -"

Han sprang in i huset och slog igen dörren efter sig.

* * *

Sjutton anklagade satt på bänken, men de tog inte saken så allvarligt utan spelade teater,

så gott det nu gick - nåja, vad kunde egentligen hända dem för fruktansvärt? Ett halvt dussin skickliga advokater som var vana vid kommunistiska mål försvarade dem, och herregud, när allt kom omkring, så var det ju bara en usel fascisthund som man velat ge en proletärisk avkylning! Att han sex veckor senare hade dött på sjukhuset - det kunde ju inte de rå för!

Domaren var mycket långmodig, tillmötesgående och tålig. "Anklagade Wilhelm Jambrowski", frågade han hövligt, "vad gjorde ni egentligen i studentens bostad?"

"Vi ville bara visa lymmeln på dörren och ingenting annat!" svarade Jambrowski.

"Vem skulle gå upp då?" frågade domaren.

"Tja, den som anmälde sig", menade den anklagade. "Det gjorde desamma! Ja' vet bara att Else Cohn gick upp å kom ner igen - å sedan va' vi inne i köket."

Domaren bladdrade i handlingarna. "Hos polisen uppgav ni att två av er hade revolverar med sig. Tillstår ni det idag också?"

Jambrowski skakade på huvudet. "Nää - bara en hade me' sej ett skjutvapen."

Då skrattade alla på de anklagades bänk. Sådana dumheter - som om de skulle gett sig upp till Horst Wessel med bara en revolver! Domstolen kunde väl inte hålla dem för så dumma i alla fall!

Jambrowski såg sig ursinnig omkring. "Va' flinar ni åt! Ja' kan väl få prata i fred!"

Domaren nickade och frågade vidare: "Vilka var i köket för att sedan gå till Horst Wessels rum?"

"Två av dem var Ali å Erwin", svarade den anklagade, "vilka de andra var, vet ja' inte. Å för övrigt: hade ja' kunnat förutse allt de' här, så hade jag ta'tt min Mats ur skolan i tid."

Men Ali Höhler å andra sidan struntade i berlinsk gemytlighet, han hade förberett sig annorlunda. Han hade stor erfarenhet av domstolsförhandlingar och visste mycket väl att man också var skyldig pressen och publiken något. Han pratade som en bok, gjorde långa utsvävningar på uppstyld högtyska, smyckade varje mening med sköna talesätt och log belåtet när han kunde säga "förhandenvarande", "med hänsyn till", "i detta hänseende" och andra välklingande ord. Man måste ju visa att man är bildad - vem vet, det kunde kanske gagna honom i partiet. Han sa: "Vad revolvern angår, så känner ni väl till denna revolver såsom varande en revolver av grov kaliber. Med hänsyn till min kännedom om densamma drog jag den ur fickan och osäkrade densamma."

Han pratade i många timmar, och domstolen hörde tåligt på. Domaren frågade: "Och vad gjorde ni efter dådet?"

Ali försökte att se så allvarstygnd ut som möjligt. "Då gick vi åter till vår lokal och samtalade om våra minnen av den tyvärr i visst hänseende så sorgligt ändade händelsen."

Bara ett fåtal vittnen hördes, för de anklagade förnekade ju inte utan försökte på sin höjd att frita sig från detaljer. Försvunna var inför domstolen den röda pressens lögnhistorier: nu var det med en gång en politisk angelägenhet - gärningsmännen hade bara handlat av ärlig övertygelse. Om de förtjänade straffet så förtjänade de även högaktning för den rena övertygelsens skull. Ali Höhler betonade att han ju inte hade känt och aldrig förut hört talas om "den tyvärr under omständigheterna till offer vordne". För honom hade det bara varit viktigt att skydda en stackars ensamstående änka. -

Allmänna åklagaren gjorde sina anspråk, advokaterna höll sina försvarstal - de tackade på allra varmaste domaren för hans utomordentliga sätt att leda förhandlingarna. Och Ali Höhler och hans partivänner gav genom höga tillrop sitt bifall tillkänna. - Hjälpte inte det, så skulle väl inget hjälpa!

Nåja, riktigt så låga som de hade väntat sig blev inte straffen. Men i alla fall - de åren skulle säkert också gå över. Och en amnesti skulle väl i alla fall snart komma. -

Inge gömde noggrant undan alla tidningar; inte ett ord fick modern läsa om domstolsförhandlingarna. Hon gjorde sitt arbete som förut och levde bara i minnet av sina pojkar. Hon tänkte inte på något annat, skrev sina brev och mottog de gamla kamraterna och vännerna. Hon pratade med dem lugnt och stilla, grät först när hon var ensam igen.

Gång på gång drömde hon - och grubblade länge över vad hennes drömmar väl kunde betyda. Men bara ibland pratade hon om dem.

Hon kände djupt inom sig, hur starkt bandet var mellan henne och de döda. Kände sig ofta också på ljusan dag så nära dem att hon plötsligt kunde lyssna, säker på att en av dem gick genom korridoren, öppnade dörren till kammaren därborta och skulle komma in till henne i rummet med ett äpple i handen - Werner eller Horst! Men på natten när hon låg vaken, vävde sig slöjor omkring henne, tycktes i matt strålgjans utplåna gränserna, de eviga gränserna mellan liv och död. Sakta upprepade hennes läppar Goetheorden, som hennes man så ofta hade använt, stilla viskade hon: "Och så länge du ej vet - detta: Dö och Bliv! - är du blott en sorgsen gäst - på den mörka jorden!"

Hon grubblade över dem under långa timmar - vad betydde det, detta hemlighetsfulla, sällsamma: Dö och Bliv? Dessa ord, som vände all vardagens människoförnuft till motsatsen?! Bliv och Dö - så var människolivet, men kunde det då ges en djupt förborgad mening, som först ur döden skapade allt liv?

Hon fann lösningen, en enkel och okonstlad lösning, fann den i sin barndoms tro: uppståndelse - kanske på andra sidan, vem vet var och hur - men samtidigt också här på jorden och mitt ibland oss - uppståndelse!

Hon såg i drömmen en vidsträckt äng, två höga buskar översållade med vita blommor växte på den. Och över den såg hon, svävande i luften, sin hembygds namn. Nej, hon såg det inte: orden var bara en mild klang.

Och blommorna var många, många vita liljor. En förlamande ångest fattade henne - sedan ett stilla, vemodigt lugnt.

Hon kände inom sig, att hembygden var hon, var modern. Ur grön, frisk jord växte två buskar - hennes söner, hennes båda härliga pojkar. Och bar dödens blommor.

Men de blommade och lyste i heligt ljus och levde, levde ändå trots döden.

* * *

"Horst, Horst!" viskade modern. Hon satt vid sin mans skrivbord och sköt åt sidan brevet, som hon just hade skrivit till en av hennes pojkes kamrater. Hon tänkte: så många tusen kämpa i S.A. - varför måste det just hända honom, just honom, den bäste? Hur dumt, hur idiotiskt, hur fegt är ändå inte ödet!

Hon visste så väl att det var ohejdbart, grymt och hårt - vad nyttjade då allt knot?

Öde - fanns det då ett öde? Ett öde, som är blint och dövt, en fjärran oåtkomlig bild med ett stenhjärta, utan varje känsla för pinade människobarns gränslösa lidande?

Hon suckade djupt; och blicken föll på hennes mans predikoböcker. Hon visste: det finns en Gudom, finns en Gud -

Vad som stod i böckerna kände hon väl till, hon hade lyssnat till så många predikningar, när hon suttit nedanför predikstolen, och de andra hade hon läst ofta nog. Det visste hon: det som han sa, det var inte vackra fraser, klingande satser - det var ord som kom ur djupet av hans hjärta. Ur hjärtat på den man, vars starka tro hon delat, den man som hon älskat och aldrig skulle kunna glömma i livet. Ur hjärtat på Horst och Werners far. -

Hon tog en av böckerna och sökte efter ett ställe som hon snart fann: "Ingenting sker förgäves", läste hon, "Gud vet vad Han vill".

Då, då hade det som hänt, inte heller skett förgäves? Då hade det skett av den Eviges vilja

för ett mål och för ett gott mål? För den Gud, som fyllde hennes själ, den Gud, som hennes man predikat om och levte för - det var en god Gud!

Mål, avsikt - vad kunde det väl vara? Men innan hon börjat grubbla över det, såg hon, lysande och klar en mening. Det var som i en dröm; klingande ord som bara känslan kunde förstå, svävade framför hennes ögon, svepte in henne i en mjuk dimma, grep hela hennes varelse. Ja, ja, det var svaret:

"För att Tyskland skall leva - måste de dö!"

Allt tycktes henne så klart, så enkelt. En svår, nästan hopplös kamp kämpade det nationella Tyskland sedan det fruktansvärda sammanbrottet. Utåt stod det ännu mot en värld av fiender, som inte kände något medlidande, som utsög det nedtrampade, försvarslösa folket till sista blodsdroppen, som dag efter dag utpressade nya tributer. Och det kämpade inom landet mot övermäktiga fiender, som bara sörjde för sina partier, för sina klasser och de egna fickorna, och som inte godvilligt skulle komma att ge ifrån sig den makt, som folkets svåraste olyckstimme kastat i deras armar! Hela tiden nya, nationella ledare hade gjort sitt bästa och ingenting uppnått - ännu härskade den olycksdigra oenigheten i deras led. Hade inte också Horst gått från ett förbund till ett annat, tills då han insåg var den tyska viljans mannakraft samlade sig - i den unga, glödande frihetsrörelsen?! Vilken kamp av en handfull män mot all makt och allt våld!

Men Horst Wessel, hennes son Horst, var den utvalde: han måste dö, dö på ett så grymt, så kvalfullt sätt, för att hans död skulle bli ett väckelsens rop vilket fast skulle svetsa samman alla som kände tyskt. Han fick lotten att stå i första ledet, att skynda framåt med sin skara mot folkets nya vår. Ur hans bröst hade sången ljudit, som redan miljoner sjöng: "Fanorna högt - tätt slutna alla led -"

"Storm, storm, storm!" - Hur ofta hade inte Horst slungat ur de orden när han suttit med kamraterna i sitt rum! "Storm, storm, storm - ringa klockorna från torn till torn! - Ringa ut männen, de gamla och gossarna - ringa de sovande ur sin kammare - ringa flickorna nedför trapporna - ringa mödrarna bort ifrån vaggorna! - Dånande skulle de fylla luften - rasa i hämndens åska - ringa de döda ur sina gravar: Tyskland, vakna!"

Gode Gud, hur hade inte Horst låtit klockorna ringa! Och hans död, hans fruktansvärda död var hans sista, mäktiga klockringning, var det första genomträngande väckelseropet, som hela Tyskland hörde!

Därför, därför hade han varit tvungen att dö!

Och därför att detta rop skulle ljuda än högre, än mäktigare, därför att det skulle finna än starkare genklang överallt i tyska länder, därför måste före honom den unge Werner dö med sina kamrater - så var Guds vilja.

* * *

Åter drömde modern. Hon såg ett högt, upprättstående, jättestort kors, vars bjälkar var förenade genom ett hakkors. Horst stod under det i sin bruna stormdräkt, han höll mössan i båda händerna och såg allvarligt upp mot korset.

Aldrig mer vek denna bild ifrån henne. Hon såg den om dagen i ensamma stunder, hon såg den i den djupa natten när hon låg sömlös.

Och hon visste: om folkets nöd fordrar ett offer - då är det alltid de ädlaste och bästa, som är utvalda.

Och alltid, alltid är detta slutet: *vid korsets fot står en moder.*

Efterord

Det är mig en kär plikt att få uttala mitt tack till alla de som hjälpt mig med denna bok. Först och främst till ledaren för den tyska frihetsrörelsen, Adolf Hitler; det var han som för ett år sedan i Bruna Huset gav mig impulsen att skildra kampen om gatan, att skriva ett kapitel tysk historia som trots de nästan dagliga redogörelserna i alla tidningar ändå i sitt egentliga väsen är fullkomligt obekant för stora delar av vårt folk. Denna kamp är trots regeringens, domstolens och polisens alla åtgärder på inget sätt avslutad, bara Hitlerrörelsen räknar ju över trehundra döda och många tusen sårade. Om SA (Nationalsocialistiska tyska arbetarpartiets stormtrupper) idag behärskar gatan så har den köpt rätten med strömmar av blod; och det kommer att kosta mycket blod att upprätthålla det hårt tillkämpade herraväldet. SA underskattar säkert inte den röde motståndaren utan vet att han har kraft och mod nog att ta upp kampen på nytt varje dag: SA vet också att stora skaror bland borgarna ännu ser på denna kamp utan förståelse och att de ännu inte kan begripa att utan det säkra herraväldet över gatorna är en fast, statlig makt överhuvudtaget inte tänkbar. Även om det idag enligt valsedlarna förhåller sig så att nationalsocialisterna är mot kommunisterna åtta mot tre, så såg det dock helt annorlunda ut under Horst Wessels dagar i den röda högborgen Berlin; på ett halvt hundratal kom knappast en enda nationalsocialist. Därför kunde denna lilla skara endast kämpa så som den också kämpade; à corsaire corsaire et demi, som Bismarck ofta sa: varje slag måste ges tillbaka dubbelt.

Om det därför låg ledaren för frihetsrörelsen om hjärtat att se denna nästan hopplösa kamp skildrad, så visste han väl vad han därmed åsyftade. Denna strid utkämpades ju inte bara mot en till antalet vida överlägsen motståndare, den blev också betraktad med oförställd misstro av alla mellanklasser som inte hade den ringaste förståelse för att denna först utskrattade och föraktade, sedan skymfades och bespottades lilla skara brunskjortor inte bara stred för den egna saken utan samtidigt också för alla de folkskikt vilka ännu i någon mån kände tyskt och inte medvetet internationellt. Gatan tillhörde på den tiden helt obestritt de röda. När frihetsrörelsen gick fram för att strida om detta herravälde så gjorde den det med rätten på sin sida - ett faktum som under långa år blev förnekad av alla och ännu idag är fullkomligt missförstått, I samma ögonblick som rörelsens ledare förklarade att han bara på strängt laglig och författningens väg ville få makten, så blev också kampen om gatan legal - under det att denna kamp från den kommunistiska sidan, som aldrig gjorde någon hemlighet av att den med alla tänkbara medel, lagliga eller inte, ville kämpa om makten, redan från början måste vara illegal. Idag är denna strid - åtminstone i viss mån! - avslutad, därför låg frihetsledarens önskan att se den skildrad så som den verkligen var, nära till hands: han ville beså det nyodlade fältet, han ville nu medan det ännu stod levande i minnet rädda det från att alltför snabbt glömmas bort.

Så vill jag rikta mitt tack till SA, från dess stabschef, standar och stormledare till de enklaste SA-männen, som kämpat sida vid sida med Horst Wessel. Jag har suttit många timmar tillsammans med dem, de har åter och åter berättat för mig, och deras unga ansikten strålade när de pratade om sin kamrat Horst Wessel. Och sist men inte minst vill jag tacka den dödes moder, fru Margarete Wessel och hennes dotter; de tröttnade aldrig på att hela tiden ge mig nytt stoff till mitt arbete. Så stod till mitt förfogande Horst och Werner Wessels dagböcker, deras korrespondens, standardböckerna, Schlerl-Arkivets och Normanniakårens samlingsportföljer likasom meddelanden från Weimarkåren Alemannia, Bismarcksförbundet och många andra sammanslutningar: var och en av de som hjälpt mig, vill jag tacka på det varmaste.

Redan för länge sedan har det spunnits en legend om den unge diktaren av sången *Die Fahne Hoch* ("Fanorna högt"), och tusen små historier berättas om honom. Det hade varit

lätt att ta med en eller annan, den hade bestämt inte skadat den karaktär av "folkbok" som jag velat ge mitt arbete. Men jag har avsiktligt avstått ifrån det; vad jag har berättat är mer än nog, det räcker att skildra den vilda, heta och ändå så romantiska kampen om gatan, SA-Stormarnas och deras unge hjälte Horst Wessels innerliga kamratskap. Och till det kommer det bästa - *att det är sant*.

Jag skulle här vilja påvisa den egendomliga likheten i Horst Wessels levnadslopp med en annan frihetskämpes och frihetsdiktares - Theodor Körner. Båda var studenter och goda sportsmän, var vana att hantera varje vapen - det var ju följderna av en duell som drev Körner från Leipzig och Berlin. Båda reste till Wien - något som säkert inte är vanligt för nordtyska studenter, och båda lärde där känna den enda kvinna som de någonsin älskat under sitt korta liv. Båda ställde "lyra och svärd" i den tyska frihetens tjänst, båda föll i samma ålder för Tyskland och båda tack vare tyska kulor i fiendetjänst, den ena kulan tjänade Paris och den andra Moskva. De kunde båda glädja sig åt en alldeles ovanlig kärlek och tillgivenhet från alla de som kände dem, de lever vidare i sitt folks minne tack vare sina glödande frihetssånger: för tysk ungdom och tysk kamratskap är deras gravar helgedomar.

På St. Nikolai gamla kyrkogård reser sig Horst Wessels och hans broder Werners minnesstenar, och även i Riesengebirge vid Prinz-Heinrich-Baude hålls Werner Wessels minne i ära genom den vård som hans kamraters trofasthet rest. Överallt i riket bär ungdomshem Horst Wessels namn, och i Pfalz heter en gammal borg, som numera tjänar som ändamål, Horst-Wessel-Borg. Och när Mussolini för kort tid sedan gav det romerska ungdomsförbundet namnet "Horst Wessel" så hedrade han därmed minnet av en yngling som just för Il Duce förkroppsligade idealet, som samtidigt var student och arbetare, sångare och stridsman, som bar boken i den ena handen och muskötan i den andra: *Libro e moschetto - fascista perfetto!*

Hur mycket - och helt säkert fullkomligt omedvetet! - Horst Wessels tankevärld närmade sig både Il Duces och den tyske ledaren Adolf Hitlers, framstår helt klart både ur hans dagböcker och ur den handfull sånger som han skrev. Åter och åter betonar de båda folkledarna det revolutionära i sina rörelser, de kan inte nog understryka att de inte bara kämpar mot marxismen i varje gestalt utan även lika mycket mot varje form av liberalism och reaktion, som överlevt sig själv. Alldeles detsamma finner vi hos Horst Wessel: han växer vida ut över sin borgerliga omgivning och sjunger sina sånger mot "Rödfront" och "Reaktion". Idag sjunger miljoner hans kampsång i något förändrad form, för strofen lyder nu: "Snart fladdrar över alla gator Hitlers fana" Man måste välja detta mildare uttryck, eftersom det fanns en risk att hela sången blev förbjuden annars. Men Horst Wessel tänkte också här revolutionärt, hans ursprungliga versrad ljöd: "Snart fladdrar Hitlers fana över barrikader". Varje ögonblick var han medveten om sin speciella uppgift, som bestod i kampen om gatan, och han förband därvid med det revolutionära den glödande kärleken till fosterlandet. Om någonsin en tysk yngling har förverkligat Hitlerordet: "Glöm allt, yrke, härkomst, glöm konfession och uppfostran, glöm blott aldrig Tyskland" - så var det Horst Wessel!

15 september 1932
Hanns Heinz Ewers